

صحیفه سجادیه با ترجمه جمله به جمله

مشخصات کتاب

عنوان و نام پدیدآور: صحیفه سجادیه با ترجمه جمله به جمله / جمعی از راویان

مشخصات نشر: اصفهان: مرکز تحقیقات رایانه ای قائمیه اصفهان، ۱۴۰۲.

مشخصات ظاهری: ۳۶۴ ص.

موضوع: دعاها

رده بندی کنگره: BP/۲۶۷/۱/ع ۸ ص ۳۰۴۱

رده بندی دیویی: ۷۷۲/۲۹۷

خیر اندیش دیجیتال: میرزا محمد مهدی حق شناس

ص: ۱

مقدمه

صحیفه سجادیه صحیفه کتابی حاوی ۵۴ دعا از امام سجاد(ع)، امام چهارم شیعیان است. این کتاب پس از قرآن و نهج البلاغه مهم ترین میراث مکتوب شیعه به حساب می آید و به نام های خواهر قرآن و «انجیل اهل بیت» نیز مشهور است. صحیفه از نظر فصاحت و بلاغت مورد توجه قرار گرفته است.

ص: ۲

فهرست

۱. حمد الهی
۲. درود بر پیامبر
۳. فرشتگان مُقَرَّب
۴. پیروان پیامبران
۵. خویشان و دوستان
۶. صبح و شام
۷. بلا و سختی
۸. اخلاق ناپسند
۹. طلب آمرزش
۱۰. پناه بردن به خدا
۱۱. عاقبت به خیری
۱۲. اعتراف و توبه
۱۳. طلب حاجت
۱۴. دادخواهی از ستم

ص: ۳

۱۵. هنگام بیماری

۱۶. طلب آمرزش

۱۷. شر شیطان

۱۸. دفع بلا

۱۹. طلب باران

۲۰. مکارم الاخلاق

۲۱. اندوه از خطا

۲۲. هنگام سختی

۲۳. تندرستی

۲۴. پدر و مادر

۲۵. فرزندان

۲۶. همسایگان و دوستان

۲۷. مرزداران

۲۸. پناه بردن به خدا

ص: ۴

۲۹. روزی

۳۰. پرداخت بدهی

۳۱. توبه

۳۲. دعا در نماز شب

۳۳. درخواست خیر

۳۴. گرفتاری به گناه

۳۵. رضا به قضای الهی

۳۶. هنگام رعد و برق

۳۷. کوتاهی در شکرگزاری

۳۸. پوزش از ستم

۳۹. طلب عفو و رحمت

۴۰. یاد مرگ

۴۱. پرده پوشی از گناه

۴۲. ختم قرآن

ص: ۵

۴۳. رؤیت هلال

۴۴. ورود به رمضان

۴۵. وداع با رمضان

۴۶. عید فطر و جمعه

۴۷. دعای عرفه

۴۸. عید قربان و جمعه

۴۹. دفع حيله دشمنان

۵۰. خوف از خدا

۵۱. فروتنی در برابر خدا

۵۲. پافشاری در دعا

۵۳. فروتنی در برابر خدا

۵۴. زدودن اندوه ها

ص: ۶

الدعاء ۱ - حمد الهی

وَ كَانَ مِنْ دَعَائِهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ إِذَا ابْتَدَأَ بِالْدَّعَاءِ بِدَأً (۱)

بِالتَّحْمِيدِ لِلَّهِ عَزَّوَجَلَّ وَ الثَّنَاءِ عَلَيْهِ فَقَالَ (۲)

الْحَمْدُ لِلَّهِ الْأَوَّلِ بِلاِ أَوَّلٍ كَانَ قَبْلَهُ (۳)

وَ الْآخِرِ بِلاِ آخِرٍ يَكُونُ بَعْدَهُ (۴)

الَّذِي قَصُرَتْ عَنْ رُؤْيَيْهِ أَبْصَارُ النَّاطِرِينَ (۵)

وَ عَجَزَتْ عَنْ نَعْتِهِ أَوْهَامُ الْوَاصِفِينَ (۶)

إِبْتَدَعَ بِقُدْرَتِهِ الْخَلْقَ إِبْتِدَاعاً (۷)

ثُمَّ سَلَكَ بِهِمْ طَرِيقَ إِرَادَتِهِ (۸)

وَ اخْتَرَعَهُمْ عَلَى مَشِيئَتِهِ اخْتِرَاعاً (۹)

وَ بَعَثَهُمْ فِي سَبِيلِ مَحَبَّتِهِ (۱۰)

لَا يَمْلِكُونَ تَأْخِيرًا عَمَّا قَدَّمَ لَهُمْ إِلَيْهِ (۱۱)

ص: ۷

-
- ۱- دعای آن حضرت است چون به نماز بر می خاست بدین صورت
  - ۲- به سپاس و حمد خداوند عزوجل ابتدا می کرد و می گفت
  - ۳- حمد خدائی را که اول همه آثار هستی اوست و قبل از او اولی نبوده
  - ۴- و آخر است بی آنکه پس از او آخری باشد

- ۵- خدایی که دیده بینندگان از دیدنش قاصر
 ۶- و اندیشه و فهم وصف کنندگان از وصفش عاجز است.
 ۷- به دست قدرتش آفریدگان را ایجاد کرد
 ۸- آنگاه همه را در راه اراده خود راهی نمود
 ۹- و آنان را براساس اراده خود صورت بخشید
 ۱۰- و در مسیر محبت و عشق به خود برانگیخت
 ۱۱- موجودات هستی از حدودی که

وَلَا يَسْتَطِيعُونَ تَقَدُّمًا إِلَىٰ مَا آخَرَهُمْ عَنْهُ (۱)

وَجَعَلَ لِكُلِّ رُوحٍ مِنْهُمْ قُوَّةً مَعْلُومًا مَقْسُومًا مِنْ رِزْقِهِ (۲)

لَا يَنْقُصُ مِنْ زَادِهِ نَاقِصٌ (۳)

وَلَا يَزِيدُ مِنْ نَقْصٍ مِنْهُمْ زَائِدٌ (۴)

ثُمَّ ضَرَبَ لَهُ فِي الْحَيَاةِ أَجَلًا مَوْقُوتًا (۵)

وَنَصَبَ لَهُ أَمَدًا مَحْدُودًا (۶)

يَتَخَطَّأُ إِلَيْهِ بِأَيَّامِ عُمُرِهِ (۷)

وَيَرْهَقُهُ بِأَعْوَامِ دَهْرِهِ (۸)

حَتَّىٰ إِذَا بَلَغَ أَقْصَىٰ أَثَرِهِ (۹)

وَاسْتَوْعَبَ حِسَابَ عُمُرِهِ (۱۰)

قَبْضَهُ إِلَىٰ مَا نَدَبَهُ (۱۱)

- ۱- برای آنان معین فرموده قدمی پیش و پس نتوانند نهاد
- ۲- و برای هر یک از آنان روزی معلوم و قسمت شده ای از باب لطف قرار داد
- ۳- هر آن کس را که روزی فراوان داده احدی نمی تواند بکاهد
- ۴- و هر آن کس را که روزی کاسته هیچ کس نتواند بیفزاید
- ۵- آنگاه زندگی او را زمانی معین مقدر فرمود
- ۶- و پایانی محدود قرار داد
- ۷- که با ایام عمر به سوی آن پایان قدم برمی دارد
- ۸- و با سالهای زندگیش به آن نزد یک می گردد
- ۹- تا چون به آخر آن رسید
- ۱۰- و پیمانۀ زمانش لبریز شد
- ۱۱- جانش را می گیرد

إِلَيْهِ مِنْ مَوْفُورٍ ثَوَابِهِ أَوْ مَحْذُورٍ عِقَابِهِ (۱)

لِيَجْزِيَ الَّذِينَ أَسَاءُوا بِمَا عَمِلُوا وَيَجْزِيَ الَّذِينَ أَحْسَنُوا بِالْحُسْنَى عَدْلًا مِنْهُ (۲)

تَقَدَّسَتْ أَسْمَاؤُهُ (۳)

وَتَظَاهَرَتْ الْأَوُّهُ (۴)

لَا يُسْتَلُّ عَمَّا يَفْعَلُ وَهُمْ يُسْتَلُونَ (۵)

وَالْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي لَوْ حَبَسَ عَنْ عِبَادِهِ مَعْرِفَةَ حَمْدِهِ عَلَى مَا أَبْلَاهُمْ مِنْ مَنَنِهِ الْمُتَتَابِعَةِ (۶)

وَأَسْبَغَ عَلَيْهِمْ مِنْ نِعْمِهِ الْمَتَّظَاهِرَةَ لَتَصَرَّفُوا فِي مَنِّهِ فَلَمْ يَحْمَدُوهُ (۷)

وَتَوَسَّعُوا فِي رِزْقِهِ فَلَمْ يَشْكُرُوهُ (۸)

وَلَوْ كَانُوا كَذَلِكَ لَخَرَجُوا مِنْ حُدُودِ الْإِنْسَانِيَّةِ إِلَى حَدِّ الْبَهِيمِيَّةِ (۹)

ص: ۹

-
- ۱- و او را به سوی آنچه بدان خدایش خوانده از ثواب بسیار یا عذاب دردناک راهی می کند
  - ۲- تا از پی عدالت خود تا از پی عدالت خود بدکارا را به کردار بدشان و نیکوکاران را به عمل صالحشان جزا دهد
  - ۳- منزّه است نام های او
  - ۴- و پی در پی است نعمت های وی
  - ۵- کسی را نرسد که او را از کرده اش باز پرسد ولی همه در معرض پرسش او باشند
  - ۶- و سپاس خدای را که اگر عبادش را از معرفت سپاسگزاری بر عطایای پیاپی که به آنان داده
  - ۷- و نعمت های پیوسته که بر ایشان کامل ساخته محروم می نمود نعمت هایش را صرف نموده و سپاس نمی گزاردند
  - ۸- و در روزی او فراخی می یافتند و شکر نمی کردند
  - ۹- و اگر چنین می بودند از حدود انسانیت بیرون شده به مرز حیوانیت می رسیدند

فَكَانُوا كَمَا وَصَفَ فِي (۱)

مُحْكَمِ كِتَابِهِ: «إِنَّ هُمْ إِلَّا كَالْأَنْعَامِ بَلْ هُمْ أَضَلُّ سَبِيلًا». (۲)

وَالْحَمْدُ لِلَّهِ عَلَى مَا عَرَّفْنَا مِنْ نَفْسِهِ (۳)

وَالْهَمْنَا مِنْ شُكْرِهِ (٤)

وَفَتَحَ لَنَا مِنْ أَبْوَابِ الْعِلْمِ بِرُبُوبِيَّتِهِ (٥)

وَدَلَّنَا عَلَيْهِ مِنَ الْإِخْلَاصِ لَهُ فِي تَوْحِيدِهِ (٦)

وَجَنَّبَنَا مِنَ الْإِلْحَادِ وَالشَّكِّ فِي أَمْرِهِ (٧)

حَمْدًا نَعْمَرُّ بِهِ فِيَمَنْ حَمِدَهُ مِنْ خَلْقِهِ (٨)

وَنَسْبِقُ بِهِ مَنْ سَبَقَ إِلَى رِضَاةِ وَعَفْوِهِ (٩)

حَمْدًا يُضِيءُ لَنَا بِهِ ظُلُمَاتِ الْبَرَزَخِ (١٠)

وَيُسَهِّلُ عَلَيْنَا بِهِ سَبِيلَ الْمَبْعَثِ (١١)

ص: ١٠

-
- ١- و چنان می بودند که در
  - ٢- کتاب محکمش فرموده: «ایشان جز به چار پایان نمانند بلکه از آنان گمراه ترند
  - ٣- سپاس خدای را بر آنچه از وجود مبارکش به ما شناسانده
  - ٤- و بر آنچه از شکرش به ما الهام فرموده
  - ٥- و بر آن درهای دانش که به پروردگارش بر ما گشوده
  - ٦- و براخلاص ورزی در توحید و یگانگیش ما را رهنمون شده
  - ٧- و قلب ما را از الحاد و شک در کار خودش دور داشته
  - ٨- چنان سپاسی که با آن در حلقه سپاسگزاران از بندگانش زندگی بگذرانیم
  - ٩- و با آن بر هر که به خشنودی و بخشایش او پیشی جسته سبقت گیریم و راه رستخیز را

۱۰- سپاسی که تیرگیهای برزخ را به سبب آن بر ما روشن کند

۱۱- به سبب آن بر ما آسان نماید

و يُشَرِّفُ بِهِ مَنَازِلَنَا عِنْدَ مَوَاقِفِ الْأَشْهَادِ (۱)

يَوْمَ تُجْزَى كُلُّ نَفْسٍ بِمَا كَسَبَتْ وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ (۲)

يَوْمَ لَا يُغْنِي مَوْلَى عَنْ مَوْلَى شَيْئاً وَلا هُمْ يُنصَرُونَ (۳)

حَمْدًا يَرْتَفِعُ مِنَّا إِلَى أَعْلَى عَلِيِّينَ فِي كِتَابٍ مَرْقُومٍ يَشْهَدُهُ الْمُقَرَّبُونَ (۴)

حَمْدًا تَقَرُّ بِهِ عُيُونُنَا إِذَا بَرَقَتِ الْأَبْصَارُ (۵)

و تَبْيَضُّ بِهِ وُجُوهُنَا إِذَا اسْوَدَّتِ الْأَبْشَارُ حَمْدًا نَعْتَقُ بِهِ مِنْ أَلِيمِ نَارِ اللَّهِ إِلَى كَرِيمِ جِوَارِ اللَّهِ (۶)

حَمْدًا - نَزَاحِمُ بِهِ مَلَائِكَتَهُ الْمُقَرَّبِينَ (۷)

ص: ۱۱

۱- و موقعیت و جایگاه ما را نزد گواهان آن روز بلند گرداند

۲- در روزی که همه سزای عمل خود بینند بدون آنکه بر کسی ستمی رود

۳- روزی که هیچ دوستی چیزی از عذاب و کیفر را از دوست خود دفع نکند و ستمکاران یاری نشوند

۴- سپاسی که از جانب ما در پرونده ای که وضع نیکبختان در آن رقم خورده و مقربان حضرت او گواهان آنند به اعلیٰ علیین بالا رود

۵- سپاسی که چون چشم ها در آن روز خیره شود سبب روشنی دیده ما گردد

۶- و هنگامی که چهره ها سیاه شود صورت ما به نورانیت آن سپید گردد سپاسی که ما را از آتش دردناک حق آزاد و در جوار کرم نامتناهیش جای دهد

۷- ستایشی که به وسیله آن همدوش فرشتگان شویم و در پیشگاه عنایتش جای را بر ایشان تنگ کنیم

وَنُضَامٌ بِهٖ اَنْبِیَاءُ الْمُرْسَلِیْنَ فِی دَارِ الْمُقَامَةِ الَّتِی لَا تَزُولُ وَ مَحَلٌّ كَرَامَتِهٖ الَّتِی لَا تَحُولُ (۱)

وَالْحَمْدُ لِلّٰهِ الَّذِیْ اَخْتَارَ لَنَا مَحَاسِنَ الْخَلْقِ (۲)

وَ اَجْرٰی عَلَیْنَا طَیِّبَاتِ الرَّزْقِ (۳)

وَ جَعَلَ لَنَا الْفَضِیْلَةَ بِالْمَلَكَةِ عَلٰی جَمِیْعِ الْخَلْقِ (۴)

فَكُلُّ حَلِیْقَتِهٖ مُنْقَادَةٌ لَنَا بِقُدْرَتِهٖ (۵)

وَ صَاۤیِرَةٌ اِلٰی طَاعَتِنَا بِعِزَّتِهٖ. (۶)

وَالْحَمْدُ لِلّٰهِ الَّذِیْ اَغْلَقَ عَلَیْنَا بَابَ الْحَاجَةِ اِلَّا اِلَیْهِ (۷)

فَكَيْفَ نُطِیْقُ حَمْدَهٗ؟ (۸)

اَمْ مَتٰی نُؤَدِیْ شُكْرَهٗ؟! (۹)

لَا مَتٰی! وَالْحَمْدُ لِلّٰهِ الَّذِیْ رَكَّبَ فِیْنَا الْاَتِ الْبَسِطِ (۱۰)

وَ جَعَلَ لَنَا اَدْوَاتِ الْقَبْضِ (۱۱)

ص: ۱۲

- ۱- و به وسیله آن در سرای ماندگاری جاوید و جایگاه سرمدی او که دگرگونی نپذیرد به صف پیامبران مرسل او متصل گردیم.
- ۲- و همه ستایش ها مخصوص خداست که زیبایی های آفرینش را برای ما برگزید
- ۳- و روزی های پاکیزه را به سوی ما روان ساخت.
- ۴- و ما را با تسلط بر همه موجودات برتری داد.
- ۵- در نتیجه همه موجوداتش بر اساس قدرت حضرتش فرمان بردار ما هستند
- ۶- و در سایه عزتش در گردونه اطاعت از ما قرار دارند.
- ۷- و همه ستایش ها مخصوص خداست که در احتیاج و نیاز ما را از غیر خود بست
- ۸- پس چگونه قدرت سپاس گذاری او را داریم؟
- ۹- یا چه زمانی می توانیم شکرش را بجای آوریم؟
- ۱۰- هیچگاه! و سپاس خدای را که در پیکر ما ابزار گشودن اندام را سوار کرد
- ۱۱- و آلات بستن آنها را مقرر فرمود

وَمَتَّعْنَا بِأَرْوَاحِ الْحَيَوةِ (۱)

وَأَثَبْتَنَّا فَبِمَا كَفَرْنَا مِنْ عَمَلِ الْإِنسَانِ (۲)

وَعَدَّانَا بِطَيِّبَاتِ الرِّزْقِ (۳)

وَأَغْنَانَا بِفَضْلِهِ (۴)

وَأَقْنَانَا بِمَنِّهِ (۵)

ثُمَّ أَمَرْنَا لِيُخْتَبَرَ طَاعَتَنَا (۶)

وَنَهَانَا لِيُبْتَلَى شُكْرَنَا (۷)

فَخَالَفْنَا عَنْ طَرِيقِ أَمْرِهِ (۸)

وَرَكِبْنَا مُتُونًا زَجْرَهُ (۹)

فَلَمْ يَبْتَدِرْنَا بِعُقُوبَتِهِ (۱۰)

وَلَمْ يُعَاجِلْنَا بِنِقْمَتِهِ (۱۱)

ص: ۱۳

-
- ۱- و ما را از نسیمهای حیاتبخش بهره مند کرد
  - ۲- و اعضای انجام دادن کار به ما مرحمت فرمود
  - ۳- و ما را با روزیهای پاکیزه خوراک داد
  - ۴- و به فضلش ما را بی نیاز کرد
  - ۵- و به عطای خود سرمایه بخشید
  - ۶- آنگاه به ما دستور داد تا فرمانبرداریمان را بسنجد
  - ۷- و از انجام محرمات نهی فرمود تا شکر ما را بیازماید
  - ۸- بعد از این همه لطف از فرمانش سر پیچیدیم
  - ۹- و بر مرکب محرماتش سوار شدیم
  - ۱۰- با این همه به عقوبت ما شتاب ننمود
  - ۱۱- و بر انتقام ما عجله نکرد

بَلْ تَأْتَانَا بِرَحْمَتِهِ تَكْرُماً (۱)

وَأَنْتَظِرُ مُرَاجَعَتَنَا بِرَأْفَتِهِ حِلْمًا (۲)

وَالْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي دَلَّنَا عَلَى التَّوْبَةِ الَّتِي لَمْ نُفِذْهَا إِلَّا مِنْ فَضْلِهِ (۳)

فَلَوْلَمْ نَعْتَدِ مِنْ فَضْلِهِ إِلَّا بِهَا لَقَدْ حَسُنَ بِلَاؤُهُ عِنْدَنَا (۴)

وَجَلَّ حَسَانُهُ إِلَيْنَا (۵)

وَجَسَمَ فَضْلُهُ عَلَيْنَا (۶)

فَمَا هَكَذَا كَانَتْ سُنَّتُهُ فِي التَّوْبَةِ لِمَنْ كَانَ قَبْلَنَا (۷)

لَقَدْ وَضَعَ عَنَّا مَا لَا طَاقَةَ لَنَا بِهِ (۸)

وَلَمْ يُكَلِّفْنَا إِلَّا وُسْعاً (۹)

وَلَمْ يُجَسِّمْنَا إِلَّا يُسْراً (۱۰)

ص: ۱۴

-
- ۱- بلکه از سرِ رحمت و از باب کرم با ما مدارا فرمود
  - ۲- و از سرِ مهربانی و از باب حلم بازگشت ما را از راه خطا انتظار کشید.
  - ۳- سپاس خدای را که ما را به توبه و بازگشت راهنمایی کرد که این حقیقت را جز از عطای او نیافتیم
  - ۴- اگر همین یک عنایت را از فضل او به حساب آوریم هر آینه انعام او درباره ما نیکو
  - ۵- و احسانش در حق ما بزرگ
  - ۶- و بخشش او بر ما عظیم است
  - ۷- زیرا روش او در پذیرش توبه در رابطه با گذشتگان چنین نبوده
  - ۸- بدون شک آنچه را در توانایی ما نبوده از ما برداشته
  - ۹- و جز در خور امکان ما به ما تکلیف نفرموده

۱۰- و ما را به غیر از کار آسان و انداشته

وَلَمْ يَدْعُ لِأَحَدٍ مِّنَّا (۱)

حُجَّةً وَلَا عُذْرًا (۲)

فَالْهَالِكُ مِمَّا مَنَ هَلَكَ عَلَيْهِ (۳)

وَالسَّعِيدُ مِمَّا مَنَ رَغِبَ إِلَيْهِ (۴)

وَالْحَمْدُ لِلَّهِ بِكُلِّ مَا حَمِدَهُ بِهِ أَدْنَى مَلَائِكَتِهِ إِلَيْهِ (۵)

وَأَكْرَمُ خَلْقَتِهِ عَلَيْهِ (۶)

وَأَرْضِي حَامِدِيهِ لَدَيْهِ (۷)

حَمْدًا يُفْضَلُ سَائِرَ الْحَمْدِ كَفَضْلِ رَبَّنَا عَلَى جَمِيعِ خَلْقِهِ (۸)

ص: ۱۵

۱- و در این زمینه برای هیچ کدام از ما

۲- حجت و بهانه ای باقی نگذاشته

۳- پس در میان ما بدبخت کسی است که برخلاف رضای او ترک طاعت کند

۴- و خوشبخت از ما کسی است که به سوی او توجه نماید.

۵- و سپاس خدای را به کل آن سپاسی که نزدیکترین ملائکه به او

۶- و گرامی ترین آفریدگان نزد او

۷- و پسندیده ترین ستایشگران آستان او. وی را ستوده اند

۸- سپاسی بالاتر از سپاس دیگر سپاسگزاران مانند برتری پروردگاران بر تمام مخلوقات

الْحَمْدُ مَكَانَ كُلِّ نِعْمَةٍ لَّهُ عَلَيْنَا وَ عَلَى جَمِيعِ عِبَادِهِ الْمَاضِينَ وَالْبَاقِينَ (۱)

عَدَدَ مَا أَحَاطَ بِهِ عِلْمُهُ مِنْ جَمِيعِ الْأَشْيَاءِ (۲)

وَمَكَانَ كُلِّ وَاحِدَةٍ مِنْهَا عَدَدُهَا أضعافاً مُضاعِفَةً أَبَدًا سَرْمَدًا إِلَى يَوْمِ الْقِيَمَةِ (۳)

حَمْدًا لَا مُنْتَهَى لِحَدِّهِ (۴)

وَلَا حِسَابَ لِعَدَدِهِ (۵)

وَلَا مَبْلَغَ لِغَايَتِهِ (۶)

وَلَا انْقِطَاعَ لِأَمَدِهِ (۷)

ص: ۱۶

۱- و او را سپاس و حمد در برابر تمام نعمت های او که به ما و به بندگانش که در گذشته بوده اند و

باقی بندگانش که هستند و می آیند دارد

۲- سپاسی به عدد تمام اشیاء که دانش او بر آن احاطه دارد

۳- و چندین مقابل هر یک از آنها به طور جاوید و همیشگی تا روز قیامت

۴- سپاسی که حدش را پایانی

۵- و شماره آن را حسابی

۶- و پایان آن را نهایی

۷- و مدت آن را انقطاعی نباشد

حَمْدًا يَكُونُ وُصْلَةً إِلَى طَاعَتِهِ وَ عَفْوِهِ (١)

وَ سَبَبًا إِلَى رِضْوَانِهِ (٢)

وَ ذَرِيعَةً إِلَى مَغْفِرَتِهِ (٣)

وَ طَرِيقًا إِلَى جَنَّتِهِ (٤)

وَ خَفِيرًا مِنْ نَقِمَتِهِ (٥)

وَ أَمْنًا مِنْ غَضَبِهِ (٦)

وَ ظَهِيرًا عَلَى طَاعَتِهِ (٧)

وَ حَاجِزًا عَنِ مَعْصِيَتِهِ (٨)

وَ عَوْنًا عَلَى تَأْدِيَةِ حَقِّهِ وَ وَظَائِفِهِ (٩)

حَمْدًا نَسْعُدُ بِهِ فِي السُّعْدَاءِ مِنْ أَوْلِيَائِهِ (١٠)

وَ نَصِيرٌ بِهِ فِي نَظْمِ الشُّهَدَاءِ بِسُيُوفِ أَعْدَائِهِ (١١)

إِنَّهُ وَلِيُّ حَمِيدٌ. (١٢)

ص: ١٧

١- سپاسی که باعث رسیدن به طاعت و بخشش او

٢- و سبب رضا و خشنودی او

- ۳- و وسیله آمرزش او
- ۴- و راه به سوی بهشت او
- ۵- و پناه از انتقام او
- ۶- و ایمنی از غضب او
- ۷- و یار و مددکار بر طاعت او
- ۸- و مانع از معصیت او
- ۹- و کمک بر اداء حق و وظائف حضرت او باشد
- ۱۰- سپاسی که به سبب آن در گروه نیکبختان از دوستانش درآئیم
- ۱۱- و در سلک شهیدان به شمشیر دشمنانش قرار گیریم
- ۱۲- که همانا حضرت او یاری دهنده و ستوده است.

الدعاء ۲ - درود بر پیامبر

دعای دوم صحیفه سجادیه با ترجمه را می توانید در این بخش از سایت مشاهده کنید. دعای دوم صحیفه سجادیه از دعا های صحیفه سجادیه امام سجاد(ع) می باشد . این دعا در ۲۶ فراز تنظیم شده و موضوع اصلی آن درود بر نبی مکرم اسلام محمد(ص) است.

وَالْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي مَنَّ عَلَيْنَا بِمُحَمَّدٍ نَبِيِّهِ - صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ - (۱)

دُونَ الْأُمَمِ الْمَاضِيَةِ وَالْقُرُونِ السَّالِفَةِ بِقُدْرَتِهِ الَّتِي لَا تَعْجِزُ عَنْ شَيْءٍ وَإِنْ عَظُمَ وَلَا يَفُوتُهَا شَيْءٌ وَ
إِنْ لَطَفَ (۲)

ص: ۱۸

۱- حمد و سپاس خداوندی را که بر ما منت نهاد و پیامبر خود محمد صلی الله علیه و آله را به رسالت بر ما فرستاد.

۲- این همه برآمده از قدرت اوست که ناتوان نبود در هر کار هر چند سترگ بود و فرو نگذارد هیچ کاری را هر چند خرد بود.

فَخَتَمَ بِنَا عَلَىٰ جَمِيعٍ مِّنْ ذَرَأٍ وَ جَعَلْنَا شُهَدَاءَ عَلَىٰ مَن جَحَدَ وَ كَثَرْنَا بِمَنِّهِ عَلَىٰ مَن قَلَّ (۱)

اللَّهُمَّ فَصَلِّ عَلَىٰ مُحَمَّدٍ أَمِينِكَ (۲)

عَلَىٰ وَحِيكَ وَ نَجِييكَ مِّنْ خَلْقِكَ وَ صَفِيِّكَ مِّنْ عِبَادِكَ (۳)

إِمَامِ الرَّحْمَةِ وَ قَائِدِ الْخَيْرِ وَ مِفْتَاحِ الْبَرَكَاتِ (۴)

كَمَا نَصَبَ لِأَمْرِكَ نَفْسَهُ (۵)

وَ عَرَّضَ فِيكَ لِلْمَكْرُوهِ بَدَنَهُ وَ كَاشَفَ فِي الدُّعَاءِ إِلَيْكَ حَامَتَهُ (۶)

وَ حَارَبَ فِي رِضَاكَ أَسْرَتَهُ وَ قَطَعَ فِي إِحْيَاءِ دِينِكَ رَحِمَهُ (۷)

وَ أَقْصَى الْأَذْنَيْنِ عَلَىٰ جُحُودِهِمْ وَ (۸)

ص: ۱۹

۱- پس ما را خاتم همه آفریدگان قرار داد و گواهان بر منکران. و به کرم خود شمار ما را از آنان که شمارشان فرو کاست فزونی بخشید.

۲- بار خدایا درود بفرست بر محمد که امین وحی توست

۳- برگزیده از میان آفریدگان توست دوست مخلص از میان همه بندگان توست

۴- آن امام رحمت و پیشوای خیر و کلید برکات

۵- آن سان که او جان خویش در فرمان تو نهاد

۶- و جسم خویش به راه تو هدف تیر بلا گردانید و در دعوت به دین تو با خویشاوندان خود آشکارا خصومت ورزید

۷- و برای خشنودی تو با خاندان خویش به پیکار برخاست و تا دین تو را زنده دارد پیوند از خویش و پیوند ببرید.

۸- نزدیکان انکارپیشه را از خود دور داشت

قَرَّبَ الْأَقْصَيْنِ عَلَى اسْتِجَابَتِهِمْ لَكَ (۱)

وَوَالِي فَيْكِ الْأَبْعَدِينَ وَ عَادَى فَيْكَ الْأَقْرَبِينَ (۲)

وَأَذَابَ نَفْسَهُ فِي تَبْلِيغِ رِسَالَتِكَ. (۳)

وَ اتَّعَبَهَا بِالِدُّعَاءِ إِلَى مِلَّتِكَ (۴)

وَ شَغَلَهَا بِالنُّصْحِ لِأَهْلِ دَعْوَتِكَ. (۵)

وَ هَاجَرَ إِلَى بِلَادِ الْغُرَبَةِ (۶)

وَ مَحَلَّ النَّأْيِ عَنِ مَوْطِنِ رَحْلِهِ وَ مَوْضِعِ رِجْلِهِ وَ مَسْقَطِ رَأْسِهِ وَ مَأْنَسِ نَفْسِهِ (۷)

إِرَادَةً مِنْهُ لِاعْرَازِ دِينِكَ وَ اسْتِنصَاراً عَلَى أَهْلِ الْكُفْرِ بِكَ (۸)

حَتَّى اسْتَتَبَ لَهُ مَا حَاوَلَ فِي أَعْدَائِكَ (۹)

وَ اسْتَتَمَّ لَهُ مَا دَبَّرَ فِي أَوْلِيَانِكَ (۱۰)

فَنَهَدَ إِلَيْهِمْ مُسْتَفْتِحاً بِعَوْنِكَ (۱۱)

و مُتَّقَوِيًّا عَلَىٰ ضَعْفِهِ بِنَصْرِكَ (۱۲)

فَعَزَّاهُمْ فِي عُقْرِ دِيَارِهِمْ وَ هَجَمَ عَلَيْهِمْ فِي بُحْبُوحَةِ قَرَارِهِمْ (۱۳)

ص: ۲۰

-
- ۱- و دوران دعوت پذیر را به خود نزدیک ساخت.
  - ۲- در راه تو با بیگانگان دوستی ورزید و با نزدیکان دشمنی
  - ۳- و تا حق رسالت تو بگزارد خویشان را به رنج افکند.
  - ۴- جان خویش در بوته تعب نهاد تا به کیش تو دعوت کند
  - ۵- خویشان به کار داشت تا امت را اندرز دهد.
  - ۶- به دیار غربت رخت کشید
  - ۷- و موطن مألوف و زادبوم و سرای انس خود رها کرد
  - ۸- تا دین تو را نصرت دهد و بر آنان که بر تو کفر می ورزیدند غلبه جوید
  - ۹- تا به هر چه در حق دشمنان تو خواسته بود به تمام دست یافت
  - ۱۰- و هر چه در باره دوستان تو اندیشیده بود به کمال حاصل آمد.
  - ۱۱- پس بدان هنگام که به یاری تو پیروزی می طلبید
  - ۱۲- و به نیروی نصرت تو بر ناتوانی خویش چیره می گشت آهنگ جنگ ایشان کرد.
  - ۱۳- با آنان در دل خانه هایشان غزا کرد و به ناگاه در میان منازلشان بر سرشان تاخت

حَتَّىٰ ظَهَرَ أَمْرُكَ وَ عَلَتْ كَلِمَتُكَ وَ لَوْ كَرِهَ الْمُشْرِكُونَ (۱)

اللَّهُمَّ فَارْزُقْهُ بِمَا كَدَحَ فِيكَ إِلَى الدَّرَجَةِ الْعُلْيَا مِنْ جَنَّتِكَ (۲)

حَتَّىٰ لَا يُسَاوَىٰ فِي مَنزِلَةٍ وَلَا يُكَافَأُ فِي مَرْتَبَةٍ (۳)

وَلَا يُوَاظِيهِ لَدَيْكَ مَلَكٌ مُّقْرَّبٌ وَلَا نَبِيٌّ مُّرْسَلٌ (٤)

وَعَرَّفَهُ فِي أَهْلِهِ الطَّاهِرِينَ وَ أُمَّتِهِ الْمُؤْمِنِينَ مِنْ حُسْنِ الشَّفَاعَةِ أَجَلٌ مَا وَعَدْتَهُ (٥)

يَا نَافِذَ الْعِدَّةِ يَا وَفِيَّ الْقَوْلِ (٦)

يَا مُبَدِّلَ السَّيِّئَاتِ بِأَضْعَافِهَا مِنَ الْحَسَنَاتِ (٧)

إِنَّكَ ذُو الْفَضْلِ الْعَظِيمِ (٨)

وَ كَانَ مِنْ دُعَائِهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ فِي الصَّلَاةِ عَلَى حَمَلَةِ الْعَرْشِ وَ كُلِّ مَلَكٍ مُقْرَبٍ (٩)

ص: ٢١

-
- ١- تا دین تو آشکار گردید و کلمه تو برتر شد اگر چه مشرکان را ناخوش افتاد.
  - ٢- بار خدایا محمد را به پاداش رنجی که در راه تو کشید به عالی ترین درجات بهشت خود برابر
  - ٣- آن سان که هیچ کس را نرسد تا به منزلت با او برابری جوید
  - ٤- و به مرتبت با او همبری کند و هیچ ملک مقرب و پیامبر مرسلی در نزد تو با او برابری نتواند.
  - ٥- بار خدایا افزون از آنچه او را وعده داده ای که شفاعتش را در حق اهل بیت پاک و امت با ایمانش بپذیری عطا فرمای.
  - ٦- ای خداوندی که هیچ وعده ای خلاف نکنی و به هر چه گویی وفا کنی
  - ٧- ای دگرگون کننده بدیها به چند برابر نیکیها
  - ٨- انک ذو الفضل العظیم و الجواد الکریم.
  - ٩- دعای آن حضرت در طلب رحمت بر حاملان عرش و تمام فرشتگان مقرب

اللَّهُمَّ وَ حَمَلَةَ عَرْشِكَ الَّذِينَ لَا يَفْتُرُونَ مِنْ تَسْبِيحِكَ وَ (١)

لَا يَسْمُونَ مِنْ تَقْدِيسِكَ وَلَا يَسْتَحْسِرُونَ مِنْ عِبَادَتِكَ (۲)

وَلَا يُؤْثِرُونَ التَّقْصِيرَ عَلَى الْجِدِّ فِي أَمْرِكَ وَلَا يَغْفُلُونَ (۳)

عَنِ الْوَلَةِ إِلَيْكَ وَإِسْرَافِيلُ صَاحِبُ الصُّورِ الشَّخِصُ (۴)

الَّذِي يَنْتَظِرُ مِنْكَ الْإِذْنَ وَحُلُولَ الْأَمْرِ فَيَنْبَهُ بِالنَّفْحَةِ (۵)

صَرَعى رَهَائِنِ الْقُبُورِ وَمِيكَائِيلُ ذُو الْجَاهِ عِنْدَكَ وَالْمَكَانِ (۶)

الرَّفِيعِ مِنْ طَاعَتِكَ وَجِبْرِيلُ الْأَمِينُ عَلَى وَحْيِكَ الْمُطَاعُ (۷)

فِي أَهْلِ سَمَوَاتِكَ الْمَكِينُ لَدَيْكَ الْمُقَرَّبُ عِنْدَكَ وَالرُّوحُ (۸)

الَّذِي هُوَ عَلَى مَلَائِكَةِ الْحُجُبِ وَالرُّوحِ الَّذِي هُوَ مِنْ أَمْرِكَ (۹)

فَصَلِّ عَلَيْهِمْ وَعَلَى الْمَلَائِكَةِ الَّذِينَ مِنْ دُونِهِمْ مِنْ سُكَّانِ (۱۰)

ص: ۲۲

-
- ۱- بارالها و حاملان عرشت که از تسبیح تو سست نمی شوند و
  - ۲- از تقدیست ملول نمی گردند و از عبادتت وانمی مانند
  - ۳- و در اجرای فرمانت کوتاهی را بر کوشش انتخاب نمی نمایند و از شیفتگی به سوی تو
  - ۴- غافل نمی گردند و اسرافیل صاحب صور که چشم به راه اجازه
  - ۵- و فرمان توست تا در صور بدمد و بدین برنامه افتادگان
  - ۶- به زندان گور را از خواب مرگ بیدار کند و میکائیل که نزد تو بلند مرتبه و به خاطر
  - ۷- طاعت تو دارای مکانی رفیع است و جبرئیل امین وحی تو که در بین اهل

- ۸- آسمانهای تو مورد اطاعت است و در پیشگاهت ارجمند و به درگاهت مقرب و روح
 ۹- که بر فرشتگان حجب گمارده است و آن روح که از امر توست
 ۱۰- پس بر همه آنان درود فرست و همچنین بر فرشتگانی که از نظر مقام پایین تر از ایشانند از ساکنان

سَمَوَاتِكَ وَ أَهْلِ الْأَمَانَةِ عَلَى رِسَالَتِكَ وَالَّذِينَ لَا تَدْخُلُهُمْ (۱)

سُمَّةٌ مِنْ دُؤْبٍ وَ لَا أَعْيَاءٌ مِنْ لُغُوبٍ - وَ لَا فُتُورٌ وَ لَا تَشْغَلُهُمْ (۲)

عَنْ تَسْبِيحِكَ الشَّهَوَاتُ وَ لَا يَقْطَعُهُمْ عَنْ تَعْظِيمِكَ سَهْوٌ (۳)

الْغَفَلَاتِ الْخُشْعُ الْأَبْصَارِ فَلَا يَرُومُونَ النَّظَرَ إِلَيْكَ (۴)

النَّوَاكِسُ الْأَذْقَانِ الَّذِينَ قَدْ طَالَتْ رَغْبَتُهُمْ فِيمَا لَدَيْكَ (۵)

الْمُسْتَهْتَرُونَ بِذِكْرِ الْآئِكَ وَالْمُتَوَاضِعُونَ دُونَ عَظَمَتِكَ (۶)

وَ جَلَالِ كِبْرِيَاءِكَ وَالَّذِينَ يَقُولُونَ إِذَا نَظَرُوا إِلَى جَهَنَّمَ تَزْفَرُوا (۷)

عَلَى أَهْلِ مَعْصِيَتِكَ: سُبْحَانَكَ مَا عَبْدْنَاكَ حَقَّ عِبَادَتِكَ (۸)

ص: ۲۳

-
- ۱- آسمانهایت و امین بر پیامهایت و آن فرشتگانی که از کوشش و کار
 ۲- ملول نمی شوند و از هیچ زحمتی و امانده و سست نمی گردند و خواسته ها ایشان را
 ۳- از تسبیح تو باز نمی دارد و سهو ناشی از غفلت ها آنان را از بزرگداشت تو جدا
 ۴- نمی کند دیدگان به خشوع فرو هشته اند و اراده نگریستن به انوار جلالت نمی نمایند

- ۵- سرها به زیر افکنده اند آنان که عشق و شوقشان را به آنچه نزد توست پایانی نیست
- ۶- شیفته یاد نعمت های تواند و در برابر بزرگی و جلال کبریائیت
- ۷- متواضعند و بر آن فرشتگان که چون دوزخ را بر گنهکاران خروشان
- ۸- ببینند می گویند: ای خدای منزّه و پاکیزه ما تو را چنان که سزاوار توست عبادت نکردیم

فَصَلِّ عَلَيْهِمْ وَعَلَى الرُّوحَانِيِّينَ مِنْ مَلَائِكَتِكَ وَأَهْلِ (۱)

الزُّلْفَةِ عِنْدَكَ وَحُمَالِ الْعَيْبِ إِلَى رُسُلِكَ وَالْمُؤْتَمِنِينَ (۲)

عَلَى وَحْيِكَ وَقَبَائِلِ الْمَلَائِكَةِ الَّذِينَ اخْتَصَصْتَهُمْ (۳)

لِنَفْسِكَ وَأَغْنَيْتَهُمْ عَنِ الطَّعَامِ وَالشَّرَابِ بِتَقْدِيرِكَ (۴)

وَأَسَكَنْتَهُمْ بُطُونَ أَطْبَاقِ سَمَوَاتِكَ وَالَّذِينَ عَلَى أَرْجَائِهَا (۵)

إِذَا نَزَلَ الْأَمْرُ بِتَمَامٍ وَعَدِكَ وَخُزَانِ الْمَطَرِ وَزَوَاجِرِ (۶)

السَّحَابِ وَالَّذِي بِصَوْتِ زَجْرِهِ يُسْمَعُ زَجْلُ الرَّعُودِ (۷)

وَإِذَا سَبَحَتْ بِهِ حَفِيفَةُ السَّحَابِ الَّتِي تَمَعَتْ صَوَاعِقُ الْبُرُوقِ (۸)

وَمُشِيعَى الثَّلْجِ وَالْبَرْدِ وَالْهَابِطِينَ مَعَ قَطْرِ الْمَطَرِ إِذَا نَزَلَ (۹)

وَالْقَوَامِ عَلَى خَزَائِنِ الرِّيَّاحِ وَالْمُوكَلِّينَ بِالْجِبَالِ فَلَا تَزُولُ وَالَّذِينَ عَرَفْتَهُمْ مَثَاقِيلَ الْمِيَاهِ (۱۰)

ص: ۲۴

- ۲- منزلت و قرب در پیشگاهت و حاملان پیام غیب به سوی فرستادگانت و امینان
- ۳- بر وحیت و اصناف فرشتگانی که آنان را به خود اختصاص
- ۴- داده ای و به وسیله تقدیس خود ایشان را از خوردنی و آشامیدنی بی نیاز نموده ای
- ۵- و در اندرون طبقات آسمانهایت مسکن داده ای و بر آن فرشتگان که چون فرمانت به انجام
- ۶- وعده ات صادر گردد بر اطراف آسمانها گماشته شوند و بر خزانه داران باران و حرکت دهندگان
- ۷- ابر و بر آن ملکمی که از فریاد زجرش غرّش رعدها شنیده شود
- ۸- و چون ابر خروشان به وسیله او به شنا درآید شعله های برق درخشیدن گیرد
- ۹- و بر فرشتگانی که دانه های برف و تگرگ را بدرقه می کنند و ملائکه ای که همراه قطرات باران فرود می آیند
- ۱۰- و بر آنان که وکیل خزینه های بادند و آنان که بر کوهها گماشته شده اند تا از جا در نروند و بر آنان که وزن آبها،

وَ كَيْلَ مَا تَحْوِيهِ لَوَاعِجِ الْأَمْطَارِ وَ عَوَالِجِهَا وَ رُسُلِكَ مِنَ الْمَلَائِكَةِ إِلَى أَهْلِ الْأَرْضِ (۱)

بِمَكْرُوهِ مَا يَنْزِلُ مِنَ الْبَلَاءِ وَ مَحْبُوبِ الرَّخَاءِ وَ السَّفَرَةِ (۲)

الْكِرَامِ الْبَرَّةِ وَ الْحَفَظَةِ الْكِرَامِ الْكَاتِبِينَ وَ مَلِكِ الْمَوْتِ (۳)

وَ أَعْوَانِهِ وَ مُنْكَرٍ وَ نَكِيرٍ وَ رُومَانَ فَتَّانِ الْقُبُورِ وَ الطَّائِفِينَ (۴)

بِالْبَيْتِ الْمَعْمُورِ وَ مَالِكِ وَ الْخَزَنَةِ وَ رِضْوَانَ وَ سَدَنَةَ (۵)

الْجِنَانِ وَ الَّذِينَ لَا يَعْصُونَ اللَّهَ مَا أَمَرَهُمْ وَ يَفْعَلُونَ (۶)

مَا يُؤْمَرُونَ وَ الَّذِينَ يُقُولُونَ: سَلَامٌ عَلَيْكُمْ بِمَا صَبَرْتُمْ فَنِعْمَ (۷)

- ۱- و اندازه بارانهای سیل آسا و رگبارهای متراکم را به آنان آموخته ای و بر فرشتگانی که به سوی اهل زمین گسیل می شوند و
- ۲- گرفتاری ناخوشایند و گشایش خوشایند برای آنان می آورند و بر سفیران
- ۳- بزرگوار نیکوکار و فرشتگان بزرگواری که حافظ عمل مردم و نویسنده آند و بر فرشته مرگ
- ۴- و یارانش و منکر و نکیر و بر رومان آزمایش کننده مردگان در گور و بر طواف کنندگان
- ۵- بیت المعمور و بر مالک و بر خازنان دوزخ و بر رضوان و خدمتگزاران
- ۶- بهشت و بر فرشتگانی که خدا را در آنچه امر می کند مخالفت نمی نمایند و مأموریت خود را
- ۷- به نحو احسن انجام می دهند و بر فرشتگانی که به اهل بهشت می گویند: سلام بر شما به خاطر آنکه صبر کردید پس

عُقَبَى الدَّارِ وَالزَّبَانِيَةِ الَّذِينَ إِذَا قِيلَ لَهُمْ: خُذُوهُ فَغُلُّوهُ ثُمَّ (۱)

الْجَحِيمِ صَلُّوهُ ابْتَدَرُوهُ سِرَاعًا وَلَمْ يُنْظَرُوهُ وَمَنْ (۲)

أَوْهَمْنَا ذِكْرَهُ وَلَمْ نَعْلَمْ مَكَانَهُ مِنْكَ وَبِأَيِّ أَمْرٍ وَكَلَّمْتَهُ (۳)

وَسُكَّانِ الْهَوَاءِ وَالْأَرْضِ وَالْمَاءِ وَمَنْ مِنْهُمْ عَلَى الْخَلْقِ (۴)

فَصَلِّ عَلَيْهِمْ يَوْمَ يَأْتَى كُلُّ نَفْسٍ مَعَهَا سَائِقٌ وَشَهِيدٌ (۵)

وَصَلِّ عَلَيْهِمْ صَلْوَةً تَزِيدُهُمْ كَرَامَةً عَلَى كَرَامَتِهِمْ (۶)

وَ طَهَارَةً عَلَى طَهَارَتِهِمْ. اللَّهُمَّ وَإِذَا صَلَّيْتَ عَلَى (۷)

مَلَائِكَتِكَ وَرُسُلِكَ وَبَلَّغْتَهُمْ صَلَوَاتِنَا عَلَيْهِمْ فَصَلِّ (۸)

عَلَيْنَا بِمَا فَتَحْتَ لَنَا مِنْ حُسْنِ الْقَوْلِ فِيهِمْ (۹)

- ۱- نیکوسرایی است خانه آخرت برای شما و بر فرشتگان نگاهبان دوزخ که چون به آنان فرمان رسد: او را بگیرید و به زنجیر کشید سپس
- ۲- به آتش درافکنید به سرعت دستگیرش کنند و به او مهلت ندهند و بر
- ۳- هر فرشته ای که نامش را یاد نکرده ایم و از قدرش در پیشگاه تو خبر نداریم و نمی دانیم او را به چه کاری گماشته ای
- ۴- و بر آن فرشتگانی که ساکن هوا و زمین و آبد و به هر کدام از آنان که موکل آفریدگانند
- ۵- پس بر همه آنان درود فرست در روزی که هرکس با دو فرشته یکی راننده و دیگری گواه می آید
- ۶- و بر ایشان درود فرست درودی که بر بزرگواریشان بیفزاید،
- ۷- و بر طهارتشان طهارت اضافه کند بارالها به وقتیکه بر
- ۸- فرشتگان و فرستادگان درود می فرستی و درود ما را به آنان ابلاغ میکنی، به علت آن گفتار نیکو
- ۹- که در وصف آنان بر زبان و دل ما روان ساختی ای، بر ما نیز درود و رحمت فرست،
- ۱۰- که تو بخشنده و بزرگواری.

الدعاء ۳ - فرشتگان مُقَرَّب

وَ كَانَ مِنْ دُعَائِهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ فِي الصَّلَاةِ عَلَى حَمَلَةٍ (۱)

الْعَرْشِ وَ كُلِّ مَلَكٍ مُقَرَّبٍ (۲)

اللَّهُمَّ وَ حَمَلَةَ عَرْشِكَ الَّذِينَ لَا يُفْتَرُونَ مِنْ تَسْبِيحِكَ (۳)

وَلَا يَسْتَمُونَ مِنْ تَقْدِيسِكَ (٤)

وَلَا يَسْتَحْسِرُونَ مِنْ عِبَادَتِكَ (٥)

وَلَا يُؤْثِرُونَ التَّقْصِيرَ عَلَى الْجِدِّ فِي أَمْرِكَ (٦)

وَلَا يَغْفُلُونَ عَنِ الْوَلَهِ إِلَيْكَ (٧)

وَإِسْرَافِيلُ صَاحِبُ الصُّورِ (٨)

الشَّاحِصُ الَّذِي يَنْتَظِرُ مِنْكَ الْإِذْنَ (٩)

وَ حُلُولَ الْأَمْرِ (١٠)

ص: ٢٧

-
- ١- دعای آن حضرت در طلب رحمت بر حاملان
  - ٢- عرش و تمام فرشتگان مقرب
  - ٣- بارالها و حاملان عرش که از تسبیح تو سست نمی شوند
  - ٤- و از تقدیست ملول نمی گردند
  - ٥- و از عبادتت وانمی مانند
  - ٦- و در اجرای فرمانت کوتاهی را بر کوشش انتخاب نمی نمایند
  - ٧- و از شیفتگی به سوی تو غافل نمی گردند
  - ٨- و اسرافیل صاحب صور
  - ٩- که چشم به راه اجازه و فرمان توست
  - ١٠- تا در صور بدمد

فَيَنْبَهُ بِالنَّفْحَةِ صَرَعى زَهَائِنِ الْقُبُورِ (١)

وَ مِيكَائِيلُ ذُو الْجَاهِ عِنْدَكَ (٢)

وَالْمَكَانِ الرَّفِيعِ مِنْ طَاعَتِكَ (٣)

وَ جِبْرِيلُ الْأَمِينُ عَلَى وَحْيِكَ (٤)

الْمُطَاعُ فِي أَهْلِ سَمَوَاتِكَ (٥)

الْمَكِينُ لَدَيْكَ (٦)

الْمُقَرَّبُ عِنْدَكَ (٧)

وَالرُّوحُ الَّذِي هُوَ عَلَى مَلَائِكَةِ الْحُجُبِ (٨)

وَالرُّوحُ الَّذِي هُوَ مِنْ أَمْرِكَ (٩)

فَصَلِّ عَلَيْهِمْ (١٠)

وَ عَلَى الْمَلَائِكَةِ الَّذِينَ مِنْ دُونِهِمْ (١١)

مِنْ سُكَّانِ سَمَوَاتِكَ (١٢)

وَ أَهْلِ الْأَمَانَةِ عَلَى رِسَالَتِكَ (١٣)

وَالَّذِينَ لَا تَدْخُلُهُمْ سَمَةٌ مِنْ دُوبٍ (١٤)

وَ لَا أَعْيَاءَ مِنْ لُغُوبٍ - وَ لَا فُتُورٍ (١٥)

- ۱- و بدین برنامه افتادگان به زندان گور را از خواب مرگ بیدار کند
- ۲- و میکائیل که نزد تو بلند مرتبه
- ۳- و به خاطر طاعت تو دارای مکانی رفیع است
- ۴- و جبرئیل امین وحی تو
- ۵- که در بین اهل آسمانهای تو مورد اطاعت است
- ۶- و در پیشگاهت ارجمند
- ۷- و به درگاهت مقرب
- ۸- و روح که بر فرشتگان حجب گمارده است
- ۹- و آن روح که از امر توست
- ۱۰- پس بر همه آنان درود فرست
- ۱۱- و همچنین بر فرشتگانی که از نظر مقام پائین تر از ایشانند
- ۱۲- از ساکنان آسمانهایت
- ۱۳- و امین بر پیامهایت
- ۱۴- و آن فرشتگانی که از کوشش و کار ملول نمی شوند
- ۱۵- و از هیچ زحمتی وامانده و سست نمی گردند

وَلَا تَشْغَلُهُمْ عَنْ تَسْبِيحِكَ الشَّهَوَاتُ (۱)

وَلَا يَقْطَعُهُمْ عَنْ تَعْظِيمِكَ سَهْوُ الْغَفَلَاتِ (۲)

الْخُشَعُ الْأَبْصَارِ (۳)

فَلَا يَرَوُّمُونَ النَّظَرَ إِلَيْكَ (۴)

النَّوَكِسُ الْأَذْقَانِ (٥)

الَّذِينَ قَدْ طَالَتْ رَغْبَتُهُمْ فِيمَا لَدَيْكَ (٦)

الْمُسْتَهْتَرُونَ بِذِكْرِ الْآيِكِ (٧)

وَالْمُتَوَاضِعُونَ دُونَ عَظَمَتِكَ وَ جَلَالِ كِبْرِيَايِكِ (٨)

وَالَّذِينَ يَقُولُونَ إِذَا نَظَرُوا إِلَىٰ جَهَنَّمَ تَزْفِرُ عَلَىٰ أَهْلِ مَعْصِيَتِكَ (٩)

سُبْحَانَكَ مَا عَبَدْنَاكَ حَقَّ عِبَادَتِكَ: (١٠)

فَصَلِّ عَلَيْهِمْ وَ عَلَىٰ الرَّؤْحَانِيِّينَ مِنْ مَلَائِكَتِكَ وَ أَهْلِ (١١)

الزُّلْفَةِ عِنْدَكَ (١٢)

ص: ٢٩

-
- ١- و خواسته ها ایشان را از تسبیح تو باز نمی دارد
  - ٢- و سهو ناشی از غفلت ها آنان را از بزرگداشت تو جدا نمی کند
  - ٣- دیدگان به خشوع فرو هشته اند
  - ٤- و اراده نگریستن به انوار جلالت نمی نمایند
  - ٥- سرها به زیر افکنده اند
  - ٦- آنان که عشق و شوقشان را به آنچه نزد توست پایانی نیست
  - ٧- شیفته یاد نعمت های تواند
  - ٨- و در برابر بزرگی و جلال کبریائیت متواضعند
  - ٩- و بر آن فرشتگان که چون دوزخ را بر گنهکاران خروشان ببینند می گویند:

۱۰- ای خدای منزّه و پاکیزه ما تو را چنان که سزاوار توست عبادت نکردیم

۱۱- پس بر همه آنان درود فرست و نیز بر روحانیان از ملائکه ات و اهل

۱۲- منزلت و قرب در پیشگاهت

وَحُمَالِ الْغَيْبِ إِلَىٰ رُسُلِكَ (۱)

وَالْمُؤْتَمِنِينَ (۲)

عَلَىٰ وَحْيِكَ (۳)

وَقَبَائِلِ الْمَلَائِكَةِ الَّذِينَ اخْتَصَصْتَهُمْ لِنَفْسِكَ (۴)

وَأَغْنَيْتَهُمْ عَنِ الطَّعَامِ وَالشَّرَابِ بِتَقْدِيرِكَ (۵)

وَأَسَكَنْتَهُمْ بُطُونَ أَطْبَاقِ سَمَوَاتِكَ (۶)

وَالَّذِينَ عَلَىٰ أَرْجَائِهَا (۷)

إِذَا نَزَلَ الْأَمْرُ بِتَمَامٍ وَعَدِكَ (۸)

وَخُزَّانِ الْمَطَرِ وَرَوَاجِرِ السَّحَابِ (۹)

الَّذِي بِصَوْتِ زَجْرِهِ يُسْمَعُ زَجْلُ الرُّعُودِ (۱۰)

وَإِذَا سَبَحَتْ بِهِ حَفِيفَةُ السَّحَابِ الَّتِي تَمَعَتْ صَوَاعِقُ الْبُرُوقِ (۱۱)

وَمُسَيِّعِي الثَّلْجِ وَالْبَرَدِ (۱۲)

وَالهَابِطِينَ مَعَ قَطْرِ الْمَطَرِ إِذَا نَزَلَ (۱۳)

وَالْقَوَّامِ عَلَى خَزَائِنِ الرِّيحِ (۱۴)

ص: ۳۰

- ۱- و حاملان پیام غیب به سوی فرستادگان
- ۲- و امینان
- ۳- بر وحیت
- ۴- و اصناف فرشتگانی که آنان را به خود اختصاص داده ای
- ۵- و به وسیله تقدیس خود ایشان را از خوردنی و آشامیدنی بی نیاز نموده ای
- ۶- و در اندرون طبقات آسمانهایت مسکن داده ای
- ۷- و بر آن فرشتگان که چون فرمانت به انجام
- ۸- وعده ات صادر گردد بر اطراف آسمانها گماشته شوند
- ۹- و بر خزانه داران باران و حرکت دهندگان ابر
- ۱۰- و بر آن ملکی که از فریاد زجرش غرّش رعدها شینده شود
- ۱۱- و چون ابر خروشان به وسیله او به شنا درآید شعله های برق درخشیدن گیرد
- ۱۲- و بر فرشتگانی که دانه های برف و تگرگ را بدرقه می کنند
- ۱۳- و ملائکه ای که همراه قطرات باران فرود می آیند
- ۱۴- و بر آنان که وکیل خزینه های بادند

وَالْمُوكَلِّينَ بِالْجِبَالِ فَلَا تَزُولُ (۱)

وَالَّذِينَ عَرَفْتَهُمْ مَثَاقِيلَ الْمِيَاهِ وَكَيْلَ مَا تَحْوِيهِ لَوَاعِجِ الْأَمْطَارِ وَعَوَالِجُهَا (۲)

وَرُسُلِكَ مِنَ الْمَلَائِكَةِ إِلَى أَهْلِ الْأَرْضِ بِمَكْرُوهٍ مَا يَنْزِلُ مِنَ الْبَلَاءِ (۳)

وَمَحْبُوبِ الرَّخَاءِ (٤)

وَالسَّفَرَةِ (٥)

الْكَرَامِ الْبَرَّةِ (٦)

وَالْحَفَظَةِ الْكَرَامِ الْكَاتِبِينَ (٧)

وَمَلِكِ الْمَوْتِ (٨)

وَأَعْوَانِهِ (٩)

وَمُنْكَرٍ وَنَكِيرٍ وَرُومَانَ فَتَانَ الْقُبُورِ وَالطَّائِفِينَ (١٠)

بِالْبَيْتِ الْمَعْمُورِ وَمَالِكٍ وَالْخَزَنَةِ وَرِضْوَانَ وَسَدَنَةَ (١١)

الْجِنَانِ وَالَّذِينَ لَا يَعْصُونَ اللَّهَ مَا أَمَرَهُمْ وَيَفْعَلُونَ (١٢)

ص: ٣١

۱- و آنان که بر کوهها گماشته شده اند تا از جا در نروند

۲- و بر آنان که وزن آنها و اندازه بارانهای سیل آسا و رگبارهای متراکم را به آنان آموخته ای ،

۳- و بر فرشتگانی که به سوی اهل زمین گسیل می شوند و گرفتاری ناخوشایند

۴- و گشایش خوشایند برای آنان می آورند

۵- و بر سفیران

۶- بزرگوار نیکوکار

۷- و فرشتگان بزرگواری که حافظ عمل مردم و نویسنده آنها

۸- و بر فرشته مرگ

۹- و یارانش

۱۰- و منکر و نکیر و بر رومان آزمایش کننده مردگان در گور و بر طواف کنندگان

۱۱- بیت المعمور و بر مالک و بر خازنان دوزخ و بر رضوان و خدمتگزاران

۱۲- بهشت و بر فرشتگانی که خدا را در آنچه امر می کند مخالفت نمی نمایند و مأموریت خود را

مَائُومَرُونَ (۱)

وَالَّذِينَ يَقُولُونَ: سَلَامٌ عَلَيْكُمْ بِمَا صَبَرْتُمْ فَنِعْمَ (۲)

عُقَبَى الدَّارِ (۳)

وَالزَّبَانِيَةِ الَّذِينَ إِذَا قِيلَ لَهُمْ: (۴)

خُذُوهُ فَغُلُّوهُ ثُمَّ (۵)

الْجَحِيمِ صَلُّوهُ (۶)

ابْتَدَرُوهُ سِرَاعاً (۷)

وَلَمْ يَنْظُرُوهُ (۸)

وَمَنْ أَوْهَمْنَا ذِكْرَهُ (۹)

وَلَمْ نَعْلَمْ مَكَانَهُ مِنْكَ (۱۰)

ص: ۳۲

- ۱- به نحو احسن انجام می دهند
- ۲- و بر فرشتگانی که به اهل بهشت می گویند: سلام بر شما به خاطر آنکه صبر کردید پس
- ۳- نیکوسرایی است خانه آخرت برای شما
- ۴- و بر فرشتگان نگاهبان دوزخ که چون به آنان فرمان رسد:
- ۵- او را بگیرید و به زنجیر کشید سپس
- ۶- به آتش درافکنید
- ۷- به سرعت دستگیرش کنند
- ۸- و به او مهلت ندهند
- ۹- و بر هر فرشته ای که نامش را یاد نکرده ایم
- ۱۰- و از قدرش در پیشگاه تو خبر نداریم

و بَأَىٰ أَمْرٍ وَّكَتَبْتُهُ (۱)

و سَكَّانِ الْهَوَاءِ وَالْأَرْضِ وَالْمَاءِ (۲)

وَمَنْ مِنْهُمْ عَلَى الْخَلْقِ (۳)

فَصَلِّ عَلَيْهِمْ يَوْمَ يَأْتِي كُلُّ نَفْسٍ مَعَهَا سَائِقٌ وَشَهِيدٌ (۴)

وَصَلِّ عَلَيْهِمْ صَلَوَةٌ تَزِيدُهُمْ كَرَامَةً عَلَى كَرَامَتِهِمْ (۵)

و طَهَارَةً عَلَى طَهَارَتِهِمْ. (۶)

اللَّهُمَّ وَإِذَا صَلَّيْتَ عَلَى مَلَائِكَتِكَ وَرُسُلِكَ (۷)

و بَلَّغْتَهُمْ صَلَوَاتِنَا عَلَيْهِمْ (۸)

فَصَلِّ عَلَيْنَا بِمَا فَتَحْتَ لَنَا مِنْ حُسْنِ الْقَوْلِ فِيهِمْ (۹)

إِنَّكَ جَوَادٌ كَرِيمٌ. (۱۰)

ص: ۳۳

- ۱- و نمی دانیم او را به چه کاری گماشته ای
- ۲- و بر آن فرشتگانی که ساکن هوا و زمین و آبد
- ۳- و به هر کدام از آنان که موکل آفریدگانند
- ۴- پس بر همه آنان درود فرست در روزی که هرکس با دو فرشته یکی راننده و دیگری گواه می آید
- ۵- و بر ایشان درود فرست درودی که بر بزرگواریشان بیفزاید،
- ۶- و بر طهارتشان طهارت اضافه کند
- ۷- بارالها به وقتیکه بر فرشتگان و فرستادگان درود می فرستی
- ۸- و درود ما را به آنان ابلاغ میکنی،
- ۹- به علت آن گفتار نیکو که در وصف آنان بر زبان و دل ما روان ساختی ای، بر ما نیز درود و رحمت فرست،
- ۱۰- که تو بخشنده و بزرگواری.

الدعاء ۴ - پیروان پیامبران

وَكَانَ مِنْ دَعَائِهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ فِي الصَّلَاةِ عَلَى أَتْبَاعِ (۱)

الرُّسُلِ وَ مُصَدِّقِيهِمْ (۲)

اللَّهُمَّ وَ أَتْبَاعِ الرُّسُلِ وَ مُصَدِّقُوهُمْ مِنْ أَهْلِ الْأَرْضِ بِالْغَيْبِ (۳)

عِنْدَ مُعَارَضَةِ الْمُعَانِدِينَ لَهُمْ بِالتَّكْذِيبِ وَ الْإِشْتِيَاقِ إِلَى الْمُرْسَلِينَ بِحَقَائِقِ الْإِيمَانِ (۴)

فِي كُلِّ دَهْرٍ وَ زَمَانٍ أَرْسَلْتَ فِيهِ رَسُولًا (٥)

وَ أَقَمْتَ لِأَهْلِهِ دَلِيلًا (٦)

مِنْ لَدُنْ أَدَمَ إِلَى مُحَمَّدٍ - صَلَّى اللَّهُ (٧)

عَلَيْهِ وَآلِهِ - مِنْ أُمَّةِ الْهُدَى وَ قَادَةَ أَهْلِ التَّقَى - عَلَى جَمِيعِهِمْ (٨)

السَّلَامُ فَادْكُرْهُمْ مِنْكَ بِمَغْفِرَةٍ وَ رِضْوَانٍ (٩)

اللَّهُمَّ وَ أَصْحَابُ (١٠)

ص: ٣٤

١- دعای آن حضرت در درود بر پیروان

٢- و ایمان آورندگان به ایشان

٣- بارالها و پیروان انبیاء و تصدیق کنندگان ایشان از مردم روی زمین که تصدیقشان از عمق قلب بود

٤- آنهم به وقتی که دشمنان به جهت معارضه در مقام تکذیب آنان برآمدند ولی مؤمنان به سبب حقایق ایمانیه مشتاقانه به انبیاء روی آوردند

٥- در هر عصر و زمانی که پیامبری فرستادی

٦- و برای جامعه چراغ راه قرار دادی

٧- از زمان آدم تا دوران محمد - درود خدا

٨- بر او و آلش باد - از رهبران هدایت و جلوداران اهل تقوا - که بر همه آنان

٩- سلام باد - خداوندا تمام آنان را از جانب خود به آمرزش و رضایت مخصوص گردان.

١٠- بارالها و به خصوص اصحاب

مُحَمَّدٍ خَاصَّةً الَّذِينَ أَحْسَنُوا الصَّحَابَةَ (١)

وَالَّذِينَ أَبْلَوْا الْبَلَاءَ الْحَسَنَ فِي نَصْرِهِ (٢)

وَكَانْفُوهُ (٣)

وَ أَسْرَعُوا إِلَى وَفَادَتِهِ (٤)

وَ سَابَقُوا إِلَى دَعْوَتِهِ (٥)

وَ اسْتَجَابُوا لَهُ حَيْثُ أَسْمَعَهُمْ (٦)

حُجَّةَ رِسَالَتِهِ وَ فَارَقُوا الْأَزْوَاجَ وَالْأَوْلَادَ فِي إِظْهَارِ كَلِمَتِهِ (٧)

وَ قَاتَلُوا الْأَبَاءَ وَالْأَبْنَاءَ فِي تَثْبِيتِ بُبُوْتِهِ وَ انْتَصَرُوا بِهِ (٨)

وَ مَنْ كَانُوا مُنْطَوِينَ عَلَى مَحَبَّتِهِ يَرْجُونَ تِجَارَةً لَنْ تَبُورَ فِي مَوَدَّتِهِ (٩)

وَالَّذِينَ هَجَرْتَهُمُ الْعَشَائِرُ إِذْ تَعَلَّقُوا بِعُرْوَتِهِ (١٠)

وَ انْتَفَتَ مِنْهُمْ الْقَرَابَاتُ إِذْ سَكُنُوا فِي ظِلِّ قَرَابَتِهِ (١١)

فَلَا تَنْسَ لَهُمُ اللَّهُمَّ مَا تَرَكُوا لَكَ وَفِيكَ (١٢)

ص: ٣٥

١- محمد (ص) آنان که شرط مصاحبت او را به خوبی پاس داشتند

٢- و آنان که در یاری آن حضرت به سعی نیکو برخاستند

- ۳- و حضرتش را یاری دادند
- ۴- و برای قرار دادنش به صحنه قدرت شتافتند
- ۵- و برای قبول دعوتش بر یکدیگر سبقت گرفتند
- ۶- و چون دلیل رسالت های خود را به گوش آنان رساند
- ۷- دعوتش را پذیرفتند و در راه اعلاء کلمه اش از همسران و فرزندان خود دوری جستند
- ۸- و با پدران و فرزندان خود برای برقراری نبوتش نبرد کردند و به برکت وجود او در آن نبردها پیروز شدند.
- ۹- و آنان که در عمق دلشان مهر او را می پروردند و در عشق او به تجارتي امید داشتند که کسادی و ضرر در آن راه نداشت
- ۱۰- و یارانی که وقتی دل به او بستند قبائل و عشائرشان از آنان دوری جستند
- ۱۱- و زمانی که در سایه قرابت او آر میدند دودمان آنان پیوند قرابت گسیختند
- ۱۲- بارالها پس برای اصحاب محمد آنچه را برای تو و در راه تو از دست دادند از نظر لطف دور مدار

وَأَزْضِحِهِمْ مِنْ رِضْوَانِكَ (۱)

وَمَا حَاشَا الْخَلْقَ عَلَيْكَ (۲)

وَكَانُوا مَعَ رَسُولِكَ دُعَاءً لَكَ إِلَيْكَ (۳)

وَأَشْكُرُهُمْ عَلَى هَجْرِهِمْ فِيكَ دِيَارَ قَوْمِهِمْ وَخُرُوجِهِمْ مِنْ سَعَةِ (۴)

الْمَعَاشِ إِلَى ضَيْقِهِ (۵)

وَمَنْ كَثُرَتْ فِي إِعْزَازِ دِينِكَ مِنْ مَظْلُومِهِمْ. (۶)

اللَّهُمَّ وَ أَوْصِلْ إِلَى التَّابِعِينَ لَهُمْ بِإِحْسَانِ الَّذِينَ يَقُولُونَ: (۷)

«رَبَّنَا اغْفِرْ لَنَا وَلِإِخْوَانِنَا الَّذِينَ سَبَقُونَا بِالْإِيمَانِ» خَيْرَ جَزَائِكَ (۸)

الَّذِينَ قَصَدُوا سَمْتَهُمْ (۹)

وَتَحَرَّفُوا وَجْهَتَهُمْ (۱۰)

وَمَضَوْا عَلَى شَاكِلَتِهِمْ (۱۱)

لَمْ يَثْنِبْهُمْ رَيْبٌ فِي بَصِيرَتِهِمْ (۱۲)

وَلَمْ يَخْتَلِجْهُمْ مَوْشِكٌ فِي قَفْوَاتِهِمْ وَالْإِيْتِمَامِ بِهِدَايَةِ مَنْارِهِمْ (۱۳)

ص: ۳۶

-
- ۱- و آنان را از خشنودیت خشنود ساز
  - ۲- و نیز به خاطر آنکه مردم را پیرامون دینت جمع کردند
  - ۳- و با فرستاده تو در دعوت خلق هم آواز بودند
  - ۴- و آنان را به خاطر اینکه در راه تو از شهر و دیار قوم خود دوری گزیدند
  - ۵- و از فراخی معیشت به سختی در افتادند
  - ۶- و آن افراد بسیاری را که برای بزرگداشت دین تو ستمها دیدند پاداش عنایت فرما.
  - ۷- بارالها و به پیروان اصحاب در ایمان و اخلاق و عمل آنان که می گویند:
  - ۸- «الهی ما و آن برادران ما را که به ایمان بر ما پیشی جستند بیامرز» بهترین اجر و مزد خود را ارزانی دار
  - ۹- همانان که راه و روش اصحاب را پیش گرفتند
  - ۱۰- و طریقه آنان را طلبیدند
  - ۱۱- و به منش آنان زندگی را آهنگ دادند

۱۲- در حالی که هیچ شک و شبهه ای آنان را از عقیده شان برنگرداند
۱۳- در پیروی از آثار اصحاب و اقتداء به نشان هدایتشان - هیچ شکی خاطرشان را پریشان نکرد

مُكَانِفِينَ وَ مُؤَاذِرِينَ لَهُمْ يَدِينُونَ بِدِينِهِمْ (۱)

و يَهْتَدُونَ بِهِدْيِهِمْ (۲)

يَتَّقُونَ عَلَيْهِمْ (۳)

و لَا يَتَّبِعُونَهُمْ فِيمَا آذَوْا إِلَيْهِمْ. اللَّهُمَّ (۴)

و صَلِّ عَلَى التَّابِعِينَ مِنْ يَوْمِنَا هَذَا إِلَى يَوْمِ الدِّينِ وَ عَلَى (۵)

أَزْوَاجِهِمْ وَ عَلَى ذُرِّيَّاتِهِمْ وَ عَلَى مَنْ أَطَاعَكَ مِنْهُمْ صَلَوةً (۶)

تَعْصِمُهُمْ بِهَا مِنْ مَعْصِيَتِكَ (۷)

وَ تَفْسَحْ لَهُمْ فِي رِيَاضِ جَنَّتِكَ (۸)

وَ تَمْنَعُهُمْ بِهَا مِنْ كَيْدِ الشَّيْطَانِ (۹)

وَ تُعِينُهُمْ بِهَا عَلَى (۱۰)

مَا اسْتَعَانُوكَ عَلَيْهِ مِنْ بَرٍّ (۱۱)

ص: ۳۷

- ۲- و به راه و روش آنان می رفتند
- ۳- درباره اتفاق نظر داشتند
- ۴- و به آنان در برنامه هائی که از رسول خدا خبر دادند بدگمان نبودند. بارالها
- ۵- از امروز تا روز قیامت از جانب خودت بر تابعین و
- ۶- همسران و فرزندانشان درود فرست و بر هر کس از آنان که اطاعت تو کرده درودی که به سبب
- ۷- آن ایشان را از معصیت بازداری
- ۸- و در باغهای بهشت خود به آنان گشایش دهی
- ۹- و از نیرنگ شیطان در امانشان داری
- ۱۰- و به هر کار نیک که از تو
- ۱۱- مدد جویند توفیقشان دهی

و تَقِيهِمْ طَوَارِقَ اللَّيْلِ وَالنَّهَارِ إِلَّا (۱)

طَارِقًا يَطْرُقُ بِخَيْرٍ (۲)

و تَبْعُهُمْ بِهَا عَلَىٰ اعْتِقَادٍ حُسْنِ الرَّجَاءِ لَكَ (۳)

وَالطَّمَعِ فِيمَا عِنْدَكَ (۴)

و تَرَكَ التُّهْمَةَ فِيمَا تَحْوِيهِ أَيْدِي الْعِبَادِ (۵)

لِتُرَدَّهُمْ إِلَى الرَّغْبَةِ إِلَيْكَ وَالرَّهْبَةِ مِنْكَ (۶)

و تُزَهِّدَهُمْ فِي سَعَةِ الْعَاجِلِ (۷)

و تُحَبِّبَ إِلَيْهِمُ الْعَمَلَ لِلْآجِلِ (۸)

وَالِاسْتِعْدَادَ لِمَا بَعْدَ الْمَوْتِ (۹)

وَتُهَوِّنَ عَلَيْهِمْ كُلَّ كَرْبٍ يُحِلُّ بِهِمْ يَوْمَ خُرُوجِ الْأَنْفُسِ مِنْ أَبْدَانِهَا (۱۰)

وَتُعَافِيهِمْ مِمَّا تَقَعُ بِهِ الْفِتْنَةُ مِنْ مَحْذُورَاتِهَا (۱۱)

وَكَبَّةِ النَّارِ وَطُولِ الْخُلُودِ (۱۲)

وَتُصَيِّرُهُمْ إِلَىٰ أَمْنٍ مِنْ مَقِيلِ الْمُتَّقِينَ. (۱۳)

ص: ۳۸

-
- ۱- و از حوادث شب و روز حفظشان فرمایی مگر
  - ۲- از حادثه ای که مژده خیر رساند
  - ۳- و به آن درود آنان را بر اعتقاد نیکو برانگیزی تا تنها به تو چشم امید دوزند
  - ۴- و به آنچه نزد توست دل بسته شوند
  - ۵- و از بدگمانی نسبت به تو در آنچه نزد خلق است برحذر باشند
  - ۶- تا چنان کنی که تنها شوقشان به تو باشد و بیمشان از حضرت تو
  - ۷- و آنان را به فراخی جهان از دست رفتنی بی رغبتشان گردانی
  - ۸- و محبت عمل کردن برای آن جهان
  - ۹- و آمادگی برای بعد از مرگ را در دلشان افکنی
  - ۱۰- و هر مشکلی که ایشان را به وقت جان کندن می رسد آسان نمایی
  - ۱۱- و آنان را از هر محذوری که از فتنه ها و محنتها خیزد در عافیت داری
  - ۱۲- و از سختی و صدمه آتش دوزخ و طول خلود در آن معاف گردانی
  - ۱۳- و آنان را به مقام امن و امان که جایگاه اهل تقواست منتقل نمایی.

الدعاء ۵ - خویشتن و دوستان

وَ كَانَ مِنْ دُعَائِهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ لِنَفْسِهِ وَ لِأَهْلِ وَ لَآيَتِهِ (١)

يَا مَنْ لَا تَنْقُضِي عَجَائِبُ عَظَمَتِهِ (٢)

صَلِّ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَآلِهِ (٣)

وَ أَحْبُبْنَا عَنِ الْإِلْحَادِ فِي عَظَمَتِكَ. (٤)

وَ يَا مَنْ لَا تَنْتَهِي مُدَّةَ مُلْكِهِ (٥)

صَلِّ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَآلِهِ (٦)

وَ أَعْتِقْ رِقَابَنَا مِنْ نِقَمَتِكَ. (٧)

وَ يَا مَنْ لَا تَنْفِي خَزَائِنَ رَحْمَتِهِ (٨)

صَلِّ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَآلِهِ (٩)

وَ اجْعَلْ لَنَا نَصِيباً فِي رَحْمَتِكَ. (١٠)

وَ يَا مَنْ تَنْقَطِعُ دُونَ رُؤْيَتِهِ الْأَبْصَارُ (١١)

ص: ٣٩

١- «دعادر حق خود ودوستانش»

٢- ای کسی که شگفتی های عظمت پایان بردار نیست

٣- بر محمد و آلش درود فرست

٤- و ما را از الحاد و لغزش در عظمت بازدار.

- ۵- ای آن که دوران فرمانروایت را نهایت نیست
- ۶- بر محمد و آتش درود فرست
- ۷- و ما را از بند عذاب خود رهایی بخش.
- ۸- ای کسی که گنجینه های رحمت را فنا نیست
- ۹- بر محمد و آتش درود فرست
- ۱۰- و برای ما از رحمت نصیب و بهره ای قرار ده.
- ۱۱- ای که چشمها و دیده ها از دیدنت فروماند

صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ وَادِّبْنَا إِلَى قُرْبِكَ. (۱)

وَيَا مَنْ تَصَغَّرُ عِنْدَ خَطَرِهِ الْأَخْطَارُ (۲)

صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ (۳)

وَكَرَّمْنَا عَلَيْكَ (۴)

. وَيَا مَنْ تَظْهَرُ عِنْدَهُ بَوَاطِنُ الْأَخْبَارِ (۵)

صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ (۶)

وَلَا تَقْضِ حُنَا لَدَيْكَ. (۷)

اللَّهُمَّ اغْنِنَا عَنْ هَبَةِ (۸)

الْوَهَّابِينَ بِهَيْبَتِكَ (۹)

وَإَكْفِنَا وَحْشَةَ الْقَاطِعِينَ بِصِلَتِكَ حَتَّى (۱۰)

لَا نَرْغَبَ إِلَى أَحَدٍ مَعَ بَدْلِكَ (۱۱)

وَلَا نَسْتَوْحِشُ مِنْ أَحَدٍ مَعَ فَضْلِكَ (۱۲)

اللَّهُمَّ فَصِّلْ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَآلِهِ (۱۳)

وَكَذِّ لَنَا وَلَا تَكِدْ عَلَيْنَا (۱۴)

وَآمُرْ لَنَا وَلَا تَمُكِّرْ بِنَا (۱۵)

ص: ۴۰

-
- ۱- بر محمد و آلش درود فرست و ما را به عرصه گاه قربت نزدیک کن
  - ۲- و ای کسی که در برابر قدر و منزلت تمام منزلتها کوچک است
  - ۳- بر محمد و آلش درود فرست
  - ۴- و ما را در پیشگاهت گرمی دار.
  - ۵- ای آن که خبرهای نهانی در نزدت آشکار است
  - ۶- بر محمد و آلش درود فرست
  - ۷- و ما را نزد خود رسوا مکن.
  - ۸- الهها ما را به بخشش خود
  - ۹- از بخشش دیگران بی نیاز ساز
  - ۱۰- و ترس گسستن دیگران را از ما با پیوستن ما به خودت کفایت فرما تا
  - ۱۱- با وجود عطای تو از دیگری نخواهیم
  - ۱۲- و با احسان تو از احدی نهراسیم
  - ۱۳- بارخدایا بر محمد و آلش درود فرست
  - ۱۴- و در هر کار به نفع ما چاره ساز و بر زیان ما چاره مساز
  - ۱۵- و به سود ما تدبیر کن و به ضرر ما تدبیر مفرما

وَأَدِلُّ لَنَا وَلا تُدِلُّ مِنَّا (۱)

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ (۲)

وَقِنَّا مِنْكَ (۳)

وَاحْفَظْنَا بِكَ (۴)

وَاهْدِنَا إِلَيْكَ (۵)

وَلا تُبَاعِدْنَا عَنْكَ (۶)

إِنَّ مَنْ تَقِيهِ يَسْلَمْ (۷)

وَمَنْ تَهْدِيهِ يَعْلَمَ (۸)

وَمَنْ تُقَرِّبُهُ إِلَيْكَ يَغْنَمَ (۹)

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ (۱۰)

وَ اكْفِنَا حَدَّ نَوَائِبِ الزَّمَانِ (۱۱)

ص: ۴۱

۱- و ما را چیره گی ده و دیگران را بر ما چیره مساز.

۲- بار خدایا بر محمد و آلش درود فرست

۳- و ما را از غضب خود حفظ کن

۴- و به عنایت خویش نگاه دار

- ۵- و به سوی خود هدایت کن
- ۶- و از پیشگاه خود دور منما
- ۷- آن را که تو حفظ کنی سالم ماند
- ۸- و آن را که تو هدایت کنی دانا شود
- ۹- و آن را که تو به خود نزدیک سازی غنیمت برد.
- ۱۰- بار خدایا بر محمد و آلش درود فرست
- ۱۱- و ما را از سختی مصائب زمان

و شَرَّ مَصَائِدِ الشَّيْطَانِ (۱)

و مَرَارَةَ صَوْلَةِ السُّلْطَانِ (۲)

اللَّهُمَّ إِنَّمَا يَكْتَفِي (۳)

الْمُكْتَفُونَ بِفَضْلِ قُوَّتِكَ (۴)

فَصَلِّ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَآلِهِ (۵)

وَأَكْفِنَا (۶)

وَإِنَّمَا يُعْطَى الْمُعْطُونَ مِنْ فَضْلِ جِدَّتِكَ (۷)

فَصَلِّ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَآلِهِ (۸)

وَأَعْطِنَا (۹)

وَإِنَّمَا يَهْتَدِي الْمُهْتَدُونَ بِنُورِ وَجْهِكَ (۱۰)

فَصَلِّ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَآلِهِ وَاهْدِنَا (۱۱)

اللَّهُمَّ إِنَّكَ مَنْ وَالَيْتَ. (۱۲)

ص: ۴۲

-
- ۱- و شرّ دامهای شیطان
  - ۲- و تلخی قهر سلطان حفظ فرما.
  - ۳- بار خدایا بدون شک بی نیازان
  - ۴- به فضل قوّت تو بی نیازند
  - ۵- پس بر محمد و آتش درود فرست
  - ۶- و ما را از هر چه غیر خودت کفایت کن
  - ۷- و به حقیقت که بخشندگان از افزونی داده های تو می بخشند
  - ۸- پس بر محمد و آتش - درود فرست
  - ۹- و از نعمت بر ما عطا کن
  - ۱۰- و همانا که - راه یافتگان - در پرتو نور ذات تو راه می یابند
  - ۱۱- پس بر محمد و آتش درود فرست و ما را هدایت نمای
  - ۱۲- بارالها هر که را تو یاری دهی هیچ

لَمْ يَضُرُّهُ خِذْلَانُ الْخَاذِلِينَ (۱)

وَ مَنْ أَعْطَيْتَ لَمْ يَنْقُصْهُ مَنَعُ الْمَانِعِينَ (۲)

وَ مَنْ هَدَيْتَ لَمْ يُغْوِهِ إِضْلَالُ الْمُضِلِّينَ (۳)

فَصَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ آلِهِ (۴)

وَ ائْتِنَا بِعَزِّكَ مِنْ عِبَادِكَ (۵)

وَأَغْنِنَا عَنْ غَيْرِكَ إِزْفَادِكَ (٦)

وَأَسْأَلُكَ بِنَا سَبِيلَ الْحَقِّ بِإِزْشَادِكَ. (٧)

ص: ٤٣

-
- ١- خوار کننده ای قدرت خوار کردن او را ندارد
  - ٢- و هر که را تو ببخشی هیچ بازدارنده ای قدرت کاستن از عطایت به او او را ندارد
  - ٣- و هر که را تو هدایت فرمایی گمراه ساختن گمراه کنندگان او را از راه بدر نبرد
  - ٤- پس بر محمد و آلش درود فرست
  - ٥- و بعزت خود ما را از شر بندگان بازدار
  - ٦- و به عطایت از غیر خود بی نیاز فرمای
  - ٧- و به وسیله ارشادت ما را به راه حق ببر.

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ (١)

وَاجْعَلْ سَلَامَةَ قُلُوبِنَا فِي ذِكْرِ عَظَمَتِكَ وَفِرَاحَ (٢)

أَبْدَانِنَا فِي شُكْرِ نِعْمَتِكَ وَأَنْطِلَاقَ السُّنَّتِنَا فِي وَصْفِ مِثَّتِكَ (٣)

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ (٤)

وَاجْعَلْنَا مِنْ دُعَاتِكَ الدَّاعِينَ إِلَيْكَ (٥)

وَ هُدَاتِكَ الدَّالِّينَ عَلَيْكَ (٦)

وَ مِنْ خَاصَّتِكَ (٧)

یا اَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ. (۸)

ص: ۴۴

- ۱- بارالها بر محمد و آتش درود فرست
- ۲- و سلامت قلوب ما را در ذکر عظمت و آسایش
- ۳- بدنهامان را در شکر نعمت و روانی زبان ما را در وصف عطایت قرار بده.
- ۴- بارالها بر محمد و آتش درود فرست
- ۵- و ما را در زمره دعوت کنندگان به سویت قرار بده
- ۶- و از جمله راهنمایانی که به تو دلالت و راهنمایی می کنند قرار ده
- ۷- و در حلقه خاصان از بندگان در آر
- ۸- ای مهربان ترین مهربانان

الدعاء ۶ - صبح و شام

و كان من دعائه عليه السلام عند الصَّباحِ وَالْمَساءِ (۱)

الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي خَلَقَ اللَّيْلَ وَالنَّهَارَ بِقُوَّتِهِ (۲)

و مَيَّزَ بَيْنَهُمَا بِقُدْرَتِهِ (۳)

و جَعَلَ لِكُلِّ وَاحِدٍ مِنْهُمَا حَدًّا مَحْدُودًا وَأَمَدًا مَمْدُودًا (۴)

يُولِجُ كُلَّ وَاحِدٍ مِنْهُمَا فِي صَاحِبِهِ وَيُولِجُ صَاحِبَهُ فِيهِ (۵)

بِتَقْدِيرٍ مِنْهُ لِلْعِبَادِ فِيمَا يَغْذُوهُمْ بِهِ وَيُنْشِئُهُمْ عَلَيْهِ (۶)

فَخَلَقَ لَهُمُ اللَّيْلَ لِيَسْكُنُوا فِيهِ مِنْ حَرَكَاتِ التَّعَبِ وَنَهَضَاتِ النَّصَبِ (۷)

وَ جَعَلَهُ لِبَاسًا لِيَلْبَسُوا مِنْ رَاحَتِهِ وَ مَنَامِهِ (۸)

فَيَكُونُ ذَلِكَ لَهُمْ جَمَامًا وَ قُوَّةً (۹)

وَلِيَنَالُوا بِهِ لَذَّةَ وَ شَهْوَةَ (۱۰)

وَ خَلَقَ لَهُمُ النَّهَارَ مُبْصِرًا لِيَبْتَغُوا فِيهِ مِنْ فَضْلِهِ (۱۱)

وَلِيَتَسَبَّبُوا إِلَى رِزْقِهِ (۱۲)

ص: ۴۵

-
- ۱- «دعا به وقت صبح و شام»
  - ۲- سپاس خدای را که به نیروی خود شب و روز را آفرید
  - ۳- و به قدرتش میان آن دو تفاوت
  - ۴- قرار داد و برای هر یک حدّی محدود و زمانی مشخص نهاد
  - ۵- هر یک را درون دیگری فرو برد و برون آرد (از یکی بکاهد و به دیگری بیفزاید)
  - ۶- و با این نظم دقیق روزی بندگان و نشو و نمای آنان را تأمین فرماید.
  - ۷- پس شب را برای بندگان آفرید تا در آن از حرکات رنج آور و فعالیت های آزاردهنده بیاسایند
  - ۸- و آن را پوششی قرار داد تا مردم در آن به آسایش دست یابند و خواب راحت کنند
  - ۹- و این همه سبب تجدید نشاط و نیروی ایشان گردد
  - ۱۰- و به لذت و کام دل رسند
  - ۱۱- و روز را بینایی بخش قرار داد تا در آن به جستجوی فضل حق خیزند
  - ۱۲- و به رزق و روزی او دست یابند

وَيَسْرَحُوا فِي أَرْضِهِ طَلَبًا لِمَا فِيهِ نَيْلُ الْعَاجِلِ مِنْ دُنْيَاهُمْ وَ دَرَكُ الْأَجْلِ فِي أُخْرِيهِمْ. (١)

بِكُلِّ ذَلِكَ يُصْلِحُ شَأْنَهُمْ (٢)

وَيَبْلُو أَخْبَارَهُمْ (٣)

وَيَنْظُرُ كَيْفَ هُمْ فِي أَوْقَاتِ (٤)

طَاعَتِهِ وَ مَنَازِلِ فُرُوضِهِ (٥)

وَ مَوَاقِعِ أَحْكَامِهِ (٦)

لِيَجْزِيَ الَّذِينَ أَسَاءُوا بِمَا عَمِلُوا (٧)

أَحْسِنُوا بِالْحُسْنَى. اللَّهُمَّ (٨)

فَلَكَ الْحَمْدُ عَلَى مَا فَلَقْتَ لَنَا مِنَ الْإِصْبَاحِ (٩)

وَ مَتَّعْتَنَا بِهِ مِنْ ضَوْءِ النَّهَارِ (١٠)

وَ بَصَّرْتَنَا مِنْ مَطَالِبِ الْأَقْوَاتِ (١١)

وَ وَقَيْتَنَا فِيهِ مِنْ طَوَارِقِ الْأَفَاتِ (١٢)

أَصْبَحْنَا وَ أَصْبَحَتِ الْأَشْيَاءُ كُلُّهَا. بِجُمْلَتِهَا لَكَ: (١٣)

سَمَّاؤُهَا وَ أَرْضُهَا (١٤)

-
- ۱- و در زمین او در پی سود گذرای دنیا و ادراک نفع دائمی آن جهان به راه افتند.
  - ۲- به تمام این امور کار ایشان را به سامان می آورد
  - ۳- و اعمالشان را می آزماید
  - ۴- و می نگرد که چگونه اند به هنگام
  - ۵- طاعت و اوقات بجا آوردن واجبات
  - ۶- و موارد احکام او
  - ۷- ؟ تا بدکاران را به جزای عملشان
  - ۸- و نیکوکاران را به مزد کردار نیکشان برساند. بارالها
  - ۹- پس تو را سپاس که پرده سیاه شب را به نور صبح شکافتی
  - ۱۰- و ما را از روشنی روز بهره مند ساختی
  - ۱۱- و در راه فراهم آوردن روزی بینافرمودی
  - ۱۲- و از پیشامدهای خطرناک آفات حفظ نمودی
  - ۱۳- شب را به صبح رساندیم و تمام آفریدگان جملگی پای در میدان صبح نهادند:
  - ۱۴- آسمان و زمین

وَمَا بَشَتْ فِي كُلِّ وَاحِدٍ مِنْهُمَا (۱)

سَاكِنُهُ وَ مُتَحَرِّكُهُ (۲)

وَأَمْقِيْمُهُ وَ شَاخِصَّهُ (۳)

وَمَا عَلَا فِي الْهَوَاءِ (۴)

وَمَا كُنَّ تَحْتَ الثَّرَى (۵)

أَصْبَحْنَا فِي قَبْضَتِكَ (٦)

يَحْوِينَا مُلْكُكَ وَ سُلْطَانُكَ (٧)

وَ تَضُمُّنَا مَشِيَّتِكَ (٨)

وَ نَتَصَرَّفُ عَنْ أَمْرِكَ (٩)

وَ نَتَقَلَّبُ فِي تَدْبِيرِكَ (١٠)

ص: ٤٧

١- و آنچه در این دو پراکنده ای

٢- ساکن و جنبنده

٣- ایستاده و رونده

٤- و هر چه در هوا بالا رفته

٥- و آنچه در زمین پنهان شده

٦- همه و همه در سراینجه قدرت تو به صبح رسیدیم

٧- در حالی که سلطنت و پادشاهی تو ما را فراگرفته

٨- و مشیت تو ما را تحت پوشش گرفته

٩- و به فرمان تو در کارها تصرف می کنیم

١٠- و در عرصه تدبیر تو در حرکتیم

لَيْسَ لَنَا مِنَ الْأَمْرِ إِلَّا مَا قَضَيْتَ (١)

وَ لَا مِنَ الْخَيْرِ إِلَّا مَا أَعْطَيْتَ. (٢)

وَهَذَا يَوْمٌ حَادِثٌ جَدِيدٌ (٣)

وَهُوَ عَلَيْنَا شَاهِدٌ عَتِيدٌ (٤)

إِنْ أَحْسَنَّا وَدَعْنَا بِحَمْدِ (٥)

وَإِنْ أَسَأْنَا فَارْقَنَا بِذَمِّ (٦)

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ (٧)

وَارْزُقْنَا. حُسْنَ مُصَاحَبَتِهِ (٨)

وَاعْصِمْنَا مِنْ سُوءِ مُفَارَقَتِهِ بِازْتِكَابِ جَرِيرَةٍ (٩)

أَوْ اقْتِرَافِ صَغِيرَةٍ أَوْ كَبِيرَةٍ (١٠)

وَاجْزَلْ لَنَا فِيهِ مِنَ الْحَسَنَاتِ (١١)

وَإَخْلِنَا فِيهِ مِنَ السَّيِّئَاتِ (١٢)

وَأَمْلَأْ لَنَا مَا بَيْنَ طَرْفَيْهِ حَمْدًا وَشُكْرًا وَاجْرًا وَذُخْرًا وَفَضْلًا وَإِحْسَانًا (١٣)

ص: ٤٨

-
- ١- به غیر آنچه فرمان تو بر آن رفته کاری نتوانیم
  - ٢- و جز آنچه تو بر ما بخشی خیری به ما نمی رسد.
  - ٣- امروز روزی جدید و تازه است
  - ٤- و او بر ما شاهی حاضر است

- ۵- اگر خوبی کنیم ما را سپاس گویند ترک کند
- ۶- و اگر بدی کنیم نکوهش کنان از ما جدا گردد
- ۷- بار خدایا بر محمد و آتش درود فرست
- ۸- و حُسنِ هَمَنَفَسی با این روز را روزی ما گردان
- ۹- و ما را از سوء مفارقتش به خاطر ارتکاب گناه
- ۱۰- یا کسبِ معصیتِ کوچک و بزرگ حفظ فرما
- ۱۱- و بهره ما را از خوبیها در آن سرشار کن
- ۱۲- و ما را در این روز از زشتی ها پیراسته نما
- ۱۳- و از ابتدا تا پایان آن را برای ما از حمد و شکر و اجر و اندوخته آخرتی و فضل و احسان پر ساز..

اللَّهُمَّ يَسِّرْ عَلَيَّ الْكِرَامِ الْكَاتِبِينَ مُؤَوِّتِنَا وَآمِلًا لَنَا مِنْ حَسَنَاتِنَا صَحَائِفِنَا (۱)

وَلَا تُخْزِنَا عِنْدَهُمْ بِسُوءِ أَعْمَالِنَا (۲)

اللَّهُمَّ اجْعَلْ لَنَا فِي كُلِّ سَاعَةٍ مِنْ سَاعَاتِهِ حَظًّا مِنْ عِبَادِكَ (۳)

وَنَصِيبًا مِنْ شُكْرِكَ (۴)

وَشَاهِدَ صِدْقٍ مِنْ مَلَائِكَتِكَ. (۵)

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ (۶)

وَاحْفَظْنَا مِنْ بَيْنِ أَيْدِينَا وَمِنْ خَلْفِنَا وَعَنْ أَيْمَانِنَا عَنْ شِمَائِلِنَا وَمِنْ جَمِيعِ نَوَاحِينَا (۷)

حِفْظًا عَاصِمًا مِنْ مَعْصِيَتِكَ (۸)

هَادِيًا إِلَى طَاعَتِكَ (۹)

- ۱- الهی زحمت ما را (به سبب تقوا و پرهیز از گناه) بر فرشتگان نویسنده اعمال آسان ساز و پرونده کردارمان را از حسنات سرشار فرما
- ۲- و ما را نزد آن فرشتگان به کردارهای زشت و ناهنجارمان رسوا مساز
- ۳- خداوندا برای ما قرار بده. در هر ساعت از ساعت های روز بهره ای از مقامات بندگان خاصت
- ۴- و نصیبی از شکر
- ۵- و گواه صدقی از ملائکه ات
- ۶- بارالها بر محمد و آتش درود فرست
- ۷- و ما را از پیش رو و پشت سر و از طرف راست و از جانب چپ و از همه طرف حفظ فرما
- ۸- حفظی که ما را از معصیت تو بازدارد
- ۹- و به طاعتت راه نماید
- ۱۰- و ما را به کار عشق و محبت گیر

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ (۱)

وَوَفَّقْنَا فِي يَوْمِنَا هَذَا وَلَيْلَتِنَا هَذِهِ وَفِي جَمِيعِ أَيَّامِنَا لِاسْتِعْمَالِ الْخَيْرِ (۲)

وَهَجْرَانِ الشَّرِّ وَشُكْرِ النِّعَمِ (۳)

وَاتِّبَاعِ السُّنَنِ (۴)

وَمُجَانَبَةِ الْبِدْعِ (۵)

وَالْأَمْرَ بِالْمَعْرُوفِ (٦)

وَالنَّهْيَ عَنِ الْمُنْكَرِ وَحِيَاةِ الْإِسْلَامِ وَانْتِقَاصِ الْبَاطِلِ (٧)

وَأَذْلَالِهِ وَنُصْرَةَ الْحَقِّ وَاعْزَاذِهِ وَإِشَادِ الضَّالِّ وَ (٨)

مُعَاوَنَةَ الضَّعِيفِ وَإِدْرَاكِ اللَّهِيْفِ. (٩)

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ (١٠)

ص: ٥٠

-
- ١- بارخدایا بر محمد و آتش درود فرست
  - ٢- تمام ایامان برای انجام خیر و ما را در این روزمان و در این شبمان و در
  - ٣- و دوری از شر و شکر نعمت ها
  - ٤- نحو پیروی سنت ها
  - ٥- و دوری از بدعتها
  - ٦- و امر به معروف
  - ٧- و نهی از منکر و پاسداری اسلام و عیب جوئی از باطل
  - ٨- و خوار ساختن آن و یاری حق و گرامیداشت آن و ارشاد گمراه
  - ٩- و یاری ناتوان و پناه دادن به ستمدیده موفق بدار.
  - ١٠- بارالها بر محمد و آتش درود فرست

وَاجْعَلْهُ أَيَّمَنَ يَوْمِ عَهْدِنَاهُ (١)

وَأَفْضَلَ صَاحِبِ صَحْبِنَاهُ (٢)

و خَيْرَ وَقْتٍ ظَلَلْنَا فِيهِ. (۳)

وَأَجْعَلْنَا مِنْ أَرْضِي مَنْ مَرَّ عَلَيْهِ اللَّيْلُ وَالنَّهَارُ مِنْ جُمْلَةِ خَلْقِكَ (۴)

أَشْكُرُهُمْ لِمَا أَوْلَيْتَ مِنْ نِعَمِكَ (۵)

وَأَقْوَمَهُمْ بِمَا شَرَعْتَ مِنْ شَرَائِعِكَ (۶)

وَأَوْقَفَهُمْ عَمَّا حَذَرْتَ مِنْ نَهْيِكَ. (۷)

اللَّهُمَّ إِنِّي (۸)

أَشْهَدُكَ وَكَفَى بِكَ شَهِيداً (۹)

وَأَشْهَدُ سَمَاءَكَ وَارْضَكَ وَمَنْ (۱۰)

أَسْكَنْتَهُمَا مِنْ مَلَائِكَتِكَ وَسَائِرِ خَلْقِكَ فِي يَوْمِي هَذَا (۱۱)

ص: ۵۱

-
- ۱- و امروز را فرخنده ترین روزی قرار بده که تاکنون یافته ایم
  - ۲- و کامل ترین رفیقی که با او همراه بوده ایم
  - ۳- و بهترین زمانی که در آن بسر برده ایم.
  - ۴- و ما را از خشنودترین کسان از جمله بندگان قرار ده که شب و روز بر ایشان گذشته
  - ۵- شاکرترین ایشان در مقابل نعمت هائی که عنایت فرموده ای
  - ۶- و پایدارترین ایشان به شریعت هائی که پدید آورده ای
  - ۷- و خویشتن دارترین ایشان از نافرمانیهایی که از آنها بیم داده ای

۸- بارالها من تو را

۹- شاهد می گیرم و تو ما را بسنده گواهی هستی

۱۰- و گواه و شاهد می گیریم آسمان و زمین را و

۱۱- همچنین ملائکه و دیگر آفریدگانت را که در زمین و آسمان مسکن داده ای در این روز

و سَاعَتِي هَذِهِ وَلَيْلَتِي هَذِهِ وَ مُسْتَقَرِّي هَذَا أَنِّي أَشْهَدُ (۱)

أَنَّكَ أَنْتَ اللَّهُ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ (۲)

قَائِمٌ بِالْقِسْطِ عَدْلٌ (۳)

فِي الْحُكْمِ رَوْفٌ بِالْعِبَادِ مَالِكُ الْمُلْكِ رَحِيمٌ بِالْخَلْقِ (۴)

وَأَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُكَ وَرَسُولُكَ وَ خَيْرَتَكَ مِنْ خَلْقِكَ (۵)

حَمَلْتَهُ رِسَالَتَكَ فَأَدَّاهَا (۶)

وَأَمَرْتَهُ بِالنُّصْحِ لِأُمَّتِهِ فَنَصَحَ لَهَا. (۷)

ص: ۵۲

۱- و این ساعت و این شب و این جایگاه که من در آن قرار دارم که من شهادت می دهم که

۲- همانا تویی خدایی که جز تو خدایی نیست

۳- برپا دارنده عدل عادل

۴- در حکم مهربان به بندگان دارنده سراسر جهان هستی رحیم بر تمام خلق هستی

۵- و شهادت می دهم که محمد بنده و فرستاده و برگزیده تو از میان تمام مردم است

۶- آن که رسالت را بر عهده اش گذاشتی و او آن را به خوبی به انجام رساند

۷- و او را به خیرخواهی امتش فرمان دادی پس برای آنان خیرخواهی نمود

اللَّهُمَّ فَصِّلْ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَآلِهِ. (۱)

أَكْثَرَ مَا صَلَّيْتَ عَلَيَّ أَحَدٍ مِنْ خَلْقِكَ (۲)

وَإِيَّاهِ عِنَّا أَفْضَلَ مَا اتَّيْتَهُ أَحَدًا مِنْ عِبَادِكَ (۳)

وَاجْزِهِ عِنَّا أَفْضَلَ وَ أَكْرَمَ مَا جَزَيْتَهُ أَحَدًا مِنْ أَنْبِيَائِكَ عَنْ أُمَّتِهِ (۴)

إِنَّكَ أَنْتَ (۵)

الْمَنَّانُ بِالْجَسِيمِ الْغَافِرِ لِلْعَظِيمِ وَأَنْتَ أَرْحَمُ مِنْ كُلِّ (۶)

رَحِيمٍ. فَصِّلْ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَآلِهِ الطَّيِّبِينَ الطَّاهِرِينَ (۷)

الْأَخْيَارِ الْأَنْجَبِينَ. (۸)

ص: ۵۳

۱- بارالها پس بر محمد و آلش درود فرست

۲- بیش از آنچه که بر هر یک از دیگر آفریدگانت درود فرستاده ای

۳- و از سوی ما بهترین چیزی را که به یکی از بندگان دادی به او بده

۴- و از جانب ما کاملترین و بهترین پاداشی را که به کسی از انبیاءت از جانب امتش داده ای به او

عنایت فرما

۵- زیرا که تویی

۶- بسیار بخشنده نعمت بزرگ و بخشاینده گناه سترگ و تو از مهربانی

- ۷- مهربان تری. پس درود فرست بر محمد و آلش که پاکیزگان و پاکان
۸- و نیکوکاران و سرآمد تمام برگزیدگانند.

الدعاء ۷ - بلا و سختی

وَكَانَ مِنْ دَعَائِهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ إِذَا عَرَضَتْ لَهُ مُهِمَّةٌ (۱)

أَوْ نَزَلَتْ بِهِ مُلِمَّةٌ وَعِنْدَ الْكَرْبِ (۲)

يَا مَنْ تُحَلُّ بِهِ عُقْدُ الْمَكَارِهِ (۳)

وَيَا مَنْ يُفْثَأُ بِهِ حَدُّ الشَّدَائِدِ (۴)

وَيَا مَنْ يُلْتَمَسُ مِنْهُ الْمَخْرَجُ إِلَى رُوحِ الْفَرَجِ (۵)

ذَلَّتْ لِقُدْرَتِكَ الصَّعَابُ (۶)

وَتَسَبَّيْتُ بِلُطْفِكَ الْأَسْبَابُ (۷)

وَجَرَى بِقُدْرَتِكَ الْقَضَاءُ (۸)

وَمَضَتْ عَلَى إِرَادَتِكَ الْأَشْيَاءُ (۹)

ص: ۵۴

-
- ۱- دعای او به هنگامی که برای وی مهمی دست میداد
۲- یا رنجی فرود می آمد به وقت اندوه
۳- ای کسی که گره هر سختی به دست تو گشوده شود

۴- و ای که تندی شدائد به عنایت می شکنند

۵- ای که راه بیرون شدن از تنگی و رفتن به سوی آسایش از تو خواسته شود

۶- دشواریها به لطف تو آسان گردد

۷- و وسایل زندگی و اسباب حیات به رحمت تو فراهم آید

۸- و قضا به قدرتت جریان گیرد

۹- و همه چیز به اراده تو روان شود

فَهِيَ بِمَشِيَّتِكَ دُونَ قَوْلِكَ مُؤْتَمِرَةٌ (۱)

وَبِرَادَتِكَ دُونَ نَهْيِكَ مُنْزَجِرَةٌ (۲)

أَنْتَ الْمَدْعُوُّ لِلْمُهَمَّاتِ (۳)

وَأَنْتَ الْمَفْرَعُ فِي الْمَلِمَاتِ (۴)

لَا يَنْدِفِعُ مِنْهَا إِلَّا مَا دَفَعْتَ (۵)

وَلَا يَنْكَشِفُ مِنْهَا إِلَّا مَا كَشَفْتَ (۶)

وَقَدْ نَزَلَ بِي يَا رَبِّ مَا قَدْتَكَاذَنِي ثِقْلُهُ (۷)

وَأَلَمَّ بِي مَا قَدْبَهَظَنِي حَمْلُهُ (۸)

وَبِقُدْرَتِكَ أَوْرَدْتَهُ عَلَيَّ وَبِسُلْطَانِكَ وَجَّهْتَهُ إِلَيَّ (۹)

فَلَا مُصْدِرَ لِمَا أَوْرَدْتَ (۱۰)

وَلَا صَارِفَ لِمَا وَجَّهْتَ (۱۱)

وَلَا فَاتِحَ لِمَا أَغْلَقْتَ (۱۲)

ص: ۵۵

- ۱- تنها به خواست تو بی آنکه فرمان دهی همه چیز فرمان برد
- ۲- و هر چیز محض اراده ات بی آنکه نهی کنی از کار بایستد،
- ۳- در تمام دشواریها تو را می خوانند
- ۴- و در بلیات و گرفتاریها به تو پناه جویند
- ۵- غیر از بلایی که تو دفع کنی بلایی برطرف گردد
- ۶- و گرهی نگشاید مگر تو اش بگشایی،
- ۷- الهی بلایی بر من فرود آمده که سختی و ثقل آن مرا در هم شکسته
- ۸- و گرفتاریهایی بر من حمله ور شده که تحملش برای من دشوار است
- ۹- و آن را تو از باب قدرتت بر من وارد کرده ای و به اقتدار خود متوجه من نموده ای
- ۱۰- اله من چیزی را که تو آورده ای کسی نبرد
- ۱۱- و آن چه تو فرستاده ای دیگری باز نگرداند
- ۱۲- و بسته تو را کسی نگشاید

وَلَا مُغْلِقَ لِمَا فَتَحْتَ (۱)

وَلَا مُيَسِّرَ لِمَا عَسَّرْتَ (۲)

وَلَا نَاصِرَ لِمَنْ خَذَلْتَ (۳)

فَصَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ (۴)

وَأَفْتَحْ لِي يَا رَبِّ بَابَ الْفَرَجِ بِطَوْلِكَ (۵)

وَإِكْسِرْ عَنِّي سُلْطَانَ الْهَمِّ بِحَوْلِكَ (٦)

وَإِنلِنِي حُسْنَ النَّظْرِ فِيمَا شَكَوتُ (٧)

وَإَذِقْنِي حَلَاوَةَ الصُّنْعِ فِيمَا سَأَلْتُ (٨)

وَهِبْ لِي مِنْ لَدُنْكَ رَحْمَةً وَفَرْجاً هَنِيباً (٩)

وَاجْعَلْ لِي مِنْ عِنْدِكَ مَخْرَجاً وَحِيّاً (١٠)

وَلا تَشْغَلْنِي بِالْإِهْتِمَامِ عَنْ تَعَاهُدِ فُرُوضِكَ وَاسْتِعْمَالِ سُنَّتِكَ (١١)

ص: ٥٦

-
- ١- و چیزی را که تو بگشایی دیگری نبندد،
  - ٢- و آنچه را تو دشوار نموده ای کسی آسان نکند،
  - ٣- و آن را که تو ذلیل کرده ای یاوری نباشد
  - ٤- پس بر محمد و آلش درود فرست
  - ٥- و به رحمت الها - در آسایش را به رویم باز کن
  - ٦- و به قدرت صولت سلطان غم را در میدان حیات من بشکن
  - ٧- و مرا در موردی که از آن شکوه دارم به عنایت و احسانت کامیاب کن
  - ٨- و به درخواست من شیرینی اجابت بچشان
  - ٩- و از سوی خودت رحمت و گشایشی دلخواه نصیبم فرما
  - ١٠- و برایم نجات و خلاصی سریع از گرفتاریها مقرر کن
  - ١١- و مرا به خاطر چیرگی غم از رعایت واجبات و به کار بستن مستحبات خود بازمدار

فَقَدْ ضِيقْتُ لِمَا نَزَلَ بِي يَا رَبِّ ذَرْعاً (۱)

وَأَمْتَلَأْتُ بِحَمَلٍ مَا حَدَّثَ عَلَيَّ هَمًّا (۲)

وَ أَنْتَ الْقَادِرُ عَلَى كَشْفِ مَا مُنِيتُ بِهِ (۳)

وَدَفَعِ مَا وَقَعْتُ فِيهِ فَأَفْعَلَ بِي ذَلِكَ وَإِنْ لَمْ أَسْتَوْجِبْهُ مِنْكَ (۴)

يَا ذَا الْعَرْشِ الْعَظِيمِ. (۵)

ص: ۵۷

-
- ۱- چرا که من به سبب آنچه به سرم آمده بی تاب و توان شده.
  - ۲- و قلبم از تحمل آنچه در زندگیم رخ نموده لبریز از اندوه گشته
  - ۳- و تو به رفع گرفتاریهایم و دفع
  - ۴- آنچه در آن در افتاده ام توانایی پس قدرتت را درباره من به کار بر گرچه از جانب تو مستحق آن نیستم
  - ۵- ای صاحب عرش عظیم.

الدعاء ۸ - اخلاق ناپسند

وَ كَانَ مِنْ دَعَائِهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ فِي الْأَسْتِعَاذَةِ مِنَ الْمَكَارِهِ وَ سَيِّئِ الْأَخْلَاقِ وَ مَذَامِّ الْأَفْعَالِ (۱)

اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنْ هَيْجَانِ الْحِرْصِ (۲)

وَ سُورَةِ الْغَضَبِ (۳)

وَ غَلْبَةِ الْحَسَدِ (۴)

وَضَعْفِ الصَّبْرِ (۵)

وَقِلَّةِ الْقَنَاعَةِ (۶)

وَشَكَاةِ الْخَلْقِ، (۷)

وَالْحَاغِ الشَّهْوَةِ، (۸)

وَمَلَكَةِ الْحَمِيَةِ، (۹)

وَمُتَابَعَةِ الْهَوَى (۱۰)

وَمُخَالَفَةِ الْهُدَى (۱۱)

ص: ۵۸

۱- دعای آن حضرت در پناه بردن به حق و ناملایمات و اخلاق سوء و کارهای ناپسند

۲- بار خدایا به تو پناه می آورم از طغیان از

۳- و تندى خشم

۴- و چیره گى حسد

۵- و سستی صبر

۶- و کمی قناعت

۷- و بدی اخلاق

۸- و زیاده روی در شهوت

۹- و پافشاری در عصبیت

۱۰- و پیروی هوا و هوس

١١- و مخالفت با هدايت

وَسِنَّةِ الْغُفْلَةِ (١)

وَتَعَاطَى الْكُلْفَةِ (٢)

وَإِثَارِ الْبَاطِلِ عَلَى الْحَقِّ (٣)

وَالْإِصْرَارِ عَلَى الْمَأْتَمِ (٤)

وَاسْتِضْغَارِ الْمَعْصِيَةِ (٥)

وَاسْتِكْبَارِ الطَّاعَةِ (٦)

وَمُبَاهَاةِ الْمُكْثَرِينَ (٧)

وَالْإِزْرَاءِ بِالْمُقَلِّينَ (٨)

وَسُوءِ الْوِلَايَةِ لِمَنْ تَحْتَ أَيْدِينَا (٩)

وَتَرْكِ الشُّكْرِ لِمَنْ اصْطَنَعَ الْعَارِفَةَ عِنْدَنَا (١٠)

أَوْ أَنْ نَعُضِدَ ظَالِمًا (١١)

أَوْ نَخْذُلَ مَلْهُوفًا (١٢)

أَوْ نَرُومَ مَا لَيْسَ لَنَا بِحَقٍّ (١٣)

أَوْ نَقُولَ فِي الْعِلْمِ بَعْضَ عِلْمِ. (١٤)

- ۱- و خواب غفلت
- ۲- و کوشش بیش از اندازه
- ۳- و انتخاب باطل بر حق
- ۴- و پافشاری بر گناه
- ۵- و کوچک شمردن معصیت
- ۶- و بزرگ شمردن طاعت
- ۷- و فخر و مباهات با ثروتمندان
- ۸- و تحقیر تهی‌دستان
- ۹- و کوتاهی در حق زیردستان خود
- ۱۰- و ناسپاسی نسبت به آن که به ما خوبی کرده
- ۱۱- یا آنکه ستمگری را یاری کنیم
- ۱۲- یا ستمدیده‌ای را تنها گذاریم
- ۱۳- یا آنچه را که حق ما نیست بخواهیم
- ۱۴- یا از آنچه را که نمی‌دانیم دم‌زنیم.

و نَعُوذُ بِكَ أَنْ نَنْطَوِيَ عَلَى غِشِّ أَحَدٍ (۱)

وَأَنْ نُعْجَبَ بِأَعْمَالِنَا (۲)

وَنَمُدَّ فِي أَمَالِنَا (۳)

نَعُوذُ بِكَ مِنْ سُوءِ السَّرِيرَةِ وَاحْتِقَارِ الصَّغِيرَةِ (۴)

وَ أَنْ يَسْتَحْوِذَ عَلَيْنَا الشَّيْطَانُ أَوْ يَنْكُبَنَا الزَّمَانُ (٥)

أَوْ يَتَهَضَّمَنَا السُّلْطَانُ (٦)

وَ نَعُوذُ بِكَ مِنْ تَنَاوُلِ الْإِسْرَافِ (٧)

وَ مِنْ فِقْدَانِ الْكَفَافِ. (٨)

وَ نَعُوذُ بِكَ مِنْ شِمَاتَةِ الْأَعْدَاءِ (٩)

وَ مِنْ الْفَقْرِ إِلَى الْأَكْفَاءِ (١٠)

وَ مِنْ مَعِيشَةٍ فِي شِدَّةٍ (١١)

وَ مَيَّةٍ عَلَى غَيْرِ عُدَّةٍ. (١٢)

ص: ٦٠

-
- ١- و پناه می بریم به تو از اینکه نیت داشته باشیم به کسی خیانت ورزیم
  - ٢- و در کردارمان خودپسندی نمائیم
  - ٣- و آرزوهای خود را دور و دراز سازیم. و
  - ٤- به تو پناه می بریم از زشتی باطن و ناچیز شمردن گناه
  - ٥- و از چیره گی شیطان در وجودمان و از اینکه روزگار ما را به سختی دراندازد
  - ٦- یا سلطان بر ما جور و ستم روا دارد.
  - ٧- و به تو پناه می بریم از آلوده شدن به اسراف
  - ٨- و بلای تنگ دستی.
  - ٩- و به تو پناه می بریم از سرزنش دشمنان

۱۰- و نیازمندی به همنوعان

۱۱- و از زندگی در سختی

۱۲- و از مرگ ناگهانی و بدون توشه.

و نَعُوذُ بِكَ مِنَ الْحَسْرَةِ الْعُظْمَى (۱)

وَالْمُصِيبَةِ الْكُبْرَى (۲)

وَأَشَقَى الشَّقَاءِ (۳)

وَسُوءِ الْمَأْبِ (۴)

وَحِرْمَانِ الثَّوَابِ وَحُلُولِ الْعِقَابِ. (۵)

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ (۶)

وَأَعِزَّنِي مِنْ كُلِّ ذَلِكَ بِرَحْمَتِكَ وَجَمِيعِ (۷)

الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ (۸)

يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ. (۹)

ص: ۶۱

۱- و به تو پناه می بریم از حسرت و اندوه بزرگ

۲- و مصیبت سترگ

۳- و از بدترین تیره بختی

۴- و از بدفرجامی

- ۵- و ناامیدی از ثواب و فرود آمدن عذاب
 ۶- بارخدایا بر محمد و آلش درود فرست
 ۷- و مرا از همه این امور در پناه رحمتت جای ده و نیز همه
 ۸- و مردان و زنان مومن را
 ۹- ای مهربان ترین مهربانان

الدعاء ۹ - طلب آمرزش

وَ كَانَ مِنْ دَعَائِهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ فِي الْاِسْتِیَاقِ اِلَى طَلَبِ الْمَغْفِرَةِ مِنَ اللّٰهِ جَلَّ جَلَالُهُ (۱)

اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰی مُحَمَّدٍ وَاٰلِهِ (۲)

وَ صَيِّرْنَا اِلَى مَحْبُوْبِكَ مِنَ التَّوْبَةِ (۳)

وَ اَزِلْنَا عَنْ مَكْرُوْهِكَ مِنَ الْاِضْرَارِ. (۴)

اَللّٰهُمَّ وَ مَتٰی وَقَفْنَا (۵)

بَيْنَ نَقْصَيْنِ فِي دِيْنٍ اَوْ دُنْيَا (۶)

فَاَوْقِعِ النَّقْصَ بِاَسْرَعِهِمَا فَنَاءً (۷)

وَ اجْعَلِ التَّوْبَةَ فِي اطْوَلِهِمَا بَقَاءً. وَاِذَا هَمَمْنَا بِهَمِّينِ (۸)

يُرْضِيْكَ اَحَدُهُمَا عَنَّا (۹)

وَ يُسْخِطْكَ الْاٰخَرَ عَلَيْنَا (۱۰)

فَمِلْ بِنَا (۱۱)

- ۱- دعا و نیایش آن حضرت در شوق به طلب آمرزش از خدای بزرگ
- ۲- بارالها بر محمد و آتش درود فرست
- ۳- و ما را به سر منزل توبه که محبوب توست برسان
- ۴- و از پافشاری بر گناه که نمی پسندی دور ساز.
- ۵- بارخدایا هنگامی که در وضعی قرار می گیریم
- ۶- که به ناچار مستحق خسارت در دین یا ضرر در دنیا می شویم
- ۷- پس کاهش را بر دنیای ما که زود فانی می شود وارد ساز
- ۸- و عفو و بخششت را در دینمان که بادوام تر است قرار بده و چون قصد
- ۹- دو کار کنیم که یکی از آنها تو را از ما خشنود می کند
- ۱۰- و آن دیگری تو را بر ما خشمگین می سازد
- ۱۱- پس به آنچه

إِلَى مَا يُرْضِيكَ عَنَّا (۱)

وَ أَوْهِنُ قُوَّتَنَا عَمَّا يُسْخِطُكَ عَلَيْنَا (۲)

وَلَا تُخَلِّ فِي ذَلِكَ بَيْنَ نَفُوسِنَا وَ اِخْتِيَارِهَا فَإِنَّهَا مُخْتَارَةٌ (۳)

لِلْبَاطِلِ إِلَّا مَا وَفَّقْتَ أَمَارَةً بِالسُّوءِ إِلَّا مَا رَحِمْتَ (۴)

اللَّهُمَّ وَ إِنَّكَ مِنَ الضُّعْفِ خَلَقْتَنَا (۵)

وَ عَلَى الْوَهْنِ بَنَيْتَنَا (۶)

وَمِنْ مَاءٍ مَّهِينٍ ابْتَدَأْتَنَا (۷)

فَلَا حَوْلَ لَنَا إِلَّا بِقُوَّتِكَ وَلَا قُوَّةَ لَنَا إِلَّا بِعَوْنِكَ (۸)

فَأَيَّدْنَا بِتَوْفِيقِكَ (۹)

ص: ۶۳

-
- ۱- در معرض رضای توست ما را متمایل کن
  - ۲- و از قدرتمان بر امری که سبب خشم توست بکاه
  - ۳- و در این امور ما را به خود و به اختیار خویش رها مساز که نفس انتخاب کننده
  - ۴- باطل است مگر آن که توأش توفیق دهی و پیوسته به بدی فرمان دهد مگر آن که توأش رحمت

آوری

- ۵- الهی ما را از مایه ضعف و ناتوانی به وجود آورده ای
- ۶- و اساس آفرینش ما را بر سستی نهاده ای
- ۷- و آغاز ما را از آبی ناچیز بنا گذاشته ای
- ۸- پس ما را جز به نیروی تو حرکتی و جز به یاری تو قوتی نیست
- ۹- پس به توفیق خود نیرومان بخش

وَسَدَّدْنَا بِتَسْدِيدِكَ (۱)

وَأَعْمَ أَبْصَارِ قُلُوبِنَا عَمَّا خَالَفَ مَحَبَّتَكَ (۲)

وَلَا تَجْعَلْ لِشَيْءٍ مِنْ جَوَارِحِنَا نُفُوزًا فِي مَعْصِيَتِكَ. (۳)

اللَّهُمَّ فَصِّلْ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَآلِهِ (۴)

وَأَجْعَلْ هَمَّسَاتِ قُلُوبِنَا وَحَرَكَاتِ أَعْضَائِنَا وَ لَمَحَاتِ (٥)

أَعْيُنِنَا وَ لَهْجَاتِ أَلْسِنَتِنَا فِي مُوجِبَاتِ ثَوَابِكَ (٦)

حَتَّى لَا تَقُوتَنَا حَسَنَةٌ نَسْتَحِقُّ بِهَا جَزَاءَكَ (٧)

وَ لَا تَبْقَى لَنَا سَيِّئَةٌ نَسْتَوْجِبُ بِهَا عِقَابَكَ. (٨)

ص: ٦٤

-
- ١- و با هدایت به راه صواب استوارمان دار
  - ٢- و چشم دلمان را از آنچه در مسیر غیر عشق توست کور ساز
  - ٣- و هیچ کدام از اعضای ما را در معصیت خود پیشرفت مده
  - ٤- بارالها پس بر محمد و آلش درود فرست
  - ٥- و رازهای دلمان و حرکات اعضایمان و نگاههای
  - ٦- چشممان و سخنان زبانمان را در برنامه هایی قرار ده که موجب ثواب تو باشد
  - ٧- تا کار نیکی که موجب ثواب توست از دست ما نرود
  - ٨- و کار بدی که موجب عقاب توست برای ما نماند.

الدعاء ١٠ - پناه بردن به خدا

وَ كَانَ مِنْ دَعَائِهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ فِي اللِّجَا إِلَى اللَّهِ تَعَالَى (١)

اللَّهُمَّ إِنْ تَشَاءُ تَعَفُّ عَنَّا فَبِفَضْلِكَ (٢)

وَ إِنْ تَشَاءُ تُعَذِّبْنَا فَبِعَذَابِكَ (٣)

فَسَهِّلْ لَنَا عَفْوَكَ بِمَنِّكَ (٤)

وَ اجْرُنَا مِنْ عَذَابِكَ بِتَجَاوُزِكَ (٥)

فَإِنَّهُ لَا طَاقَةَ لَنَا بِعَدْلِكَ (٦)

وَ لَا نَجَاةَ لِأَحَدٍ مِنَّا دُونَ عَفْوَكَ (٧)

يَا غَنِيَّ الْأَغْنِيَاءِ (٨)

هَا نَحْنُ عِبَادُكَ بَيْنَ يَدَيْكَ (٩)

ص: ٦٥

۱- « در پناه بردن به خداوند »

۲- بارخدايا اگر بخواهي بر ما ببخشي از سر فضل مي بخشي

۳- و اگر بخواهي ما را به عذاب مبتلا کنی از سر عدل مبتلا می کنی

۴- الهی به رسم احسان عفو تو را نصیب ما کن

۵- و به آئین چشم پوشی ما را از عذاب برهان

۶- که ما را طاقت عدل تو نیست

۷- و بدون عفو تو برای هیچ یک از ما آزادی میسر نیست

۸- ای بی نیازترین بی نیازها

۹- اینک ما بندگان توایم بر درگاهت

وَ أَنَا أَفْقَرُ الْفُقَرَاءِ إِلَيْكَ فَاجْبُرْ فَاقْتَنَا بِوُسْعِكَ (١)

وَ لَا تَقْطَعْ رَجَاءَنَا بِمَنْعِكَ (٢)

فَتَكُونَ قَدْ أَشَقَيْتَ مَنْ اسْتَسْعَدَ بِكَ (۳)

وَ حَرَمْتَ مَنْ اسْتَرْفَدَ فَضْلَكَ (۴)

فَالِی مَنْ حِیْنِئِذٍ مُنْقَلَبُنَا عَنْكَ؟ وَ اِلٰی اَیْنٍ مَّذْهَبُنَا عَنْ بَابِكَ؟ (۵)

سُبْحَانَكَ (۶)

نَحْنُ الْمُضْطَرُّونَ الَّذِیْنَ اَوْجَبْتَ اِجَابَتَهُمْ (۷)

وَ اَهْلُ السُّوءِ الَّذِیْنَ وَعَدْتَ الْكَشْفَ عَنْهُمْ. (۸)

وَ اَشْبَهُ الْاَشْیَاءِ بِمَشِیَّتِكَ. (۹)

وَ اَوْلٰی الْاُمُورِ بِكَ فِی عَظَمَتِكَ رَحْمَةً مِّنْ اسْتَرْحَمَكَ (۱۰)

ص: ۶۶

-
- ۱- و من نیازمندترین نیازمندان به توام پس تهیدستی ما را به توانگریت چاره کن
  - ۲- ورشته امید ما را با منع کردن لطفت قطع مکن
  - ۳- که اگر چنین کنی کسی را که از رحمتت نیکبختی خواسته بدبخت کرده ای
  - ۴- و آن را که از فضلت عطا خواسته محروم نموده ای
  - ۵- در این حال از پیشگاهت به سوی چه کسی رو کنیم؟ و از در رحمتت به کجا رویم؟
  - ۶- پاک و منزهی
  - ۷- ما از آن درماندگانیم که قبول دعای آنان را واجب کرده ای
  - ۸- و از آن گرفتارانیم که رفع گرفتاری را به ایشان وعده داده ای
  - ۹- و شبیه ترین چیزها به خواسته تو

۱۰- و سزاوارترین کار به بزرگواری تو رحمت آوردن بر کسی است که از تو رحمت خواهد

وَعَوْثُ مَنْ اسْتَعَاثَ بِكَ (۱)

فَارْحَمْ تَضَرُّعَنَا إِلَيْكَ (۲)

وَأَعِثْنَا إِذْ طَرَحْنَا أَنْفُسَنَا بَيْنَ يَدَيْكَ. (۳)

اللَّهُمَّ إِنَّ الشَّيْطَانَ قَدْ شَمِتَ. بِنَا إِذْ شَايَعَنَا عَلَى مَعْصِيَتِكَ (۴)

فَصَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ [(۵)

وَلَا تُشْمِتْهُ بِنَا بَعْدَ تَرْكِنَا إِيَّاهُ لَكَ (۶)

وَرَغَبْنَا عَنْهُ إِلَيْكَ. (۷)

ص: ۶۷

۱- و به فریاد رسیدن کسی است که به تو فریادرسی کرده

۲- پس بر زاری ما نزد خود رحمت آر

۳- و به خاطر اینکه خود را در پیشگاهت به خاک افکنده ایم به فریادمان رس

۴- الهی شیطان ما را چون در نافرمانیت او را همراهی کردیم سرزنش می کند

۵- پس بر محمد و آلش درود فرست

۶- و اکنون که شیطان را به خاطر تو واگذاشتیم و از طرف او به سوی تو روی آوردیم

۷- وی را به سرزنش ما شاد مکن.

الدعاء ۱۱ - عاقبت به خیری

وَ كَانَ مِنْ دُعَائِهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ بِخَوَاتِمِ الْخَيْرِ: (١)

يَا مَنْ ذِكْرُهُ شَرَفٌ لِلذَّاكِرِينَ (٢)

وَيَا مَنْ شُكْرُهُ فَوْزٌ لِلشَّاكِرِينَ (٣)

وَيَا مَنْ طَاعَتُهُ نَجَاةٌ لِلْمُطِيعِينَ (٤)

صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ (٥)

وَاشْغَلْ قُلُوبَنَا بِذِكْرِكَ عَنْ كُلِّ ذِكْرٍ (٦)

وَالسِّنِّتَنَا بِشُكْرِكَ عَنْ كُلِّ شُكْرٍ (٧)

وَ جَوَارِحَنَا بِطَاعَتِكَ عَنْ كُلِّ طَاعَةٍ (٨)

فَإِنْ قَدَّرْتَ لَنَا فَرَاغًا مِنْ شُغْلٍ فَاجْعَلْهُ فَرَاغَ سَلَامَةٍ لَا تُدْرِكُنَا فِيهِ تَبَعَةٌ (٩)

ص: ٦٨

١- « در طلب عاقبت به خیری »

٢- ای که یادت یادکنندگان را شرف است

٣- و شکرست شکرگزاران را کامروایی است

٤- و ای که فرمانبرداریت برای فرمانبرداران نجات و رهائی است

٥- بر محمد و آلش درود فرست

٦- و دلهای ما را به یاد خودت از هر یاد

٧- و زبان ما را به شکر خودت از هر شکر

- ۸- و اعضایمان را به طاعت خودت از هر طاعت مشغول دار
۹- و اگر برای ما فراغتی از کار مقدر کرده ای پس آن را فراغت همراه با سلامتی قرار ده تا در دنبال آن هیچ و بالی به ما نرسد

وَلَا تَلْحَقْنَا فِيهِ سَمَةٌ (۱)

حَتَّى يَنْصَرِفَ عَنَّا كِتَابُ السَّيِّئَاتِ بِصَحِيفَةٍ خَالِيَةٍ مِنْ ذِكْرِ سَيِّئَاتِنَا (۲)

وَيَتَوَلَّى كِتَابَ الْحَسَنَاتِ عَنَّا مَسْرُورِينَ بِمَا كَتَبُوا مِنْ حَسَنَاتِنَا (۳)

وَإِذَا انْقَضَتْ أَيَّامُ حَيَاتِنَا (۴)

وَتَصَرَّمَتْ مُدَدُ أَعْمَارِنَا (۵)

وَاسْتَحْضَرْتَنَا دَعْوَتُكَ الَّتِي لَا بُدَّ مِنْهَا وَمِنْ إِجَابَتِهَا (۶)

فَصَلِّ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَآلِهِ (۷)

وَاجْعَلْ خِتَامَ مَا تُحْصِي عَلَيْنَا كِتَابَةَ أَعْمَالِنَا تَوْبَةً مَقْبُولَةً (۸)

لَا تُوقِفْنَا بَعْدَهَا عَلَيَّ ذَنْبٍ اجْتَرَحْنَاهُ وَلَا مَعْصِيَةٍ اقْتَرَفْنَاهَا (۹)

ص: ۶۹

-
- ۱- و در آن فراغت ملالتی به دامن حیات ما ننشیند
۲- تا نویسندگان اعمال زشت از نزد ما با دفتری خالی از کردار بد برگردند
۳- و نویسندگان خوبیها به سبب آنچه از حسنات ما نوشته اند شادان و مسرور بازآیند
۴- و چون روزگار حیاتمان سپری شود

- ۵- ورشته زندگیمان بگسلد
- ۶- و آن دعوت تو (مرگ) که از خودش و اجابتش گزیری نیست
- ۷- پس بر محمد و آتش درود فرست
- ۸- و پایان آنچه را که نویسندگان پرونده بر ما می نویسند توبه ای مقبول قرار ده که
- ۹- بعد از آن ما را بر معصیتی که کرده ایم و نافرمانی که مرتکب شده ایم توبیح و سرزنش نکنی

وَلَا تَكْشِفْ عَنَّا سِتْرًا سَتَرْتَهُ عَلَي رُؤُوسِ الْأَشْهَادِ (۱)

يَوْمَ تَبْلُ أَخْبَارَ عِبَادِكَ (۲)

إِنَّكَ رَحِيمٌ بِمَنْ دَعَاكَ (۳)

وَمُسْتَجِيبٌ لِمَنْ نَادَاكَ. (۴)

ص: ۷۰

- ۱- و پرده ای که بر ما پوشانده ای در برابر دیده حاضران از روی کار ما برمدار
- ۲- در روزی که اخبار بندگان را آشکار می سازی
- ۳- زیرا که تو نسبت به هر که تو را بخواند مهربانی
- ۴- و تقاضای هر که تو را صدا بزند اجابت کننده ای.

الدعاء ۱۲ - اعتراف و توبه

وَ كَانَ مِنْ دَعَائِهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ فِي الْاعْتِرَافِ وَ طَلَبِ التَّوْبَةِ إِلَى اللَّهِ تَعَالَى (۱)

اللَّهُمَّ إِنَّهُ يَحْجُبُنِي عَنْ مَسْئَلَتِكَ خِلَالَ ثَلَاثٍ (۲)

وَتَحْدُونِي عَلَيْهَا خَلَّةً وَاحِدَةً: (۳)

يَحْجُبْنِي أَمْرٌ أَمَرْتُ بِهِ فَأَبْطَأْتُ عَنْهُ (۴)

وَنَهَى نَهَيْتَنِي عَنْهُ فَأَسْرَعْتُ إِلَيْهِ (۵)

وَنِعْمَةٌ أَنْعَمْتَ بِهَا عَلَيَّ فَقَصَّرْتُ فِي شُكْرِهَا (۶)

وَيَحْدُونِي عَلَى مَسْئَلَتِكَ تَفْضُلِكَ عَلَيَّ مِنْ أَقْبَلٍ. (۷)

بِوَجْهِهِ إِلَيْكَ (۸)

وَوَفَدَ بِحُسْنِ ظَنِّهِ إِلَيْكَ (۹)

إِذْ جَمِيعُ إِحْسَانِكَ تَفْضُلٌ وَإِذْ كُلُّ نِعْمِكَ ابْتِدَاءٌ (۱۰)

ص: ۷۱

۱- « اعتراف به گناه »

۲- پروردگارا سه خصلت مرا از اینکه چیزی از تو بخواهم باز می دارد

۳- و یک خصلت مرا به درخواست از تو ترغیب می کند

۴- آن سه عبارت است از امری که به آن فرمان داده ای و من در انجامش کندی کردم

۵- و کاری که مرا از آن نهی نمودی و به سویش شتافتم

۶- و نعمتی که به من بخشیدی ولی در شکر گزاریش کوتاهی کردم

۷- اما آنچه مرا بر درخواست از تو ترغیب می کند احسان توست به آن که با نیت پاک

۸- به تو روی آورده

۹- و از طریق خوش گمانی به درگاه تو آمده

۱۰- زیرا که تمام احسانهایت از روی تفضل است و نعمتهایت همه بی سبب و بدون سرآغاز.

فَهَا أَنَاذَا يَا إِلَهِي (۱)

وَاقِفٌ بِبَابِ عِزِّكَ وَوُقُوفَ الْمُسْتَسْلِمِ الذَّلِيلِ (۲)

وَ سَأئِلُكَ عَلَى الْحَيَاءِ مِنِّي سُؤَالَ الْبَائِسِ الْمُعِيلِ (۳)

مُتَقَرُّ لَكَ بِأَنِّي لَمْ أَسْتَسْلِمَ وَقْتَ إِحْسَانِكَ إِلَّا بِالْإِقْلَاعِ عَنْ عِصْيَانِكَ (۴)

وَلَمْ أَخْلُ فِي الْحَالَاتِ كُلِّهَا مِنْ أَمْتِنَانِكَ (۵)

فَهَلْ يَنْفَعُنِي يَا إِلَهِي إِقْرَارِي عِنْدَكَ بِسُوءِ مَا أَكْتَسَبْتُ؟ (۶)

وَ هَلْ يُنْجِينِي مِنْكَ اعْتِرَافِي لَكَ بِقَبِيحِ مَا أَزْتَكَبْتُ؟ (۷)

أَمْ أَوْجَبْتَ لِي فِي مَقَامِي هَذَا سُخْطَكَ؟ (۸)

أَمْ لَزِمَنِي فِي وَقْتِ دُعَايَ مَقْتُكَ؟ (۹)

سُبْحَانَكَ (۱۰)

ص: ۷۲

۱- ای خدای من اینک منم که

۲- به پیشگاه عزتت همچون تسلیم شونده ذلیل ایستاده ام

۳- و با شرم و حیا همچون نیازمندی عیالوار از تو درخواست می کنم

۴- و معترفم که در هنگام احسان تو جز خودداری از معصیت طاعتی نکرده ام

- ۵- و هیچ گاه از نعمت بی بهره نبوده ام
- ۶- خدایا اکنون که در برابرت به زشتی اعمالم اعتراف می کنم برایم سودی خواهد داشت؟
- ۷- و آیا اقرار به زشتی آنچه انجام داده ام مرا از عذاب تو نجات خواهد داد؟
- ۸- یا آنکه مرا در این حالی که هستم مستوجب غضب خود می دانی؟
- ۹- و یا در این هنگام که تو را می خوانم اراده عذابی شدید به دنبال من است؟
- ۱۰- پاک و منزهی

لَا أَيْسُرُ مِنْكَ وَقَدْ فَتَحْتَ لِي بَابَ التَّوْبَةِ إِلَيْكَ (۱)

بَلْ أَقُولُ مَقَالَ الْعَبْدِ الذَّلِيلِ (۲)

الظَّالِمِ لِنَفْسِهِ (۳)

الْمُسْتَخِفِّ بِحُرْمَةِ رَبِّهِ (۴)

الَّذِي عَظُمَتْ ذُنُوبُهُ فَبَجَلَّتْ (۵)

وَ أَدْبَرَتْ أَيَّامَهُ فَوَلَّتْ (۶)

حَتَّى إِذَا رَأَى مُدَّةَ الْعَمَلِ قَدِ انْقَضَتْ (۷)

وَ غَايَةَ الْعُمُرِ قَدِ انْتَهَتْ (۸)

وَ أَيْقَنَ أَنَّهُ لَا مَحِيصَ لَهُ مِنْكَ (۹)

وَ لَا مَهْرَبَ لَهُ عَنْكَ تَلَقَّاكَ بِالْإِنَابَةِ (۱۰)

وَ أَخْلَصَ لَكَ التَّوْبَةَ (۱۱)

- ۱- از تو ناامید نیستم در حالی که در توبه را به رویم گشوده ای
- ۲- بلکه سخن بنده ذلیل را به زبان می آورم
- ۳- بنده ای که به خود ستم کرده
- ۴- و حریم حرمت پروردگارش را سبک شمرده
- ۵- بنده ای که گناهش عظیم است و روی هم انباشته
- ۶- و روزگار از او روی گردانده و عمرش سپری شده
- ۷- تا چون نظر کرده که زمان عمل گذشته
- ۸- و دوران عمر به آخر رسیده
- ۹- یقین نموده که پناهگاهی از عذابت و گریزگاهی از انتقامت نیست
- ۱۰- و با ناله و انابه به سویت رو آورده
- ۱۱- و توبه اش را برای تو خالص ساخته

فَقَامَ إِلَيْكَ بِقَلْبٍ طَاهِرٍ نَقِيٍّ (۱)

ثُمَّ دَعَاكَ بِصَوْتٍ حَائِلٍ خَفِيِّ (۲)

قَدْ تَطَاطَأَ لَكَ فَاِنْحَنِی (۳)

وَنَكَّسَ رَأْسَهُ فَاِنْثَنِی (۴)

قَدْ أَرَعَشْتَ حَشِيَّتَهُ رِجْلِيهِ وَغَرَّقْتَ دُمُوعَهُ حَدْيِيهِ (۵)

يَدْعُوكَ بِبِئْسَ أَرْحَمِ الرَّاحِمِينَ وَيَا أَرْحَمَ مَنْ (۶)

أَتَابَهُ الْمُسْتَرْحِمُونَ (۷)

وَيَا أَعْطَفَ مَنْ أَطَافَ بِهِ الْمُسْتَغْفِرُونَ (۸)

وَيَا مَنْ عَفُوهُ أَكْثَرُ مِنْ نَقِمَتِهِ (۹)

وَيَا مَنْ رِضَاؤُهُ أَوْفَرُ مِنْ سَخَطِهِ (۱۰)

ص: ۷۴

-
- ۱- پس با دلی پاک و پاکیزه به سویت برخاسته
  - ۲- و تورا با ناله ای سوزناک و آهسته خوانده
  - ۳- درحالی که از شدت تواضع در برابر تو خم گشته
  - ۴- و تورا با ناله ای سوزناک و آهسته خوانده
  - ۵- و تورا با ناله ای سوزناک و آهسته خوانده و ترس از مقام تو هر دو پایش را به لرزه انداخته و اشک چشم صفحه رخسارش را فراگرفته
  - ۶- و با این جملات تورا می خواند: ای مهربانترین مهربانان ای بخشنده تر
  - ۷- کسی که طالبان رحمت نوبت به نوبت آهنگ او کنند
  - ۸- و ای عطوف تر کسی که آمرزش خواهان گرد او گردند
  - ۹- و ای کسی که عفو از افزون از انتقامت است
  - ۱۰- و ای آن که خشنودیت بیش از خشم توست

وَيَا مَنْ تَحَمَّدَ إِلَى خَلْقِهِ بِحُسْنِ التَّجَاوُزِ (۱)

وَيَا مَنْ عَوَّدَ عِبَادَهُ قَبُولَ الْإِنَابَةِ (۲)

وَيَا مَنْ اسْتَصْلَحَ فَاسِدَهُمْ بِالتَّوْبَةِ (۳)

وَيَا مَنْ رَضِيَ مِنْ فِعْلِهِمْ بِالْيَسِيرِ (۴)

وَيَا مَنْ كَافَى قَلِيلَهُمْ بِالكَثِيرِ (۵)

وَيَا مَنْ ضَمِنَ لَهُمْ إِجَابَةَ الدَّعَاءِ, (۶)

وَيَا وَعَدَهُمْ عَلِي نَفْسِهِ بِتَفْضُلِهِ حُسْنَ الْجَزَاءِ (۷)

مَا أَنَا بِأَعْصَى مَنْ عَصَاكَ فَغَفَرْتَ لَهُ (۸)

وَمَا أَنَا بِالْيَوْمِ مَنِ اعْتَذَرَ إِلَيْكَ فَقَبِلْتَ مِنْهُ (۹)

وَمَا أَنَا بِأَظْلَمَ مَنْ تَابَ إِلَيْكَ فَعُدْتَ عَلَيْهِ (۱۰)

أَتُوبُ إِلَيْكَ فِي مَقَامِي هَذَا تَوْبَةً نَادِمٍ عَلَى مَا فَرَطَ مِنْهُ (۱۱)

مُشْفِقٍ مِمَّا اجْتَمَعَ عَلَيْهِ (۱۲)

ص: ۷۵

۱- و ای کسی که به خاطر گذشت پسندیده ات آفریدگانت را به حمد خویش فراخوانده ای

۲- و ای کسی که بندگان را به پذیرفتن توبه عادت داده ای

۳- و ای کسی که اصلاح تباهاکاری مردم را به وسیله توبه خواسته ای

۴- و ای کسی که به عمل اندک بندگان خشنود شده ای

۵- و کم آنان را پاداش فراوان داده ای

۶- و ای کسی که اجابت دعا را برای ایشان ضامن گشته ای

- ۷- و ای آن که به فضل و بخشش خویش آنان را به پاداش نیکو وعده داده ای
- ۸- من نه از گناهکارترین گناهکارانم که تو او را آمرزیده ای
- ۹- و نه از نکوهیده ترین افرادی که به درگاہت عذر آورده و تو عذرش را قبول کرده ای
- ۱۰- و نه از ستمکارترین ستمکاران که نزد تو موفق به توبه شده
- ۱۱- و توبه او احسان کرده ای در چنین حال به جانب تو باز می گردم
- ۱۲- بازگشت کسی که از کرده گذشته خود پشیمان و از آنچه بر سرش آمده نگران

خَالِصِ الْحَيَاءِ مِمَّا وَقَعَ فِيهِ (۱)

عَالِمٍ بِأَنَّ الْعَفْوَ عَنِ الذَّنْبِ الْعَظِيمِ لَا يَتَعَاظَمُكَ (۲)

وَأَنَّ التَّجَاوُزَ عَنِ الْإِثْمِ الْجَلِيلِ لَا يَسْتَصْعِبُكَ (۳)

وَأَنَّ احْتِمَالَ الْجُنَايَاتِ الْفَاحِشَةِ لَا يَتَكَادُكَ (۴)

وَأَنَّ أَحَبَّ عِبَادِكَ إِلَيْكَ مَنْ تَرَكَ الْإِسْتِكْبَارَ عَلَيْكَ (۵)

وَأَزْ وَجَانِبِ الْإِضْرَارِ (۶)

وَلَزِمِ الْإِسْتِغْفَارَ (۷)

وَإِنَّا أَبْرَأُ إِلَيْكَ مِنْ أَنْ أَسْتَكْبِرَ (۸)

وَاعْوِذْ بِكَ مِنْ أَنْ أُصِرَّ (۹)

ص: ۷۶

- ۲- و می داند که گذشت از گناه بزرگ در نظر تو عظیم نمی نماید
- ۳- و بخشیدن معصیت خطیر بر تو گران نمی باشد
- ۴- و تحمل جنایات سنگین بر تو دشوار نمی آید
- ۵- و محبوب ترین بندگانت نزد تو کسی است که در پیشگاه تو دست از سرکشی و نافرمانی بردارد
- ۶- پافشاری بر گناه اجتناب نماید
- ۷- و درخواست آمرزش را ادامه دهد
- ۸- و من در برابر تو بیزاری می جویم از اینکه سرکشی کنم
- ۹- و به تو پناه می برم از اینکه بر گناه اصرار ورزم

وَأَسْتَغْفِرُكَ لِمَا قَصَّرْتُ فِيهِ (۱)

وَأَسْتَعِينُ بِكَ عَلَى مَا عَجَزْتُ عَنْهُ (۲)

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ (۳)

وَهَبْ لِي مَا يَجِبُ عَلَيَّ لَكَ (۴)

وَ عَافِنِي مِمَّا اسْتَوْجِبُهُ مِنْكَ (۵)

وَأَجِرْنِي مِمَّا يَخَافُهُ أَهْلُ الْإِسَاءَةِ (۶)

فَإِنَّكَ مَلِيٌّ بِالْعَفْوِ (۷)

مَرْجُوٌّ لِلْمَغْفِرَةِ (۸)

مَعْرُوفٌ بِالتَّجَاوُزِ (۹)

لَيْسَ لِحَاجَتِي مَطْلَبٌ سِوَاكَ (۱۰)

وَلَا لِدُنْبِي غَافِرٌ غَيْرُكَ (۱۱)

حاشاك و (۱۲)

ص: ۷۷

-
- ۱- و برای آنچه در آن کوتاهی ورزیده ام طلب آمرزش دارم
  - ۲- و بر آنچه از انجامش فرومانده ام از تو درخواست یاری می کنم
  - ۳- الها بر محمد و آتش درود فرست
  - ۴- و از حقوقی که بر عهده من داری بگذر
  - ۵- و از عذابی که مستحق آنم معافم دار
  - ۶- و از آنچه بدکاران از آن می ترسند پناهم ده
  - ۷- زیرا که تو بر عفو و بخشش کمال قدرت را داری
  - ۸- و به جهت آمرزش موضع امیدی
  - ۹- و به گذشت معروفی
  - ۱۰- نیازم را جز تو محل طلبیدنی نیست
  - ۱۱- و گناهم را غیر تو آمرزنده ای نباشد
  - ۱۲- حاشا که چنین نباشی و

لَا أَخَافُ عَلَى نَفْسِي إِلَّا إِيَّاكَ (۱)

إِنَّكَ أَهْلُ التَّقْوَى وَ أَهْلُ الْمَغْفِرَةِ (۲)

صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ (۳)

وَاقْضُ حَاجَتِي (۴)

وَأَنْجِحْ طَلِبَتِي (۵)

وَاعْفِرْ ذَنْبِي (۶)

وَإِمِنْ خَوْفِ نَفْسِي (۷)

إِنَّكَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ (۸)

وَذَلِكَ عَلَيْكَ يَسِيرٌ (۹)

امینَ رَبِّ الْعَالَمِينَ. (۱۰)

ص: ۷۸

-
- ۱- من جز از تو بر خود ترس ندارم
  - ۲- که تو شایسته آنی که از تو پروا کنند و اهل آمرزشی
  - ۳- بر محمد و آلش درود فرست
  - ۴- و حاجتم را روا کن
  - ۵- و مطلبم را برآور
  - ۶- و گناهم را ببخش
  - ۷- و دلم را از ترس ایمنی ده
  - ۸- زیرا که تو بر هر چیز توانایی
  - ۹- و این کار برای تو آسان است
  - ۱۰- دعایم را مستجاب کن ای پروردگار جهانیان.

الدعاء ۱۳ - طلب حاجت

وَ كَانَ مِنْ دَعَائِهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ فِي طَلَبِ الْحَوَائِجِ إِلَى اللَّهِ تَعَالَى (١)

اللَّهُمَّ يَا مُنْتَهَى مَطْلَبِ الْحَاجَاتِ (٢)

وَيَا مَنْ عِنْدَهُ نَيْلُ الطَّلِبَاتِ (٣)

وَيَا مَنْ لَا يَبِيعُ نِعْمَهُ بِالْأَثْمَانِ (٤)

وَيَا مَنْ لَا يُكَدِّرُ عَطَايَاهُ بِالْإِمْتِنَانِ (٥)

وَيَا مَنْ يُسْتَعْنَى بِهِ وَلَا يُسْتَعْنَى عَنْهُ (٦)

وَيَا مَنْ يُرْغَبُ إِلَيْهِ وَلَا يُرْغَبُ عَنْهُ (٧)

وَيَا مَنْ لَا تُفْنَى خَزَائِنُهُ الْمَسَائِلُ (٨)

وَيَا مَنْ لَا تُبَدَّلُ حِكْمَتُهُ الْوَسَائِلُ (٩)

وَيَا مَنْ لَا تَنْقَطِعُ عَنْهُ حَوَائِجُ الْمُحْتَاجِينَ (١٠)

وَيَا مَنْ لَا يُعْنِيهِ دُعَاءُ الدَّاعِينَ (١١)

ص: ٧٩

١- «دعای آن حضرت در طلب حوائج از خدای متعال»

٢- پروردگارا ای نهایت مطلب حاجات

٣- و ای کسی که رسیدن به تمام خواسته ها در دست توست

٤- و ای آن که نعمتهایت را به بها نمی فروشی

- ۵- و ای کسی که عطاهایت را به کدورت منت آلوده نمی سازی
- ۶- و ای که به توبی نیاز شوند و از توبی نیاز نباشند
- ۷- و ای آن که به تورو کنند و از توری برنتابند
- ۸- ای که درخواستها گنجهایت را فانی نمی کند
- ۹- و ای که هیچ دستاویزی حکمت تو را تغییر نمی دهد
- ۱۰- و ای کسی که رشته نیاز نیازمندان از تو قطع نمی گردد
- ۱۱- و ای که دعای دعاخوانان تو را خسته نمی کند

تَمَدَّحْتَ بِالْغِنَاءِ عَنِ خَلْقِكَ وَ أَنْتَ أَهْلُ الْغِنَى عَنْهُمْ (۱)

وَ نَسَبْتَهُمْ إِلَى الْفَقْرِ وَ هُمْ أَهْلُ الْفَقْرِ إِلَيْكَ (۲)

فَمَنْ حَاوَلَ سَدَّ خَلَّتِهِ مِنْ عِنْدِكَ (۳)

وَ رَامَ صَرْفَ الْفَقْرِ عَنْ نَفْسِهِ بِكَ (۴)

فَقَدْ طَلَبَ حَاجَتَهُ فِي مَظَانِّهَا (۵)

وَ آتَى طَلِبَتَهُ مِنْ وَجْهِهَا. (۶)

وَ مَنْ تَوَجَّهَ بِحَاجَتِهِ إِلَى أَحَدٍ مِنْ خَلْقِكَ (۷)

أَوْ جَعَلَهُ سَبَبَ نُجْحِهَا دُونَكَ (۸)

فَقَدْ تَعَرَّضَ لِلْحِزْمَانِ (۹)

وَ اسْتَحَقَّ مِنْ عِنْدِكَ فَوْتَ الْإِحْسَانِ (۱۰)

اللَّهُمَّ وَ لِي إِلَيْكَ حَاجَةٌ قَدْ قَصَّرَ عَنْهَا جُهْدِي (۱۱)

وَتَقَطَّعَتْ دُونَهَا حَيْلِي (۱۲)

وَسَوَّلْتُ لِي نَفْسِي رَفَعَهَا إِلَيَّ مَنْ يَرْفَعُ حَوَائِجَهُ إِلَيْكَ (۱۳)

ص: ۸۰

-
- ۱- تو وجود خود را به بی نیازی از همه خلق ستوده ای و توبه بی نیازی از ایشان شایسته ای
  - ۲- و ایشان را به نیازمندی و فقر نسبت داده ای و ایشان سزاوار چنین نسبت اند
  - ۳- از این جهت هر کس رفع نیاز خود را از جانب تو بخواهد
  - ۴- و برگرداندن فقر را از خویشتن به وسیله تو طلب کند
  - ۵- حَقًّا که حاجتش را در جایگاه اصلی خود خواسته
  - ۶- و به دنبال مطلبش از راه صحیح برآمده
  - ۷- و هر که در نیاز خود به یکی از آفریدگان تو رو کند
  - ۸- یا او را بجای تو وسیله برآمدن حاجت قرار دهد
  - ۹- بی شک خود را در معرض نومیدی آورده
  - ۱۰- و از جانب تو سزاوار محرومیت. از احسان گشته.
  - ۱۱- خداوندا به درگاہت حاجتی آورده ام که قدرت دستیابی به آن را ندارم
  - ۱۲- ورشته چاره جوئی ام در مقابل آن گسسته
  - ۱۳- و نفس من در نظرم چنین آراسته که آن نیاز را به کسی اظهار کنم که او خود نیازهایش را به درگاه تو می آورد

وَلَا يَسْتَعْنِي فِي طَلِبَاتِهِ عَنْكَ (۱)

وَهِيَ زَلَّةٌ مِنْ زَلَلِ الْخَاطِئِينَ (۲)

وَعَشْرَةٌ مِنْ عَشْرَاتِ الْمُدْنِبِينَ (۳)

ثُمَّ انْتَبَهْتُ بِتَذْكَيرِكَ لِي مِنْ غَفْلَتِي (۴)

وَنَهَضْتُ بِتَوْفِيقِكَ مِنْ زَلَّتِي (۵)

وَرَجَعْتُ وَنَكَصْتُ بِتَسْدِيدِكَ عَنْ عَشْرَتِي (۶)

وَقُلْتُ: سُبْحَانَ رَبِّي كَيْفَ (۷)

يَسْأَلُ مُحْتَاجٌ مُحْتَاجًا؟ (۸)

وَأَنِّي يَرْغَبُ مُعْدِمٌ إِلَى مُعْدِمٍ؟ (۹)

فَقَصَدْتُكَ يَا إِلَهِي بِالرَّغْبَةِ (۱۰)

وَ أَوْفَدْتُ عَلَيْكَ رَجَائِي بِالثَّقَةِ بِكَ (۱۱)

ص: ۸۱

۱- و درخواستی است از تویی نیاز نیست

۲- و این لغزشی است از لغزشهای اشتباه کاران

۳- و درافتادنی است از درافتادهای گناهکاران

۴- سپس به یادآوری تو از خواب بی خبری بیدار شدم

۵- و به توفیق تو از آن لغزش برخاستم

۶- و به یاری تو از درافتادن برگشته و باز پس آمدم

۷- و گفتم: پاک و منزّه است پروردگارم چگونه

۸- نیازمندی از نیازمندی طلب نیازکند؟

۹- و چگونه تهیدستی از تهیدستی دیگر گدایی کند

۱۰- پس ای خدای من از سر شوق و رغبت آهنگ تو کردم

۱۱- و از باب اطمینان امید خویش به تو بستم

وَعَلِمْتُ أَنَّ كَثِيرًا مَا أَسْأَلُكَ يَسِيرٌ فِي وُجْدِكَ (۱)

وَأَنَّ خَطِيرًا مَا أَسْتَوْهَبُكَ حَقِيرٌ فِي وُسْعِكَ (۲)

وَأَنَّ كَرَمَكَ لَا يَضِيقُ عَنْ سُؤْلِ أَحَدٍ (۳)

وَأَنَّ يَدَكَ بِالْعَطَايَا أَعْلَى مِنْ كُلِّ يَدٍ. (۴)

اللَّهُمَّ فَصِّلْ عَلَيَّ مُحَمَّدًا وَآلِهِ (۵)

وَاحْمِلْنِي بِكَرَمِكَ عَلَيَّ التَّفَضُّلِ (۶)

وَلَا تَحْمِلْنِي بِعَدْلِكَ عَلَيَّ الْإِسْتِحْقَاقِ (۷)

فَمَا أَنَا بِأَوَّلِ رَاغِبٍ رَغِبَ إِلَيْكَ فَأَعْطَيْتَهُ وَهُوَ يَسْتَحِقُّ الْمَنْعَ (۸)

وَلَا بِأَوَّلِ سَائِلٍ سَأَلَكَ فَأَفْضَلْتَ عَلَيْهِ وَهُوَ يَسْتَوْجِبُ الْحِرْمَانَ. (۹)

ص: ۸۲

۱- و دانستم که خواسته من از تو هر چند زیاد باشد در کنار دارائیت بسیار ناچیز است

۲- و چشمداشت فوق العاده من به بخششت در جنب توانایی تو حقیر است

۳- و دایره بزرگواریت از تقاضای هیچ کس تنگ نمی شود

- ۴- و دست عطایت از هر دستی برتر است
- ۵- بارخدایا پس بر محمد و آلش درود فرست
- ۶- و با من به کرم خود تفضل نما
- ۷- و به آنچه به عدلت شایسته آنم با من رفتار مکن
- ۸- زیرا من اولین کسی نیستم که همراه شوق به سویت رو کرده و تو از فضلت به او عنایت فرموده ای با آنکه مستحق منع بوده
- ۹- و نخستین خواهنده نیستم که از تو خواسته و تو در حقش کرم کردی در صورتی که مستحق محرومیت بوده است.

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ (۱)

وَ كُنْ لِذَعَائِي مُجِيباً (۲)

وَ مِنْ نِدَائِي قَرِيباً (۳)

وَ لِتَضَرُّعِي رَاحِماً (۴)

وَ لِصَوْتِي سَامِعاً (۵)

وَ لَا تَقْطَعْ رَجَائِي عَنْكَ (۶)

وَ لَا تَبْتِ سَبَبِي مِنْكَ (۷)

وَ لَا تُوجِّهْنِي فِي حَاجَتِي هَذِهِ وَ غَيْرِهَا إِلَى سِوَاكَ (۸)

وَ تَوَلَّنِي بِنُجْحِ طَلِبَتِي (۹)

وَ قَضَاءِ حَاجَتِي (۱۰)

وَنَيْلِ سُؤْلِ قَبْلِ زَوَالِي عَن مَّوَقْفِي هَذَا بِتَيْسِيرِكَ لِي الْعَسِيرَ (۱۱)

ص: ۸۳

-
- ۱- بار خدایا بر محمد و آلش درود فرست
  - ۲- و جواب دهنده دعایم باش
  - ۳- و به ندایم التفات کن
  - ۴- و بر زاریم ترحم نما
  - ۵- و صدایم را بشنو
  - ۶- و رشته امیدم را قطع مکن
  - ۷- و دستاویز مرا از خود جدا مساز
  - ۸- و در این حاجت و دیگر حوائجم روی مرا به سوی غیر خودت قرار مده
  - ۹- و کارساز من باش به برآوردن خواسته ام
  - ۱۰- و روا کردن حاجتم
  - ۱۱- و رسیدن به آرزویم پیش از آنکه از اینجای خود برخیزم با آسان ساختن مشکلم

و حُسْنِ تَقْدِيرِكَ لِي فِي جَمِيعِ الْأُمُورِ (۱)

وَصَلِّ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَآلِهِ (۲)

صَلْوَةٌ دَائِمَةٌ نَامِيَةٌ لَا انْقِطَاعَ لَهَا (۳)

وَلَا مُنْتَهَى لِمَدِّهَا (۴)

وَاجْعَلْ ذَلِكَ عَوْنًا وَسَبَبًا لِنَجَاحِ طَلِبَتِي (۵)

إِنَّكَ وَاسِعٌ كَرِيمٌ (٦)

وَمِنْ حَاجَتِي يَا رَبِّ كَذَا وَكَذَا. (٧)

«وَتَذَكَّرُ حَاجَتَكَ ثُمَّ تَسْجُدُ وَتَقُولُ فِي سُجُودِكَ:» (٨)

فَضْلِكَ انْسَنِي (٩)

وَإِحْسَانُكَ دَلَّنِي (١٠)

فَأَسْأَلُكَ بِكَ وَبِمُحَمَّدٍ وَآلِهِ - صَلَوَاتِكَ عَلَيْهِمْ - (١١)

أَنْ لَا تُرَدَّنِي خَائِبًا. (١٢)

ص: ٨٤

-
- ۱- و با سرنوشت خوبی که برایم مقدر کرده ای
  - ۲- و بر محمد و آلش درود فرست
  - ۳- درودی دائمی و فزاینده که انقطاع نپذیرد
  - ۴- و زمان آن را پایانی نباشد
  - ۵- و این درود را برای من مددکار قرار ده و سبب برآمدن حاجتم گردان همانا که
  - ۶- تو کارگشای کریمی
  - ۷- و حاجتم پروردگارا چنین و چنان است
  - ۸- سپس نیازت را به پیشگاه حق عرضه کن آنگاه به سجده رو و بگو:
  - ۹- فضلت به من آرامش می دهد
  - ۱۰- و احسانت راهم می نماید

- ۱۱- پس از توبه ذات مقدست و به محمد و آتش - که درود تو بر آنان باد
۱۲- درخواست می کنم که مرا از این درگاه نومید نرانی.

الدعاء ۱۴ - دادخواهی از ستم

وَ كَانَ مِنْ دَعَائِهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ إِذَا اعْتَدَى عَلَيْهِ أَوْ رَأَى مِنَ الظَّالِمِينَ مَا لَا يُحِبُّ (۱)

يَا مَنْ لَا يَخْفَى عَلَيْهِ أَنْبَاءُ الْمُتَظَلِّمِينَ (۲)

وَيَا مَنْ لَا يَحْتَاجُ فِي قَصَصِهِمْ إِلَى شَهَادَاتِ الشَّاهِدِينَ (۳)

وَيَا مَنْ قَرَّبَتْ نُصْرَتُهُ مِنَ الْمَظْلُومِينَ (۴)

وَيَا مَنْ بَعَدَ عَوْنُهُ عَنِ الظَّالِمِينَ (۵)

قَدْ عَلِمْتَ يَا إِلَهِي مَا نَالَنِي مِنْ فُلَانِ بْنِ فُلَانٍ مِمَّا حَظَرْتَ (۶)

وَأَنْتَهَكَهُ مِنِّي مِمَّا حَبَرْتَ عَلَيْهِ (۷)

بَطْرًا فِي نِعْمَتِكَ عِنْدَهُ (۸)

ص: ۸۵

۱- « هرگاه ستمی به او می رسید »

۲- ای آن که اخبار شکوه کنندگان بر تو مخفی نیست

۳- ای آن که سرگذشت ستمدیدگان نزد تو نیازی به شهادت شاهدان ندارد

۴- ای آن که دوران رسیدن یاری تو به ستمدیدگان نزدیک است

۵- ای آن که مددکاریت از ستمگران دور است

۶- ای خدای من تو می دانی از فلانی فرزند فلانی به من آن رسیده که از آن نهی نموده ای

۷- و پرده حرمتم را که بر او ممنوع ساخته بودی دریده

۸- او از باب طغیان در نعمت

وَأَغْتَرَارًا بِنَكِيرِكَ عَلَيْهِ. (۱)

اللَّهُمَّ فَصَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ (۲)

وَ خُذْ ظَالِمِي وَ عَدُوِّي عَن ظُلْمِي بِقُوَّتِكَ (۳)

وَ أَفْلِلْ حَدَّهُ عَنِّي بِقُدْرَتِكَ (۴)

وَ اجْعَلْ لَهُ شُغْلًا فِيمَا يَلِيهِ وَ عَجْزًا عَمَّا يُنَاوِيهِ (۵)

اللَّهُمَّ وَ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ آلِهِ (۶)

وَ لَا تُسَوِّغْ لَهُ ظُلْمِي (۷)

وَ أَحْسِنْ عَلَيْهِ عَوْنِي (۸)

وَ اعْصِمْنِي مِن مِثْلِ أَفْعَالِهِ (۹)

وَ لَا تَجْعَلْنِي فِي مِثْلِ حَالِهِ (۱۰)

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ آلِهِ (۱۱)

وَ أَعِدْنِي عَلَيْهِ عَدُوِّي (۱۲)

حَاضِرَةً تَكُونُ مِن غَيْظِي بِهِ شِفَاءً (۱۳)

-
- ۱- و بی اعتنایی به عقابت بر من تاخته
  - ۲- بار خدایا بر محمد و آتش درود فرست
  - ۳- و ستم کننده بر من و دشمنم را با قوّت خود از ستم بر من بازدار
  - ۴- و با قدرت خود تندی و بُرایی او را بر من بشکن
  - ۵- و او را به خودش مشغول دار و در برابر آن که با او به دشمنی برمی خیزد ناتوان ساز.
  - ۶- بار خدایا بر محمد و آتش درود فرست
  - ۷- و ستمکار را رخصت ستم بر من مده
  - ۸- و مرا در برابرش نیکویاری کن
  - ۹- و مرا از ارتکاب نظیر کارهای او حفظ کن
  - ۱۰- و در حالی مانند حالت او قرار مده
  - ۱۱- بار خدایا بر محمد و آتش درود فرست
  - ۱۲- عنایت کن و مرا در برابر دشمنم نصرتی بیدرنگ
  - ۱۳- تا طوفان خشمم نسبت به او فرو نشیند
  - ۱۴- و داد دلم را از او بگیرد

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ (۱)

وَ عَوِّضْنِي مِنْ ظُلْمِهِ لِي عَفْوِكَ (۲)

وَ أَبْدِلْنِي بِسُوءِ صَنِيعِهِ بِي رَحْمَتِكَ (۳)

فَكُلُّ مَكْرُوهٍ جَلَلٌ دُونَ سَخَطِكَ (٤)

وَ كُلُّ مَرْزِيَّةٍ سِوَاءَ مَعِ مَوْجِدَتِكَ. (٥)

اللَّهُمَّ فَكَمَا كَرِهْتَ إِلَيَّ أَنْ أُظْلَمَ فَقِنِي مِنْ أَنْ أُظْلِمَ. (٦)

اللَّهُمَّ لَا أَشْكُو إِلَى أَحَدٍ سِوَاكَ وَلَا أَسْتَعِينُ بِحَاكِمٍ غَيْرِكَ (٧)

حَاشَاكَ فَصَلِّ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَ آلِهِ (٨)

وَ صَلِّ دُعَائِي بِالْإِجَابَةِ (٩)

وَ اقْرَأْ شِكَايَتِي بِالتَّغْيِيرِ. (١٠)

اللَّهُمَّ لَا تَفْتِنِّي بِالْقُنُوطِ مِنْ أَنْصَافِكَ (١١)

وَلَا تَفْتِنَهُ بِالْأَمْنِ مِنْ أَنْكَارِكَ (١٢)

فَيُصِرَّ عَلَيَّ ظُلْمِي (١٣)

ص: ٨٧

١- بارخدايا بر محمد و آلش درود فرست

٢- و عفو و بخشش را در برابر ستم او به من عطا کن

٣- و بجای سوء رفتار او با من رحمت را پاداشم قرار ده

٤- زیرا هر ناخوشایندی در برابر ترس از قهر تو ناچیز است

٥- و هر مصیبتی پیش خشم تو آسان.

٦- بارالها همان طور که ستم کشی را در نظرم ناخوشایند ساختی مرا نیز از ستمکاری حفظ فرما

۷- بارالها به احدی غیر تو شکایت نکنم و از هیچ حاکمی جز تو یاری نمی جویم

۸- حاشا که چنین کنم پس بر محمد و آتش درود فرست

۹- و دعایم را به اجابت برسان

۱۰- و شکایتم را به تغییر وضع کنونی مقرون ساز.

۱۱- بارخدایا مرا به ناامیدی از عدل خود آزمایش مکن

۱۲- و دشمن را به ایمنی از کیفیت امتحان منمای

۱۳- تا بر ستم بر من اصرار ورزد

و يُحَاضِرُنِي بِحَقِّي (۱)

وَعَرَّفَهُ عَمَّا قَلِيلٍ مَا أَوْعَدْتَ الظَّالِمِينَ (۲)

وَعَرَّفَنِي مَا وَعَدْتَ مِنْ إِجَابَةِ الْمُضْطَرِّينَ. اَللَّهُمَّ (۳)

صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ (۴)

وَوَفَّقَنِي لِقَبُولِ مَا قَضَيْتَ لِي وَعَلَيَّ (۵)

وَرَضِّنِي بِمَا أَخَذْتَ لِي وَمِنِّي (۶)

وَأَهْدِنِي لِلَّتِي هِيَ أَقْوَمُ (۷)

وَأَسْتَعْمِلْنِي بِمَا هُوَ أَسْلَمُ. (۸)

اَللَّهُمَّ وَإِنْ كَانَتْ الْخَيْرَةُ لِي عِنْدَكَ فِي تَأْخِيرِ الْأَخْذِ - لِي (۹)

وَتَرَكِ الْإِنْتِقَامَ مِمَّنْ ظَلَمَنِي إِلَى يَوْمِ الْفَصْلِ وَ مَجْمَعِ الْخَصْمِ (۱۰)

فَصَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ (۱۱)

وَ اَيَّدَنِي مِنْكَ بِنِيَّةٍ صَادِقَةٍ وَ صَبْرٍ دَائِمٍ (۱۲)

وَ اَعِدَّنِي مِنْ سُوءِ الرَّغْبَةِ وَ هَلَعِ اَهْلِ الْحِرْصِ (۱۳)

ص: ۸۸

-
- ۱- و بر حَقْمِ مستولی شود
  - ۲- و به همین زودی اورا به آنچه ستمکاران را بدان آن تهدید نموده ای آشنا کن
  - ۳- و مرا به اجابتی که به بیچارگان وعده داده ای آگاهی ده بارالها
  - ۴- بر محمد و آلش درود فرست
  - ۵- و مرا به پذیرفتن هر سود و زیانی که درباره ام مقدر کرده ای موفق کن
  - ۶- و مرا به آنچه از دیگری برای من و از من برای دیگری می ستانی خشنودی ده
  - ۷- و به راست ترین راهم رهنمون شو
  - ۸- و به سالم ترین کار بگمار.
  - ۹- بارالها اگر خیر مرا در آن بدانی که گرفتن حَقْمِ به تأخیر افتد
  - ۱۰- و انتقام از کسی که بر من ظلم روا داشته تا روز روشن شدن حق از باطل و جایگاه فراهم آمدن مدعیان (یعنی روز محشر) متروک ماند
  - ۱۱- پس بر محمد و آلش درود فرست
  - ۱۲- و مرا از جانب خود به نیت صادقانه و صبر همیشگی یاری فرما
  - ۱۳- و از رغبت ناشایسته و آزمندی اهل حرص پناه ده

وَ صَوَّرَ فِي قَلْبِي مِثَالَ مَا ادَّخَرْتَ لِي مِنْ ثَوَابِكَ (۱)

وَ اَعَدَدْتَ لِخَصْمِي مِنْ جَزَائِكَ وَ عِقَابِكَ (۲)

وَأَجْعَلْ ذَلِكَ سَبَبًا لِقِنَاعَتِي بِمَا قَضَيْتَ (۳)

وَوَثَّقْتِي بِمَا تَخَيَّرْتَ (۴)

امین رَبِّ الْعَالَمِينَ (۵)

إِنَّكَ ذُو الْفَضْلِ الْعَظِيمِ (۶)

وَأَنْتَ عَلَيَّ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ. (۷)

ص: ۸۹

-
- ۱- و نقشی از ثوابی که برای من ذخیره نموده ای
  - ۲- و جزاء و عقابی که برای دشمنم آماده کرده ای در دلم مصور فرما
  - ۳- و آن را وسیله ای برای خرسندی من به قضایت و اطمینانم به آنچه به جهت من
  - ۴- اختیار کرده ای قرار ده
  - ۵- ای پروردگار جهانیان دعایم را مستجاب کن
  - ۶- زیرا که تو صاحب فضل عظیمی
  - ۷- و بر هر کاری توانائی.

الدعاء ۱۵ - هنگام بیماری

وَكَانَ مِنْ دُعَائِهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ إِذَا مَرَضَ أَوْ نَزَلَ بِهِ كَرْبٌ أَوْ بَلِيَّةٌ (۱)

اللَّهُمَّ لَكَ الْحَمْدُ عَلَى مَا لَمْ أَزَلْ أَتَصَرَّفُ فِيهِ مِنْ سَلَامَةٍ بَدَنِي (۲)

وَ لَكَ الْحَمْدُ عَلَى مَا أَحْدَثْتَ بِي مِنْ عِلَّةٍ فِي جَسَدِي (۳)

فَمَا أَدْرِي يَا إِلَهِي أَيُّ الْحَالَيْنِ أَحَقُّ بِالشُّكْرِ لَكَ؟ (٤)

وَأَيُّ الْوَقْتَيْنِ أَوْلَى بِالْحَمْدِ لَكَ؟ (٥)

أَوْقْتُ الصَّحَّةِ الَّتِي هَنَأْتَنِي فِيهَا طَيِّبَاتِ رِزْقِكَ (٦)

وَنَشْطَتَنِي بِهَا لِابْتِغَاءِ مَرْضَاتِكَ وَفَضْلِكَ (٧)

وَقَوَّيْتَنِي مَعَهَا عَلَى مَا وَفَّقْتَنِي لَهُ مِنْ طَاعَتِكَ (٨)

أَمْ وَقْتُ الْعِلَّةِ الَّتِي مَحَّضْتَنِي بِهَا (٩)

وَالنَّعْمِ الَّتِي اتَّحَفْتَنِي بِهَا (١٠)

ص: ٩٠

١- « وقت بیماری یا روی آوردن اندوه و بلا»

٢- بارخدا یا تو را سپاس بر نعمت تندرستی بدن که همواره و پیوسته از آن برخوردار بودم

٣- و سپاس تو را بر آن بیماری که در جسمم پدید آورده ای

٤- ای خدای من نمی دانم که کدام یک از این دو حال برای شکر به درگاهت سزاوارتر است

٥- و کدام یک از این دو وقت حمد تو را شایسته تر؟

٦- آیا زمان سلامت که روزیهای پاکیزه ات را بر من گوارا ساخته ای

٧- و به سبب آن برای به دست آوردن رضایت و نعمتهایت به من نشاط بخشیده ای

٨- و به سبب آن تندرستی به من نیرو داده تا به طاعتت توفیق یابم

٩- یا به هنگام بیماری که مرا به آن پاک می سازی

١٠- و نعمت هائی که به من تحفه داده ای

تَخْفِيفاً لِّمَا تُثْقَلُ بِهِ عَلَيَّ ظَهْرِي مِنَ الْخَطِيئَاتِ (۱)

وَتَطْهِيراً لِّمَا انْغَمَسْتُ فِيهِ مِنَ السَّيِّئَاتِ (۲)

وَتَنْبِيهاً لِتَنَاوُلِ التَّوْبَةِ (۳)

وَتَذْكِيراً لِمَحْوِ الْحَوْبَةِ بِقَدِيمِ النُّعْمَةِ؟ (۴)

وَ فِي خِلَالِ ذَلِكَ مَا كَتَبَ لِي الْكَاتِبَانِ مِنْ زَكِيِّ الْأَعْمَالِ (۵)

مَا لَا قَلْبٌ فَكَّرَ فِيهِ (۶)

وَلَا لِسَانٌ نَطَقَ بِهِ (۷)

وَلَا جَارِحَةٌ تَكَلَّفَتْهُ (۸)

بَلْ إِفْضَالاً مِنْكَ عَلَيَّ وَ إِحْسَاناً مِنْ صَنِيعِكَ إِلَيَّ (۹)

اللَّهُمَّ فَصِّلْ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَ إِلِهِ (۱۰)

وَ حَبَّبْ إِلَيَّ مَا رَضَيْتَ لِي (۱۱)

ص: ۹۱

۱- تا گناहانی را که از آن گرانبار شده ام تخفیف دهی

۲- و مرا از سیئاتی که در آن فرو رفته ام پاک نمای

۳- و آگاهیم دهی که پلیدی گناه را به توبه از دل بشویم

۴- و با یادآوری نعمت قدیم گناه بزرگم را از پرونده ام محو نمایم

- ۵- و در خلال این بیماری از جمله تحفه ها که به من عنایت می کنی این است که فرشتگان به حساب من اعمال پاکیزه ای نوشته اند
- ۶- که فکر آن به خاطری نگذشته
- ۷- و بر زبانی نرفته
- ۸- و هیچ یک از اعضاء در انجامش رنجی نبرده
- ۹- بلکه این همه از باب تفضل و احسان تو بر من نوشته شده.
- ۱۰- بارخدایا بر محمد و آلش درود فرست و آنچه را برایم
- ۱۱- پسندیده ای در نظرم محبوب ساز

وَيَسِّرْ لِي مَا أَحَلَّتْ بِي (۱)

وَطَهِّرْنِي مِنْ دَنْسٍ مَا أَسْلَفْتُ (۲)

وَأَمْحُ عَنِّي شَرَّ مَا قَدَّمْتُ (۳)

وَأَوْجِدْنِي حَلَاوَةَ الْعَافِيَةِ (۴)

وَأَذِقْنِي بَرْدَ السَّلَامَةِ (۵)

وَأَجْعَلْ مَخْرَجِي عَنْ عِلَّتِي إِلَى عَفْوِكَ (۶)

وَمُتَّحَوِّلِي عَنْ صِرْعَتِي إِلَى تَجَاوُزِكَ (۷)

وَخَلِّصِي مِنْ كَرْبِي إِلَى رَوْحِكَ (۸)

وَ سَلِّمْتِي مِنْ هَذِهِ الشَّدَّةِ إِلَى فَرَجِكَ (۹)

إِنَّكَ الْمُتَّفَضِّلُ بِالْأَخْسَانِ (۱۰)

الْمُتَّطَوِّلُ بِالْأَمْتِنَانِ (۱۱)

الْوَهَّابُ الْكَرِيمُ (۱۲)

ذُو الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ (۱۳)

ص: ۹۲

-
- ۱- و تحمل آنچه را بر من وارد نموده ای آسان ساز و
  - ۲- مرا از آلودگی اعمال گذشته پاک کن
  - ۳- و شرّ اعمال گذشته ام را از من بزدای
  - ۴- و از لذّت عافیت کامیابم فرما
  - ۵- و گوارایی تندرستی را به من بچشان
  - ۶- و لطفی کن که از بستر این مرض به سوی عفو و بخشایش تو راه خلاص یابم
  - ۷- و از این زمینگیری به گذشت تو انتقال یافته
  - ۸- و از این اندوه و گرفتاری به راحت تو خلاص یابم
  - ۹- و از این دشواری به فرج و گشایش تو سلامت یابم
  - ۱۰- که همانا تویی استحقاق ما احسان روا می داری
  - ۱۱- و نعمت بی دریغ نثار می کنی
  - ۱۲- و بخشنده ای کریمی که عطایت را پایانی نیست
  - ۱۳- و دارای جلال و اکرامی.

الدعاء ۱۶ - طلب آمرزش

دعا در طلب بخشش و آمرزش گناه (۱)

به یادآوری احسانت پناه می برند (۲)

ای که خطاکاران از بیم تو به شدت گریه می کنند (۳)

ای همدم هر وحشت زده دور از وطن (۴)

ای گشایش هر اندوهگین دل شکسته (۵)

ای فریادرس هر درمانده تنها (۶)

ای مددکار هر محتاج رانده شده (۷)

تویی که رحمت و دانشت همه چیز را فرا گرفته (۸)

تویی که هر آفریده را از نعمتهایت بهره ای مقرر فرموده ای (۹)

تویی که عفت بر عقابت غلبه دارد (۱۰)

و تویی که مهت پیشاپیش غضبت در حرکت است (۱۱)

و تویی که عطایت از منعت بیشتر است (۱۲)

و تویی که پهنه رحمت و مهت همه آفریدگان را فرا گرفته (۱۳)

و تویی که چون نعمت به کسی مرحمت کنی چشم پاداش از او نداری (۱۴)

و تویی که در کیفر عاصیان از اندازه نمی گذری (۱۵)

و من ای خدای من (۱۶)

- ۱- ذِكْرِ إِحْسَانِهِ يَفْرَعُ الْمُضْطَرُونَ
- ۲- وَيَا مَنْ لِيخِيفَتِهِ يَتَّحِبُّ الْخَاطِئُونَ
- ۳- يَا أُنْسَ كُلِّ مُسْتَوْحِشٍ غَرِيبٍ
- ۴- وَيَا فَرَجَ كُلِّ مَكْرُوبٍ كَنِيبٍ
- ۵- وَيَا غَوْثَ كُلِّ مَخْذُولٍ فَرِيدٍ
- ۶- وَيَا عَضُدَ كُلِّ مُحْتَاجٍ طَرِيدٍ
- ۷- أَنْتَ الَّذِي وَسِعْتَ كُلَّ شَيْءٍ رَحْمَةً وَعِلْمًا
- ۸- وَأَنْتَ الَّذِي جَعَلْتَ لِكُلِّ مَخْلُوقٍ فِي نِعْمِكَ سَهْمًا
- ۹- وَأَنْتَ الَّذِي عَفُوهُ أَعْلَى مِنْ عِقَابِهِ
- ۱۰- وَأَنْتَ الَّذِي تَسْعَى رَحْمَتُهُ أَمَامَ غَضَبِهِ
- ۱۱- وَأَنْتَ الَّذِي عَطَاؤُهُ أَكْثَرُ مِنْ مَنَعِهِ
- ۱۲- وَأَنْتَ الَّذِي اتَّسَعَ الْخَلَائِقُ كُلُّهُمْ فِي وَسْعِهِ
- ۱۳- وَأَنْتَ الَّذِي لَا يَرْغَبُ فِي جَزَاءٍ مَنْ أَعْطَاهُ
- ۱۴- وَأَنْتَ الَّذِي لَا يُفْرِطُ فِي عِقَابٍ مَنْ عَصَاهُ
- ۱۵- وَأَنَا يَا إِلَهِي
- ۱۶- عَبْدُكَ الَّذِي أَمَرْتَهُ بِالدُّعَاءِ فَقَالَ لَبَّيْكَ وَ سَعْدَيْكَ :

آن بنده توام که او را به دعا فرمان دادی پس لبّیک و سَعْدَيْکَ گفت و فرمانت را بجای آورد(۱)

اینک منم ای پروردگار من که در پیشگاهت به خاکساری درافتاده ام(۲)

منم که خطاها پشتم را گرانبار کرده(۳)

و منم که گناهان عمرم را به تباهی برده (۴)

و منم که از سر جهالت تو را نافرمانی کرده ام در صورتی که تو شایسته این نبودی که من چنین کنم. (۵)

ای خدای من آیا اگر کسی تو را بخواند بر او رحمت می آوری تا در دعا بکوشم؟ (۶)

یا کسی را که به درگاهت بنالد می آمرزی تا در گریه شتاب نمایم (۷)

؟ یا از کسی که از سر فروتنی صورت به خاک درگاهت بساید درمی گذری؟ (۸)

یا کسی را که به پیشگاهت از سراعتماد از فقر و نداری خود شکوه کند بی نیاز می گردانی؟ (۹)

ای خدای من آن را که جز تو عطا کننده ای نمی یابد ناامید مکن (۱۰)

و کسی را که از تو به غیر تو بی نیاز نمی شود بی یاری مگذار. (۱۱)

خدای من پس بر محمد و آلش درود فرست (۱۲)

و اکنون که به تو روی آورده ام از من روی مگردان (۱۳)

و در حالی که دل به تو داده ام محرومم منما (۱۴)

ص: ۹۴

۱- هَا أَنَاذَا يَا رَبِّ مَطْرُوحٌ بَيْنَ يَدَيْكَ

۲- أَنَا الَّذِي أَوْقَرْتِ الْخَطَايَا ظَهْرَهُ

۳- وَأَنَا الَّذِي أَفْنَتِ الذُّنُوبُ عُمْرَهُ

- ۴- وَأَنَا الَّذِي بِجَهْلِهِ عَصَاكَ وَلَمْ تَكُنْ أَهْلًا مِنْهُ لِذَلِكَ.
- ۵- هَلْ أَنْتَ يَا إِلَهِي رَاحِمٌ مَنْ دَعَاكَ فَأُبْلِغَ فِي الدُّعَاءِ
- ۶- ؟ أَمْ أَنْتَ غَافِرٌ لِمَنْ بَكَكَ فَأُسْرِعَ فِي الْبُكَاءِ؟
- ۷- أَمْ أَنْتَ مُتَجَاوِزٌ عَمَّنْ عَفَرَ لَكَ وَجْهَهُ تَذَلُّلاً؟
- ۸- أَمْ أَنْتَ مُغْنٍ مَنْ شَكَا إِلَيْكَ فَقَرَهُ تَوَكُّلاً؟
- ۹- إِلَهِي لَا تُخَيِّبْ مَنْ لَا يَجِدُ مُعْطِياً غَيْرَكَ
- ۱۰- وَلَا تَحْذُلْ مَنْ لَا يَسْتَعْنِي عَنْكَ بِأَحَدٍ دُونَكَ.
- ۱۱- إِلَهِي فَصَلِّ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَآلِهِ
- ۱۲- وَلَا تُعْرِضْ عَنِّي وَقَدْ أَقْبَلْتُ عَلَيْكَ
- ۱۳- وَلَا تَحْرِمْنِي وَقَدْ رَغِبْتُ إِلَيْكَ
- ۱۴- وَلَا تَجْبِهْنِي بِالرَّدِّ وَقَدْ انْتَصَبْتُ بَيْنَ يَدَيْكَ

و اکنون که در درگاهت به پای ایستاده ام دست رد به سینه ام مزن. (۱)

تویی که ذات خود را به رحمت و مهر توصیف کرده ای (۲)

پس بر محمد و آلش درود فرست (۳)

و بر من رحمت آور (۴)

و تویی آن که خود را خطابخش نامیده ای (۵)

پس مرا عفو کن (۶)

بی شک می نگری ای خدای من (۷)

از خوفت جریان اشکم را (۸)

و از ترست پریشانی دلم را (۹)

و از هیبت لرزش اعضايم را (۱۰)

این همه از شرمساری من به خاطر سوء رفتار من است (۱۱)

و به همین خاطر از شدت زاری به درگاهت صدایم فرو خفته (۱۲)

و زبانم از راز و نیاز با تو بازمانده. (۱۳)

ص: ۹۵

۱- أَنْتَ الَّذِي وَصَفْتَ نَفْسَكَ بِالرَّحْمَةِ

۲- فَصَلِّ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَآلِهِ

۳- وَازْحَمْنِي

۴- وَأَنْتَ الَّذِي سَمَّيْتَ نَفْسَكَ بِالْعَفْوِ

۵- فَأَعْفُ عَنِّي.

۶- قَدْ تَرَى يَا إِلَهِي

۷- فَيُضِّدْ دَمْعِي مِنْ خَيْفَتِكَ

۸- وَوَجِيبَ قَلْبِي مِنْ خَشْيَتِكَ

۹- وَأَنْتِقَاضَ جَوَارِحِي مِنْ هَيْبَتِكَ

۱۰- كُلُّ ذَلِكَ حَيَاءٌ مِنْكَ لِسُوءِ عَمَلِي

۱۱- وَلِذَاكَ حَمَدَ صَوْتِي عَنِ الْجَارِ إِلَيْكَ

۱۲- وَكَلَّ لِسَانِي عَنْ مُنَاجَاتِكَ.

۱۳- يَا إِلَهِي فَلَكَ الْحَمْدُ

ای خدای من سپاس تو را (۱)

چه بسا عیبها که بر من پوشاندی و مرا به میدان افتضاح و رسوایی نکشاندی (۲)

و بسا گناهان مرا که مستور داشتی و به آنم مشهور نمودی (۳)

و بسا بدیها و پلیدیهای من که پرده آنها ندریدی (۴)

و حلقه ننگ آن زشتی ها بر گردنم نیفکندی (۵)

و زشتی های گناهم را نزد همسایگانی که در پی عیوب منند (۶)

و حسودانی که خواهان زوال نعمتت از منند آشکار نمودی (۷)

ولی این الطاف تو مرا از گرایش به بدیهایی که از من سراغ داری باز نداشت!! (۸)

س ای خدای من نادان تر از من به صلاح کار خود کیست؟ (۹)

پو غافل تر از من به نصیب و حظّ خویش کدام انسان است؟ (۱۰)

و چه کسی از من از اصلاح نفس خویش دورتر است آنگاه که تمام نعمت هائی را که به من لطف

می کنی در اموری که مرا از آن نهی فرموده ای صرف می کنم؟ (۱۱)

و چه کسی بیش از من در غرقاب باطل فرو رفته (۱۲)

و بر اقدام به گناه پیشتاز شده آنگاه که میان دعوت تو و دعوت شیطان (۱۳)

وَ اَنَا حِينَئِذٍ مُّوقِنٌ بَانَ مُنْتَهَى دَعْوَتِكَ اِلَى الْجَنَّةِ (۱۴)

وَمُنْتَهَى دَعْوَتِهِ اِلَى النَّارِ. (۱۵)

سُبْحَانَكَ مَا أَعْجَبَ مَا أَشْهَدُ بِهِ عَلَي نَفْسِي! (١٦)

وَأَعِدُّهُ مِنْ مَكْتُومٍ أَمْرِي! (١٧)

وَأَعْجَبُ مِنْ ذَلِكَ أَنَا تَك عَنِّي (١٨)

وَإِبْطَاؤُكَ عَن مُعَاجَلَتِي (١٩)

وَلَيْسَ ذَلِكَ مِنْ كَرَمِي عَلَيْكَ (٢٠)

بَلْ تَأْنِيًّا مِنْكَ لِي (٢١)

وَ تَفْضُلًا مِنْكَ عَلَيَّ لِأَن أَرْتَدِعَ عَن مَعْصِيَتِكَ الْمُسْخِطَةَ (٢٢)

وَأَقْلِعَ عَن سَيِّئَاتِي الْمُخْلِقَةَ (٢٣)

وَلِأَنَّ عَفْوَكَ عَنِّي أَحَبُّ إِلَيْكَ مِنْ عُقُوبَتِي بَلْ أَنَا (٢٤)

يَا إِلَهِي أَكْثَرَ ذُنُوبًا (٢٥)

وَأَقْبَحُ إِثَارًا (٢٦)

وَأَشْنَعُ أَفْعَالًا (٢٧)

وَأَشَدُّ فِي الْبَاطِلِ تَهَوُّرًا (٢٨)

وَأَضْعَفُ عِنْدَ طَاعَتِكَ تَيَقُّظًا (٢٩)

وَأَقَلُّ لَوْعِيدِكَ انْتِبَاهًا وَارْتِقَابًا مِنْ أَن أُحْصِيَ لَكَ عُيُوبِي (٣٠)

أَوْ أَقْدِرَ عَلَيَّ ذِكْرَ ذُنُوبِي (٣١)

وَإِنَّمَا أُوبِخُ بِهَذَا نَفْسِي طَمَعًا فِي رَأْفَتِكَ الَّتِي بِهَا صَلَاحُ أَمْرِ الْمُذْنِبِينَ وَرَجَاءٌ لِرَحْمَتِكَ (٣٢)

الَّتِي بِهَا فَكَاكُ رِقَابِ الْخَاطِئِينَ (٣٣)

اللَّهُمَّ وَهَذِهِ رَقَبَتِي قَدْ أَرَقَّتْهَا الذُّنُوبُ (٣٤)

فَصَلِّ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَآلِهِ (٣٥)

وَأَعْتِقْهَا بِعَفْوِكَ (٣٦)

وَهَذَا ظَهْرِي قَدْ أَثْقَلَتْهُ الْخَطَايَا (٣٧)

فَصَلِّ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَآلِهِ (٣٨)

وَخَفِّفْ عَنْهُ بِمَنِّكَ. (٣٩)

يَا إِلَهِي لَوْ بَكَيْتُ إِلَيْكَ حَتَّى تَسْقُطَ. أَشْفَارُ عَيْنَيَّ (٤٠)

وَأَنْتَ حَبْتٌ حَتَّى يَنْقَطِعَ صَوْتِي (٤١)

وَقُمْتُ لَكَ حَتَّى تَنْشَرَ قَدَمَايَ (٤٢)

وَرَكَعْتُ لَكَ حَتَّى يَنْخَلِعَ صُلْبِي (٤٣)

وَسَجَدْتُ لَكَ حَتَّى تَتَّفَقَا حَدَقَتَايَ (٤٤)

وَأَكَلْتُ تُرَابَ الْأَرْضِ طُولَ عُمْرِي (٤٥)

وَشَرِبْتُ مَاءَ الرَّمَادِ اخِرَ دَهْرِي (٤٦)

وَذَكَرْتُكَ فِي خِلَالِ ذَلِكَ حَتَّى يَكِلَّ لِسَانِي (٤٧)

ثُمَّ لَمْ أَرْفَعْ طَرْفِي إِلَى آفَاقِ السَّمَاءِ اسْتِحْيَاءً مِنْكَ (٤٨)

مَا اسْتَوْجَبْتُ بِذَلِكَ مَحْوَ سَيِّئَةٍ وَاحِدَةٍ مِنْ سَيِّئَاتِي. (٤٩)

وَإِنْ كُنْتَ تَغْفِرُ لِي حِينَ اسْتَوْجِبُ مَغْفِرَتَكَ (٥٠)

وَتَغْفِرْ عَنِّي حِينَ اسْتَحِقُّ عَفْوَكَ فَإِنَّ ذَلِكَ غَيْرُ وَاجِبٍ لِي بِاسْتِحْقَاقِي (٥١)

وَلَا أَنَا أَهْلٌ لَهُ بِاسْتِجَابٍ (٥٢)

إِذْ كَانَ جَزَائِي مِنْكَ فِي أَوَّلِ مَا عَصَيْتُكَ النَّارَ (٥٣)

فَإِنْ تُعَذِّبْنِي فَأَنْتَ يَرُّ ظَالِمٍ لِي. (٥٤)

إِلَهِي فَإِذَا قَدْ تَعَمَّدَتْنِي بِشِرْكَ فَلَمْ تُفْضَحْنِي. (٥٥)

وَ تَأَنَّىتْنِي بِكَرَمِكَ فَلَمْ تُعَاجِلْنِي (٥٦)

وَ حَلَمْتَ عَنِّي بِتَفْضُلِكَ فَلَمْ تُغَيِّرْ نِعْمَتَكَ عَلَيَّ (٥٧)

وَلَمْ تُكَدِّرْ مَعْرُوفَكَ عِنْدِي فَارْحَمْ طُولَ تَضَرُّعِي (٥٨)

وَ شِدَّةَ مَسْكَنتِي (٥٩)

وَ - سُوءَ مَوْقِفِي (٦٠)

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ (٦١)

وَاقِنِي مِنَ الْمَعَاصِي (٦٢)

وَاسْتَعْمِلْنِي بِالطَّاعَةِ (٦٣)

وَارْزُقْنِي حُسْنَ الْإِنَابَةِ (٦٤)

وَاطْهِّرْنِي بِالتَّوْبَةِ (٦٥)

وَإَيْدِنِي بِالْعِصْمَةِ (٦٦)

وَاسْتَصْلِحْنِي بِالْعَافِيَةِ (٦٧)

وَادْفِنِي لِأَوَّةِ الْمَغْفِرَةِ (٦٨)

وَاجْعَلْنِي طَلِيقَ عَفْوِكَ وَعَتِيقَ رَحْمَتِكَ (٦٩)

وَاكْتُبْ لِي أَمَانًا مِنْ سُخْطِكَ (٧٠)

وَإِبْرَأْنِي بِذَلِكَ فِي الْعَاجِلِ دُونَ الْآجِلِ (٧١)

بُشْرَى أَعْرِفُهَا (٧٢)

وَاعْرِفْنِي فِيهِ عِلْمَةً أَتَبَيَّنُهَا (٧٣)

إِنَّ ذَلِكَ لَا يَضِيقُ عَلَيْكَ فِي وَسْعِكَ (٧٤)

وَلَا يَتَكَادُّكَ فِي قُدْرَتِكَ (٧٥)

وَلَا يَتَّصِعُدُّكَ فِي أَنَاتِكَ (٧٦)

وَلَا يُؤْوِدُكَ فِي جَزِيلِ هِبَاتِكَ الَّتِي دَلَّتْ عَلَيْهَا آيَاتُكَ (٧٧)

إِنَّكَ تَفْعَلُ مَا تَشَاءُ وَتَحْكُمُ مَا تَرِيدُ (٧٨)

إِنَّكَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ. (٧٩)

الدعاء ١٧ - شر شيطان

وَكَانَ مِنْ دُعَائِهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ إِذَا ذُكِرَ الشَّيْطَانُ فَاسْتَعَاذَ مِنْهُ وَ مِنْ عَدَاوَتِهِ وَ كَيْدِهِ (٨٠)

اللَّهُمَّ إِنَّا نَعُوذُ بِكَ مِنْ نَزَغَاتِ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ وَ كَيْدِهِ وَ مَكَائِدِهِ (٨١)

وَ مِنْ الثَّقَةِ بِأَمَانِيهِ وَ مَوَاعِيدِهِ وَ غُرُورِهِ وَ مَصَائِدِهِ (٨٢)

وَ أَنْ يُطْمَعَ نَفْسُهُ فِي إِضْلَالِنَا عَنْ طَاعَتِكَ (٨٣)

وَ أَمْتِهَانِنَا بِمَعْصِيَتِكَ (٨٤)

أَوْ أَنْ يَحْسَنَ عِنْدَنَا مَا حَسَنَ لَنَا (٨٥)

أَوْ أَنْ يَثْقُلَ عَلَيْنَا مَا كَرِهَ إِلَيْنَا. (٨٦)

اللَّهُمَّ اخْسَأْ عَنَّا بِعِبَادَتِكَ (٨٧)

وَ اكْبِتْهُ. بِدُؤُونِنَا فِي مَحَبَّتِكَ (٨٨)

وَ اجْعَلْ بَيْنَنَا وَ بَيْنَهُ سِتْرًا لَا يَهْتِكُهُ (٨٩)

-
- ۱- فَكَمْ مِنْ عَائِبَةٍ سَتَرْتَهَا عَلَيَّ فَلَمْ تَفْضَحْنِي
  - ۲- وَكَمْ مِنْ ذَنْبٍ غَطَّيْتَهُ عَلَيَّ فَلَمْ تَشْهَرْنِي
  - ۳- وَكَمْ مِنْ شَأْنِيَّةٍ أَلَمَمْتُ بِهَا فَلَمْ تَهْتِكْ عَنِّي سِتْرَهَا
  - ۴- وَلَمْ تُقَلِّدْنِي مَكْرُوهَ سَنَارِهَا
  - ۵- وَلَمْ تُبَدِّ سَوَاتِهَا لِمَنْ يَلْتَمِسُ مَعَائِي مِنْ جِيرَتِي
  - ۶- وَحَسَدَةَ نِعْمَتِكَ عِنْدِي
  - ۷- ثُمَّ لَمْ يَنْهِنِي ذَلِكَ عَنْ أَنْ جَرَيْتُ إِلَى سُوءٍ مَا عَاهَدْتَ مِنِّي !!
  - ۸- فَمَنْ أَجْهَلُ مِنِّي يَا إِلَهِي بِرُشْدِهِ؟
  - ۹- وَمَنْ أَغْفَلُ مِنِّي عَنْ حَظِّهِ؟
  - ۱۰- وَمَنْ أَبْعَدُ مِنِّي مِنْ اسْتِصْلَاحِ نَفْسِهِ حِينَ أَنْفَقَ مَا أَجْرَيْتَ عَلَيَّ مِنْ رِزْقِكَ فِيمَا نَهَيْتَنِي عَنْهُ مِنْ مَعْصِيَتِكَ؟
  - ۱۱- وَمَنْ أَبْعَدُ غَوْرًا فِي الْبَاطِلِ
  - ۱۲- وَأَشَدُّ إِقْدَامًا عَلَى السُّوءِ مِنِّي حِينَ أَقْفُ بَيْنَ دَعْوَتِكَ وَدَعْوَةِ الشَّيْطَانِ فَاتَّبِعْ دَعْوَتَهُ عَلَى غَيْرِ عَمِيٍّ مِنِّي فِي مَعْرِفَةٍ بِهِ وَلَا نِسْيَانٍ مِنْ حِفْظِي لَهُ؟
  - ۱۳- توقف می کنم و با آنکه او را بخوبی می شناسم و وضع او از یاد من نرفته دعوت او پیروی می کنم؟
  - ۱۴- در صورتی که می دانم عاقبت دعوت تو به سوی بهشت
  - ۱۵- و سرانجام دعوت او به سوی آتش جهنم است
  - ۱۶- ای پاک خدای من چه شگفت انگیز است که به زیان خود شهادت می دهم!

- ۱۷- و امور نهان خود را شماره می نمایم!
- ۱۸- و شگفت آورتر از آن بردباری تو از من
- ۱۹- و درنگت از مؤاخذه سریع من است
- ۲۰- و علّتش این نیست که من در آستان تو انسانی بزرگووارم
- ۲۱- بلکه از روی مدارای تو با من و تفضّل تو بر من است
- ۲۲- تا مگر از نافرمانی تو که خشم انگیز است باز ایستم
- ۲۳- و خود را از گناهانی که آبرویم را می برد بازدارم
- ۲۴- و از آن روست که گذشتت را از من بیش از کیفرم دوست داری وگرنه
- ۲۵- ای خدای من گناهانم فراوان تر
- ۲۶- و آثارم زشت تر
- ۲۷- و کردارم شنیع تر
- ۲۸- و گستاخیم در باطل شدیدتر
- ۲۹- و بیداریم برای طاعتت بسیار ضعیف تر
- ۳۰- و هشیاری و مراقبتم در مقابل تهدیدت ناچیزتر از آن است که بتوانم عیوبم را در پیشگاهت شماره کنم
- ۳۱- یا قدرت یاد کردن گناهانم را داشته باشم
- ۳۲- و خود را به این صورت نکوهش می کنم زیرا که به مهرت چشم طمع دارم که اصلاح کار گنهکاران وابسته به مهرتوست و هم از باب امید به رحمتتوست
- ۳۳- که آزادی خطاکاران در گرو آن است. خدای من این گردن من است که
- ۳۴- گناهان آن را در بند کرده
- ۳۵- پس بر محمد و آلش درود فرست
- ۳۶- و آن را به عفو از عذاب پرهان
- ۳۷- و این پشت من است که بار خطاها آن را سنگین نموده

- ۳۸- پس بر محمد و آلش درود فرست
- ۳۹- و به بخششت آن را سبک فرما
- ۴۰- ای خدای من اگر به درگاهت آنقدر زاری کنم که پلک چشمانم برهم اوفتد
- ۴۱- و چندان به گریه و ناله صدا بلند کنم که صدایم قطع گردد و چندان به پیشگاهت
- ۴۲- برپای ایستم که پایم ورم کند
- ۴۳- و آنقدر برایت رکوع نمایم که استخوانهای پشتم از هم بپاشد
- ۴۴- و چندان سجده کنم که چشمهایم از کاسه درآید
- ۴۵- و در همه عمرم خاک زمین خورم
- ۴۶- و تا زنده ام آب آلوده به خاکستر بنوشم
- ۴۷- چندان ذکر تو گویم که زبانم از کار بماند
- ۴۸- آنگاه از روی شرمساری چشم به و در اثنای این احوال آفاق آسمان باز نکم
- ۴۹- با این همه مستحق محو یکی از گناهانم نخواهم بود
- ۵۰- و اگر به وقتی که سزاوار آمرزش شوم مرا بیامرزی
- ۵۱- و در آن زمان که مستحق عفو شوم از من بگذری همانا این آمرزش و بخشش به خاطر استحقاق من نیست
- ۵۲- و من این شایستگی را ندارم
- ۵۳- زیرا جزای من در نخستین گناه آتش جهنم بود
- ۵۴- پس اگر مرا به عذاب مبتلا کنی بر من ستم نکرده ای
- ۵۵- ای خدای من اکنون که مرا به پرده پوشیت در پوشیده و رسوایم نکرده ای
- ۵۶- و به بزرگواریت با من مدارا نموده ای و به کیفرم عجله نکرده ای
- ۵۷- و از سرِ فضلت بردباری ورزیده ای و نعمت را از من زایل نساخته ای
- ۵۸- و احسانت را بر من تیره ننموده ای پس بر طول زاریم
- ۵۹- و سختی زمینگیریم

- ۶۰- و بدیِ حالمِ رحمتِ آر. بارخدایا
- ۶۱- بر محمد و آتش درود فرست
- ۶۲- و مرا از گناهان حفظ کن
- ۶۳- و به طاعتم وادار
- ۶۴- و حُسنِ بازگشتِ قلبی را روزیم فرما
- ۶۵- و از لوثِ گناه به توفیقِ توبه پاکم کن
- ۶۶- و به موهبتِ عصمت تأییدم نما
- ۶۷- و امرِ حیات و زندگی را با عافیت به صلاح آر
- ۶۸- و شیرینیِ عفو را به من بچشان
- ۶۹- و مرا رها شده عفو و آزاد گشته رحمت قرار ده
- ۷۰- و از خشم خود خطّ امانم ده
- ۷۱- و هم اکنون نه در آینده به مژده آن خوشحالم کن
- ۷۲- مژده ای که آن را بشناسم
- ۷۳- و با نشانه ای که آن را آشکار بینم آگاهم فرما
- ۷۴- که این کار از توان تو بیرون نیست
- ۷۵- و از قدرتت بر تو دشوار نباشد
- ۷۶- و با توجه به حلمت بر تو سخت نیست
- ۷۷- و در قبال بخششهای فراوانت که آیات تو گواه آنهاست بر تو سنگین نیاید
- ۷۸- که همانا تو هر چه خواهی کنی و به هر چه اراده ات تعلق گیرد فرمان دهی
- ۷۹- که تو بر هر کار و همه چیز توانایی.
- ۸۰- « هنگامی که از شیطان یاد می شد»
- ۸۱- بارخدایا به تو پناه می بریم از فتنه انگیزیهای شیطان رانده شده و از حيله و مکرهای گوناگونش
- ۸۲- و از تکیه کردن به آرزوها و وعده ها و فریب او و درافتادن به دامهایش

- ۸۳- و از طمع بستن او به گمراه کردن ما از راه بندگیت
- ۸۴- و خوار ساختن ما به عصیان و نافرمانیت
- ۸۵- یا خوب دانستن چیزی که آن را در نظرمان نیکو جلوه داده
- ۸۶- یا گران دانستن چیزی که نزد ما زشت نشان داده
- ۸۷- بارخدا یا به قدرت عبادتت او را از میدان زندگی ما بران
- ۸۸- و به سبب کوششمان در راه محبتت دماغش را به خاک بمال
- ۸۹- و بین ما و او پرده ای افکن که آن را ندرد
- ۹۰- و حجابی ضخیم که آن را نشکافد.

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ (۱)

وَاشْغَلْهُ عَنَّا بِبَعْضِ أَعْدَائِكَ (۲)

وَاعْصِمْنَا مِنْهُ بِحُسْنِ رِعَايَتِكَ (۳)

وَ اكْفِنَا خَيْرَهُ (۴)

وَ وَلِّنا ظَهْرَهُ (۵)

وَ اقْطَعْ عَنَّا إِثْرَهُ. (۶)

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ (۷)

وَ اَمْتَعْنَا مِنَ الْهُدَى بِمِثْلِ ضَلَالَتِهِ (۸)

وَ زَوِّدْنَا مِنَ التَّقْوَى صِدًّا غَوَايَتِهِ (۹)

وَ اسْأَلْكَ بِنَا مِنَ التَّقْوَى خِلَافَ سَبِيلِهِ مِنَ الرَّدَى. (۱۰)

اللَّهُمَّ لَا تَجْعَلْ لَهُ فِي قُلُوبِنَا مَدْخَلَ (۱۱)

وَلَا تُؤْتِنَنَّ لَهُ فِيمَا لَدَيْنَا مَنَزَلًا. (۱۲)

ص: ۹۷

-
- ۱- بارخدایا بر محمد و آتش درود فرست
  - ۲- و شیطان را با سرگرم شدن به برخی دشمنانت از ما منصرف کن
  - ۳- و ما را به حسن رعایت خود از او حفظ فرما
  - ۴- و از حيله اش کفایت کن
  - ۵- و چنان کن که از ما بگریزد
  - ۶- و نشان پائی از او برای ما نماند.
  - ۷- بارخدایا بر محمد و آتش درود فرست
  - ۸- و ما را از هدایتی که در دوام و پابرجایی مانند گمراهی او باشد بهره مند ساز
  - ۹- و در برابر تباهی او به ما توشه تقوا کرامت فرما
  - ۱۰- و خلاف راه هلاکت بار او ما را به راه تقوا رهنمون شو.
  - ۱۱- الهی در قلب ما برای او راهی قرار مده
  - ۱۲- و برای وی در شئون زندگی ما منزلی فراهم نیاور

اللَّهُمَّ وَمَا سَوَّلَ لَنَا مِنْ بَاطِلٍ فَعَرَّفْنَا (۱)

وَإِذَا عَرَّفْنَا فِقْنَاهُ (۲)

وَبَصَّرْنَا مَا نُكَايِدُهُ بِهِ (۳)

وَالْهِمْنَا مَا نُعِدُّهُ لَهُ (۴)

وَأَيُّظُنَّا عَنْ سِنَةِ الْغَفْلَةِ بِالرُّكُونِ إِلَيْهِ (٥)

وَأَحْسِنُ بِتَوْفِيقِكَ عَوْنًا عَلَيْهِ. (٦)

اللَّهُمَّ وَأَشْرِبْ قُلُوبَنَا انْكَارَ عَمَلِهِ (٧)

وَالْطُّفَّ لَنَا فِي نَقْضِ حِيلِهِ (٨)

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ (٩)

وَحوَّلْ سُلْطَانَهُ عَنَّا (١٠)

وَأَقْطَعْ رَجَائَهُ مِنَّا (١١)

وَادْرَأْهُ عَنِ الْوُلُوعِ بِنَا. (١٢)

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ (١٣)

وَأَجْعَلْ آبَائَنَا وَأُمَّهَاتِنَا وَأَوْلَادَنَا وَأَهَالِينَا وَذَوِي أَرْحَامِنَا وَقَرَابَاتِنَا (١٤)

وَجِيرَانَنَا مِنَ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ مِنْهُ فِي حِرْزِ حَارِزِ (١٥)

وَحِصْنِ حَافِظِ (١٦)

ص: ٩٨

۱- بارخدایا ما را به هر باطل که در نظرمان بیاراید آگاه کن

۲- و - چون آگاهمان کردی ما را از آن حفظ کن

- ۳- و به راه و روش جنگ با او بینایی ده
- ۴- و ما را ملهم ساز که برای نبرد با او چه باید آماده کرد
- ۵- و از خواب غفلتی که سبب گرایش به اوست بیدار کن
- ۶- و به توفیق خود ما را در مسیر مبارزه با او یاری ده.
- ۷- بارخدایا قلوبمان را از انکار کارهای شیطان سرشار ساز
- ۸- و برای درهم شکستن حیل هایش ما را چاره بیاموز.
- ۹- بارخدایا بر محمد و آلش درود فرست
- ۱۰- و سلطه شیطان را از ما بگردان
- ۱۱- و امیدش را از ما قطع کن
- ۱۲- و وی را از حرص و رزیدن به گمراهی ما دفع فرما.
- ۱۳- بارخدایا بر محمد و آلش درود فرست
- ۱۴- و پدران و مادران و فرزندان و اهل ما و خویشان و نزدیکان
- ۱۵- و همسایگان ما را از زن و مرد مؤمن از شرّ او در جایگاهی محکم
- ۱۶- و دژی حفظ کننده

وَكَهْفٍ مَّانِعٍ (۱)

وَالْبَسْهُمْ مِنْهُ جَنْناً وَاقِيَةً (۲)

وَأَعْطِهِمْ عَلَيْهِ أَسْلِحَةً مَّاضِيَةً. (۳)

اللَّهُمَّ وَاغْمُ بِذَلِكَ مَنْ شَهِدَ لَكَ بِالرُّبُوبِيَّةِ (۴)

وَأَخْلَصَ لَكَ بِالْوَحْدَانِيَّةِ (۵)

وَعَادَاهُ لَكَ بِحَقِيقَةِ الْعُبُودِيَّةِ (۶)

وَاسْتَظْهَرَ بِكَ عَلَيْهِ فِي مَعْرِفَةِ الْعُلُومِ الرَّبَّانِيَّةِ. (۷)

اللَّهُمَّ احْلُلْ مَا عَقَدَ (۸)

وَافْتُقْ مَا رَتَقَ (۹)

وَافْسَحْ مَا دَبَّرَ (۱۰)

وَثَبِّطْهُ إِذَا عَزَمَ (۱۱)

وَانْقُضْ مَا أَبْرَمَ. (۱۲)

اللَّهُمَّ وَاهْزِمْ جُنْدَهُ (۱۳)

وَأَبْطِلْ كَيْدَهُ (۱۴)

ص: ۹۹

-
- ۱- و پناهگاهی امن قرار ده
  - ۲- و آنان را برای دفع ضرر او زره های نگهدارنده بپوشان
  - ۳- و آنان را اسلحه بُرّا بر ضدّ او عطا کن
  - ۴- بارخدایا و مشمول این دعا فرما هر کس را که به پروردگاریت گواهی داده
  - ۵- و به توحیدت اخلاص ورزیده
  - ۶- و از باب حقیقت بندگی با شیطان دشمنی نموده
  - ۷- و برای دریافت علوم ربّانی از سوی تو بر علیه او یاری جسته است.
  - ۸- خداوندا آنچه گره زده بگشای
  - ۹- و هر راه که باز کرده ببند

- ۱۰- و هر تدبیری که اندیشیده درهم شکن
۱۱- و از هر کار که قصد می کند بازش دار
۱۲- و هرچه را محکم نموده سست کن.
۱۳- بارخدایا سپاهش را بشکن
۱۴- و مکرش را باطل ساز

وَاهْدِمْ كَهْفَهُ (۱)

وَأَزْغِمْ أَنْفَهُ. (۲)

اللَّهُمَّ اجْعَلْنَا فِي نَظْمِ أَعْدَائِهِ (۳)

وَاعْزِلْنَا عَنْ عِدَادِ أَوْلِيَائِهِ (۴)

لَا نُطِيعُ لَهُ إِذَا اسْتَهْوَانَا (۵)

وَلَا نَسْتَجِيبُ لَهُ إِذَا دَعَانَا (۶)

نَأْمُرُ بِمُنَاوَاتِهِ مَنْ أَطَاعَ أَمْرَنَا (۷)

وَنَعِظُ عَنْ مُتَابَعَتِهِ مَنْ اتَّبَعَ زَجْرَنَا. (۸)

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ خَاتَمِ النَّبِيِّينَ. (۹)

وَ سَيِّدِ الْمُرْسَلِينَ (۱۰)

- ۱- و پناهگاهش را ویران کن
- ۲- و بینش را به خاک بمال.
- ۳- الهی ما را در سلک دشمنانش قرار ده
- ۴- و از شمار دوستانش برکنار کن
- ۵- تا چون ما را بفریبد او را پیروی نکنیم
- ۶- و چون ما را بخواند از اجابتش سرباز زنیم
- ۷- و هرکه را که پیرو فرمان ماست به دشمنی با او فرمان دهیم
- ۸- و هرکه را که پیرو نهی ماست از اطاعت او بازداریم
- ۹- بارخدا یا بر محمد آخرین پیامبر
- ۱۰- و آقای فرستادگانت

وَعَلَىٰ أَهْلِ بَيْتِهِ الطَّيِّبِينَ الطَّاهِرِينَ (۱)

وَأَعِدْنَا وَأَهْلِيْنَا وَأَخْوَانَنَا وَجَمِيعَ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ مِمَّا اسْتَعَدْنَا مِنْهُ (۲)

وَأَجْرُنَا مِمَّا اسْتَجَرْنَا بِكَ مِنْ خَوْفِهِ (۳)

وَأَسْمَعْ لَنَا مَا دَعَوْنَا بِهِ (۴)

وَأَعْطِنَا مَا أَعْفَلْنَا (۵)

وَأَحْفَظْ لَنَا مَا نَسِينَا (۶)

وَصَيِّرْنَا بِذَلِكَ فِي دَرَجَاتِ الصَّالِحِينَ (۷)

وَمَرَاتِبِ الْمُؤْمِنِينَ (۸)

امین رَبِّ الْعَالَمِينَ. (۹)

- ۱- و بر اهل بیت پاک و پاکیزه او درود فرست
- ۲- و ما و اهل ما و برادران ما و همه اهل ایمان از زن و مرد را از چیزی که از آن پناه می بریم پناه ده
- ۳- و از آنچه که از بیم آن از تو ایمنی خواستیم ایمنی بخش
- ۴- و دعای ما را بشنو
- ۵- و آنچه را از ذکرش غفلت کردیم به ما عطا کن
- ۶- و آنچه را فراموش نمودیم برای ما محفوظ دار
- ۷- و ما را بدین سبب به درجات شایستگان
- ۸- و مقام گرویدگان انتقال ده
- ۹- ای پروردگار جهانیان دعای ما را اجابت فرما.

الدعاء ۱۸ - دفع بلا

وَكَانَ مِنْ دُعَائِهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ إِذَا دُفِعَ عَنْهُ مَا يَحْذَرُ وَ عَجَّلَ لَهُ مَطْلَبَهُ (۱)

اللَّهُمَّ لَكَ الْحَمْدُ عَلَى حُسْنِ قَضَائِكَ (۲)

وَ بِمَا صَرَفْتَ عَنِّي مِنْ بَلَائِكَ (۳)

فَلَا تَجْعَلْ حَظِّي مِنْ رَحْمَتِكَ مَا عَجَّلْتَ لِي مِنْ عَافِيَتِكَ (۴)

فَأَكُونَ قَدْ شَقِيتُ بِمَا أَحْبَبْتُ (۵)

وَ سَعِدَ غَيْرِي بِمَا كَرِهْتُ. (۶)

وَ إِنْ يَكُنْ مَا ظَلَمْتُ فِيهِ (۷)

أَوْبَتْ فِيهِ مِنْ هَذِهِ الْعَافِيَةِ (۸)

بَيْنَ يَدَيَّ بَلَاءٍ لَا يَنْقَطِعُ (۹)

ص: ۱۰۲

۱- « وقتی که خطری از او می گذشت»

۲- بارخدا یا تو را سپاس بر خوبی سرنوشتی که مقدر فرموده ای

۳- و بر بلایی که از من گرداندی

۴- پس نصیبم را از رحمت در این عافیت دنیایی که به من ارزانی داشتی منحصر مکن

۵- که به سبب آنچه دوست دارم بدبخت شوم

۶- و دیگری به خاطر آنچه ناپسند من است خوشبخت گردد

۷- و اگر آن عافیت که روز را در آن به شب رسانده

۸- یا شب را در آن به روز آورده ام

۹- مقدمه بلایی همیشگی

وَوَزُرٍ لَا يَرْتَفِعُ (۱)

فَقَدَّمَ لِي مَا أَخْرَتَ (۲)

وَأَخْرَجَنِي مَا قَدَّمْتَ (۳)

فَعَيَّرَ كَثِيرًا مَا عَاقَبْتُهُ الْفَنَاءَ (۴)

وَوَعَيَّرَ قَلِيلًا مَا عَاقَبْتُهُ الْبَقَاءَ (۵)

وَوَصَّلَ عَلَيَّ مُحَمَّدًا وَاللَّهِ (۶)

- ۱- ووبالی دائم باشد
- ۲- پس آنچه را برایم به تأخیر انداخته ای پیش انداز
- ۳- و آنچه را که پیش انداخته ای به تأخیر افکن
- ۴- زیرا چیزی که پایانش نیستی است بسیار نیست
- ۵- و آنچه عاقبتش همیشگی و جاودانی است اندک نباشد
- ۶- و بر محمد و آلش درود فرست.

الدعاء ۱۹ - طلب باران

وَ كَانَ مِنْ دُعَائِهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ عِنْدَ الْإِسْتِسْقَاءِ بَعْدَ الْجَدْبِ (۱)

اللَّهُمَّ اسْقِنَا الْغَيْثَ (۲)

وَأَنْشُرْ عَلَيْنَا رَحْمَتَكَ بِغَيْثِكَ الْمَغْدِقِ (۳)

مِنَ السَّحَابِ الْمُنْسَاقِ لِنَبَاتِ أَرْضِكَ الْمُؤْتِقِ فِي جَمِيعِ الْأَفَاقِ (۴)

وَأَمُنْ عَلَيَّ عِبَادِكَ بِإِنْعَاءِ الثَّمَرَةِ (۵)

وَ أَحْيِ بِلَادَكَ بِبُلُوغِ الزَّهْرَةِ (۶)

وَ أَشْهَدْ مَلَائِكَتَكَ الْكِرَامَ السَّفَرَةَ بِسُقْيِي مِنْكَ نَافِعِ (۷)

دَائِمِ غُرَّةِ (۸)

وَاسِعِ دَرَّةِ (۹)

- ۱- «دعای آن حضرت به وقت طلب باران پس از خشکسالی»
- ۲- بارخدایا ما را به باران سیراب ساز
- ۳- و رحمتت را بر ما بگستران به باران بسیار
- ۴- از ابری که برای رویانیدن گیاه شگفت انگیز در همه آفاق روان گشته
- ۵- و بر بندگان خود با به بار آمدن میوه منت گذار
- ۶- و سرزمین های مرده را با شکفتن شکوفه ها زنده کن
- ۷- و فرشتگان بزرگوار خود را به بارانی سودمند
- ۸- بارانی بسیار و انبوه
- ۹- و پیوسته با برکات گسترده

وَابِلٍ سَرِيعٍ عَاجِلٍ (۱)

تُحِييْ بِهِ مَا قَدَّمَ مَاتَ (۲)

وَتَرُدُّ بِهِ مَا قَدَّمَ فَاتَ (۳)

وَتُخْرِجُ بِهِ مَا هُوَاتِ (۴)

وَتُوسِّعُ بِهِ فِي الْأَقْوَاتِ (۵)

سَحَابًا مُتْرَاكِمًا هَنِيئًا مَرِيئًا طَبَقًا مُجَلْبَجَلًا (۶)

غَيْرَ مُلِثٍ وَدُقَّةً (۷)

وَلَا خُلْبٍ بَرْقُهُ. (۸)

اللَّهُمَّ اسْقِنَا غَيْثًا مُغِيثًا مَرِيحًا مُمْرِعًا عَرِيضًا وَاسِعًا غَزِيرًا (٩)

تَرُدُّ بِهِ النَّهِيضَ (١٠)

وَتَجْبُرُ بِهِ الْمَهِيضَ. (١١)

ص: ١٠٥

-
- ١- بارانی تند و سریع و شتابان
  - ٢- تا هر چه مرده است به آن زنده نمایی
  - ٣- و آنچه از میان رفته به ما بازگردانی
  - ٤- و آنچه آمدنی است بیرون آوری
  - ٥- و به سبب آن روزی ها را وسعت بخشی
  - ٦- ابری درهم فشرده کام بخش و گوارا و فراگیرنده و خروشان
  - ٧- که بارانش دائم ویران کننده
  - ٨- و برکش فریبنده (بدون باران) نباشد
  - ٩- بارخدایا ما را به بارانی فریادرس و برطرف کننده قحطی سیراب کن بارانی رویاننده گیاه سبز کننده - دشت و دَمَن وسیع و پرمايه
  - ١٠- که به سبب آن گیاه روئیده پژمرده را خرم کنی
  - ١١- و آن را برای گیاه شکسته مومیایی قرار دهی

اللَّهُمَّ اسْقِنَا سَقِيًّا تُسِيلُ. مِنْهُ الظَّرَابَ (١)

وَتَمَلَأُ مِنْهُ الْجِبَابَ (٢)

وَتُفَجِّرُ بِهِ الْأَنْهَارَ (٣)

وَتُؤْتِي بِهِ الْأَشْجَارَ (٤)

وَتُرْخِصُ بِهِ الْأَسْعَارَ فِي جَمِيعِ الْأَمْصَارِ (٥)

وَتَنْعَشُ بِهِ الْبُهَائِمَ وَالْخَلْقَ (٦)

وَتُكْمِلُ لَنَا بِهِ طَيِّبَاتِ الرَّزْقِ (٧)

وَتُؤْتِي لَنَا بِهِ الرَّزْعَ (٨)

وَتُدْرِئُ بِهِ الصَّرْعَ (٩)

ص: ١٠٦

١- بارخدايا بر ما بارانى فرست كه به آن از تپه ها آب سرازير گردانى

٢- و چاهها را لبريز كنى

٣- و نهرها را روان سازى

٤- و درختان را بروياني

٥- و قيمت ها را در همه شهرها ارزان كنى

٦- و چهارپايان را قوت دهى و خلاق را زنده دل و نكوحال فرمايى

٧- و روزيهائى پاكيزه را براى ما كامل گردانى

٨- و كشت و زرع ما را بروياني

٩- و پستانها را پرشير سازى

و تَزِيدُنَا بِهِ قُوَّةً إِلَى قُوَّتِنَا. (١)

اللَّهُمَّ لَا تَجْعَلْ ظِلَّهُ عَلَيْنَا سَمُومًا (٢)

وَلَا تَجْعَلْ بَرْدَهُ عَلَيْنَا حُسُوماً (۳)

وَلَا تَجْعَلْ صَوْبَهُ عَلَيْنَا رُجُوماً (۴)

وَلَا تَجْعَلْ مَائِهِ عَلَيْنَا أُجَاباً (۵)

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ (۶)

وَأَرْزُقْنَا مِنْ بَرَكَاتِ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ (۷)

إِنَّكَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ. (۸)

ص: ۱۰۷

۱- و نیرویی بر نیروی ما بیفزایی

۲- بارخدایا سایه آن ابر را بر ما باد گرم و زهر آگین مساز

۳- و سردی آن را بر ما شوم و ناخجسته منما

۴- و باریدنش را بر ما باران عذاب قرار مده

۵- و آبش را در کام ما تلخ و ناگوار مگردان.

۶- بارالها بر محمد و آلش درود فرست

۷- و از برکات آسمانها و زمین روزی ما ساز

۸- که تو بر هر چیز توانایی.

الدعاء ۲۰ - مکارم الاخلاق

وَ كَانَ مِنْ دَعَائِهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ فِي مَكَارِمِ الْأَخْلَاقِ وَ مَرَضِيِّ الْأَفْعَالِ (۱)

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ (۲)

وَبَلِّغْ بَايْمَانِي أَكْمَلَ الْإِيمَانِ (۳)

وَاجْعَلْ يَقِينِي أَفْضَلَ الْيَقِينِ (۴)

وَأَنْتَه بِنِيَّتِي إِلَى أَحْسَنِ النَّيَّاتِ (۵)

وَبِعَمَلِي إِلَى أَحْسَنِ الْأَعْمَالِ (۶)

اللَّهُمَّ وَفِّرْ بِلُطْفِكَ نِيَّتِي (۷)

وَصَحِّحْ بِمَا عِنْدَكَ يَقِينِي (۸)

وَاسْتَصْلِحْ بِقُدْرَتِكَ مَا فَسَدَ مِنِّي (۹)

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ (۱۰)

ص: ۱۰۸

-
- ۱- « در مکارم اخلاق و اعمال پسندیده»
  - ۲- بارخدايا بر محمد و آله درود فرست
  - ۳- و ايمانم را به درجه كامل ترين ايمان رسان
  - ۴- و يقينم را برترين يقين گردان
  - ۵- و نيتم را به بهترين نيت ها منتهی ساز
  - ۶- و كردارم را به بهترين كردارها تبديل كن
  - ۷- بارخدايا نيتم را به لطف خود كامل و خالص گردان

- ۸- و یقینم را بدان گونه که دانی به راه صحت بر
۹- و تباهی کارم را به قدرتت. اصلاح کن
۱۰- بارخدایا بر محمد و آتش درود فرست

وَ أَكْفِنِي مَا يَشْغَلْنِي. الْأَهْتِمَامُ بِهِ (۱)

وَ اسْتَعْمِلْنِي بِمَا تَسْأَلُنِي عَدَاءَ عَنَّهُ (۲)

وَ اسْتَفْرِغْ أَيَّامِي فِيَمَا خَلَقْتَنِي لَهُ (۳)

وَ اغْنِنِي وَ أَوْسِعْ عَلَيَّ فِي رِزْقِكَ (۴)

وَ لَا تَفْتِنِّي بِالنَّظَرِ (۵)

وَ اعِزَّنِي وَ لَا تَبْتَلِينِي بِالْكِبْرِ (۶)

وَ عَبَّدْنِي لَكَ (۷)

وَ لَا تُفْسِدْ عِبَادَتِي بِالْعُجْبِ (۸)

وَ اجْرِ لِلنَّاسِ عَلَيَّ يَدِي الْخَيْرِ (۹)

وَ لَا تَمَحِّقْهُ بِالْمَنِّ وَ هَبْ لِي مَعَالِيَ الْأَخْلَاقِ (۱۰)

وَ اعْصِمْنِي مِنَ الْفَخْرِ. (۱۱)

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ (۱۲)

وَ لَا تَرْفَعْنِي فِي النَّاسِ دَرَجَةً إِلَّا حَطَّطْتَنِي عِنْدَ نَفْسِي مِثْلَهَا (۱۳)

- ۱- و گره هر کاری که فکرش مرا به خود مشغول داشته بگشای
- ۲- و مرا درکاری قرار ده که فردا مرا از آن بازپرسی می کنی
- ۳- و روزگارم را در آنچه از پی آنم آفریده ای مصروف دار
- ۴- و بی نیازم گردان و روزیت را بر من وسعت ده
- ۵- و به چشمداشت مبتلایم مکن
- ۶- و ارجمندم ساز و گرفتار کبرم مفرما
- ۷- و بر بندگیت رامم ساز
- ۸- و بندگیم را به آلودگی خودپسندی تباه مکن
- ۹- و خیر و نیکی را برای تمام مردم به دست من جاری ساز
- ۱۰- و آن را از کدورت منت گذاری دور دار و خوی عالی را به من عنایت فرما
- ۱۱- و از فخر فروشی محافظتم کن.
- ۱۲- بار خدایا بر محمد و آلش درود فرست
- ۱۳- و درجه و مرتبه مرا نزد مردم بلند مگردان مگر آنکه مرا به همان اندازه نزد خودم پست گردانی

وَلَا تُحَدِّثْ لِي عِزًّا ظَاهِرًا إِلَّا أَحَدَّثْتَ لِي ذِلَّةً بَاطِنَةً عِنْدَ نَفْسِي بِقَدَرِهَا (۱)

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ (۲)

وَمَتَّعْنِي بِهُدًى صَالِحٍ لَا أَسْتَبَدِّلُ بِهِ (۳)

وَطَرِيقَةَ حَقِّ لَا أَزِيغُ عَنْهَا (۴)

وَنِيَّةٍ رُشِدٍ لَا أَشُكُّ فِيهَا (۵)

وَعَمَّرَنِي مَا كَانَ عُمْرِي بِذِلَّةٍ فِي طَاعَتِكَ (٦)

فَإِذَا كَانَ عُمْرِي مَرْتَعًا لِلشَّيْطَانِ فَأَقْبِضْنِي (٧)

إِلَيْكَ قَبْلَ أَنْ يَسْبِقَ مَقْتِكَ إِلَيَّ. (٨)

أَوْيَسْتَحْكِمَ غَضَبُكَ عَلَيَّ اللَّهُمَّ لَا تَدْعُ خَصْلَةَ تُعَابٍ مِنِّي إِلَّا أَصْلَحْتُهَا (٩)

ص: ١١٠

۱- و عزتی آشکار برایم ایجاد مکن مگر که به همان اندازه در باطنم خاکسار سازی.

۲- بارخدایا بر محمد و آلش درود فرست

۳- و مرا از روشی پسندیده بهره ده که آن را با برنامه ای دیگر عوض نکنم

۴- و مرا به طریق حق رهنمون شو آن گونه که از آن روی نتابم

۵- و نیستی درست و استوار به من مرحمت کن انسان که در آن به تردید نیفتم

۶- و مرا تا وقتی زنده بدار که عمرم در طاعت تو به کار رود

۷- و چون بخواهد عمرم چراگاه شیطان شود جانم را بستان

۸- قبل از - آنکه دشمنیت به من رو کند .

۹- یا خشم بر من مستحکم گردد الهی در وجود من هیچ خصلت عیبناک مگذار مگر آنکه آن را

به دایره اصلاح آوری

وَلَا عَابَةَ أُوْنَبُّ بِهَا إِلَّا حَسَنَتَهَا (١)

وَلَا أَكْرُومَةً فِي نَاقِصَةٍ إِلَّا أَتَمَّتْهَا. (٢)

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ وَابْدِلْنِي (٣)

مِنْ بَغْضَةِ أَهْلِ الشَّنَانِ الْمَحَبَّةِ (٤)

وَمِنْ حَسَدِ أَهْلِ الْبَغْيِ الْمَوَدَّةِ (٥)

وَمِنْ ظَنَّةِ أَهْلِ الصَّلَاحِ الثَّقَّةِ (٦)

وَمِنْ عِدَاوَةِ الْأَذَنِينَ الْوَلَايَةِ (٧)

وَمِنْ عُقُوقِ ذَوِي الْأَرْحَامِ الْمَبَرَّةِ (٨)

وَمِنْ خِذْلَانِ الْأَقْرَبِينَ النُّصْرَةِ (٩)

وَمِنْ حُبِّ الْمُدَارِينَ تَصْحِيحِ الْمِقَّةِ (١٠)

وَمِنْ رَدِّ الْمَلَابِسِينَ كَرَمِ الْعِشْرَةِ (١١)

وَمِنْ مَرَارَةِ خَوْفِ الظَّالِمِينَ حَلَاوَةِ الْأَمَنَةِ (١٢)

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ (١٣)

ص: ۱۱۱

۱- و مرا با هیچ عیبی که به خاطر آن سرزنشم کنند رها مکن مگر آنکه آن را نیکو گردانی

۲- و هیچ کرامتی را در من ناقص مگذار مگر آنکه به کمالش رسانی

۳- بار خدایا بر محمد و آلش درود فرست

۴- و شدت کینه کینه توزان را به محبت

۵- و حسد اهل تجاوز را به مودت

۶- و بدگمانی اهل صلاح را به اطمینان

- ۷- و دشمنی نزدیکان را به دوستی
 ۸- و گسستن خویشاوندان را به خوشرفتاری
 ۹- و رو بر تافتن نزدیکان را از یاری نمودن به یاری
 ۱۰- و دوستی ظاهر سازان را به دوستی حقیقی
 ۱۱- و خوارانگاشتن مصاحبان را به حُسن رفتار
 ۱۲- و تلخی ترس از ظالمان را به شیرینی ایمنی مبدل ساز.
 ۱۳- بارخدا یا بر محمد و آلش درود فرست

وَاجْعَلْنِي يَدًا عَلٰى مَنْ ظَلَمْتَنِي (۱)

وَلِسَانًا عَلٰى مَنْ خَاصَمْتَنِي (۲)

وَوَظْفَرًا بِمَنْ عَانَدْتَنِي (۳)

وَهَبْ لِي مَكْرًا عَلٰى مَنْ كَايَدْتَنِي (۴)

وَقُدْرَةً عَلٰى مَنْ اضْطَهَدْتَنِي (۵)

وَتَكْذِيبًا لِمَنْ قَصَبْتَنِي (۶)

وَسَلَامَةً مِّمَّنْ تَوَعَّدْتَنِي (۷)

وَوَفْقَنِي لِطَاعَةِ مَنْ سَدَّدْتَنِي (۸)

وَمُتَابَعَةٍ مِّنْ اَرْشَدْتَنِي (۹)

اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ وَاٰلِهِ (۱۰)

وَسَدِّدْنِي لِاَنَّ اَعَارِضَ مَنْ غَشَّنِي بِالنُّصْحِ (۱۱)

وَأَجْزَى مَنْ هَجَرَنِي بِالْبُرِّ (۱۲)

ص: ۱۱۲

-
- ۱- و مرا بر کسی که به من ستم کند چیرگی ده
  - ۲- و با آن که با من به مجادله برخیزد زبان گویا ساز
  - ۳- و بر آن که نسبت به من دشمنی ورزد پیروزی عنایت کن
  - ۴- و بر آن که مرا می فریبد چاره سازی مرحمت فرما
  - ۵- و بر آن که مرا زبون خواهد قدرت ده
  - ۶- و بر آن که مرا عیب می گوید توانی ده که دروغش را آشکار سازم
  - ۷- و از چنگ آن که مرا بیم دهد رهایم کن
  - ۸- و از آن که مرا به راه راست رهنمون شود و استقامت آموزد توفیق فرمانبری ده
  - ۹- و به پیروی از کسی که ارشادم نماید موفق دار.
  - ۱۰- خداوندا بر محمد و آلش درود فرست
  - ۱۱- و مرا بر خیرخواهی کسی که با من نیرنگ کند توفیق ده
  - ۱۲- و آن را که از من دوری کرده به خوبی پاداش دهم

وَأُثِيبَ مَنْ حَرَمَنِي بِالْبُدْلِ (۱)

وَأَكْفَى مَنْ قَطَعَنِي بِالصَّلَةِ (۲)

وَأُخَالِفَ مَنْ اغْتَابَنِي إِلَى حُسْنِ الذِّكْرِ (۳)

وَأَنْ أَشْكُرَ الْحَسَنَةَ (۴)

وَأُغْضِي عَنِ السَّيِّئَةِ. (۵)

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ (٦)

وَحَلِّنِي بِحَلِيَةِ الصَّالِحِينَ (٧)

وَأَلْبِسْنِي زِينَةَ الْمُتَّقِينَ: (٨)

فِي بَسْطِ الْعَدْلِ (٩)

وَكَظْمِ الْغَيْظِ (١٠)

وَإِطْفَاءِ النَّارِ (١١)

ص: ١١٣

-
- ١- و به آن کس که محروم ساخته بخشش کنم
  - ٢- و به آن که از من بریده بیوندم
  - ٣- و برخلاف آن که از من غیبت کرده از وی نیکو یاد کنم
  - ٤- و خوبی را سپاس گزارم
  - ٥- و از بدی چشم پوشم.
  - ٦- بار خدایا بر محمد و آلش درود فرست
  - ٧- و مرا به زیور شایستگان بیارای
  - ٨- و زینت اهل تقوا را در این امور بر من بپوشان:
  - ٩- در گستردن سفره عدل
  - ١٠- و فرو خوردن خشم
  - ١١- و خاموش کردن آتش فتنه

- وَصَمَّ أَهْلَ الْفُرْقَةِ (١)
- وَاصْلَاحِ ذَاتِ الْبَيْنِ (٢)
- وَإِفْشَاءِ الْعَارِفَةِ (٣)
- وَسْتَرِ الْعَائِبَةِ (٤)
- وَلَيْنِ الْعَرِيكَةِ (٥)
- وَخَفْضِ الْجَنَاحِ (٦)
- وَحُسْنِ السَّيْرِ (٧)
- وَسُكُونِ الرِّيحِ (٨)
- وَطِيبِ الْمُخَالَقَةِ (٩)
- وَالسَّبْقِ إِلَى الْفَضِيلَةِ (١٠)
- وَإِيثارِ التَّفَضُّلِ (١١)
- وَتَرْكِ التَّعْيِيرِ (١٢)

ص: ١١٤

١- و جمع کردن پراکندهگان

٢- و اصلاح بین مردم

- ۳- و آشکار نمودن کارهای خوب
- ۴- و پوشاندن عیوب
- ۵- و نرمخویی
- ۶- و فروتنی
- ۷- و خوشرفتاری
- ۸- و بیرون راندن باد غرور از سر
- ۹- و حسن معاشرت
- ۱۰- و سبقت جویی به فضیلت
- ۱۱- و اختیار کردن تفضّل بر دیگران
- ۱۲- و چشم پوشی از سرزنش دیگران و

وَالْإِفْضَالَ عَلَىٰ غَيْرِ الْمُسْتَحِقِّ (۱)

وَالْقَوْلَ بِالْحَقِّ وَإِنْ عَزَّ (۲)

وَأَسْتِقْلَالَ الْخَيْرِ وَإِنْ كَثُرَ مِنْ قَوْلِي وَفِعْلِي (۳)

وَأَسْتِكْثَارَ الشَّرِّ وَإِنْ قَلَّ مِنْ قَوْلِي وَفِعْلِي (۴)

وَأَكْمِلْ ذَلِكَ لِي بِدَوَامِ الطَّاعَةِ (۵)

وَلُزُومِ الْجَمَاعَةِ (۶)

وَرَفْضِ أَهْلِ الْبِدْعِ (۷)

وَمُسْتَعْمِلِ الرَّأْيِ الْمُخْتَرَعِ (۸)

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ (۹)

وَأَجْعَلْ أَوْسَعَ رِزْقَكَ عَلَيَّ إِذَا كَبُرْتُ (۱۰)

وَأَقْوَى قُوَّتِكَ فِيَّ إِذَا نَصَبْتُ (۱۱)

وَلَا تَبْتَلِيَنِي بِالْكَسَلِ عَنْ عِبَادَتِكَ (۱۲)

ص: ۱۱۵

-
- ۱- بخشش رایگان به غیر مستحق
  - ۲- و گفتن سخن حق هر چند سنگین و گران باشد
  - ۳- و ناچیز دانستن نیکی را در گفتار و رفتارم هر چند
  - ۴- زیاد باشد و بسیار شمردن شرّ را در گفتار و رفتارم هر چند اندک باشد.
  - ۵- و همه این خصلت ها را به وسیله تداوم اطاعت
  - ۶- و همراهی با جماعت مسلمین
  - ۷- و فرو گذاشتن اهل بدعت
  - ۸- و عمل کننده به رأی ساختگی در دین کامل ساز.
  - ۹- بارخدا یا بر محمد و آتش درود فرست
  - ۱۰- و فراخ ترین روزی را به وقت پیری نصیب کن
  - ۱۱- و نیرومندترین قوّت خود را به هنگام در ماندگی بهره من فرما
  - ۱۲- و مرا در راه عبادت دچار سستی منما

وَلَا الْعَمَىٰ عَنْ سَبِيلِكَ (۱)

وَلَا بِالْتَّعَرُّضِ لِخِلَافِ مَحَبَّتِكَ (۲)

وَلَا مُجَامَعَةَ مَنْ تَفَرَّقَ عَنْكَ (۳)

وَلَا مُفَارَقَةَ مَنِ اجْتَمَعَ إِلَيْكَ. (٤)

اللَّهُمَّ اجْعَلْنِي أَصُولُ بِكَ عِنْدَ الضَّرُورَةِ (٥)

وَأَسْئَلُكَ عِنْدَ الْحَاجَةِ (٦)

وَأَتَضَرَّعُ إِلَيْكَ عِنْدَ الْمَسْكِنَةِ (٧)

وَلَا تَفْتِنِّي بِالِاسْتِعَانَةِ بِغَيْرِكَ إِذَا اضْطُرَرْتُ (٨)

وَلَا بِالْخُضُوعِ لِسُؤَالِ غَيْرِكَ إِذَا افْتَقَرْتُ (٩)

وَلَا بِالتَّضَرُّعِ إِلَى مَنْ دُونَكَ إِذَا رَهَبْتُ (١٠)

ص: ١١٦

-
- ١- و از تشخیص راهت نابینایم مساز
  - ٢- و به ارتکاب خلاف محبتت دچار مکن
  - ٣- و میسند که به کسی که از تو دور است نزدیک شوم
  - ٤- و از آن که با تو همراه است جدا گردم.
  - ٥- الهی چنان کن که با نیرو و قدرت تو به شداید حمله کنم
  - ٦- و به وقت نیاز به گدایی از تو برخیزم
  - ٧- و در بیچارگی به پیشگاه تو بنالم
  - ٨- و مرا به کمک خواستن از غیر خود چون مضطر شوم
  - ٩- و به فروتنی برای مسئلت از غیر خود چون ندار شوم
  - ١٠- و به زاری کردن به درگاه غیر خود چون بترسم گرفتار مکن

ب فَاسْتَحِقَّ ذَلِكَ خِدْلَانِكَ وَ مَنْعَكَ وَ إِعْرَاضَكَ (١)

يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ. (٢)

اللَّهُمَّ اجْعَلْ مَا يُلْقَى الشَّيْطَانُ فِي رُوعِي (٣)

مِنَ التَّمَنِّيِّ وَالتَّظَنِّيِّ وَالحَسَدِ ذِكْرًا لِعَظَمَتِكَ (٤)

وَ تَفَكُّرًا فِي قُدْرَتِكَ (٥)

وَ تَدْبِيرًا عَلَى عَدُوِّكَ (٦)

وَ مَا أَجْرَى عَلَى لِسَانِي مِنْ لَفْظَةٍ فَحُشِّ (٧)

أَوْ هُجْرٍ أَوْ شَتْمٍ عَرِضٍ أَوْ شَهَادَةٍ بَاطِلٍ أَوْ اغْتِيَابٍ مُؤْمِنٍ (٨)

غَائِبٍ أَوْ سَبِّ حَاضِرٍ وَ مَا أَشْبَهَ ذَلِكَ نُطْقًا بِالحَمْدِ لَكَ (٩)

وَ إِعْرَاقًا فِي الثَّنَاءِ عَلَيْكَ (١٠)

ص: ١١٧

١- که به آن خاطر سزاوار خواری و منع از رحمت و بی اعتنایی از جانب تو شوم

٢- ای مهربانترین مهربانان.

٣- الهی عنایت کن که به جای آنچه شیطان در دلم می افکند

٤- از آرزوی باطل و بدگمانی و حسد یاد عظمت تو کنم

٥- و در قدرت تو اندیشه نمایم

٦- و در دفع دشمنان تو چاره سازی نمایم

- ۷- و به جای آنچه شیطان بر زبانم جاری می سازد از فحش
 ۸- و بدگویی و ناسزا یا شهادت ناحق یا غیبت از مؤمن
 ۹- غایب یا دشنام به شخص حاضر و مانند اینها سخن در سپاس تو گویم
 ۱۰- و مبالغه در ثنای تو ورزم

وَذَهَاباً فِي تَمْجِيدِكَ (۱)

وَشُكْرًا لِنِعْمَتِكَ (۲)

وَاعْتِرَافاً بِإِحْسَانِكَ (۳)

وَإِحْصَاءً لِمِنَّكَ. (۴)

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ (۵)

وَلَا تُظْلِمَنَّ وَأَنْتَ مُطِيقٌ لِلدَّفْعِ عَنِّي (۶)

وَلَا تُظْلِمَنَّ وَأَنْتَ الْقَادِرُ عَلَى الْقَبْضِ مِنِّي (۷)

وَلَا أَضِلَّنَّ وَقَدْ أَمَكَّنْتَنِي هِدَايَتِي (۸)

وَلَا أَفْتَقِرَنَّ وَمِنْ عِنْدِكَ وَسْعِي (۹)

وَلَا أَطْغَيْنَنَّ وَمِنْ عِنْدِكَ وَجْدِي. (۱۰)

اللَّهُمَّ إِلَى مَغْفِرَتِكَ وَفَدْتُ (۱۱)

-
- ۱- و با تمام هستی خود ستایش بزرگی تو کنم
  - ۲- و شکر نعمت تو بجای آورم
  - ۳- و اعتراف به احسان تو نمایم
  - ۴- و به شمردن نعمت های تو مشغول گردم
  - ۵- بارخدایا بر محمد و آتش درود فرست
  - ۶- و مگذار که من ستم زده شوم درحالی که تو به دفع آن از من توانایی
  - ۷- و اجازه مده که بر دیگری ستم کنم درحالی که تو در جلوگیری از من نیرومندی
  - ۸- و مپسند که گمراه شوم در حالی که به حقیقت بر هدایت من توانایی
  - ۹- و نخواه که تهیدست گردم در حالی که فراخی روزی من نزد توست
  - ۱۰- و مرا به سرکشی میازمای که توان و دارایی من از توست.
  - ۱۱- الهی به جانب آمرزشت آمده ام

وَإِلَىٰ عَفْوِكَ قَصَدْتُ (۱)

وَإِلَىٰ تَجَاوُزِكَ اِشْتَقْتُ (۲)

وَ بِفَضْلِكَ وَثِقْتُ (۳)

وَ لَيْسَ عِنْدِي مَا يُوجِبُ لِي مَغْفِرَتَكَ (۴)

وَ لَا فِي عَمَلِي مَا اسْتَحِقُّ بِهِ عَفْوَكَ (۵)

وَ مَا لِي بَعْدَ أَنْ حَكَمْتُ عَلَىٰ نَفْسِي إِلَّا فَضْلَكَ (۶)

فَصَلِّ عَلَىٰ مُحَمَّدٍ وَآلِهِ وَ تَقْضِلْ عَلَيَّ. (۷)

اللَّهُمَّ وَانطِقْنِي بِالْهُدَى (۸)

وَالْهَمْنِي التَّقْوَى (۹)

وَوَفَّقْنِي لِتِلْكَ الَّتِي هِيَ أَزْكَى (۱۰)

وَاسْتَعْمَلْنِي بِمَا هُوَ أَزْضَى (۱۱)

اللَّهُمَّ اسْلُكْ بِي الطَّرِيقَةَ الْمُثْلَى (۱۲)

ص: ۱۱۹

-
- ۱- و به سوی بخشایش روی آورده ام
  - ۲- و به گذشت تو مشتاقم
  - ۳- و به فضلت اعتماد و تکیه دارم
  - ۴- و چیزی نزد من نیست که مرا درخور آمرزش تو کند
  - ۵- و نه کاری که مستحق بخشایش تو گردم
  - ۶- و با ستمهایی که بر خود کرده ام جز تکیه بر فضل و احسان تو راهی ندارم
  - ۷- پس بر محمد و آلش درود فرست و بر من تفضل فرما.
  - ۸- الهی زبانم را به هدایت گویا ساز
  - ۹- و تقوا را بر قلبم الهام کن
  - ۱۰- و به پاکیزه ترین روشم توفیق ده
  - ۱۱- و مرا به کاری وادار که بیش از هر چیز به آن خشنودی.
  - ۱۲- الهی بهترین راه را پیش پایم گذار

وَاجْعَلْنِي عَلَىٰ مِلَّتِكَ أَمْوْتُ وَأَحْيَىٰ (۱)

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ (٢)

وَمَتَّعِنِي بِالْإِقْتِصَادِ (٣)

وَاجْعَلْنِي مِنْ أَهْلِ السَّدَادِ (٤)

وَمِنْ أَدِلَّةِ الرَّشَادِ (٥)

وَمِنْ صَالِحِ الْعِبَادِ (٦)

وَأَرْزُقْنِي فَوْزَ الْمَعَادِ (٧)

وَسَلَامَةَ الْمِرْصَادِ. (٨)

اللَّهُمَّ خُذْ لِنَفْسِكَ مِنْ نَفْسِي مَا يُخَلِّصُهَا (٩)

وَاقْبَلْ لِنَفْسِي مِنْ نَفْسِي مَا يُصْلِحُهَا (١٠)

فَإِنَّ نَفْسِي هَالِكَةٌ أَوْ تَعْصِمُهَا. (١١)

اللَّهُمَّ أَنْتَ عُدَّتِي إِنْ حَزِنْتُ (١٢)

وَأَنْتَ مُنْتَجَعِي إِنْ حُرِمْتُ (١٣)

ص: ١٢٠

١- و مرا بر آئین خود دار تا بر آن بمیرم و زنده شوم

٢- الهی بر محمد و آلش درود فرست

- ۳- و مرا از نعمت میانه روی بهره مند فرما
- ۴- و از اهل درستی و استقامت
- ۵- و راهنمایان به خیر
- ۶- و بندگان شایسته ات قرار ده
- ۷- و نجات و رستگاری در قیامت
- ۸- و رهیدن از کمینگاه عذاب نصیبم کن.
- ۹- الهی از نفس من آنچه که موجب آزادیش باشد برای خود بگیر
- ۱۰- و آنچه را که موجب صلاح آن گردد برایم باقی بدار
- ۱۱- زیرا که نفس من در معرض هلاکت است مگر اینکه تو او را حفظ کنی.
- ۱۲- الهی چون اندوهناک شوم تو دلخوشی منی
- ۱۳- و چون محروم گردم تو محل امید منی

وَبِكَ اسْتَغَاثَتِي اِنْ كُرِثْتُ (۱)

وَعِنْدَكَ مِمَّا فَاتَ خَلْفُ (۲)

وَلِمَا فَسَدَ صَلاَحُ (۳)

وَفِيْمَا اَنْكَرْتَ تَغْيِيْرُ (۴)

فَاْمُنُّنْ عَلَيَّ قَبْلَ الْبَلَاءِ بِالْعَافِيَةِ (۵)

وَقَبْلَ الطَّلَبِ بِالْجِدَةِ (۶)

وَقَبْلَ الضَّلَالِ بِالرَّشَادِ (۷)

وَ اِكْفِنِي مَوْوَنَةَ مَعْرَةَ الْعِبَادِ (۸)

وَهَبْ لِي أَمَّنَ يَوْمِ الْمَعَادِ (٩)

وَأَمْنِ حُسْنِ الْإِشَادِ. (١٠)

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ (١١)

وَأَذْرَأْ عَنِّي بِطُفِكَ (١٢)

وَاعْزُدْنِي بِنِعْمَتِكَ (١٣)

ص: ۱۲۱

-
- ۱- و چون غم و غصه و مصیبت بر من هجوم آرد پناهم به توست
  - ۲- و آنچه از دستم رود تدارکش نزد توست
  - ۳- و هر چه تباه گردد اصلاحش از جانب توست
  - ۴- و هر چه را ناپسند داری تغییرش به دست توست
  - ۵- پس قبل از بلا عافیت را
  - ۶- و پیش از طلب توانگری را
  - ۷- و پیش از گمراه شدن هدایت را بر من منت گذار
  - ۸- و مرا از آزار مردمان کفایت کن
  - ۹- و ایمنی از روز قیامت را نصیبم فرما
  - ۱۰- و حسن ارشاد را به من مرحمت کن.
  - ۱۱- بارخدایا بر محمد و آلش درود فرست
  - ۱۲- و به لطف همه شرور را از من بگردان
  - ۱۳- و مرا به نعمت پرورش ده

وَأَصْلِحْنِي بِكَرَمِكَ (١)

وَدَاوِنِي بِصُنْعِكَ (٢)

وَأَظْلِنِّي فِي ذِرَاكَ (٣)

وَجَلِّنِّي رِضَاكَ (٤)

وَوَفِّقْنِي إِذَا اشْتَكَلَتْ عَلَيَّ الْأُمُورُ لِأَهْدَاهَا (٥)

وَإِذَا تَشَابَهَتْ الْأَعْمَالُ لِأَزْكَاهَا (٦)

وَإِذَا تَنَاقَضَتْ الْمِلَلُ لِأَرْضَاهَا. (٧)

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ (٨)

وَ تَوَجِّنِي بِالْكِفَايَةِ (٩)

وَ سَمِّنِي حُسْنَ الْوِلَايَةِ (١٠)

وَ هَبْ لِي صِدْقَ الْهِدَايَةِ (١١)

وَ لَا تَقْتِنِّي بِالسَّعَةِ (١٢)

وَ أَمْنِحْنِي حُسْنَ الدَّعَةِ (١٣)

وَ لَا تَجْعَلْ عَيْشِي كَدًّا كَدًّا (١٤)

-
- ۱- و به کرم‌ت اصلاح کن
  - ۲- و به احسانت مداوا فرما
  - ۳- و در سایه رحمتت جای ده
  - ۴- و خلعت خشنودیت را به من بپوشان
  - ۵- و چون کارها بر من درهم شود مرا به هدایت آمیزترین آنها
  - ۶- و چون برنامه‌ها در نظرم مشتبه شود مرا به پاکیزه‌ترین آنها
  - ۷- و در اختلاف آئین‌ها مرا به پسندیده‌ترین آنها رهنمون باش
  - ۸- بارخدایا بر محمد و آلش درود فرست
  - ۹- و تارکم را به تاج کفایت بیارای
  - ۱۰- و مرا در امور به نیکی سرپرستی کن
  - ۱۱- و صدق هدایت به من عنایت فرما
  - ۱۲- و به وسعت روزی آزمایشم مکن
  - ۱۳- و از آسایش در زندگی برخوردارم نما
  - ۱۴- و معیشتم را دشوار مکن

وَلَا تَرُدُّ دُعَائِي عَلَيَّ رَدًّا (۱)

فَإِنِّي لَا أَجْعَلُ لَكَ ضِدًّا (۲)

وَلَا أَدْعُو مَعَكَ نِدًّا (۳)

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَآلِهِ (۴)

وَأَمْنَعْنِي مِنَ السَّرَفِ (۵)

وَحَصَّنْ رِزْقِي مِنَ التَّلْفِ (٦)

وَوَفِّرْ مَلَكَتِي بِالْبَرَكَاتِ فِيهِ (٧)

وَاصْبِ بِي سَبِيلَ الْهِدَايَةِ لِلْبِرِّ فِيمَا أَنْفَقُ مِنْهُ (٨)

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ. (٩)

وَإِكْفِنِي مَوْوَنَةَ الْإِكْتِسَابِ (١٠)

وَارْزُقْنِي مِنْ غَيْرِ احْتِسَابٍ (١١)

فَلَا اشْتَغِلْ عَنْ عِبَادَتِكَ بِالطَّلَبِ (١٢)

وَلَا اِحْتَمِلْ إِصْرَ تَبِعَاتِ الْمَكْسَبِ (١٣)

اللَّهُمَّ فَاطِنِبْنِي بِقُدْرَتِكَ مَا أَطْلُبُ وَاجِرْنِي (١٤)

ص: ١٢٣

١- و دعایم را به سویم برمگردان زیرا من

٢- برایت همتا قرار نمی دهم

٣- و با وجود توبه سویمی دست حاجت نمی برم.

٤- خداوندا بر محمد و آلش درود فرست

٥- و مرا از اسراف بازدار

٦- و روزیم را از تلف شدن نگاه دار

٧- و دارائیم را به وسیله برکت دادن افزون کن

- ۸- و مرا در انفاق از آن. مال در امور خیر به راه هدایت رهبری فرما
- ۹- بارخدایا بر محمد و آتش درود فرست
- ۱۰- و مرا از سختی و رنج به دست آوردن روزی کفایت کن
- ۱۱- و روزیم را از جایی که گمان نمی برم به من عنایت فرما
- ۱۲- تا در راه به دست آوردن روزی از بندگیت بازمانم
- ۱۳- و سنگینی و بال آن را به دوش نکشم
- ۱۴- الهی آنچه را که در راه به دست آوردن آنم به قدرتت برایم فراهم نما و از آنچه بیم دارم

الدعاء ۲۱ - اندوه از خطا

وَ كَانَ مِنْ دَعَائِهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ إِذَا حَزَنَهُ أَمْرٌ وَ أَهَمَّتْهُ الْخَطَايَا (۱)

اللَّهُمَّ يَا كَافِيَ الْفَرْدِ الضَّعِيفِ (۲)

وَ وَاقِيَ الْأَمْرَ الْمَخُوفِ (۳)

أَفْرَدْتَنِي الْخَطَايَا فَلَا صَاحِبَ مَعِيَ، (۴)

وَ ضَعَفْتَ عَن غَضَبِكَ فَلَا مُؤَيِّدَ لِي (۵)

وَ أَشْرَفْتُ عَلَى خَوْفِ لِقَائِكَ فَلَا مُسَكِّنَ لِرَوْعَتِي (۶)

وَ مَنْ يُؤَمِّنُنِي مِنْكَ وَ أَنْتَ أَخَفْتَنِي؟ (۷)

وَ مَنْ يُسَاعِدُنِي وَ أَنْتَ أَفْرَدْتَنِي؟ (۸)

وَ مَنْ يُقَوِّينِي وَ أَنْتَ أَضْعَفْتَنِي؟ لَا يُجِيرُ (۹)

يَا إِلَهِي إِلَّا رَبُّ عَلَى مَرْبُوبٍ (۱۰)

وَلَا يُؤْمِنُ إِلَّا غَالِبٌ عَلَىٰ مَغْلُوبٍ (۱۱)

ص: ۱۲۴

-
- ۱- « چون برنامه ای او را اندوهگین می ساخت »
  - ۲- الهی ای کفایت کننده تنهای ناتوان
  - ۳- و ای نگهبان از حادثه ترسناک
  - ۴- خطاها مرا به تنهایی کشانده و یار و یاورى با من نیست
  - ۵- و از تحمل خشم ناتوان شده ام و پشتیبانی ندارم
  - ۶- و در معرض ترس لقای توام و برای ترسم آرام بخشی نیست
  - ۷- اگر بیمم دهی چه کسی مرا ایمنی دهد؟
  - ۸- و اگر تنهایم گذاری کیست که مرا یاری دهد؟
  - ۹- و اگر ناتوانم سازی چه کسی توانم دهد؟
  - ۱۰- الهی پرورده را جز پروردگار پناه ندهد
  - ۱۱- و مغلوب را جز غالب امان نبخشد

وَلَا يُعِينُ إِلَّا طَالِبٌ عَلَىٰ مَطْلُوبٍ (۱)

وَبِيَدِكَ يَا إِلَهِي (۲)

جَمِيعُ ذَلِكَ السَّبَبِ (۳)

وَإِلَيْكَ الْمَفْرُوعُ وَالْمَهْرَبُ (۴)

فَصَلِّ عَلَىٰ مُحَمَّدٍ وَآلِهِ (۵)

وَأَجِرْ هَرَبِي (٦)

وَأَنْجِحْ مَطْلَبِي (٧)

اللَّهُمَّ إِنَّكَ إِنْ صَرَفْتَ عَنِّي وَجْهَكَ الْكَرِيمَ (٨)

أَوْ مَنَعْتَنِي فَضْلَكَ الْجَسِيمَ (٩)

ص: ۱۲۵

۱- و مطلوب را جز طالب یاری نکند

۲- و ای خدای من همه این وسائل به دست توست

۳- و گریز و پناه هم به سوی توست

۴- پس بر

۵- محمد و آلش درود فرست

۶- و گریزم را به پناه خود بر

۷- و حاجتم را برآور.

۸- الهی اگر روی کریم خود را از من بگردانی

۹- یا مرا از فضل بزرگت بی نصیب کنی

أَوْ حَظَرْتَ عَلَيَّ رِزْقَكَ (١)

أَوْ قَطَعْتَ عَنِّي سَبَبَكَ (٢)

لَمْ أَجِدِ السَّبِيلَ إِلَى شَيْءٍ مِنْ أَمَلِي غَيْرَكَ (٣)

وَلَمْ أَقْدِرْ عَلَى مَا عِنْدَكَ بِمَعُونَةِ سِوَاكَ (٤)

فَأَنى عَبْدُكَ وَفى قَبْضَتِكَ (٥)

نَاصِيَتى بِيَدِكَ (٦)

لَا أَمْرَ لى مَعَ أَمْرِكَ (٧)

مَاضٍ فى حُكْمِكَ (٨)

عَدْلٍ فى قَضَاؤِكَ (٩)

وَ لَاقُوَّةَ لى عَلى الخُرُوجِ مِنْ سُلْطَانِكَ (١٠)

وَ لَا أَسْتَطِيعُ مُجَاوِرَةَ قُدْرَتِكَ (١١)

وَ لَا أَسْتَمِيلُ هَوَاكَ (١٢)

وَ لَا أَبْلُغُ رِضَاكَ (١٣)

ص: ١٢٦

-
- ١- یا روزیت را از من دریغ ورزی
  - ٢- یا رشته پیوندت را از من بگسلی
  - ٣- راهی برای دستیابی به هیچ یک آرزوهایم جز وجود تو نخواهم یافت
  - ٤- و بر آنچه پیش توست جز به کمک تو دست نخواهم یافت
  - ٥- زیرا که من بنده تو و در قبضه قدرت توام
  - ٦- اختیارم به دست توست
  - ٧- با فرمان تو مرا فرمانی نیست

- ۸- حکم تو بر من جاری است
 ۹- و قضایت در حق من براساس عدل است
 ۱۰- و مرا قدرت خروج از قلمرو سلطنت تو نیست
 ۱۱- و بر تجاوز از قدرتت قدرت ندارم
 ۱۲- و قادر بر جلب محبتت نیستم
 ۱۳- و به خشنودیت نتوانم رسید

وَلَا أَنَالُ مَا عِنْدَكَ إِلَّا بِطَاعَتِكَ وَبِفَضْلِ رَحْمَتِكَ. (۱)

إِلَهِي أَصْبَحْتُ وَآمَسَيْتُ عَبْدًا دَاخِرًا لَكَ (۲)

لَا أَمْلِكُ لِنَفْسِي نَفْعًا وَلَا ضَرًّا إِلَّا بِكَ (۳)

أَشْهَدُ بِذَلِكَ عَلَى نَفْسِي (۴)

وَأَعْتَرِفُ بِضَعْفِ قُوَّتِي وَقِلَّةِ حِيلَتِي (۵)

فَأَنْجِزْ لِي مَا وَعَدْتَنِي (۶)

وَتَمِّمْ لِي مَا اتَيْتَنِي (۷)

فَإِنِّي عَبْدُكَ الْمِسْكِينُ الْمُسْتَكِينُ الضَّعِيفُ (۸)

الضَّرِيرُ الْحَقِيرُ الْمَهِينُ الْفَقِيرُ الْخَائِفُ الْمُسْتَجِيرُ (۹)

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ (۱۰)

-
- ۱- و به آنچه نزد توست دست نخواهم یافت مگر به سبب طاعت و فضل و رحمت تو.
  - ۲- الهی شب را صبح کردم و روز را به شب بردم درحالی که بنده ذلیل توام
  - ۳- که جز به کمک تو بر جلب نفعی و دفع زیانی قدرت ندارم
  - ۴- من در حق خودم به این خواری و زمینگیری شهادت می دهم
  - ۵- و به ضعف قوت و کمی تدبیر خود اعتراف می کنم
  - ۶- پس به آنچه به من وعده داده ای وفا کن
  - ۷- و آنچه را عنایت فرموده ای برایم کامل ساز
  - ۸- زیرا که من بنده بینوا زار ناتوان
  - ۹- دردمند خوار بی مقدار فقیر ترسان و پناهنده به توام.
  - ۱۰- بارخدایا بر محمد و آلش درود فرست

وَلَا تَجْعَلْنِي نَاسِيًا لِذِكْرِكَ فِيمَا أَوْلَيْتَنِي (۱)

وَلَا غَافِلًا لِإِحْسَانِكَ فِيمَا أَبْلَيْتَنِي (۲)

وَلَا يَاسِيًا مِنْ إِبْرَائِيلَ لِي وَإِنْ أَبْطَأَتْ عَنِّي (۳)

فِي سَرَآءٍ كُنْتُ أَوْضَرَآءَ (۴)

أَوْ شِدَّةٍ أَوْ رَحَاءٍ (۵)

أَوْ عَافِيَةٍ أَوْ بَلَاءٍ (۶)

أَوْ بُؤْسٍ أَوْ نَعْمَاءٍ (۷)

أَوْ جِدَّةٍ أَوْ لَأُوءَاءٍ (۸)

أَوْ فَقْرٍ أَوْ غِنًى. (٩)

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ (١٠)

وَاجْعَلْ ثَنَائِي عَلَيْكَ (١١)

وَمَدْحِي إِيَّاكَ (١٢)

ص: ۱۲۸

-
- ۱- و مرا از یاد خودت در آنچه به من عطا کرده ای گرفتار فراموشی مکن
  - ۲- و از احسانت در آنچه به من مرحمت کرده ای غافل مساز
  - ۳- و از اجابت دعایم گرچه به تأخیر افتد نومیدم مکن
  - ۴- چه در خوشی باشم یا ناخوشی
  - ۵- در سختی یا رفاه
  - ۶- در سلامتی یا بلاء
  - ۷- در شدت حاجت یا آغوش نعمت
  - ۸- در دارایی یا تنگدستی
  - ۹- در فقر یا توانگری
  - ۱۰- بارخدایا بر محمد و آلش درود فرست
  - ۱۱- و چنان کن که ثنای تو گویم
  - ۱۲- و مدح تو نمایم

وَحَمْدِي لَكَ فِي كُلِّ حَالَتِي حَتَّى لَا أَفْرَحَ بِمَا آتَيْتَنِي مِنَ الدُّنْيَا (١)

وَلَا أَحْزَنَ عَلَيَّ مَا مَنَعْتَنِي فِيهَا (٢)

وَأَشْعِرْ قَلْبِي تَقْوَاكَ (۳)

وَأَسْتَعْمِلْ بَدَنِي فِيمَا تَقْبَلُهُ مِنِّي (۴)

وَأَشْغَلْ بِطَاعَتِكَ نَفْسِي عَنْ كُلِّ مَا يَرِدُ عَلَيَّ (۵)

حَتَّى لَا أَحِبَّ شَيْئاً مِنْ سُخْطِكَ (۶)

وَلَا أَسْخَطَ شَيْئاً مِنْ رِضَاكَ. (۷)

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ (۸)

وَفَرِّغْ قَلْبِي لِمَحَبَّتِكَ (۹)

وَأَشْغَلْهُ بِذِكْرِكَ (۱۰)

ص: ۱۲۹

-
- ۱- و در تمام احوال چنان به سپاس تو برخیزم که به آنچه از دنیا نصیبم کنی
  - ۲- خوشحال نشوم و بر آنچه مرا در دنیا از آن محروم می داری غمگین نگردم
  - ۳- و خانه دلم را جلوه گاه تقوا قرار ده
  - ۴- و بدنم را به کاری وادار که مقبول تو باشد
  - ۵- و مرا با قرار دادنم در گردونه طاعت از هر اندیشه خلاف بازدار
  - ۶- تا چیزی را که تو نمی پسندی نپسندم
  - ۷- و چیزی را که از آن خشنودی ناپسند ندارم.
  - ۸- الهی بر محمد و آلش درود فرست
  - ۹- و قلبم را خلوتگه محبت خود ساز

١٠- و به یاد خود مشغول دار

وَأَنْعَشُهُ بِخَوْفِكَ وَبِالْوَجَلِ مِنْكَ (١)

وَقُوَّهُ بِالرَّغْبَةِ إِلَيْكَ (٢)

وَأَمَلُهُ إِلَى طَاعَتِكَ (٣)

وَأَجْرٍ - بِهِ فِي أَحَبِّ السُّبُلِ إِلَيْكَ (٤)

وَذَلَّلَهُ بِالرَّغْبَةِ فِيمَا عِنْدَكَ أَيَّامَ حَيَاتِي كُلِّهَا (٥)

وَأَجْعَلْ تَقْوَاكَ مِنَ الدُّنْيَا زَادِي (٦)

وَإِلَى رَحْمَتِكَ رِحْلَتِي (٧)

وَفِي مَرْضَاتِكَ مَدْخَلِي (٨)

وَأَجْعَلْ فِي جَنَّتِكَ مَثْوَايَ (٩)

وَهَبْ لِي قُوَّةَ أَحْتَمِلُ بِهَا جَمِيعَ مَرْضَاتِكَ (١٠)

وَأَجْعَلْ فِرَارِي إِلَيْكَ (١١)

وَرَغْبَتِي فِيمَا عِنْدَكَ (١٢)

وَالْبِئْسَ قَلْبِي الْوَحْشَةَ مِنْ شَرَارِ خَلْقِكَ (١٣)

وَهَبْ لِي الْإِنْسَ بِكَ وَبِأَوْلِيَائِكَ وَاهْلٍ طَاعَتِكَ (١٤)

- ۱- و به خوف و هراس از خود نشاط بر عملش ده
- ۲- و به رغبت به سوی خود نیرومندش ساز
- ۳- و به سوی طاعت خود تمایلش ده
- ۴- و در خوشایندترین راههای به سوی خودروانش ساز
- ۵- و در تمام دوره زندگیم این قلب را به رغبت در آنچه نزد توست رام گردان
- ۶- و تقوایت را از دنیا توشه ام کن
- ۷- و کوچ مرا حرکت به سوی رحمت قرار ده
- ۸- و ورودم را به سرمنزل رضای خود مقرر فرما
- ۹- و در بهشتت جایم ده
- ۱۰- و مرا قدرتی کرامت کن که به سبب آن تمام بارِ خشنودیت را بر دوش کشم
- ۱۱- و فرارم را به سوی خودت
- ۱۲- و رغبتم را به آنچه نزد توست قرار ده
- ۱۳- و لباس وحشت از شرار خلقت را بر دلم بپوشان
- ۱۴- و دوستانت و اهل طاعتت را به من ارزانی دار

وَلَا كَافِرٍ عَلَيَّ مِنْهُ (۱)

وَلَا لَهُ عِنْدِي يَدًا (۲)

وَلَا بِي إِلَيْهِمْ حَاجَةٌ (۳)

بَلِ اجْعَلْ سَكُونَ قَلْبِي وَ اُنْسَ نَفْسِي وَ اسْتِغْنَائِي وَ كِفَايَتِي بِكَ وَ بِخِيَارِ خَلْقِكَ. (۴)

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ (۵)

وَاجْعَلْنِي لَهُمْ قَرِيناً (۶)

وَاجْعَلْنِي لَهُمْ نَصِيراً (۷)

وَأْمُنْ عَلَيَّ بِشَوْقٍ إِلَيْكَ (۸)

وَبِالْعَمَلِ لَكَ بِمَا تُحِبُّ وَتَرْضَى (۹)

إِنَّكَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ (۱۰)

وَذَلِكَ عَلَيْكَ يَسِيرٌ. (۱۱)

ص: ۱۳۱

-
- ۱- و برای هیچ فاجر و کافری بر من منت و نعمتی قرار مده
  - ۲- و روی نیازم را به طرف آنان مکن
  - ۳- بلکه آرامش دل و راحت جان و بی نیازی
  - ۴- و انجام گرفتن کارهایم را بر عهده خود و گزیدگان خلقت واگذار.
  - ۵- بارخدا یا بر محمد و آلش درود فرست
  - ۶- و مرا همنشین آنان قرار ده
  - ۷- و مرا یار آنان قرار ده
  - ۸- و بر من منت گذار که شوقم متوجه تو باشد
  - ۹- و برایت چنان کنم که دوست داری و می پسندی
  - ۱۰- زیرا که تو بر همه کاری توانایی

١١- و این همه بر تو آسان است.

الدعاء ٢٢ - هنگام سختی

وَ كَانَ مِنْ دَعَائِهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ عِنْدَ الشَّدَّةِ وَالْجَهْدِ وَ تَعَسَّرِ الْأُمُورِ (١)

اللَّهُمَّ إِنَّكَ كَلَّفْتَنِي مِنْ نَفْسِي مَا أَنْتَ أَمْلِكُ بِهِ مِنِّي (٢)

وَ قُدْرَتُكَ عَلَيْهِ وَ عَلَيَّ أَغْلَبُ مِنْ قُدْرَتِي (٣)

فَاعْطِنِي مِنْ نَفْسِي مَا يُرْضِيكَ عَنِّي (٤)

وَ خُذْ لِنَفْسِكَ رِضَاهَا مِنْ نَفْسِي فِي عَافِيَةٍ. (٥)

اللَّهُمَّ لَا طَاقَةَ لِي بِالْجَهْدِ (٦)

وَ لَا صَبْرَ لِي عَلَى الْبَلَاءِ (٧)

وَ لَا قُوَّةَ لِي عَلَى الْفَقْرِ (٨)

فَلَا تَحْظُرْ عَلَيَّ رِزْقِي (٩)

وَ لَا تَكِلْنِي إِلَى خَلْقِكَ (١٠)

بَلْ تَفَرِّدْ بِحَاجَتِي (١١)

وَ تَوَلَّ كِفَايَتِي (١٢)

ص: ١٣٢

-
- ۱- « وقتی که سختی روی می داد»
  - ۲- خداوندا مرا مکلف به تکلیفی ساخته ای که خودت از من به آن کار تواناتری
  - ۳- و قدرتت بر آن و بر من بیش از قدرت من است
  - ۴- پس چنانم کن که موجب رضای تو از من باشد
  - ۵- و از من آنچه را که موجب رضای توست بگیر آن گونه که به سلامت من لطمه ای نزند.
  - ۶- خداوندا مرا طاقت بر سختی و مشقت
  - ۷- و شکیبایی بر بلا
  - ۸- و قدرت بر تنگدستی نیست
  - ۹- پس روزیم را منع مکن
  - ۱۰- و مرا به خلق خود وامگذار
  - ۱۱- بلکه خود به تنهایی نیازم را برآور
  - ۱۲- و خودت کارساز من باش

وَأَنْظُرْ إِلَيَّ (۱)

وَأَنْظُرْ لِي فِي جَمِيعِ أُمُورِي (۲)

فَإِنَّكَ إِنْ وَكَلْتَنِي إِلَى نَفْسِي عَجَزْتُ عَنْهَا (۳)

وَلَمْ أُقِمْ مَا فِيهِ مَصْلَحَتُهَا (۴)

وَإِنْ وَكَلْتَنِي إِلَى خَلْقِكَ تَجَهَّمُونِي (۵)

وَإِنْ أَلْبَأْتَنِي إِلَى قَرَابَتِي حَرْمُونِي (۶)

وَإِنْ أَعْطُوا أَعْطُوا قَلِيلًا نَكِدًا (۷)

وَمُنُّوا عَلَيَّ طَوِيلًا (۸)

وَذَمُّوا كَثِيرًا (۹)

فِي فَضْلِكَ اللَّهُمَّ فَأَغْنِنِي (۱۰)

وَبِعَظَمَتِكَ فَأَنْعَشْنِي (۱۱)

وَبِسَعَتِكَ فَأَبْسُطْ يَدِي (۱۲)

وَبِمَا عِنْدَكَ فَأَكْفِنِي. (۱۳)

ص: ۱۳۳

-
- ۱- و به چشم محبت به من بنگر
  - ۲- و در همه امورم مصالح مرا در نظر گیر
  - ۳- زیرا اگر مرا به خود واگذاری در کارم فرومانم
  - ۴- و به کاری که مصلحت من در آن است پردازم
  - ۵- و اگر مرا به بندگانت واگذاری روی درهم کشند
  - ۶- و اگر به اقوامم حوالت دهی محرومم سازند
  - ۷- و اگر عطا کنند عطایی اندک و پردردسر دهند
  - ۸- و بر من منت بسیار گذارند
  - ۹- و بیش از حد نکوهشم نمایند
  - ۱۰- پس ای خداوند به فضلت بی نیازم کن
  - ۱۱- و به بزرگیت مرتبه ام بلند گردان
  - ۱۲- و به عطای گسترده ات دستم را گشاده ساز

۱۳- و به رحمت در کل امور کفایت کن.

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ (۱)

وَخَلِّصْنِي مِنَ الْحَسَدِ (۲)

وَاحْصُرْنِي عَنِ الذُّنُوبِ (۳)

وَوَرِّعْنِي عَنِ الْمَحَارِمِ (۴)

وَلَا تُجَرِّئْنِي عَلَى الْمَعَاصِي (۵)

وَاجْعَلْ هَوَايَ عِنْدَكَ (۶)

وَرِضَايَ فِيمَا يَرُدُّ عَلَيَّ مِنْكَ (۷)

وَبَارِكْ لِي فِيمَا رَزَقْتَنِي وَفِيمَا خَوَّلْتَنِي وَفِيمَا أَنْعَمْتَ بِهِ عَلَيَّ (۸)

وَاجْعَلْنِي فِي كُلِّ حَالَتِي مَحْفُوظًا مَكْلُوءًا مَسْتُورًا مَمْنُوعًا مُعَاذًا مُجَارًا. (۹)

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ (۱۰)

ص: ۱۳۴

۱- بارخدايا بر محمد و آله درود فرست

۲- و مرا از حسد برهان

۳- و از معصیت بازدار

۴- و از آنچه حرام است پرهیزم ده

- ۵- و مرا بر گناهان جرأت مده
- ۶- و خواستم را به خود متوجه کن
- ۷- و بر آنچه بر من وارد می کنی شادیم ده
- ۸- و آنچه را روزی من کرده ای و به من بخشیده ای و انعام فرموده ای برکت ده
- ۹- و در همه احوال مرا محفوظ و حراست شده و عیب پوشیده و دست نیافتنی و پناه و امان داده شده قرار ده.
- ۱۰- خداوندا بر محمد و آلش درود فرست

وَأَقْضِ عَنِّي كُلَّ مَا أَلْزَمْتَنِيهِ وَفَرَضْتَهُ عَلَيَّ لَكَ فِي وَجْهِهِ مِنْ وُجُوهِ طَاعَتِكَ أَوْ لِخَلْقٍ مِنْ خَلْقِكَ (۱)

وَإِنْ ضَعُفَ عَن ذَلِكِ بَدَنِي (۲)

وَوَهَّتْ عَنْهُ قُوَّتِي (۳)

وَلَمْ تَنْلُهُ مَقْدَرَتِي (۴)

وَلَمْ يَسْعُهُ مَالِي وَلَا ذَاتُ يَدِي (۵)

ذَكَرْتُهُ أَوْ نَسِيتُهُ (۶)

هُوَ يَارَبِّ مِمَّا قَدْ أَحْصَيْتَهُ عَلَيَّ وَ أَغْفَلْتُهُ أَنَا مِنْ نَفْسِي (۷)

فَادِّهِ عَنِّي مِنْ جَزِيلِ عَطِيَّتِكَ وَكَثِيرِ مَا عِنْدَكَ (۸)

فَأِنَّكَ وَاسِعٌ كَرِيمٌ (۹)

حَتَّى لَا يَبْقَى عَلَيَّ شَيْءٌ مِنْهُ تُرِيدُ أَنْ تُقَاصِنِي بِهِ مِنْ حَسَنَاتِي (۱۰)

- ۱- و آنچه از طاعت برای خود یا فردی از بندگان بر من واجب نموده ای مرا بر انجامش موفق دار
- ۲- و اگر بدنم از انجامش ناتوان باشد
- ۳- و نیرویم از آن سست آید
- ۴- و قدرتم بر آن نرسد
- ۵- و مال و منالم گنجایش آن را نداشته باشد
- ۶- خواه آن را به یاد داشته باشم یا از یاد برده باشم
- ۷- و آن - ای خدای من - از چیزهایی باشد که به حساب من گذاشته ای و من از آن غفلت کرده ام
- ۸- پس به عطای عظیمت و رحمت واسعة ات آن را از سوی من ادا کن
- ۹- که تو خدای توانگر و کریمی
- ۱۰- بدان گونه که چیزی از آن طاعت برعهده من نماند تا بدین سبب روزی که به لقای تو می رسم از خوبی هایم کم کنی

أَوْ تَضَاعَفَ بِهِ مِنْ سَيِّئَاتِي يَوْمَ الْقَاكَ يَا رَبِّ. (۱)

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ (۲)

وَأَرْزُقْنِي الرَّغْبَةَ فِي الْعَمَلِ لَكَ لِآخِرَتِي (۳)

حَتَّى أَعْرِفَ صِدْقَ ذَلِكَ مِنْ قَلْبِي (۴)

وَ حَتَّى يَكُونَ الْغَالِبُ عَلَيَّ الزُّهْدَ فِي دُنْيَايَ (۵)

وَ حَتَّى أَعْمَلَ الْحَسَنَاتِ شَوْقًا. (۶)

وَ أَمِنْ مِنَ السَّيِّئَاتِ فَرَقًا وَ خَوْفًا وَ هَبْ لِي نُورًا أَمْشِي بِهِ النَّاسَ (۷)

وَأَهْتَدَىٰ بِهِ فِي الظُّلُمَاتِ (۸)

وَأَسْتَضَىٰ ۙ بِهِ مِنَ الشَّكِّ وَالشُّبُهَاتِ. (۹)

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ (۱۰)

ص: ۱۳۶

-
- ۱- یا بر سیئاتم بیفزایی ای پروردگار من.
  - ۲- خداوندا بر محمد و آلش درود فرست
  - ۳- و رغبت و میلی روزی من کن که عمل برای تو را محض آخرتم انجام دهم
  - ۴- بدانگونه که صدق این رغبت را در قلبم بیابم
  - ۵- و بی رغبتی نسبت به دنیای زودگذر بر دلم چیره شود
  - ۶- آن سان که از سر شوق به حسنات برخیزم .
  - ۷- و به سبب بیم و خوف از سیئات در امان مانم و نوری به من ببخش که در پرتو آن در بین مردم زندگی کنم
  - ۸- و با فروغش در هر نوع ظلمتی راه یابم
  - ۹- و انوارش دل مرا از شک و شبهه پاک کند.
  - ۱۰- بارخدا یا بر محمد و آلش درود فرست

وَأَرْزُقْنِي خَوْفَ غَمِّ الْوَعِيدِ (۱)

وَسَوْقِ ثَوَابِ الْمَوْعُودِ (۲)

حَتَّىٰ أَجِدَ لَذَّةَ مَا أَدْعُوكَ لَهُ بِكَ مِنْهُ. (۳)

اللَّهُمَّ قَدْ تَعَلَّمْتُ مَا يُصْلِحُنِي مِنْ أَمْرِ دُنْيَايَ وَ (٤)

وَ كَابَةٌ مَا اسْتَجِيرُ آخِرَتِي فَكُنْ بِحَوَائِجِي حَقِيًّا. (٥)

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ (٦)

وَارْزُقْنِي الْحَقَّ عِنْدَ تَقْصِيرِي فِي الشُّكْرِ لَكَ بِمَا أَنْعَمْتَ عَلَيَّ فِي الْيُسْرِ وَالْعُسْرِ وَالصِّحَّةِ وَالسَّقَمِ (٧)

حَتَّى أَتَعَرَّفَ مِنْ نَفْسِي رُوحَ الرِّضَا (٨)

وَ طَمَآنِينَةَ النَّفْسِ مِنِّي بِمَا يَجِبُ لَكَ فِيمَا يَحْدُثُ فِي حَالِ الْخَوْفِ وَ الْأَمْنِ (٩)

وَ الرِّضَا وَ السُّخْطِ وَ الضَّرِّ وَ النَّفْعِ. (١٠)

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ آلِهِ (١١)

وَارْزُقْنِي سَلَامَةَ الصَّدْرِ مِنَ الْحَسَدِ حَتَّى لَا أَحْسُدَ أَحَدًا مِنْ خَلْقِكَ عَلَى شَيْءٍ مِنْ فَضْلِكَ (١٢)

ص: ١٣٧

١- و ترس و وحشت اندوه عذاب

٢- و شوق وعده ثواب را روزیم ساز

٣- تا لذت آنچه را که تو را برای آن می خوانم و اندوه چیزی را که از آن به تو پناه می برم بیابم.

٤- الهی تو آنچه دنیا و آخرتم را اصلاح کند می دانی

٥- پس به حوائجم به دیده رحمت بنگر.

٦- خداوندا بر محمد و آلش درود فرست

۷- و چون در ادای شکر نعمتهایت در زمان آسایش و سختی و سلامت و بیماری کوتاهی ورزم حق شناسی روزیم کن

۸- تا مسرت خاطر و آرامش قلب خود را در

۹- ادای وظیفه نسبت به توبه وقت ترس و ایمنی

۱۰- و خشم و رضا و سود و زیان بیابم.

۱۱- خداوندا بر محمد و آلش درود فرست

۱۲- و سینه ام را از بیماری حسد سلامت ده به طوری که بر هیچ کدام از آفریدگان تو بر نعمتی که به فضلت عنایت می کنی حسد نبرم

وَحَتَّى لَا أَرَى نِعْمَةً مِنْ نِعْمِكَ عَلَى أَحَدٍ مِنْ خَلْقِكَ فِي دِينٍ أَوْ دُنْيَا (۱)

أَوْ عَافِيَةٍ أَوْ تَقْوَى (۲)

أَوْ سَعَةً أَوْ رِخَاءً (۳)

إِلَّا رَجَوْتُ لِنَفْسِي أَفْضَلَ ذَلِكَ بِكَ وَ مِنْكَ وَ حَدَكَ لِأَشْرِيكَ لَكَ. (۴)

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ. (۵)

وَازْرُقْنِي التَّحْفُظَ مِنَ الْخَطَايَا (۶)

وَإِلْحْتِرَاسَ مِنَ الزَّلَلِ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ (۷)

فِي حَالِ الرِّضَا وَالْغَضَبِ (۸)

حَتَّى أَكُونَ بِمَا يَرِدُ عَلَيَّ مِنْهُمَا بِمَنْزِلَةٍ سِوَاءِ (۹)

عَامِلًا بِطَاعَتِكَ (۱۰)

مُوَثَّرًا لِرِضَاكَ عَلَيَّ مَا سِوَاهُمَا فِي الْأَوْلِيَاءِ وَالْأَعْدَاءِ (۱۱)

حَتَّى يَأْمَنَ عَدُوِّي مِنْ ظُلْمِي وَجَوْرِي (۱۲)

وَيَأْيَسَ وَلِيِّي مِنْ مَيْلِي وَأَنْحِطَاطِ هَوَايَ (۱۳)

وَأَجْعَلَنِي مِمَّنْ يَدْعُوكَ مُخْلِصًا فِي الرَّخَاءِ دُعَاءَ (۱۴)

الْمُخْلِصِينَ الْمُضْطَرِّينَ لَكَ فِي الدُّعَاءِ (۱۵)

إِنَّكَ حَمِيدٌ مَجِيدٌ. (۱۶)

ص: ۱۳۸

-
- ۱- و هیچ یک از نعمت های تو را در دین یا دنیا
  - ۲- عافیت یا تقوا
  - ۳- فراخی یا راحتی
  - ۴- بر هیچ یک از بندگان نبینم مگر آنکه بهتر از آن را به لطف تو و از سوی تو ای خدای بی شریک آرزو کنم
  - ۵- خداوندا بر محمد و آلش درود فرست
  - ۶- و مرا خودداری از گناهان
  - ۷- و پرهیز از لغزشها در دنیا و آخرت
  - ۸- و در حال خشنودی و خشم روزی کن
  - ۹- به طوری که در هر دو حال یکسان بوده
  - ۱۰- به طاعت تو مشغول باشم
  - ۱۱- و در حق دوستان و دشمنان رضای تو را بر غیر رضا و طاعت تو ترجیح دهم

- ۱۲- تا دشمنم از جور و ستمم ایمن باشد
- ۱۳- و دوستم از اینکه منحرف از حق و به هوای نفس او متمایل شوم نومید گردد
- ۱۴- و مرا از آنان قرار ده که تو را در حال آسایش چنان به اخلاص می خوانند که
- ۱۵- درماندگان مخلص می خوانند
- ۱۶- همانا که تو ستوده و بزرگواری.

الدعاء ۲۳ - تندرستی

وَ كَانَ مِنْ دَعَائِهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ إِذَا سَأَلَ اللَّهَ الْعَافِيَةَ وَ شُكْرَهَا (۱)

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ (۲)

وَ أَلْبِسْنِي عَافِيَتَكَ (۳)

وَ جَلِّئْ لِي عَافِيَتَكَ (۴)

وَ حَصِّنِّي بِعَافِيَتِكَ (۵)

وَ أَكْرِمْنِي بِعَافِيَتِكَ (۶)

وَ أَعْنِنِي بِعَافِيَتِكَ (۷)

وَ تَصَدَّقْ عَلَيَّ بِعَافِيَتِكَ (۸)

وَ هَبْ لِي عَافِيَتَكَ (۹)

وَ أفرِشْنِي عَافِيَتَكَ (۱۰)

وَ اصْلِحْ لِي عَافِيَتَكَ (۱۱)

وَلَا تُفَرِّقْ بَيْنِي وَبَيْنَ عَافِيَتِكَ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ (۱۲)

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ (۱۳)

ص: ۱۳۹

۱- « وقتی که عافیت و شکر آن را از خداوند می خواست»

۲- خداوندا بر محمد و آلش درود فرست

۳- و لباس عافیت بر من بپوشان

۴- و سراپایم را به عافیت فراگیر

۵- و به عافیت محفوظم دار

۶- و به عافیت گرامیم دار

۷- و به عافیت بی نیازم کن

۸- و عافیتت را بر من صدقه ده

۹- و مرا عافیت بخش

۱۰- و برایم بستر عافیت بگستر

۱۱- و عافیت را برایم از هر مانعی پیراسته ساز

۱۲- و در دنیا و آخرت بین من و عافیت جدایی مینداز.

۱۳- خداوندا بر محمد و آلش درود فرست

و عَافِنِي عَافِيَةً كَافِيَةً شَافِيَةً عَالِيَةً نَامِيَةً (۱)

عَافِيَةً بَوَّلَدُ فِي بَدَنِي الْعَافِيَةَ (۲)

عَافِيَةَ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ (۳)

وَأْمُنْ عَلَيَّ بِالصَّحَّةِ وَالْأَمْنِ وَالسَّلَامَةِ فِي دِينِي وَبَدَنِي (٤)

وَالنَّفَازِ فِي أُمُورِي (٥)

وَالْخَشْيَةَ لَكَ (٦)

وَالْخَوْفَ مِنْكَ (٧)

وَالْقُوَّةَ عَلَيَّ مَا أَمَرْتَنِي بِهِ مِنْ طَاعَتِكَ (٨)

وَالْإِجْتِنَابَ لِمَا نَهَيْتَنِي عَنْهُ مِنْ مَعْصِيَتِكَ. (٩)

اللَّهُمَّ وَأْمُنْ عَلَيَّ بِالْحَجِّ. وَالْعُمْرَةِ (١٠)

وَ زِيَارَةَ قَبْرِ رَسُولِكَ صَلَّى عَلَيْكَ عَلَيْهِ وَرَحْمَتِكَ (١١)

وَ بَرَكَاتِكَ عَلَيْهِ وَ عَلَى آلِهِ وَ آلِ رَسُولِكَ عَلَيْهِمُ السَّلَامُ أَبَدًا مَا أَبْقَيْتَنِي (١٢)

ص: ١٤٠

١- و مرا عافیت بخش عافیتی کافی و شفا بخش و برتر و روزافزون

٢- عافیتی که در بدنم عافیت تولید کند

٣- و در یک کلمه: عافیت دنیا و آخرت

٤- و بر من ممت نه به تندرستی و امنیت و سلامت در دین و بدن

٥- و بصیرت در دل

٦- و پیشرفت در امور

٧- و هراس و بیم از تو

- ۸- و توان و قدرت بر انجام طاعتی که مرا به آن فرمان داده ای
 ۹- و اجتناب از نافرمانیت که مرا از آن برحذر داشته ای
 ۱۰- خداوندا بر من ممت گذار که موفق به حج و عمره
 ۱۱- و زیارت قبر رسالت
 ۱۲- که درودت بر همه آنان باد و آل او - گردم همیشه تا وقتی که مرا در دنیا زنده می داری

فی عامی هذا وَفِي كُلِّ عامٍ (۱)

وَاجْعَلْ ذَلِكَ مَقْبُولًا مَشْكُورًا مَذْكُورًا لَدَيْكَ مَذْخُورًا عِنْدَكَ (۲)

وَانْطِقْ بِحَمْدِكَ وَشُكْرِكَ وَذِكْرِكَ وَحُسْنِ الثَّنَاءِ عَلَيْكَ لِسَانِي (۳)

وَاشْرَحْ لِمَرَاثِدِ دِينِكَ قَلْبِي (۴)

وَاعِدْنِي وَدُرِّيَّتِي مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ (۵)

وَ مِنْ شَرِّ السَّامَةِ وَالْهَامَةِ وَالْعَامَةِ وَاللَّامَةِ (۶)

وَ مِنْ شَرِّ كُلِّ شَيْطَانٍ مَرِيدٍ (۷)

وَ مِنْ شَرِّ كُلِّ سُلْطَانٍ عَنِيدٍ (۸)

وَ مِنْ شَرِّ كُلِّ مُتْرَفٍ حَفِيدٍ (۹)

وَ مِنْ شَرِّ كُلِّ ضَعِيفٍ وَ شَدِيدٍ (۱۰)

وَ مِنْ شَرِّ كُلِّ شَرِيفٍ وَ وَضِيعٍ (۱۱)

وَ مِنْ شَرِّ كُلِّ صَغِيرٍ وَ كَبِيرٍ (۱۲)

وَمِنْ شَرِّ كُلِّ قَرِيبٍ وَبَعِيدٍ (۱۳)

وَمِنْ شَرِّ كُلِّ مَنْ نَصَبَ لِرَسُولِكَ وَلَا هِلَّ بَيْتِهِ حَرْبًا مِنَ الْجِنِّ وَالْإِنْسِ (۱۴)

وَمِنْ شَرِّ كُلِّ دَابَّةٍ أَنْتَ اخِذْ بِنَاصِيَتِهَا (۱۵)

إِنَّكَ عَلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ. (۱۶)

ص: ۱۴۱

-
- ۱- در امسال و همه سال
  - ۲- و آن عبادات را پذیرفته و مایه پاداش و منظور نظر و ذخیره ام نزد خود قرار ده
  - ۳- و زبانم را به حمد و شکر و ذکر و ثنای جمیلت گویا کن
  - ۴- و قلبم را برای پذیرش هدایتهای دینت گشاده ساز
  - ۵- و مرا و فرزندانم را از شیطان رانده شده
  - ۶- و از شر جانوران زهرناک و زهردارکشنده
  - ۷- شر هر شیطان سرکش
  - ۸- و از شر هر پادشاه ستمگر
  - ۹- و از شر هر خوشگذران نازپرورده سرکش
  - ۱۰- و از شر هر ضعیف و قوی
  - ۱۱- و از شر هر عالی مقام و فرومایه
  - ۱۲- و از شر هر کوچک و بزرگ
  - ۱۳- و از شر هر نزدیک و دور
  - ۱۴- و از شر هر کسی از جن و انس که به جنگ پیامبرت و اهل بیتش اقدام کرده
  - ۱۵- و از شر هر جنبنده ای که مسخر قدرت توست پناه ده

۱۶- زیرا که تو در سلطنت بر صراط حق و عدلی.

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ (۱)

وَمَنْ أَرَادَنِي بِسُوءٍ فَاصْرِفْهُ عَنِّي (۲)

وَأَذْحِرْ عَنِّي مَكْرَهُ (۳)

وَأَذِرْ عَنِّي شَرَّهُ (۴)

وَرُدِّ كَيْدَهُ فِي نَحْرِهِ (۵)

وَأَجْعَلْ بَيْنَ يَدَيْهِ سُدًّا حَتَّى تُعْمِيَ عَنِّي بَصَرَهُ (۶)

وَتُصِمَّ عَن ذِكْرِي سَمْعَهُ (۷)

وَتُقْفَلَ دُونَ إِخْطَارِي قَلْبَهُ (۸)

وَتُخْرَسَ عَنِّي لِسَانُهُ (۹)

وَتَقْمَعَ رَأْسُهُ وَتُدَلَّ عِزُّهُ (۱۰)

وَتُكْسِرَ جَبْرُوتُهُ (۱۱)

وَتُدَلَّ رَقَبَتُهُ (۱۲)

وَتُنْفَسَخَ كِبَرُهُ (۱۳)

وَتُؤْمِنَنِي مِنْ جَمِيعِ ضَرِّهِ وَشَرِّهِ وَغَمِّهِ وَهَمِّهِ وَلَمَزِهِ وَحَسَدِهِ وَعَدَاوَتِهِ (۱۴)

وَحَبَائِلِهِ وَ مَصَائِدِهِ وَ رَجُلِهِ وَ خَيْلِهِ (۱۵)

إِنَّكَ عَزِيزٌ قَدِيرٌ. (۱۶)

ص: ۱۴۲

-
- ۱- بارخدايا بر محمد و آتش درود فرست
  - ۲- و هر که عليه من اندیشه بد داشته باشد
  - ۳- او را از من بگردان
  - ۴- و نيرنگش را از من دور کن و شرش را از من بازدار
  - ۵- و مکرش را به گلوگاهش برگردان
  - ۶- و سدّی در مقابلش بپا کن که چشمش را از دیدن من کور
  - ۷- و گوشش را از شنیدن ذکر من کر سازی
  - ۸- و دلش را به وقت سوء نیت در حق من قفل نمایی
  - ۹- و زبانش را از گفتگو درباره من لال سازی
  - ۱۰- و سرش را به گرز ذلّت بکوبی
  - ۱۱- و عزتش را به ذلّت بدل کنی
  - ۱۲- و بزرگیش را بشکنی
  - ۱۳- و گردنش را به خواری فرود آوری و کبریائیش را از هم بپاشی
  - ۱۴- و مرا از همه ضرر و شر و طعن و غیبت و عیب جویی و حسد و دشمنی
  - ۱۵- و بندها و دامها و پیاده ها و سواره های او ایمن سازی
  - ۱۶- زیرا که تو غالب غیر مغلوب و دارای قدرت بی نهایتی.

الدعاء ۲۴ - پدر و مادر

وَ كَانَ مِنْ دَعَائِهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ لِأَبَوَيْهِ عَلَيْهِمَا السَّلَامُ (١)

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ عَبْدِكَ وَرَسُولِكَ (٢)

وَ أَهْلَ بَيْتِهِ الطَّاهِرِينَ وَ أَخْصِصْهُمْ بِأَفْضَلِ صَلَوَاتِكَ وَ رَحْمَتِكَ وَ بَرَكَاتِكَ وَ سَلَامِكَ (٣)

وَ أَخْصِصِ اللَّهُمَّ وَالِدِي بِالْكَرَامَةِ (٤)

لَدَيْكَ وَ الصَّلَاةَ مِنْكَ (٥)

يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ. (٦)

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ (٧)

وَ أَلْهِمْنِي عِلْمَ مَا يَجِبُ لَهُمَا عَلَى الْهَامَاً (٨)

وَ اجْمَعْ لِي عِلْمَ ذَلِكَ كُلِّهِ تَمَاماً (٩)

ثُمَّ اسْتَعْمَلْنِي بِمَا تُلْهِمُنِي مِنْهُ (١٠)

وَ وَفَّقْنِي لِلتُّفُؤْدِ فِيمَا تُبْصِرُنِي مِنْ عِلْمِهِ (١١)

حَتَّى لَا يُفُوتَنِي اسْتِعْمَالُ شَيْءٍ عَلَّمْتَنِيهِ (١٢)

ص: ١٤٣

١- « برای پدر و مادرش »

٢- خداوندا بر محمد بنده و فرستاده ات

۳- و بر خاندان پاکش درود فرست و آنان را به بهترین درودها و رحمت و برکات و سلام خود مخصوص گردان

۴- الهی و پدر و مادر مرا به کرامت

۵- نزد خود و درود از سوی خود اختصاص ده

۶- ای مهربانترین مهربانان.

۷- خداوندا بر محمد و آلش درود فرست

۸- و دانش آنچه از حقوق ایشان که بر من لازم است به من الهام کن

۹- و دانش تمام آن واجبات را بدون کم و زیاد برایم فراهم نما

۱۰- آنگاه مرا به آنچه در این زمینه به من الهام کرده ای به کار گیر

۱۱- و توفیقم ده تا نسبت به آنچه به من بصیرت می دهی اقدام کنم

۱۲- تا به کار بستن چیزی از آنچه به من تعلیم داده ای از دستم نرود

وَلَا تَثْقَلَ أَرْكَانِي عَنِ الْحُفُوفِ فِيمَا أَلْهَمْتَنِيهِ. (۱)

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ كَمَا شَرَّفْتَنَابِهِ (۲)

وَصَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ كَمَا أَوْجَبْتَ لَنَا الْحَقَّ عَلَى الْخَلْقِ بِسَبَبِهِ. (۳)

اللَّهُمَّ اجْعَلْنِي أَهَابُهُمَا هَيْبَةَ السُّلْطَانِ الْعُسُوفِ (۴)

وَأَبْرُهُمَا بَرَّ الْأُمِّ الرَّؤُوفِ (۵)

وَاجْعَلْ طَاعَتِي لِوَالِدَيْ وَبِرِّي بِهِمَا أَقْرَ لِعَيْنِي مِنْ رَقْدَةِ الْوَسْنَانِ (۶)

وَأَثْلَجْ لِصَدْرِي مِنْ شَرِبَةِ الظَّمْئَانِ (۷)

حَتَّى أُؤَثِّرَ عَلَى هَوَايَ هَوَاهُمَا (۸)

وَأُقَدِّمَ عَلَى رِضَايَ رِضَاهُمَا (۹)

وَأَسْتَكْثِرَ بَرَّهُمَا بِي وَإِنْ قَلَّ (۱۰)

وَأَسْتَقِلَّ بَرِّي بِهِمَا وَإِنْ كَثُرَ (۱۱)

اللَّهُمَّ خَفِّضْ لَهُمَا صَوْتِي (۱۲)

ص: ۱۴۴

-
- ۱- و ارکان بدنم از خدمتی که مرا به آن ملهم فرموده ای احساس گرانی ننماید.
  - ۲- خداوندا بر محمد و آلش درود فرست همان طور که ما را به وجودش سرافراز فرمودی
  - ۳- و بر محمد و آلش درود فرست. همان سان که به سبب آن حضرت حقی از ما بر عهده مردم واجب نمودی.
  - ۴- خداوندا چنان کن که از هیبت پدر و مادرم چون از هیبت سلطان خودکامه بیمناک باشم
  - ۵- و به هر دو چون مادری مهربان نیکی نمایم
  - ۶- و اطاعت از آنان و نیکی به هر دوی آنان را در نظرم از لذت خواب در چشم خواب آلوده شیرین تر
  - ۷- و برای سوز سینه ام از شربت گوارا در ذائقه تشنه خنک تر گردان
  - ۸- تا خواسته ایشان را بر خواسته خود ترجیح دهم
  - ۹- و خرسندی آن دو را بر خرسندی خود مقدم دارم
  - ۱۰- و خوبی ایشان را در حق خود هرچند اندک باشد زیاد بینم
  - ۱۱- و نیکویی خود را درباره ایشان. گرچه بسیار باشد کم شمارم
  - ۱۲- خداوندا صدایم را در محضر آنان ملایم کن

وَأَطِبْ لَهُمَا كَلَامِي (١)

وَالِنِ لَهُمَا عَرِيكَتِي (٢)

وَأَعْطِفْ عَلَيْهِمَا قَلْبِي (٣)

وَصَيِّرْنِي بِهِمَا رَفِيقًا وَعَلَيْهِمَا شَفِيقًا. (٤)

اللَّهُمَّ اشْكُرْ لَهُمَا تَزْيِيتِي (٥)

وَاثْبُتْهُمَا عَلَيَّ تَكْرِمَتِي. (٦)

وَاحْفَظْ لَهُمَا مَا حَفِظَاهُ مِنِّي فِي صِغَرِي (٧)

اللَّهُمَّ وَمَا مَسَّهُمَا مِنِّي مِنْ أَدَى (٨)

أَوْ خَلَصَ إِلَيْهِمَا عَنِّي مِنْ مَكْرُوهٍ (٩)

أَوْ - ضَاعَ قَبْلِي لَهُمَا مِنْ حَقٍّ (١٠)

فَاجْعَلْهُ حِطَّةً لِدُنُوبِهِمَا (١١)

وَعُلُوءًا فِي دَرَجَاتِهِمَا (١٢)

وَزِيَادَةً فِي حَسَنَاتِهِمَا (١٣)

ص: ١٤٥

- ۲- و خویم را نسبت به آنان نرمی عنایت کن
- ۳- و قلبم را بر هر دو مهربان ساز
- ۴- و مرا نسبت به هر دو خوشرفتار و دلسوز قرار ده
- ۵- خداوندا هر دو را به پاس تربیت من جزای نیکو ده
- ۶- و در مقابل آنکه مرا گرامی داشتند جزای خیر عطا فرما .
- ۷- و هرچه را در کودکی نسبت به من منظور داشته اند در حق ایشان - منظور کن
- ۸- خداوندا اگر از جانب من آزاری به آنان رسیده
- ۹- یا از من کار ناخوشایندی دیده اند
- ۱۰- یا حقی از آنان به وسیله من از بین رفته
- ۱۱- همه را موجب پاک شدن آنان از گناهانشان
- ۱۲- و مایه رفعت مقامشان و
- ۱۳- افزونی حسناتشان قرار ده

یا مُبَدِّلِ السَّيِّئَاتِ بِأَضْعَافِهَا مِنَ الْحَسَنَاتِ (۱)

اللَّهُمَّ وَ مَا تَعَدَّيَا عَلَيَّ فِيهِ مِنْ قَوْلٍ (۲)

أَوْ أَسْرَفَا عَلَيَّ فِيهِ مِنْ فِعْلٍ (۳)

أَوْ ضَيَّعَا لِي مِنْ حَقٍّ (۴)

أَوْ قَصَّرَا بِي عَنْهُ مِنْ وَاجِبٍ (۵)

فَقَدْ وَهَبْتُهُ لَهُمَا (۶)

وَ جُدْتُ بِهِ عَلَيْهِمَا (۷)

وَرَغِبْتُ إِلَيْكَ فِي وَضْعِ تَبِعْتِهِ عَنْهُمَا (۸)

فَأَنِّي لَا أَتَّهَمُهُمَا عَلَى نَفْسِي (۹)

وَلَا أَسْتَبْطِئُهُمَا فِي بَرِّي (۱۰)

وَلَا أَكْرَهُ مَا تَوَلَّيَاهُ مِنْ أَمْرِي يَا رَبِّ (۱۱)

فَهُمَا أَوْجَبُ حَقًّا عَلَيَّ (۱۲)

وَأَقْدَمُ إِحْسَانًا إِلَيَّ (۱۳)

وَأَعْظَمُ مَنَّةً لَدَيَّ مِنْ أَنْ أَقَاصَّهُمَا بِعَدْلٍ (۱۴)

أَوْ أُجَازِيَهُمَا عَلَى مِثْلِ (۱۵)

ص: ۱۴۶

-
- ۱- ای که بدیها را به چندین برابر به خوبی تبدیل می نمایی
  - ۲- الهی اگر در گفتار با من از اندازه بیرون رفته اند
  - ۳- یا در عملی نسبت به من زیاده روی نموده اند
  - ۴- یا حقی از من ضایع کرده اند
  - ۵- یا از وظیفه پدر و مادری در حق من کوتاهی نموده اند
  - ۶- حق خود را به آنان بخشیدم
  - ۷- و آن را برایشان نثار کردم
  - ۸- و از تو می خواهم که وزر و وبال آن را از دوش آنان برداری
  - ۹- زیرا که من نسبت به خود آنان را در کوتاهی حق متهم نمی کنم

- ۱۰- و آنان را در مهربانی در حق خودم سهل انگار نمی دانم
- ۱۱- و از آنچه درباره ام انجام داده اند ناراضی نیستم ای پروردگار من
- ۱۲- زیرا رعایت حق آنان بر من واجب تر
- ۱۳- و احسانشان نسبت به من دیرینه تر
- ۱۴- و منتشان بر من بیشتر از آن است که از آنان از روی عدل تقاص بکشم
- ۱۵- یا نسبت به ایشان معامله به مثل کنم

أَيْنَ إِذَا - يَا إِلَهِي - طُولُ شُغْلِهِمَا بَتْرِيَّتِي؟ (۱)

وَأَيْنَ شِدَّةُ تَعَبِهِمَا فِي حِرَاسَتِي؟ (۲)

وَأَيْنَ إِفْتَارُهُمَا عَلَيَّ أَنْفُسِهِمَا لِلتَّوَسُّعَةِ عَلَيَّ؟! (۳)

هَيْهَاتَ مَا يَسْتَوْفِيَانِ مِنِّي حَقَّهُمَا (۴)

وَلَا أُدْرِكُ مَا يَجِبُ عَلَيَّ لَهُمَا (۵)

وَلَا أَنَا بِقَاضٍ وَظِيْفَةٌ خِدْمَتِهِمَا (۶)

فَصَلِّ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَآلِهِ (۷)

وَاعْنِي يَا خَيْرَ مَنْ اسْتَعِينَ بِهِ (۸)

وَوَفَّقْنِي يَا أَهْدَى مَنْ رُغِبَ إِلَيْهِ (۹)

وَلَا تَجْعَلْنِي فِي أَهْلِ الْعُقُوقِ لِإِلْبَاءِ الْأُمَّهَاتِ يَوْمَ تُجْزَى كُلُّ نَفْسٍ بِمَا كَسَبَتْ وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ. (۱۰)

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَآلِهِ وَذُرِّيَّتِهِ (۱۱)

- ۱- الهی اگر چنین کنم پس روزگار مدیدی که در تربیت من سپری کرده اند
- ۲- و رنج های زیادی که در نگاهداری من تحمّل نموده اند
- ۳- و آن همه که بر خود تنگ گرفتند تا زندگی مرا گشایشی باشد چه می شود؟
- ۴- بدون شک بعید است که بتوانند حق خود را از من دریافت دارند
- ۵- و من نمی توانم حقوقی را که بر عهده ام دارند تدارک نمایم
- ۶- و وظیفه خدمت آنان را بجای آورم
- ۷- پس بر محمد و آلش درود فرست
- ۸- و ای بهترین کسی که از تو یاری جویند مرا یاری ده
- ۹- و ای راهنماینده ترکسی که به او روی آورده می شود مرا توفیق ده
- ۱۰- و در آن روز که همه بدون آنکه بر آنان ستم رود جزا می بینند مرا در زمره آنان که عاق پدر و مادرند
قرار مده
- ۱۱- خداوندا بر محمد و آل او و نسل او درود فرست

وَ اَخْصُصْ. اَبَوِيَّ بِاَفْضَلِ مَا خَصَّصْتَ بِهٖ اِباَءَ عِبَادِكَ الْمُؤْمِنِيْنَ وَ اُمَّهَاتِهِمْ (۱)

يا اَرْحَمَ الرَّاحِمِيْنَ. (۲)

اَللّٰهُمَّ لَا تُنْسِنِيْ ذِكْرَهُمَا فِيْ اَدْبَارِ. صَلَوَاتِيْ (۳)

وَ فِيْ اِنَّا مِنْ اِنَاءِ لَيْلِيْ (۴)

وَ فِيْ كُلِّ سَاعَةٍ مِنْ سَاعَاتِ نَهَارِيْ. (۵)

اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ وَ اٰلِهٖ (۶)

وَاعْفِرْ لِي بُدْعَائِي لَهُمَا (۷)

وَاعْفِرْ لَهُمَا بِيْرِهِمَا بِيْ مَغْفِرَةً حَتْمًا (۸)

وَارْضَ عَنْهُمَا بِشَفَاعَتِي لَهُمَا رِضًى عَزْمًا (۹)

وَبَلِّغُهُمَا بِالْكَرَامَةِ مَوَاطِنَ السَّلَامَةِ. (۱۰)

اللَّهُمَّ وَإِنْ سَبَقَتْ مَغْفِرَتُكَ لَهُمَا فَشَفِّعْهُمَا فِيَّ (۱۱)

وَإِنْ سَبَقَتْ مَغْفِرَتُكَ لِي فَشَفِّعْنِي فِيهِمَا (۱۲)

حَتَّى نَجْتَمِعَ بِرَأْفَتِكَ فِي دَارِ كِرَامَتِكَ (۱۳)

وَمَحَلِّ مَغْفِرَتِكَ وَرَحْمَتِكَ (۱۴)

إِنَّكَ ذُو الْفَضْلِ الْعَظِيمِ وَالْمَنَّ الْقَدِيمِ (۱۵)

وَ أَنْتَ أَرْحَمُ الرَّاحِمِينَ. (۱۶)

ص: ۱۴۸

۱- و پدر و مادرم را به بهترین چیزی که پدران و مادران بندگان باایمانت را به آن مخصوص گرداندی

مخصوص گردان

۲- ای مهربانترین مهربانان

۳- خداوندا یاد آنان را در پس نمازهایم

۴- و در هیچ وقتی از اوقات شبم

۵- و ساعتی از ساعات روزم از صفحه قلبم مزدای.

- ۶- خداوندا بر محمد و آلش درود فرست
- ۷- و مرا به برکات دعایی که برای آنان دارم پیامرز
- ۸- و آن دو را به سبب خوبیهایی که در حق من داشته اند مشمول غفران حتمی قرار ده
- ۹- و از آنان به شفاعت من از آنان به طور مسلّم خشنود شو
- ۱۰- و آنان را با کرامت به سر منزل سلامت برسان.
- ۱۱- خداوندا اگر پدر و مادرم را پیش از من آمرزیده ای پس ایشان را شفیع من قرار ده
- ۱۲- و اگر مرا پیش از آنان مورد آمرزش قرار داده ای پس مرا شفیع ایشان کن
- ۱۳- تا در پرتو مهربانیت در سرای کرامت
- ۱۴- و جایگاه مغفرت و رحمت گرد آئیم
- ۱۵- زیرا که تو صاحب فضل بزرگ و نعمت قدیمی
- ۱۶- و تو مهربانترین مهربانانی.

الدعاء ۲۵ - فرزندان

وَ كَانَ مِنْ دَعَائِهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ لِوُلْدِهِ عَلَيْهِمُ السَّلَامُ (۱)

اَللّٰهُمَّ وَ مِنْ عَلَيَّ بِنِقَاءِ وُلْدِي (۲)

وَ بِاصْلَاحِهِمْ لِي (۳)

وَ بِاِمْتِنَاعِي بِهِمْ. (۴)

اِلٰهِي اَمْدُدْ لِي فِي اَعْمَارِهِمْ (۵)

وَ زِدْ لِي فِي اَجَالِهِمْ (۶)

وَ رَبِّ لِي صَغِيرُهُمْ (۷)

وَقَوْلِي ضَعِيفَهُمْ (۸)

وَأَصِحَّ لِي أَبْدَانُهُمْ وَأَدْيَانَهُمْ وَأَخْلَاقَهُمْ (۹)

وَعَافِيَهُمْ فِي أَنْفُسِهِمْ وَفِي جَوَارِحِهِمْ (۱۰)

وَفِي كُلِّ مَاعْنِيَتْ بِهِ مِنْ أَمْرِهِمْ وَأَدْرِرْ لِي وَعَلَى يَدِي أَرْزَاقَهُمْ (۱۱)

ص: ۱۴۹

۱- «دعا درباره فرزندان»

۲- خداوندا بر من منت گذار به بقای فرزندانم

۳- و به شایسته نمودن ایشان برای من

۴- و به بر خورداری من از آنان.

۵- خداوندا عمر آنان را برای من طولانی گردان

۶- و بر ایام زندگی شان برای من بیفز

۷- و خردسالشان را برایم تربیت کن

۸- و ناتوانشان را برایم نیرو ده

۹- و بدنها و دینشان و اخلاقشان را برایم به سلامت دار

۱۰- و آنان را در جان و اعضا و هر کارشان که به آن اهتمام دارم عافیت بخش

۱۱- و برای من و به دست من روزی آنان را وسعت ده

وَأَجْعَلُهُمْ أَبْرَارًا اتَّقِيَاءَ بُصْرَاءَ سَامِعِينَ مُطِيعِينَ لَكَ (۱)

وَلِأَوْلِيَائِكَ مُحِبِّينَ مُنَاصِحِينَ (۲)

وَلِجَمِيعِ اَعْدَائِكَ مُعَانِدِينَ وَ مُبْغِضِينَ اَمِينَ (۳)

اَللّٰهُمَّ اَشْدُدْ بِهِمْ عَضْدِي (۴)

وَ اَقِمَّ بِهِمْ اَوْدِي (۵)

وَ كَثِّرْ بِهِمْ عَدَدِي (۶)

وَ زَيِّنْ بِهِمْ مَحْضَرِي (۷)

وَ اَحْيِ بِهِمْ ذِكْرِي (۸)

وَ اَكْفِنِي بِهِمْ فِي غَيْبَتِي (۹)

وَ اَعِنِّي بِهِمْ عَلٰى حَاجَتِي (۱۰)

وَ اجْعَلْهُمْ لِي مُحِبِّينَ (۱۱)

وَ عَلَيَّ حَدِيْبِيْنَ مُقْبِلِيْنَ مُسْتَقِيْمِيْنَ لِي (۱۲)

مُطِيعِيْنَ غَيْرِ عَاصِيْنَ وَ لَا عَاقِبِيْنَ وَ لَا مُخَالِفِيْنَ وَ لَا خَاطِئِيْنَ (۱۳)

ص: ۱۵۰

-
- ۱- و آنان را نیکوکارانی بانقوا و صاحبان بصیرت و شنوای حق و مطیع خود گردان
  - ۲- و نسبت به اولیاء خود عاشق و خیرخواه
  - ۳- و نسبت به دشمنانت دشمن و کینه توز قرار ده الهی وضع فرزندانم اینچنین باد.
  - ۴- خداوندا بازویم را به وجودشان نیرومند

- ۵- و اختلال امورم را به آنان اصلاح
- ۶- و تبارم را به سبب آنان بسیار
- ۷- و مجلسم را به وجودشان آراسته
- ۸- و یادم را به آنان زنده دار
- ۹- و در نبودم کارم را به وسیله آنان کفایت کن
- ۱۰- و به دست آنان در برآمدن نیازم مرا یاری ده
- ۱۱- آنان را عاشق من گردان
- ۱۲- و مهربانانی که متوجه من و پیوسته فرمانبر من باشند
- ۱۳- و از من اطاعت کنند و روی در نافرمانی من ننهند و نسبت به من نافرمانی و بدی و مخالفت و خطا نداشته باشند

وَأَعِنِّي عَلَى تَرْبِيَّتِهِمْ وَتَأْدِيبِهِمْ وَبِرِّهِمْ (۱)

وَهَبْ لِي مِنْ لَدُنْكَ مَعَهُمْ أَوْلَادًا - ذُكُورًا (۲)

وَأَجْعَلْ ذَلِكَ خَيْرًا لِي (۳)

وَأَجْعَلْهُمْ لِي عَوْنًا عَلَى مَا سَأَلْتُكَ (۴)

وَأَعِزَّنِي وَذُرِّيَّتِي مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ (۵)

فَإِنَّكَ خَلَقْتَنَا وَآمَرْتَنَا وَنَهَيْتَنَا (۶)

وَرَغَبْتَنَا فِي ثَوَابِ مَا آمَرْتَنَا (۷)

وَرَهَبْتَنَا عِقَابَهُ (۸)

وَجَعَلْتَ لَنَا عَدُوًّا يَكِيدُنَا (۹)

سَلَّطْتُهُ مِنَّا عَلَىٰ مَا لَمْ تُسَلِّطْنَا عَلَيْهِ مِنْهُ (۱۰)

أَسْكَنْتَهُ صُدُورَنَا (۱۱)

وَ أَجْرِيَّتَهُ مَجَارِي دِمَائِنَا (۱۲)

ص: ۱۵۱

-
- ۱- و مرا در تربیت و خوبی کردن در حقشان یاری فرما
  - ۲- و از عنایت خود علاوه بر آنان به من فرزندان ذکور بخش
  - ۳- در این کار برایم خیر قرار ده
  - ۴- و و آنان را در آنچه از تو می خواهم یاورم ساز
  - ۵- و مرا و اولاد مرا از شیطان رانده شده حفظ کن
  - ۶- که تو ما را آفریدی و به ما امر و نهی فرمودی
  - ۷- و در اجر اطاعت از امر خود تشویق
  - ۸- و به عذاب ارتکاب نهی خود تهدیدمان نمودی
  - ۹- و برای ما دشمنی قرار دادی که با ما نیرنگ می کند
  - ۱۰- و او را بر ما تسلطی دادی که ما را به آن اندازه بر او سلطه نیست
  - ۱۱- او را در دلهای ما جای دادی
  - ۱۲- و در مجاری خونمان روان کردی

لَا يَغْفُلُ إِنْ غَفَلْنَا (۱)

وَ لَا يَنْسِي إِنْ نَسِينَا (۲)

يُؤْمِنُنَا عِقَابَكَ (۳)

و يُخَوِّفُنَا بِغَيْرِكَ (٤)

إِنْ هَمَمْنَا بِفَاحِشَةٍ شَجَعْنَا عَلَيْهَا (٥)

وَإِنْ هَمَمْنَا بِعَمَلٍ صَالِحٍ تَبَطَّنَا عَنْهُ (٦)

يَتَعَرَّضُ لَنَا بِالشَّهَوَاتِ (٧)

وَإِنْ نَصَبْنَا لَنَا بِالشُّبُهَاتِ (٨)

إِنْ وَعَدْنَا كَذَبْنَا (٩)

وَإِنْ مَنَّا أَخْلَفْنَا (١٠)

وَإِلَّا تَصْرِفْ عَنَّا كَيْدَهُ يُضِلَّنَا (١١)

وَإِلَّا تَقِنَا خَبَالَهُ يَسْتَرِلْنَا. (١٢)

اللَّهُمَّ فَاقْهَرِ سُلْطَانَهُ عَنَّا بِسُلْطَانِكَ (١٣)

حَتَّى تَحْبِسَهُ عَنَّا بِكَثْرَةِ الدُّعَاءِ لَكَ (١٤)

ص: ١٥٢

۱- او را در دل‌های ما جای دادی اگر ما از او غفلت کنیم او از ما غافل نگردد

۲- و اگر فراموشش کنیم او ما را فراموش نکند

۳- ما را از عقاب تو ایمن کند

۴- و از غیر تو بترساند

- ۵- چون به کار زشت همت کنیم ما را به آن دلیر می نماید
- ۶- و چون به عمل صالح رو کنیم ما را از آن باز می دارد
- ۷- با شهوات در جستجوی ماست
- ۸- و در راه ما دام شبهه نصب کند
- ۹- اگر ما را وعده دهد دروغ می گوید
- ۱۰- و اگر به نویدی
- ۱۱- و اگر به نویدی با تو - حيله و نیرنگش را از ما نگردانی ما را گمراه می کند
- ۱۲- و اگر از فساد او نگاهمان نداری ما را دچار لغزش می نماید.
- ۱۳- خداوند از بردستی او را به زبردستی خودت از ما دور کن
- ۱۴- تا به سبب کثرت دعایمان او را از ما بازداری

فَنُصَبِحَ مِنْ كَيْدِهِ فِي الْمَعْصُومِينَ بِكَ. (۱)

اللَّهُمَّ اعْطِنِي كُلَّ سُؤْلِي (۲)

وَاقْضِ لِي حَوَائِجِي (۳)

وَلَا تَمْنَعْنِي الْإِجَابَةَ وَقَدْ ضَمِنْتَهَا لِي (۴)

وَلَا تَحْجُبْ دُعَائِي عَنْكَ وَقَدْ أَمَرْتَنِي بِهِ (۵)

وَأَمْنُنْ عَلَيَّ بِكُلِّ مَا يُصْلِحُنِي فِي دُنْيَايَ وَآخِرَتِي (۶)

مَا ذَكَرْتُ مِنْهُ وَ مَا نَسِيتُ (۷)

أَوْ أَظْهَرْتُ أَوْ أَخْفَيْتُ أَوْ (۸)

أَعْلَنْتُ أَوْ أَسْرَرْتُ (۹)

وَأَجْعَلْنِي فِي جَمِيعِ ذَلِكَ مِنَ الْمُنْصَلِحِينَ بِسُؤَالِي إِيَّاكَ (۱۰)

ص: ۱۵۳

-
- ۱- تا در پناهت از نیرنگ او در طایفه بی گناهان قرار گیریم.
  - ۲- خداوندا تمام خواسته هایم را عطا کن
  - ۳- و حوائجم را برآور
  - ۴- و مرا از اجابت دعا ممنوع مکن که تو خود استجابت دعا را برایم ضامن شده ای
  - ۵- و دعایم را از خودت محجوب مدار که تو مرا به دعا فرمان داده ای
  - ۶- و هر چه را که در این جهان و آن جهان باعث اصلاح حالم شود به من کرامت کن
  - ۷- خواه یادآور شده خواه فراموش کرده باشم
  - ۸- اظهار کرده یا پوشیده باشم
  - ۹- آشکارا درخواست نموده باشم یا در پنهانی
  - ۱۰- و در تمام این جهات به سبب تقاضایی که تنها از تو دارم مرا از کسانی که کار خود به اصلاح آورند قرار ده

الْمُنْجِحِينَ بِالطَّلَبِ إِلَيْكَ (۱)

غَيْرِ الْمَمْنُوعِينَ بِالتَّوَكُّلِ عَلَيْكَ (۲)

الْمُعَوِّدِينَ بِالتَّعَوُّذِ بِكَ (۳)

الرَّابِحِينَ فِي التِّجَارَةِ عَلَيْكَ (۴)

الْمُجَارِينَ بِعِزِّكَ (۵)

الْمُوسِعِ عَلَيْهِمُ الرِّزْقِ الْحَلَالِ مِنْ فَضْلِكَ الْوَاسِعِ بِجُودِكَ وَكَرَمِكَ (٦)

الْمُعَزِّينَ مِنَ الدُّلِّ بِكَ (٧)

وَالْمُجَارِينَ مِنَ الظُّلْمِ بِعَدْلِكَ (٨)

وَالْمُعَافِينَ مِنَ الْبَلَاءِ بِرَحْمَتِكَ (٩)

وَالْمُغْنِينَ مِنَ الْفَقْرِ بِغِنَاكَ (١٠)

وَالْمَعْصُومِينَ مِنَ الذُّنُوبِ وَالزَّلَلِ وَالْخَطَاةِ بِتَّقْوَاكَ (١١)

وَالْمُوفِّقِينَ لِلْخَيْرِ وَالرُّشْدِ وَالصَّوَابِ بِطَاعَتِكَ (١٢)

ص: ١٥٤

-
- ١- آنان که به درخواستشان از تو در شمار کامیابان شدند
  - ٢- و به خاطر اعتماد بر تو محروم از لطفت نشدند
  - ٣- از آن گروه که به پناه آوردن به تو خو کرده
  - ٤- و از سوداگری با تو سود سرشار بردند
  - ٥- آنان که در پناه عزت نشستند
  - ٦- و به جود و کرمت از فضل واسع تو روزی حلال وسیع یافتند
  - ٧- و به عنایت تو از خواری به عزت رسیده
  - ٨- و از ستم در پناه عدلت زندگی می کنند
  - ٩- و به رحمتت از بلا رهیده
  - ١٠- و به بی نیازی تو از فقر و نداری به توانگری رسیده اند

- ۱۱- و به حفظ تو از گناهان و لغزش ها و خطاها در امان مانده
۱۲- و در سایه طاعتت به خیر و رشد و صواب موفق گردیده اند

وَالْمُحَالِ بَيْنَهُمْ وَبَيْنَ الذُّنُوبِ بِقُدْرَتِكَ (۱)

التَّارِكِينَ لِكُلِّ مَعْصِيَتِكَ السَّاكِنِينَ فِي جُورِكَ. (۲)

اللَّهُمَّ أَعْطِنَا جَمِيعَ ذَلِكَ بِتَوْفِيقِكَ وَرَحْمَتِكَ (۳)

وَأَعِزَّنَا مِنْ عَذَابِ السَّعِيرِ (۴)

وَاعْطِ جَمِيعَ الْمُسْلِمِينَ وَالْمُسْلِمَاتِ (۵)

وَالْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ مِثْلَ الَّذِي سَأَلْتُكَ لِنَفْسِي وَلِوَلَدِي فِي عَاجِلِ الدُّنْيَا وَاجِلِ الْآخِرَةِ (۶)

إِنَّكَ قَرِيبٌ مُجِيبٌ سَمِيعٌ عَلِيمٌ عَفُوٌّ غَفُورٌ رُوُوفٌ رَحِيمٌ (۷)

وَإِنَّا فِي الدُّنْيَا حَسَنَةٌ وَفِي الْآخِرَةِ حَسَنَةٌ (۸)

وَإِنَّا عَذَابَ النَّارِ. (۹)

ص: ۱۵۵

-
- ۱- و به قدرت تو میان آنان و گناهان حایلی ایجاد شده
۲- و هرگونه نافرمانی تو را به زمین نهاده و در جوار رحمتت ساکن شده اند.
۳- خداوندا همه این امور را به توفیق و رحمت خود به ما عطا فرما
۴- و ما را از عذاب دوزخ پناه ده
۵- و به تمام مردان و زنان مسلمان

- ۶- و مردان و زنان باایمان همه آنچه را که برای خود و فرزندانم از تو خواستم در این جهان و آن جهان عنایت کن
- ۷- که تو نزدیک و اجابت کننده و شنوا و دانا و عفو کننده و آمرزنده و دلسوز و مهربان هستی
- ۸- و ما را در این دنیا حسنه و در آن دنیا حسنه مرحمت فرما
- ۹- و از عذاب جهنم حفظ نما.

الدعاء ۲۶ - همسایگان و دوستان

- وَ كَانَ مِنْ دَعَائِهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ لِجِيرَانِهِ ذَكَرَهُمْ وَ أَوْلِيَاءِهِ إِذَا (۱)
- أَلَلَّهُمْ صَلَّى عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ وَ تَوَلَّنِي فِي جِيرَانِي وَ مَوَالِي (۲)
- الْعَارِفِينَ بِحَقِّنَا وَالْمُنَابِذِينَ لِأَعْدَائِنَا بِأَفْضَلِ وَلَايَتِكَ وَ (۳)
- وَفَقَّهُمْ لِإِقَامَةِ سُنَّتِكَ وَالْأَخْذِ بِمَحَاسِنِ أَدَبِكَ فِي إِزْفَاقِ (۴)
- ضَعِيفِهِمْ وَ سَدِّ خَلَّتِهِمْ وَ عِيَادَةِ مَرِيضِهِمْ وَ هِدَايَةِ (۵)
- مُسْتَرَشِدِهِمْ وَ مُنَاصَحَةِ مُسْتَشِيرِهِمْ وَ تَعَهُّدِ قَادِمِهِمْ (۶)
- وَ كِتْمَانِ أَسْرَارِهِمْ وَ سِتْرِ عَوْرَاتِهِمْ وَ نُصْرَةِ مَظْلُومِهِمْ (۷)
- وَ حُسْنِ مُوَاسَاتِهِمْ بِالْمَاعُونَ وَ الْعَوْدِ عَلَيْهِمْ بِالْجِدَّةِ (۸)
- وَ الْإِفْضَالِ وَ إِعْطَاءِ مَا يَجِبُ لَهُمْ قَبْلَ السُّؤَالِ. وَ اجْعَلْنِي (۹)

- ۱- «دعادر باره همسایگان و دوستانش» <
- ۲- بارخدایا بر محمد و آلش درود فرست و مرا در رابطه با رعایت حق همسایگان و دوستانم
- ۳- که به حق ما معرفت دارند و با دشمنان ما در ستیزند به بهترین صورت یاری فرما و
- ۴- ایشان را برای بپا داشتن سنت خود و به کار گرفتن آداب نیکویت در ارفاق به
- ۵- ضعیفان و برآوردن حاجت آنان و عیادت بیماران و هدایت
- ۶- راهجویان و خیرخواهی نسبت به مشورت کنندگان و دیدار نمودن از مسافران برگشته به وطن
- ۷- و پنهان داشتن راز مردم و پوشاندن عیوب خلق خدا و یاری دادن به ستمدیدگان
- ۸- و حسن مواسات در مایحتاج زندگی با آنان و دریغ نورزیدن از پیشکش
- ۹- و بخشش فراوان و عطا کردن پیش از درخواست موفق فرما.

اللَّهُمَّ اجْزِي بِالْإِحْسَانِ مُسِيئَتَهُمْ وَأَعْرِضْ بِالتَّجَاوُزِ عَنْ (۱)

ظَالِمِهِمْ وَأَسْتَعْمِلْ حُسْنَ الظَّنِّ فِي كَافَّةِهِمْ وَآتَوَلَّى بِالْبِرِّ (۲)

عَامَّتَهُمْ وَأَغْضُ بَصْرِي عَنْهُمْ عَفَّةً وَالْيُنْ جَانِبِي (۳)

لَهُمْ تَوَاضَعًا وَارِقُّ عَلَى أَهْلِ الْبَلَاءِ مِنْهُمْ رَحْمَةً وَأَسِرُّ (۴)

لَهُمْ بِالْغَيْبِ مَوَدَّةً وَ أَحِبُّ بَقَاءَ النُّعْمَةِ عِنْدَهُمْ نُصْحًا (۵)

وَ أَوْجِبْ لَهُمْ مَا أَوْجِبُ لِحَامَّتِي وَ أَرَعِي لَهُمْ مَا أَرَعِي (۶)

لِخَاصَّتِي. اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ وَارْزُقْنِي مِثْلَ ذَلِكَ (۷)

ص: ۱۵۷

- ۲- صرف نظر کنم و نسبت به همه آنان نیک گمان باشم و با همه آنان به نیکی
- ۳- رفتار کنم و چشم از خطای آنان عفیفانه بپوشم و از باب فروتنی
- ۴- با ایشان نرم باشم و بر بلادیدگان آنان به آئین رحمت رقت آورم و در
- ۵- نبودشان دوستی و محبت خود را بر آنان ظاهر سازم و از سراخلاص دلبسته دوام نعمت آنان باشم
- ۶- و هر چه را برای خویشان خود لازم می دانم در حق آنان لازم بدانم و آنچه را برای مخصوصان خود رعایت می کنم
- ۷- برای آنان نیز رعایت نمایم. خداوندا بر محمد و آل او درود فرست و مرا نیز از طرف

مِنْهُمْ وَاجْعَلْ لِي أَوْفَى الْحُطُوطِ فِيمَا عِنْدَهُمْ وَزِدْهُمْ (۱)

بَصِيرَةً فِي حَقِّي وَ مَعْرِفَةً بِفَضْلِي حَتَّى يَسْعَدُوا بِي وَأَسْعَدَ (۲)

بِهِمْ اٰمِيْنَ رَبَّ الْعٰلَمِيْنَ. (۳)

ص: ۱۵۸

-
- ۱- آنان رفتاری بدین صورت نصیب فرما و سهمی کامل تر از آنچه از خوبیهها نزد آنان است برای من قرار ده و
- ۲- بصیرت آنان را در حق من و معرفتشان را به فضل من زیاد کن تا به وسیله من اهل سعادت شوند و من نیز به سبب آنان
- ۳- نیکبخت گردم خداوندا دعایم را مستجاب گردان.

الدعاء ۲۷ - مرزداران

وَ كَانَ مِنْ دَعَائِهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ لِأَهْلِ الثُّغُورِ (۱)

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ (٢)

وَ حَصِّنْ نُغُورَ الْمُسْلِمِينَ بِعِزَّتِكَ (٣)

وَ أَيِّدْ حُمَاتَهَا بِقُوَّتِكَ (٤)

وَ أَسْبِغْ عَطَايَاهُمْ مِنْ جِدَّتِكَ. (٥)

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ آلِهِ (٦)

وَ كَثِّرْ عِدَّتَهُمْ (٧)

وَ اشْحِذْ أَسْلِحَتَهُمْ (٨)

وَ احْرُسْ حَوَازِيَهُمْ (٩)

وَ أَمْنِعْ حَوْمَتَهُمْ (١٠)

وَ أَلْفِ جَمْعَهُمْ (١١)

ص: ١٥٩

١- «دعا برای مرزداران»

٢- بارالها بر محمد و آتش درود فرست

٣- و سرحدات و مرزهای مسلمانان را به عزتت پاس دار

٤- و نگهبانان مرزها را به قوتت تأیید کن

٥- و عطایای ایشان را به توانگری بی پایانت سرشار ساز.

٦- بارخدایا بر محمد و آتش درود فرست

- ۷- و بر شمار ایشان بیفزای
 ۸- و اسلحه و جنگ افزارشان را برائی ده
 ۹- و حوزه آنان را محافظت فرما
 ۱۰- و جوانب جبهه آنان را محکم و نفوذناپذیر گردان
 ۱۱- و جمع آنان را یکدل و هماهنگ نما

و دَبِّرْ أَمْرَهُمْ (۱)

و وَاثِرٍ بَيْنَ مِيرِهِمْ (۲)

و تَوَحَّدَ بِكِفَايَةِ مُؤَنِّهِمْ (۳)

وَأَعِضُدُهُمْ بِالنَّصْرِ (۴)

وَأَعِنُّهُمْ بِالصَّبْرِ (۵)

وَالطُّفَّ لَهُمْ فِي الْمَكْرِ (۶)

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ (۷)

وَعَرِّفُهُمْ مَا يَجْهَلُونَ (۸)

وَعَلِّمُهُمْ مَا لَا يَعْلَمُونَ (۹)

وَبَصِّرُهُمْ مَا لَا يُبْصِرُونَ (۱۰)

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ (۱۱)

وَأَنْسِبِهِمْ عِنْدَ لِقَائِهِمُ الْعَدُوَّ ذِكْرَ دُنْيَاهُمْ الْخِدَاعَةَ الْغُرُورَ (۱۲)

وَأَمْحُ عَنْ قُلُوبِهِمْ خَطَرَاتِ الْمَالِ الْفُتُونِ (۱۳)

وَأَجْعَلِ الْجَنَّةَ نَصَبَ أَعْيُنِهِمْ (۱۴)

وَلَوْحٍ مِنْهَا لِأَبْصَارِهِمْ مَا أَعَدَدْتَ فِيهَا مِنْ مَسَاكِنِ الْخُلْدِ (۱۵)

وَمَنَازِلِ الْكِرَامَةِ (۱۶)

وَالْحُورِ الْحِسَانِ (۱۷)

ص: ۱۶۰

-
- ۱- و کارشان را روبراه کن
  - ۲- و آذوقه شان را پیایی برسان
  - ۳- و خود به تنهایی مؤونه آنان را کفایت نما
  - ۴- و به نصرت خود تقویتشان فرما
  - ۵- و به صبر یاریشان ده
  - ۶- و ایشان را چاره جوئیهای دقیق بیاموز.
  - ۷- بارخدایا بر محمد و آلش درود فرست
  - ۸- و آنان را به آنچه نمی دانند معرفت ده
  - ۹- و از آنچه بی خبرند آگاهشان ساز
  - ۱۰- و به آنچه بینش ندارند بینش عطا کن.
  - ۱۱- بارخدایا بر محمد و آلش درود فرست
  - ۱۲- و به هنگام برخورد با دشمن یاد دنیای دلفریب را از خاطرشان ببر
  - ۱۳- و اندیشه های مال فتنه انگیز را از دلهاشان محو کن

- ۱۴- و بهشت را نصب العین آنان قرار ده
۱۵- و آنچه را که در بهشت فراهم آورده ای از مسکن ابدی
۱۶- و منازل کرامت
۱۷- و حوریان زیباروی

وَالْأَنْهَارِ الْمُطَّرِدَةِ بِأَنْوَاعِ الْأَشْرِبَةِ (۱)

وَالْأَشْجَارِ الْمُتَدَلِّجَةِ بِصُنُوفِ الثَّمَرِ (۲)

حَتَّى لَا يَهَمَّ أَحَدٌ مِنْهُمْ بِالْإِدْبَارِ (۳)

وَلَا يُحَدِّثُ نَفْسُهُ عَنْ قَرْنِهِ بِنِزَارٍ (۴)

اللَّهُمَّ افْلُلْ بِذَلِكَ عَدُوَّهُمْ (۵)

وَأَقْلِمْ عَنْهُمْ أَظْفَارَهُمْ (۶)

وَفَرِّقْ بَيْنَهُمْ وَبَيْنَ أَسْلِحَتِهِمْ (۷)

وَاخْلَعْ وَثَائِقَ أَفْئِدَتِهِمْ (۸)

وَبَاعِدْ - بَيْنَهُمْ وَبَيْنَ أَرْوَادَتِهِمْ (۹)

وَ حَيِّرْهُمْ فِي سُبُلِهِمْ (۱۰)

وَ ضَلِّلْهُمْ عَنْ وَجْهِهِمْ (۱۱)

وَ أَفْطَعْ عَنْهُمْ الْمَدَدَ (۱۲)

وَأَنْقُصْ مِنْهُمْ الْعَدَدَ (۱۳)

وَأَمْلَأْ أَفْئِدَتَهُمُ الرُّعْبَ (۱۴)

وَأَقْبِضْ أَيْدِيَهُمْ عَنِ الْبَسْطِ (۱۵)

وَأَخْزِمِ أَلْسِنَتَهُمْ عَنِ النُّطْقِ (۱۶)

وَشَرِّدْ بِهِمْ مَنْ حَلَفَهُمْ (۱۷)

ص: ۱۶۱

-
- ۱- و نهرهای روان با آشامیدنهای رنگارنگ
  - ۲- و درختانی بارور با میوه های گوناگون در برابر دیدگانشان جلوه ده
  - ۳- تا هیچ کدام از آنان آهنگ پشت کردن به دشمن ننماید
  - ۴- و فکر گریز از هماورد را به خاطر نگذرانند.
  - ۵- بارخدایا بدین وسیله دشمنانشان را درهم شکن
  - ۶- و دست قدرت آن بی خبران از حق را از ایشان کوتاه کن
  - ۷- و بین دشمن و جنگ افزارشان جدایی افکن
  - ۸- و بندهای دلشان را بگسل
  - ۹- و میان آنان و زاد و توششان جدایی انداز
  - ۱۰- و در راهها سرگردانشان ساز
  - ۱۱- و از مقصد گمراهشان کن
  - ۱۲- و کمک و مدد را از آنان قطع فرما
  - ۱۳- و از تعدادشان بکاه

- ۱۴- و دلشان را پر از رعب و وحشت کن
 ۱۵- و دستشان را از فعالیت علیه مرزداران بازدار
 ۱۶- و زبانشان را از سخن بر علیه آنان قطع فرما
 ۱۷- و با شکست دشمن جمع پشت سر ایشان را متفرق کن

وَنَكِّلُ بِهِمْ مَنْ وَرَاءَهُمْ (۱)

وَأَقْطَعُ بِخِرْيِهِمْ أَطْمَاعَ مَنْ بَعْدَهُمْ. (۲)

اللَّهُمَّ عَقِّمْ أَرْحَامَ نِسَائِهِمْ (۳)

وَيَبِّسْ أَصْلَابَ رِجَالِهِمْ (۴)

وَأَقْطَعْ نَسْلَ دَوَابِّهِمْ وَانْعَامِهِمْ (۵)

لَا تَأْذَنُ لِسَمَاوِيهِمْ فِي قَطْرِ (۶)

وَلَا لِأَرْضِيهِمْ فِي نَبَاتٍ (۷)

اللَّهُمَّ وَقِّ بِذَلِكَ مِحَالِ أَهْلِ الْإِسْلَامِ (۸)

وَ حَصِّنْ بِهِ دِيَارَهُمْ (۹)

وَ ثَمِّرْ بِهِ أَمْوَالَهُمْ (۱۰)

وَ فَرِّغْهُمْ عَنْ مُحَارَبَتِهِمْ لِعِبَادَتِكَ (۱۱)

وَ عَنْ مُنَابَذَتِهِمْ لِلْخُلُوعِ بِكَ حَتَّى لَا يُعْبَدَ فِي بَقَاعِ الْأَرْضِ غَيْرُكَ (۱۲)

-
- ۱- و به واسطه شکست اینان پیروانشان را از ادامه جنگ بازدار
  - ۲- و با خواری و زبونی آنها طمع کسانی را که پس از آنها آیند قطع ساز.
  - ۳- بارخدایا زنانشان را از بارداری عقیم کن
  - ۴- و صلب مردانشان را خشک فرما
  - ۵- و نسل چهارپایان و گاو و گوسفندشان را بگسل
  - ۶- به آسمانشان اجازه باریدن
  - ۷- و به زمینشان اذن روئیدن مده
  - ۸- الهی بدانچه از تو خواستیم قدرت و تدبیر اسلامیان را نیرو بخش
  - ۹- و شهرهایشان را استواری ده
  - ۱۰- و اموالشان را فزونی بخش
  - ۱۱- و خاطرشان را از جنگ بادشمن برای بندگی خودت
  - ۱۲- و ازکارزار با آنان برای خلوت و رازونیاز با خودت آسوده کن آنچنان که در سراسر زمین جز تو پرستش نشود

وَلَا تُعْفَرِ لِأَحَدٍ مِنْهُمْ جَبْهَةً دُونَكَ (۱)

اللَّهُمَّ اغْزُبْ كُلَّ نَاحِيَةٍ مِنَ الْمُسْلِمِينَ عَلَى مَنْ بَارَأْتَهُمْ مِنَ الْمُشْرِكِينَ (۲)

وَأَمْدُدْهُمْ بِمَلَائِكَةٍ مِنْ عِنْدِكَ مُرْدِفِينَ (۳)

حَتَّى يَكْشِفُوهُمْ إِلَى مُنْقَطِعِ الثَّرَابِ قِتْلًا فِي أَرْضِكَ وَأَسْرًا (۴)

أَوْ يُقَرُّوا بِأَنَّكَ أَنْتَ اللَّهُ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ وَحْدَكَ لَا شَرِيكَ لَكَ. (۵)

اللَّهُمَّ وَاعْمَمُ بِذَلِكَ أَعْدَانِكَ. (٦)

فِي أَقْطَارِ الْبِلَادِ مِنَ الْهِنْدِ وَالرُّومِ وَالتُّرْكِ وَالْخَزَرِ وَالْحَبَشِ (٧)

وَالنُّوبَةِ وَالزَّنَجِ وَالسَّقَالِبَةِ وَالدِّيَالِمَةِ وَسَائِرِ أُمَّمِ الشَّرِكِ (٨)

الَّذِينَ تَخْفَى أَسْمَاؤُهُمْ وَصِفَاتُهُمْ (٩)

وَ قَدْ أَحْصَيْتُهُمْ بِمَعْرِفَتِكَ (١٠)

وَأَشْرَفْتَ عَلَيْهِمْ بِقُدْرَتِكَ (١١)

اللَّهُمَّ اشْغَلِ الْمُشْرِكِينَ بِالْمُشْرِكِينَ عَنْ تَنَاوُلِ أَطْرَافِ الْمُسْلِمِينَ (١٢)

ص: ١٦٣

-
- ١- و احدی از آنان جز برای تو صورت به خاک نسایند.
  - ٢- بارخدایا مسلمانان را در هر ناحیه با مشرکانی که در برابر آنانند به کارزار بدار
  - ٣- و ایشان را از جانب خود به صفوف پیاپی از فرشتگان مدد فرست
  - ٤- تا دشمنان را به دورترین نقطه زمین رانده شرشان را به کشتن و اسارت آنان از سر مردم بردارند
  - ٥- یا اینکه به وحدانیت تو که برایت همتا و شریکی نیست اقرار نمایند
  - ٦- بارخدایا این سرنوشت را بر همه دشمنانت
  - ٧- در هر اقلیم - چه در هند و روم و ترکستان و خزر و حبشه
  - ٨- و نوبه و زنگبار و سرزمین سقالبه و دیلمان و دیگر طوائف مشرکین
  - ٩- که نام و نشانشان بر ما معلوم نیست
  - ١٠- و تو به علم خود شمارشان را می دانی

۱۱- و به قدرت خود بر ایشان اشراف داری فراگیر کن

۱۲- بارخدایا مشرکان را به مشرکان گرفتار ساز تا از دستیابی بر سرزمین های مسلمانان بازمانند

وَأَخِذْهُمْ بِالتَّقْصِ عَنِ التَّقْصِهِمْ (۱)

وَأَبْطِئْهُمْ بِالفُرْقَةِ عَنِ الإِحْتِشَادِ عَلَيْهِمْ. (۲)

اللَّهُمَّ أَخِلْ قُلُوبَهُمْ مِنَ الأَمْنَةِ (۳)

وَأَبْدَانَهُمْ مِنَ القُوَّةِ (۴)

وَأَذْهَلْ قُلُوبَهُمْ عَنِ الإِحْتِيَالِ (۵)

وَأَوْهِنْ أَرْكَانَهُمْ عَنِ مُنَازَلَةِ الرِّجَالِ (۶)

وَجَبِّئْهُمْ عَنِ مُقَارَعَةِ الأَبْطَالِ (۷)

وَأَبْعَثْ عَلَيْهِمْ جُنْدًا مِنْ مَلَائِكَتِكَ بِبَاسٍ مِنْ بَاسِكَ (۸)

كَفَعْلِكَ يَوْمَ بَدْرٍ (۹)

تَقَطَّعْ بِهِ دَابِرَهُمْ (۱۰)

وَتَحْصُدْ بِهِ شَوْكَتَهُمْ (۱۱)

وَتَفَرِّقْ بِهِ عَدَدَهُمْ. (۱۲)

اللَّهُمَّ وَامْزِجْ مِياهُهُمْ بِالْوَبَاءِ (۱۳)

وَاطْعِمْتَهُمْ بِالأَدْوَاءِ (۱۴)

وَأَزِمُّ بِإِلَادِهِمْ بِالْخُسُوفِ (۱۵)

وَالْحَجَّ عَلَيْهَا بِالْقُدُوفِ (۱۶)

وَأَفْرَعُهَا بِالْمُحُولِ (۱۷)

ص: ۱۶۴

-
- ۱- و آنان را با کاستن عددشان از کاستن مسلمین بازدار
  - ۲- ورشته اتحادشان را بگسل تا از همدستی بر علیه مسلمین بازمانند.
  - ۳- الهی دلهاشان را از آرامش تهی ساز
  - ۴- و بدنهایشان را از توانایی بی بهره کن
  - ۵- و دلهاشان را از چاره جویی غافل ساز
  - ۶- و اعضائشان را در هماوردی - با رجال مسلمین سست گردان
  - ۷- و از زد و خورد با قهرمانان اسلامی در دلشان هراس افکن
  - ۸- و سپاهی از ملائکه ات را بر آنان برانگیز تا بر آنان عذاب بارند
  - ۹- چنانکه روز بدر کردی
  - ۱۰- و به نیروی خود بنیانشان را برکنی
  - ۱۱- و شوکتشان را ریشه کن سازی
  - ۱۲- و جمعیتشان را پراکنده نمایی.
  - ۱۳- بارخدایا آب آشامیدنی آنان را به وبا مخلوط کن
  - ۱۴- و خوراکشان را به بیماریها بیامیز
  - ۱۵- و شهرهایشان را در زمین فرو بر
  - ۱۶- و پیوسته بر آنها سنگ بیاران

١٧- و به قحطی و خشکسالی دچارشان ساز

وَأَجْعَلْ مِيرَهُمْ فِي أَحْصَ أَرْضِكَ وَابْعَدِهَا عَنْهُمْ (١)

وَأَمْنَعِ حُصُونَهَا مِنْهُمْ (٢)

أَصِيبُهُمْ بِالْجُوعِ الْمُقِيمِ وَالسُّقْمِ الْأَلِيمِ (٣)

اللَّهُمَّ وَ أَيُّمَا غَازٍ غَزَاهُمْ مِنْ أَهْلِ مِلَّتِكَ (٤)

أَوْ مُجَاهِدٍ جَاهَدَهُمْ مِنْ أَتْبَاعِ سُنَّتِكَ (٥)

لِيَكُونَ دِينُكَ الْأَعْلَى (٦)

وَحِزْبُكَ الْأَقْوَى (٧)

وَحَظُّكَ الْأَوْفَى (٨)

فَلَقَّهِ الْيُسْرَ (٩)

وَ هَيَّيْ لَهُ الْأَمْرَ (١٠)

وَ تَوَلَّهُ بِالنُّجْحِ (١١)

وَ تَخَيَّرَ لَهُ الْأَصْحَابَ (١٢)

وَاسْتَقْوَاهُ الظُّهْرَ (١٣)

ص: ١٦٥

-
- ۱- و آذوقه آنان را در بی برکت ترین و دورترین نقاط زمین قرار ده
  - ۲- و دژهای آن زمین را از حفاظت آنان بازدار
  - ۳- و گرسنگی دائم و بیماری دردناک به آنان برسان
  - ۴- الهی هر رزمنده از اهل آیین تو که با آنان نبرد کند
  - ۵- و هر مجاهد از پیروان سنت تو که با آنان جهاد نماید
  - ۶- تا دین تو برتری یابد
  - ۷- و حزب تو نیرومندتر شود
  - ۸- و بهره دوستانت افزون گردد
  - ۹- پس آسانی نصیبش کن
  - ۱۰- و کار را بر او سهل فرما
  - ۱۱- و وی را به رستگاری رسان
  - ۱۲- و همنشینان او را نیکو برگزین
  - ۱۳- و پشت وی را قوی کن

وَأَسْبَغْ عَلَيْهِ فِي النَّفَقَةِ (۱)

وَمَتَّعْهُ بِالنَّشَاطِ (۲)

وَأَطْفِ عَنَّهُ حَرَارَةَ الشَّقْوِ (۳)

وَاجْرُهُ مِنْ غَمِّ الْوَحْشَةِ (۴)

وَإَنْسِهِ ذِكْرَ الْأَهْلِ وَالْوَالِدِ (۵)

وَأَثُرْ لَهُ حُسْنَ النِّيَّةِ (۶)

وَتَوَلَّاهُ بِالْعَافِيَةِ (۷)

وَأَصْحَبَهُ السَّلَامَةَ (۸)

وَأَعْفَاهُ مِنَ الْجُبْنِ (۹)

وَأَلْهَمَهُ الْجُرْأَةَ (۱۰)

وَأَزْرَقَهُ الشَّدَّةَ (۱۱)

وَأَيَّدَهُ بِالنُّصْرَةِ (۱۲)

ص: ۱۶۶

-
- ۱- و درآمدش را فراوان نما
  - ۲- و او را از نشاط و خرّمی کامیاب ساز
  - ۳- و آتش شوق (به خان و مان) را در دلش فرو نشان
  - ۴- و او را از غم تنهایی پناه ده
  - ۵- و یاد همسر و فرزندان را فراموش کن
  - ۶- و حسن نیت را برایش بگزین
  - ۷- و عافیتش را خودت به عهده گیر
  - ۸- و سلامت را همراهش ساز
  - ۹- و او را از ترس نگه دار
  - ۱۰- و وی را جرأت ده
  - ۱۱- و نیرومندی را روزیش کن
  - ۱۲- و او را به نصرت خود تأیید فرمای

وَعَلَّمَهُ السَّيْرَ وَالسُّنَنَ (١)

وَسَدَّدَهُ فِي الْحُكْمِ (٢)

وَأَعَزَّلَ عَنْهُ الرِّيَاءَ (٣)

وَحَلَّصَهُ مِنَ السُّمْعَةِ (٤)

وَأَجْعَلَ فِكْرَهُ وَذِكْرَهُ وَظَعْنَهُ وَإِقَامَتَهُ فِيكَ وَ لَكَ (٥)

فَإِذَا صَافَّ عَدُوَّكَ وَ عَدُوَّهُ فَقَلَّلْهُمْ فِي عَيْنِهِ (٦)

وَ صَغَّرْ شَأْنَهُمْ فِي قَلْبِهِ (٧)

وَ أَدِلْ لَهُ مِنْهُمْ (٨)

وَ لَا تُدِلَّهُمْ مِنْهُ. (٩)

فَإِنْ خَتَمْتَ لَهُ بِالسَّعَادَةِ (١٠)

وَ قَضَيْتَ لَهُ بِالشَّهَادَةِ (١١)

فَبَعْدَ أَنْ يَجْتَاحَ عَدُوَّكَ بِالْقَتْلِ (١٢)

وَ بَعْدَ أَنْ يَجْهَدَ بِهِمُ الْأَسْرُ (١٣)

وَ بَعْدَ أَنْ تَأْمَنَ أَطْرَافَ الْمُسْلِمِينَ (١٤)

وَ بَعْدَ أَنْ يُؤَلَّى عَدُوَّكَ مُدْبِرِينَ. (١٥)

- ۱- و سیره و سنن اسلامی را به او بیاموز
- ۲- و راه صواب در داوری را به او بنمای
- ۳- و ریا را از او دور کن
- ۴- و از عشق به شهرت و آوازه خلاصش فرما
- ۵- و فکر و ذکر و مسافرت و اقامتش را در راه خود و برای خود قرار ده.
- ۶- و وقتی که با دشمنت که نیز دشمن اویند به مصاف ایستد عدد ایشان را در چشم او اندک نمای
- ۷- و شأن و مقامشان را در دل او کوچک ساز
- ۸- و او را بر دشمنان پیروزی ده
- ۹- و دشمن را بر او پیروزی مده.
- ۱۰- و اگر زندگی او را به نیکبختی پایان دادی
- ۱۱- و شهادت را سرنوشت او ساختی
- ۱۲- شهادتش را زان پس قرار ده که دشمنت را ریشه کن ساخته
- ۱۳- و اسارت آنان را به رنج و تعب افکنده
- ۱۴- و پس از آنکه اطراف مرزهای مسلمانان امنیت یافته
- ۱۵- و دشمنت هزیمت کرده باشد.

اللَّهُمَّ وَ أَيُّمًا مُسْلِمٍ خَلَفَ غَازِيَا أَوْ مُرَابِطًا فِي دَارِهِ (۱)

أَوْ تَعَهَّدَ خَالِفِيهِ فِي غَيْبَتِهِ (۲)

أَوْ أَعَانَهُ بِطَائِفَةٍ مِنْ مَالِهِ (۳)

أَوْ أَمَدَّهُ بِعِتَادٍ (۴)

أَوْ شَحَذَهُ عَلَىٰ جِهَادٍ (٥)

أَوْ اتَّبَعَهُ فِي وَجْهِهِ دَعْوَةً (٦)

أَوْ رَعَىٰ لَهُ مِنْ وَرَائِهِ حُرْمَةً (٧)

فَأَجْرٌ لَهُ مِثْلَ أَجْرِهِ وَزَنْناً بِوَزْنٍ (٨)

وَ مِثْلاً بِمِثْلِ (٩)

وَ عَوَّضَهُ مِنْ فِعْلِهِ عَوْضاً حَاضِراً (١٠)

يَتَعَجَّلُ بِهِ نَفْعَ مَا قَدَّمَ (١١)

وَ سُرُورَ مَا آتَىٰ بِهِ (١٢)

إِلَىٰ أَنْ يَنْتَهِيَ بِهِ الْوَقْتُ إِلَىٰ مَا (١٣)

ص: ١٦٨

-
- ١- بارخدایا و هر مسلمانی به وقتی که جنگجو در میدان جنگ است و مرزدار به مرزداری مشغول است به امور خانه آنها رسیدگی کند
  - ٢- یا در نبود او به کفالت خانواده اش برخیزد
  - ٣- یا او را به قسمتی از مال خود یاری دهد
  - ٤- یا او را به سازوبرگ جنگ مدد رساند
  - ٥- یا همت او را به نبرد با دشمن برانگیزد
  - ٦- یا در روی او دعای خیر کند

- ۷- یا حرمتش را در نبود وی رعایت نماید
- ۸- به او نیز اجر همان رزمنده را وزن به وزن
- ۹- و مثل به مثل عنایت کن
- ۱۰- و عمل او را پاداشی نقد ببخش
- ۱۱- که بدون درنگ سود کار خیری را که پیشاپیش فرستاده
- ۱۲- و شادی خاطری که نتیجه کار اوست در همین دنیا به چنگ آورد
- ۱۳- تا آنکه فرا رسد زمان آن

أَجْرِيَتْ لَهُ مِنْ فَضْلِكَ (۱)

وَ أَعَدَدْتَ لَهُ مِنْ كَرَامَتِكَ. (۲)

اللَّهُمَّ وَ أَيُّمَا مُسْلِمٍ أَهَمَّهُ أَمْرُ الْإِسْلَامِ (۳)

وَ أَحْزَنَهُ تَحَزُّبُ أَهْلِ الشَّرْكِ عَلَيْهِمْ (۴)

فَنَوَى غَرْوَى (۵)

أَوْ هَمَّ بِجِهَادٍ (۶)

فَقَعَدَ بِهِ ضَعْفٌ (۷)

أَوْ أَبْطَأَتْ بِهِ فَاقَةٌ (۸)

أَوْ أَخْرَهُ عَنْهُ حَادِثٌ (۹)

أَوْ عَرَضَ لَهُ دُونَ إِرَادَتِهِ مَانِعٌ (۱۰)

فَاكْتُبِ اسْمَهُ فِي الْعَابِدِينَ (۱۱)

وَأَوْجِبْ لَهُ ثَوَابَ الْمُجَاهِدِينَ (۱۲)

وَأَجْعَلْهُ فِي نِظَامِ الشُّهَدَاءِ وَالصَّالِحِينَ (۱۳)

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ عَبْدِكَ وَرَسُولِكَ وَآلِ مُحَمَّدٍ (۱۴)

صَلْوَةً عَالِيَةً عَلَى الصَّلَوَاتِ (۱۵)

ص: ۱۶۹

-
- ۱- فضل و پاداشی که بر او روا داشته ای
  - ۲- و کرامتی که برای او آماده ساخته ای
  - ۳- بارخدایا هر مسلمانی که امر اسلام او را مهم آید
  - ۴- و از اجتماع اهل شرک در برابر ملت اسلام غصه دار شود
  - ۵- تاجایی که قصد جنگ کند
  - ۶- یا آهنگ جهاد نماید
  - ۷- ولی ضعف و ناتوانی او را خانه نشین کند
  - ۸- یا تنگدستی کارش را کُند سازد
  - ۹- یا حادثه ای تصمیم او را به تأخیر اندازد
  - ۱۰- یا در برابر اراده اش مانعی قرار گیرد
  - ۱۱- پس نامش را در زمره عابدان بنگار
  - ۱۲- و ثواب مجاهدان را بر او حتمی گردان
  - ۱۳- و وی را در زمره شهیدان و صالحان قرار ده. بارخدایا
  - ۱۴- بر محمد که بنده و فرستاده توست و بر آتش درود فرست
  - ۱۵- درودی برتر از درودها

مُشْرِفَةً فَوْقَ التَّحِيَّاتِ (۱)

صَلْوَةً لَا يَنْتَهِي أَمْدُهَا (۲)

وَلَا يَنْقَطِعُ عَدْدُهَا (۳)

كَأَنَّكُمْ مَا مَضَى مِنْ صَلَوَاتِكُمْ عَلَيَّ أَحَدٍ مِنْ أَوْلِيَائِكُمْ (۴)

إِنَّكَ الْمَنَّانُ الْحَمِيدُ (۵)

الْمُبْدِيُّ الْمُعِيدُ (۶)

الْفَعَّالُ لِمَا تُرِيدُ. (۷)

ص: ۱۷۰

-
- ۱- و بالاتر از تحیات ها
  - ۲- درودی که زمانش را پایان نرسد
  - ۳- ورشته شمار آن قطع نگردد
  - ۴- مانند کامل ترین درودهایی که در روزگاران گذشته به هر یک از اولیائت نثار فرمودی
  - ۵- که تویی عطابخش ستوده
  - ۶- آغاز کننده و بازگرداننده
  - ۷- و تویی که هر چه اراده فرمایی بجای آوری.

الدعاء ۲۸ - پناه بردن به خدا

وَ كَانَ مِنْ دَعَائِهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ مُتَّفَرِّعًا إِلَى اللَّهِ عَزَّوَجَلَّ (۱)

اللَّهُمَّ إِنِّي أَخْلَصْتُ بِانْقِطَاعِي إِلَيْكَ (۲)

وَأَقْبَلْتُ بِكُلِّي عَلَيْكَ (۳)

وَصَرَفْتُ وَجْهِي عَمَّنْ يَحْتَاجُ إِلَى رِفْدِكَ (۴)

وَقَلَبْتُ مَسْئَلَتِي عَمَّنْ لَمْ يَسْتَعْنِ عَن فَضْلِكَ (۵)

وَرَأَيْتُ أَنَّ طَلَبَ الْمُحْتَاجِ إِلَى الْمُحْتَاجِ سَفَهُ مِنْ رَأْيِهِ (۶)

وَصَلَّةٌ مِنْ عَقْلِهِ (۷)

- فَاذْكُرْ قَدْ رَأَيْتُ يَا إِلَهِي - مِنْ أَنَاسٍ طَلَبُوا الْعِزَّ بِغَيْرِكَ فَذَلُّوا (۸)

وَرَامُوا الثَّرْوَةَ مِنْ سِوَاكَ فَافْتَقَرُوا (۹)

وَ حَاوَلُوا الْإِرْتِفَاعَ فَاتَّضَعُوا (۱۰)

فَصَحَّ بِمُعَايِنَةِ أَمْثَالِهِمْ حَازِمٌ وَقَفَّهُ اعْتِبَارُهُ (۱۱)

ص: ۱۷۱

۱- «دعا به وقت پناه بردن به خدا»

۲- بارخدايا به بریدنم از غير و پيوستنم به تو خود را از هر شائبه خالص کردم

۳- و با تمام وجود به تو رو آوردم

۴- و از آن که نیازمند به عطاى توست روی گرداندم

۵- و درخواست خود را از طرف آن که از فضل تو بی نیاز نیست گرداندم

۶- و دانستم که حاجت خواستن محتاج از محتاج دیگر از سبک رانی

۷- و گمراهی عقل اوست.

۸- خداوندا چه بسیار مردم را دیده ام که از غیر تو عزت خواستند و خوار شدند

۹- و از غیر تو ثروت طلبیدند و تهیدست گشتند

۱۰- و در طلب بلندی و مقام برآمدند و پست شدند

۱۱- پس انسان دوراندیش به دیدن امثال ایشان بر راه درست رود و پندگیری او مایه توفیق او شود

وَأَرْشَدَهُ إِلَى طَرِيقِ صَوَابِهِ اخْتِيَارُهُ. (۱)

فَأَنْتَ يَا مَوْلَايَ دُونَ كُلِّ مَسْئُولٍ مَوْضِعُ مَسْئَلَتِي (۲)

وَدُونَ كُلِّ مَطْلُوبٍ إِلَيْهِ وَلِيٌّ حَاجَتِي (۳)

أَنْتَ الْمَخْصُوصُ قَبْلَ كُلِّ مَدْعُوٍّ بِدَعْوَتِي (۴)

لَا يَشْرُكَكَ أَحَدٌ فِي رَجَائِي (۵)

وَلَا يَنْتَفِقُ أَحَدٌ مَعَكَ فِي دُعَائِي (۶)

وَلَا يَنْظِمُهُ وَإِيَّاكَ نِدَائِي. لَكَ (۷)

- يَا إِلَهِي - وَحْدَانِيَّةِ الْعَدَدِ (۸)

وَمَلَكَةِ الْقُدْرَةِ الصَّمَدِ (۹)

وَفَضِيلَةَ الْحَوْلِ وَالْقُوَّةِ (۱۰)

وَدَرَجَةَ الْعُلُوِّ وَالرَّفْعَةِ (۱۱)

وَمَنْ سِوَاكَ مَرْحُومٌ فِي عُمُرِهِ (۱۲)

مَغْلُوبٌ عَلَىٰ أَمْرِهِ (۱۳)

مَقْهُورٌ عَلَىٰ شَأْنِهِ (۱۴)

مُخْتَلِفٌ الْحَالَاتِ (۱۵)

ص: ۱۷۲

-
- ۱- و این انتخاب او را به راه صواب رهنمون گردد.
  - ۲- پس ای مولای من مرجع خواهش من تویی نه هیچ مسئول دیگر
  - ۳- و برآورنده نیازم تویی نه هیچ مطلوب الیه دیگر
  - ۴- پیش از آنکه کسی را بخوانم تو را می خوانم و بس
  - ۵- احدی در چشم انداز امید من با تو شریک نیست
  - ۶- و هیچ کس در دعای من با تو همراه نیست
  - ۷- و ندای من او و تو را با هم در بر نمی گیرد.
  - ۸- الهی تنها تورا است و حدانیت و یگانگی
  - ۹- و ملکه قدرت بی نیاز
  - ۱۰- و فضیلت حول و قوت
  - ۱۱- و پایه والایی و رفعت
  - ۱۲- و ماسوای تو در تمام عمر خود نیازمند رحمت تو
  - ۱۳- و در کار خویش عاجز و مغلوب
  - ۱۴- و در امور خود ناتوان است
  - ۱۵- و حالاتی گوناگون

مُتَنَقِّلٌ فِي الصِّفَاتِ (۱)

فَتَعَالَيْتَ عَنِ الْأَشْبَاهِ وَالْأَضْدَادِ (٢)

وَتَكَبَّرْتَ عَنِ الْأَمْثَالِ وَالْأَنْدَادِ (٣)

فَسُبْحَانَكَ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ. (٤)

ص: ١٧٣

-
- ١- و صفات ناپایا دارد
  - ٢- پس تو بالاتر از آنی که همانند و ضدی برای تو باشد
  - ٣- و بزرگ تر از آن که همسان و همتا داشته باشی
  - ٤- پس پاک و منزهی معبودی جز تو نیست.

الدعاء ٢٩ - روزی

وَ كَانَ مِنْ دَعَائِهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ إِذَا قُتِرَ عَلَيْهِ الرَّزْقُ (١)

اللَّهُمَّ إِنَّكَ ابْتَلَيْتَنَا فِي أَرْزَاقِنَا بِسُوءِ الظَّنِّ (٢)

وَ فِي اجْأَلِنَا بِطُولِ الْأَمَلِ (٣)

حَتَّى التَّمَسْنَا أَرْزَاقَكَ مِنْ عِنْدِ الْمَرْزُوقِينَ (٤)

وَ طَمِعْنَا بِأَمْأَلِنَا فِي أَعْمَارِ الْمُعَمَّرِينَ (٥)

فَصَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ إِيهِ (٦)

وَ هَبْ لَنَا يَقِينًا صَادِقًا تَكْفِينًا بِهِ مِنْ مَوْوَنَةِ الطَّلَبِ . (٧)

وَالْهَمْنَانِثَقَّةَ خَالِصَةً تُعْفِينَا بِهَا مِنْ شِدَّةِ النَّصَبِ (۸)

ص: ۱۷۴

- ۱- «دعابه وقتی که روزی بر او تنگ می شد»
- ۲- بار خدایا ما را در روزیها مان به بدگمانی
- ۳- و در مدت زندگی به آرزوهای دراز آزموده ای
- ۴- تا جایی که روزیهای تو را از روزی خواران خواستیم
- ۵- و به آرزوی عمر طولانی در عمر سال خوردگان طمع بستیم
- ۶- پس بر محمد و آلش درود فرست
- ۷- و ما را یقین راسخ بخش که بدان وسیله از رنج طلب
- ۸- و آرامشی خاص در دل ما انداز تا به آن از شدت تعب معافمان داری

وَاجْعَلْ مَا صَرَّحْتَ بِهِ مِنْ عِدَّتِكَ فِي وَحْيِكَ (۱)

وَ اتَّبَعْتَهُ مِنْ قَسَمِكَ فِي كِتَابِكَ (۲)

قَاطِعًا لِإِهْتِمَامِنَا بِالرِّزْقِ الَّذِي تَكَفَّلْتَ بِهِ (۳)

وَ حَسْمًا لِلإِشْتِغَالِ بِمَا ضَمِنْتَ الْكِفَايَةَ لَهُ (۴)

فَقُلْتَ وَقَوْلِكَ الْحَقُّ الْأَصْدَقُ: (۵)

وَ أَقْسَمْتَ وَقَسَمِكَ الْأَبْرُّ الْأَوْفَى وَ فِي السَّمَاءِ رِزْقُكُمْ وَ مَا تُوعَدُونَ» (۶)

ثُمَّ قُلْتَ: «فَوَرَبِّ السَّمَاءِ وَ الْأَرْضِ إِنَّهُ لَحَقٌّ مِثْلُ مَا أَنَّكُمْ تَنْطِقُونَ». (۷)

- ۱- و چنان کن که آنچه در قرآنت آشکارا وعده داده ای
- ۲- و از پی آن وعده در کتابت سوگند یاد کرده ای
- ۳- ما را از دویدن دنبال آن روزی که رساندنش را برای ما کفالت نموده ای باز دارد
- ۴- و مانع پریشانی خاطر ما شود نسبت به آنچه ضامن کفایت آن گشته ای
- ۵- پس چنین گفته ای و گفته تو حق و راست است :
- ۶- و سوگند خورده ای و سوگندت راست ترین و رساترین است و روزی شما و آنچه به شما وعده شده در آسمان است»
- ۷- سپس گفته ای: «پس به پروردگار آسمان و زمین سوگند همان گونه که شما سخن می گوید این سخن حق است».

الدعاء ۳۰ - پرداخت بدهی

وَ كَانَ مِنْ دَعَائِهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ فِي الْمَعُونَةِ عَلَى قَضَاءِ الدَّيْنِ (۱)

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ (۲)

وَهَبْ لِي الْعَافِيَةَ مِنْ دَيْنٍ تَخَلَّقُ بِهِ وَجْهِي (۳)

وَ يَحَارُ فِيهِ ذَهْنِي (۴)

وَ يَتَشَعَّبُ لَهُ فِكْرِي (۵)

وَ يَطُولُ بِمَمَارَسَتِهِ شَغْلِي (۶)

وَ أَعُوذُ بِكَ يَا رَبِّ مِنْ هَمِّ الدَّيْنِ. وَ فِكْرِهِ (۷)

وَسُغِّلِ الدِّينَ وَ سَهِّرِهِ (۸)

فَصَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ إِلِهِ (۹)

وَ أَعِزَّنِي مِنْهُ (۱۰)

ص: ۱۷۶

۱- «دعای آن حضرت در یاری خواستن از خدا برای پرداخت وام»

۲- بارالها بر محمد و آتش درود فرست

۳- و مرا عافیت بخش از وامی که آبرویم را بریزد

۴- و ذهنم را پریشان کند

۵- و فکرم را پراکنده سازد

۶- و شغلم در علاج و چاره آن به طول انجامد

۷- ای پروردگرم از غصه وام و اندیشه در آن

۸- و از دلی مشغولی به مسئله قرض و بیخوابی اش به تو پناه می برم

۹- پس بر محمد و آتش درود فرست

۱۰- و مرا از زحمت و مشقت وام پناه ده

وَ اسْتَجِيرُ بِكَ يَا رَبِّ مِنْ ذَلَّتِهِ فِي الْحَيَاةِ (۱)

وَ مِنْ تَبَعْتِهِ بَعْدَ الْوَفَاةِ (۲)

فَصَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ إِلِهِ (۳)

وَ اجْرِنِي مِنْهُ بِوَسْعٍ فَاضِلٍ (۴)

أَوْكَفَافٍ وَاصِلٍ. (۵)

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ (۶)

وَاحْجُبْنِي عَنِ السَّرَفِ وَالْإِزْدِيَادِ (۷)

وَ قَوْمِنِي بِالْبَذْلِ وَالْإِقْتِصَادِ (۸)

وَ عَلَّمْنِي حُسْنَ التَّقْدِيرِ (۹)

وَ اقْبِضْنِي بِلُطْفِكَ عَنِ التَّبْدِيرِ (۱۰)

ص: ۱۷۷

-
- ۱- و ای پروردگار من از ذلت قرض در این چند روز زندگی
  - ۲- و از وبال آن پس از مرگ به تو پناه می برم
  - ۳- پس بر محمد و خاندان او درود فرست
  - ۴- و مرا به ثروت سرشار
  - ۵- یا زندگی توأم با کفاف از آن پناه ده.
  - ۶- بارخدا یا بر محمد و آلش درود فرست
  - ۷- و مرا از اسراف و زیادی خواهی بازدار
  - ۸- و به بخشش و انتخاب میانه روی سامان ده
  - ۹- و اندازه نگاه داشتن نیکو را به من بیاموز
  - ۱۰- و مرا به لطف خود از ولخرجی حفظ کن

وَ اجْرٍ مِنْ أَسْبَابِ الْحَلَالِ أَرْزَاقِي (۱)

وَوَجَّهْ فِي بُوَابِ الْبِرِّ انْفَاقِي (٢)

وَأَزِوْ عَنِّي مِنَ الْمَالِ مَا يُحَدِّثُ لِي مَخِيلَةً (٣)

أَوْ تَأَدِّياً إِلَى بَغْيِي (٤)

أَوْ مَا اتَّعَقَبُ مِنْهُ طُغْيَانًا. (٥)

اللَّهُمَّ حَبِّبْ إِلَيَّ صُحْبَةَ الْفُقَرَاءِ (٦)

وَاعِنِّي عَلَى صُحْبَتِهِمْ بِحُسْنِ الصَّبْرِ (٧)

ص: ١٧٨

١- و روزیم را از راههای حلال روانه ساز

٢- و خرج کردن مالم را متوجه برنامه های خیر فرما

٣- و ثروتی که مرا به کبر و خودبینی آلوده کند

٤- یا به ستم بکشاند

٥- یا از مرز عبادت و ادب درگذرانند از من دور کن.

٦- بار خدایا رفاقت و مصاحبت با فقیران را محبوب من قرار ده

٧- و در نشست و برخاست با آنان مرا به صبر نیکو یاری ده

وَمَارَوْيْتَ عَنِّي مِنْ مَتَاعِ الدُّنْيَا الْفَانِيَةِ فَادْخِرْهُ لِي فِي خَزَائِنِكَ الْبَاقِيَةِ (١)

وَاجْعَلْ مَا خَوَّلْتَنِي مِنْ حُطَامِهَا (٢)

وَاعَجَّلْتَ لِي مِنْ مَتَاعِهَا بُلْغَةً إِلَى جِوَارِكِ وَوَصَلَةً إِلَى قُرْبِكَ (٣)

وَذَرِيعَةً إِلَى جَنَّتِكَ إِنَّكَ ذُو الْفَضْلِ الْعَظِيمِ (٤)

وَ أَنْتَ الْجَوَادُ الْكَرِيمُ. (٥)

ص: ١٧٩

-
- ۱- و آنچه را از متاع نابود شدنی دنیا از من گرفتی همان را در خزانه های پایداریت برایم ذخیره کن
  - ۲- و آنچه از توشه ناچیز دنیا به من داده ای
  - ۳- و هر متاعی از آن که در همین دنیا به من عطا فرموده ای وسیله رسیدن به جوار خود
  - ۴- و پیوستن به مقام قرب و سبب رسیدن به بهشت قرار ده
  - ۵- زیرا که تو صاحب فضل بزرگ و بخشنده کریمی.

الدعاء ٣١ - توبه

وَ كَانَ مِنْ دَعَائِهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ فِي ذِكْرِ التَّوْبَةِ وَ طَلِبِهَا (١)

اللَّهُمَّ يَا مَنْ لَا يَصِفُهُ نَعْتُ الْوَاصِفِينَ (٢)

وَ يَا مَنْ لَا يُجَاوِزُهُ رَجَاءُ الرَّاجِينَ (٣)

وَ يَا مَنْ لَا يَضِيعُ لَدَيْهِ أَجْرُ الْمُحْسِنِينَ (٤)

وَ يَا مَنْ هُوَ مُنْتَهَى خَوْفِ الْعَابِدِينَ (٥)

وَ يَا مَنْ هُوَ غَايَةُ خَشْيَةِ الْمُتَّقِينَ (٦)

هَذَا مَقَامٌ مَنْ تَدَاوَلَتْهُ أَيْدِي الذُّنُوبِ (٧)

وَقَادَتْهُ أَرْمَةٌ الْخَطَايَا (۸)

وَاسْتَحْوَذَ عَلَيْهِ الشَّيْطَانُ (۹)

فَقَصَّرَ عَمَّا أَمَرَتْ بِهِ تَفْرِيطاً (۱۰)

ص: ۱۸۰

۱- «دعای آن حضرت در ذکر توبه و درخواست توفیق آن از پروردگار»

۲- بارخدایا ای کسی که توصیف و اصفان و صفت نتوان کرد

۳- و ای کسی که امید امیدواران از تو فراتر نرود

۴- و ای کسی که پاداش نیکوکاران نزد تو ضایع نگردد

۵- و ای آن که ترس عبادت کنندگان به تو منتهی شود

۶- و ای آن که نهایت بیم پرهیزکارانی

۷- این جایگاه کسی است که بازیچه دست گناهان است

۸- و مهارهای خطاها او را به پیش رانده

۹- و شیطان بر او چیره گشته

۱۰- از این جهت در اجرای امر تو کوتاهی ورزیده

وَ تَعَاطَى مَا نَهَيْتَ عَنْهُ تَغْرِيراً (۱)

كَالْجَاهِلِ بِقُدْرَتِكَ عَلَيْهِ (۲)

أَوْ كَالْمُنْكَرِ فَضَلَ إِحْسَانِكَ إِلَيْهِ (۳)

حَتَّى إِذَا انْفَتَحَ لَهُ بَصَرُ الْهُدَى (۴)

وَتَقَشَّعَتْ عَنْهُ سَحَابٌ أَلْعَمَى (۵)

أَحْصَى مَا ظَلَمَ بِهِ نَفْسَهُ (۶)

وَفَكَّرَ فِيمَا خَالَفَ بِهِ رَبَّهُ (۷)

فَرَأَى كَبِيرَ عَصِيَانِهِ كَبِيرًا (۸)

وَجَلِيلَ مُخَالَفَتِهِ جَلِيلًا (۹)

فَأَقْبَلَ نَحْوَكَ مُؤْمَلًّا لَكَ مُسْتَحْيِيًّا مِنْكَ (۱۰)

ص: ۱۸۱

-
- ۱- و از سر نادانی و غرور به آنچه از آن نهی نمودی آلوده شده
  - ۲- مانند کسی که به قدرت تو بر خود ناآگاه است
  - ۳- یا فضل و احسانت را درباره خویش منکر است
  - ۴- تا چون دیده هدایتش گشوده
  - ۵- و ابرهای کوری از برابرش برطرف شده
  - ۶- ستمهایی که بر خود نموده شماره نموده
  - ۷- و در اموری که با خدای خود مخالفت ورزیده اندیشه کرده
  - ۸- آنگاه بزرگی عصیانش را مشاهده کرده
  - ۹- و به عظمت مخالفتش بصیرت پیدا نموده
  - ۱۰- پس با دلی امیدوار و رویی شرمسار به سوی تو رو آورده

وَوَجَّهَ رَغْبَتَهُ إِلَيْكَ ثِقَةً بِكَ (۱)

فَأَمَّاكَ بِطَمَعِهِ يَقِينًا (٢)

وَقَصَدَكَ بِخَوْفِهِ إِخْلَاصًا (٣)

قَدْ خَلَا طَمَعُهُ مِنْ كُلِّ مَطْمُوعٍ فِيهِ غَيْرِكَ (٤)

وَأَفْرَخَ رَوْعَهُ مِنْ كُلِّ مَحْذُورٍ مِنْهُ سِوَاكَ (٥)

فَمَثَلَ بَيْنَ يَدَيْكَ مُتَضَرِّعًا (٦)

وَعَمَّصَ بَصَرَهُ إِلَى الْأَرْضِ مُتَخَشِّعًا (٧)

وَطَاطَأَ رَأْسَهُ لِعِزَّتِكَ مُتَذَلِّلًا (٨)

وَآبَثَكَ مِنْ سِرِّهِ مَا أَنْتَ أَعْلَمُ بِهِ مِنْهُ خُضُوعًا (٩)

وَ عَدَّدَ مِنْ ذُنُوبِهِ مَا أَنْتَ أَحْصَى لَهَا خُشُوعًا (١٠)

وَ اسْتَعَاثَ بِكَ مِنْ عَظِيمٍ مَا وَقَعَ بِهِ فِي عِلْمِكَ (١١)

وَ قَبِيحَ مَا فَضَحَهُ فِي حُكْمِكَ: (١٢)

مِنْ ذُنُوبٍ أَدْبَرَتْ لَذَاتِهَا فَذَهَبَتْ (١٣)

وَ أَقَامَتْ تَبِعَاتُهَا فَلَزِمَتْ (١٤)

لَا يُنْكِرُ - يَا إِلَهِي - عَدْلَكَ إِنْ عَاقَبْتَهُ (١٥)

وَ لَا يَسْتَعْظِمُ عَفْوَكَ إِنْ عَفَوْتَ عَنْهُ وَ رَحِمْتَهُ (١٦)

لَا تَنكُ الرَّبُّ الْكَرِيمُ الَّذِي لَا يَتَعَاطَمُهُ غُفْرَانُ الذَّنْبِ الْعَظِيمِ. (۱۷)

ص: ۱۸۲

- ۱- و از روی اطمینان به تو با شوق و رغبت متوجه تو شده
- ۲- و از باب یقین با بارطمع آهنگ تو نموده
- ۳- و از روی اخلاص با توشه ترس قصد تو کرده
- ۴- در حالی که جز تو به احدی طمع نداشته
- ۵- و از هیچ چیز غیر تو نترسیده
- ۶- پس در حضورت با حال زاری ایستاده
- ۷- و دیده اش را از روی خشوع به زمین دوخته
- ۸- و در برابر عزت تو باذلت و خواری سر به زیر افکنده
- ۹- و از سر فروتنی رازی را که تو بهتر از او بدان آگاهی برایت آشکار ساخته
- ۱۰- و از سر خشوع معاصی خود را که حضرتت به تعداد آنها آگاهتری برشمرده
- ۱۱- و از مهلکه ای بزرگ که بر علمت گذشته
- ۱۲- و از کار زشتی که به قضای تو مایه رسوائیش شده به تو پناه آورده:
- ۱۳- گناهایی که لذت هایش سپری شده و رفته
- ۱۴- ولی پیامدهای زیان بخشش بجای مانده و گریبانگیر شده
- ۱۵- الهی اگر این بنده را عقوبت کنی منکر عدلت نشود
- ۱۶- و اگر از وی بگذری و بر او رحمت آوری عفت را عظیم نشمارد
- ۱۷- زیرا که تو خدای کریمی هستی که عفو گناه بزرگ در نظرت بزرگ نمی نماید.

اللَّهُمَّ فَهَذَا إِذَا قَدْ جِئْتُكَ مُطِيعًا لِأَمْرِكَ فِيمَا أَمَرْتَ بِهِ مِنْ الدُّعَاءِ (۱)

مُتَّجِزًا وَعَدَكَ فِيمَا وَعَدْتَ بِهِ مِنْ الْإِجَابَةِ (۲)

إِذْ تَقُولُ: «أُدْعُونِي أَسْتَجِبْ لَكُمْ». (۳)

اللَّهُمَّ فَصَلِّ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَآلِهِ، (۴)

وَ الْقَنِي بِمَعْرِتِكَ كَمَا لَقَيْتَكَ بِإِقْرَارِي، (۵)

وَ اِرْفَعْنِي عَنِ مَصَارِعِ الذُّنُوبِ كَمَا وَضَعْتَ لَكَ نَفْسِي (۶)

وَ اسْتُرْنِي بِسِتْرِكَ كَمَا تَأْتَيْتَنِي عَنِ الْإِنْتِقَامِ مِنِّي. (۷)

اللَّهُمَّ وَ ثَبِّتْ فِي طَاعَتِكَ نِيَّتِي (۸)

وَ أَحْكِمْ فِي عِبَادَتِكَ بَصِيرَتِي (۹)

وَ وَفَّقْنِي مِنَ الْأَعْمَالِ لِمَا تَغْسِلُ بِهِ دَنَسَ الْخَطَايَا عَنِّي (۱۰)

وَ تَوَفَّنِي عَلَى مِلَّتِكَ وَ مِلَّةِ نَبِيِّكَ مُحَمَّدٍ -عَلَيْهِ السَّلَامُ- إِذَا تَوَفَّيْتَنِي. (۱۱)

اللَّهُمَّ إِنِّي أَتُوبُ إِلَيْكَ فِي مَقَامِي هَذَا مِنْ كَبَائِرِ ذُنُوبِي وَ صَغَائِرِهَا (۱۲)

وَ بَوَاطِنِ سَيِّئَاتِي وَ ظَوَاهِرِهَا (۱۳)

ص: ۱۸۳

۱- بار خدایا اینک منم که در پیشگاهت مطیع و سر به فرمان آمده ام در اینکه خود به ما گفتی که تو

را بخوانیم

- ۲- و از تو وفای به وعده ای را که در مورد اجابت داده ای خواستارم
- ۳- زیرا که فرموده ای: «مرا بخوانید تا خواسته شما را اجابت کنم».
- ۴- بار خدایا پس بر محمد و آلش درود فرست،
- ۵- و با آمرزش خود با مومن برخورد کن چنانکه من با اعتراف به گناه با تو برخورد کردم
- ۶- و مرا از لغزشگاههای معاصی برگیر چنانکه من در برابر تو پستی گزیدم
- ۷- و بر من پرده پوشی کن چنانکه در انتقام از من درنگ فرمودی.
- ۸- بار الها یتیم را در طاعتت استوار کن
- ۹- و بینش را در عبادت محکم فرما
- ۱۰- و مرا به اعمالی موفق کن که به سبب آن چرک گناهان را از من بشویی
- ۱۱- و هنگام خرج از دنیا مرا بر آئین خود و پیامبرت (علیه السلام) بمیران.
- ۱۲- بار الها در این موقعیتی که در آنم از گناهان بزرگ و کوچکم
- ۱۳- و از گناهان پوشیده و آشکارم

وَسَوَالِفِ زَلَّاتِي وَ حَوَادِثِهَا (۱)

تَوْبَةَ مَنْ لَا يُحَدِّثُ نَفْسَهُ بِمَعْصِيَةٍ (۲)

وَلَا يُضْمِرُ أَنْ يَعُودَ - فِي خَطِيئَةٍ (۳)

وَقَدْ قُلْتَ يَا إِلَهِي فِي مُحْكَمِ كِتَابِكَ أَنَّكَ تَقْبَلُ التَّوْبَةَ عَنْ عِبَادِكَ (۴)

وَتَعْفُو عَنِ السَّيِّئَاتِ (۵)

وَتُحِبُّ التَّوَّابِينَ (۶)

فَأَقْبِلْ تَوْبَتِي كَمَا وَعَدْتَ (۷)

وَأَعْفُ عَنْ سَيِّئَاتِي كَمَا ضَمِنْتَ (۸)

وَأَوْجِبْ لِي مَحَبَّتَكَ كَمَا شَرَطْتَ (۹)

وَلَكَ - يَا رَبِّ - شَرْطِي إِلَّا أَعُودَ فِي مَكْرُوهِكَ (۱۰)

وَضَمَانِي أَنْ لَا أَرْجِعَ فِي مَذْمُومِكَ (۱۱)

وَعَهْدِي أَنْ أَهْجُرَ جَمِيعَ مَعَاصِيكَ (۱۲)

اللَّهُمَّ إِنَّكَ أَعْلَمُ بِمَا عَمِلْتُ (۱۳)

فَاغْفِرْ لِي مَا عَلِمْتَ. (۱۴)

ص: ۱۸۴

-
- ۱- و از لغزشهای گذشته و تازه ام به سویت باز می گردم
  - ۲- مانند بازگشت توبه کننده ای که خیال گناه در درونش نگذرد
  - ۳- و فکر برگشتن به گناه را به خاطرش راه ندهد
  - ۴- و تو خود ای پروردگار من در کتاب محکمت فرمودی که توبه را از بندگان می پذیری
  - ۵- و از سیئات درمی گذری
  - ۶- و توبه کنندگان را دوست داری
  - ۷- پس براساس وعده خود توبه ام را بپذیر
  - ۸- و همان طور که ضمانت نموده ای از گناهانم بگذر
  - ۹- و چنانکه شرط فرموده ای محبتت را بر من لازم فرما
  - ۱۰- و من هم در مقابل این همه عنایت تعهد می کنم که به آنچه پسند تو نیست برنگردم

- ۱۱- و ضمانت می نمایم که به کاری که مورد نکوهش توست بازنگردم
 ۱۲- و پیمان می بندم که از تمام گناهان دوری کنم.
 ۱۳- الهی تو به آنچه از من سرزده آگاه تری
 ۱۴- پس آنچه را از من خبرداری بیامرز .

وَ اصْرِفْنِي بِقُدْرَتِكَ إِلَى مَا أَحْبَبْتَ اللَّهُمَّ وَعَلَى تَبِعَاتٍ قَدْ حَفِظْتُهُنَّ (۱)

وَ تَبِعَاتٍ قَدْ نَسِيتُهُنَّ (۲)

وَ كُلُّهُنَّ بِعَيْنِكَ الَّتِي لَا تَنَامُ (۳)

وَ عِلْمِكَ الَّذِي لَا يَنْسَى (۴)

فَعَوِّضْ مِنْهَا أَهْلَهَا (۵)

وَ احْطُطْ عَنِّي وَرَزَّهَا (۶)

وَ خَفِّفْ عَنِّي ثِقَلَهَا (۷)

وَ اعْصِمْنِي مِنْ أَنْ أُقَارِفَ مِثْلَهَا (۸)

اللَّهُمَّ وَإِنَّهُ لَا وَفَاءَ لِي بِالتَّوْبَةِ إِلَّا بِعِصْمَتِكَ (۹)

وَ لَا اسْتِمْسَاكَ بِي عَنِ الْخَطَايَا إِلَّا عَنْ قُوَّتِكَ (۱۰)

فَقَوِّنِي بِقُوَّةِ كَافِيَةٍ (۱۱)

وَ تَوَلَّنِي بِعِصْمَةِ مَانِعَةٍ (۱۲)

اللَّهُمَّ أَيُّمَا عَبْدٍ تَابَ إِلَيْكَ وَهُوَ فِي عِلْمِ الْغَيْبِ عِنْدَكَ فَاسِخٌ لِتَوْبَتِهِ (۱۳)

وَعَائِدٌ فِي ذَنْبِهِ وَخَطِيئَتِهِ (۱۴)

فَأِنِّي أَعُوذُ بِكَ أَنْ أَكُونَ كَذَلِكَ (۱۵)

ص: ۱۸۵

-
- ۱- و مرا با قدرت خود به سوی آنچه دوست داری متوجه ساز خداوندا
  - ۲- بر ذمه من و بالهایی است که به یاد دارم
  - ۳- و بالهایی است که فراموشم شده
  - ۴- و همه آنها در برابر دیده توست که به خواب نمی رود
  - ۵- و نزد علم توست که در آن فراموشی راه ندارد
  - ۶- پس در مقابل آن و بالها به صاحبانش عوض بده
  - ۷- و وزر آن را از من بریز و سنگینی آن را از دوش جان من بردار
  - ۸- و مرا از دستیازی به نظیر آن بازدار
  - ۹- الهی مرا قدرت وفای به توبه خود جز با حفظ تو نیست
  - ۱۰- و توان خودداری از گناهان ندارم جز به قوت تو
  - ۱۱- پس مرا با نیروی کافی تقویت کن
  - ۱۲- و خود عهده دار نیروی بازدارنده از گناهم باش.
  - ۱۳- الهی هر بنده ای که به سویت باز گردد و حضرتت به علم غیبی که داری می دانی
  - ۱۴- که او توبه شکن و بازگردنده به گناه و خطای خویش است
  - ۱۵- پس من به تو پناه می برم از آنکه چنین باشم

فَأَجْعَلْ تَوْبَتِي هَذِهِ تَوْبَةً لَا أَحْتَاجُ بَعْدَهَا إِلَى تَوْبَةٍ (۱)

تَوْبَةً مُّوجِبَةً لِّمَحْوِ مَا سَلَفَ (٢)

وَالسَّلَامَةَ فِيمَا بَقِيَ. (٣)

اللَّهُمَّ إِنِّي أَعْتَذِرُ إِلَيْكَ مِنْ جَهْلِي (٤)

وَاسْتَوْهَيْتُكَ سُوءَ فِعْلِي (٥)

فَاضْمُمْنِي إِلَى كَنَفِ رَحْمَتِكَ تَطَوُّلاً (٦)

وَاسْتُرْنِي بِسِتْرِ عَافِيَتِكَ تَفَضُّلاً. (٧)

اللَّهُمَّ وَإِنِّي أَتُوبُ إِلَيْكَ مِنْ كُلِّ مَا خَالَفَ إِرَادَتَكَ (٨)

أَوْ زَالَ عَن مَحَبَّتِكَ (٩)

مِنْ خَطَرَاتِ قَلْبِي (١٠)

وَلَحَظَاتِ عَيْنِي (١١)

وَ حِكَايَاتِ لِسَانِي (١٢)

تَوْبَةً تَسْلِمُ بِهَا كُلُّ جَارِحَةٍ عَلَى حِيَالِهَا مِنْ تَبَعَاتِكَ (١٣)

وَ تَأْمَنُ مِمَّا يَخَافُ الْمُعْتَدُونَ مِنْ أَلِيمِ سَطَوَاتِكَ. (١٤)

اللَّهُمَّ فَارْحَمْ وَحَدَّتِي بَيْنَ يَدَيْكَ (١٥)

وَ وَجِيبَ قَلْبِي مِنْ خَشْيَتِكَ (١٦)

وَ اضْطِرَابَ اَزْكَانِي مِنْ هَيْبَتِكَ (۱۷)

فَقَدْ اَقَامْتَنِي - يَارَبِّ - ذُنُوبِي مَقَامَ الْخِزْيِ بِفِنَائِكَ (۱۸)

فَاِنْ سَكَتٌ لَمْ يَنْطِقْ عَنِّي اَحَدٌ (۱۹)

ص: ۱۸۶

-
- ۱- اینک این توبه مرا چنان توبه ای قرار ده که بعد از آن محتاج توبه ای دیگر نباشم
  - ۲- توبه ای که سبب محو گناهان گذشته
  - ۳- و ایمنی از گناه در بقیه ایام عمر باشد.
  - ۴- خداوندا از نادانی خود از حضرتت عذر می خواهم
  - ۵- و بخشش از کردار بدم را از تو خواهانم
  - ۶- پس از باب احسان مرا در پناه رحمت خویش درآور
  - ۷- و از راه تفضل لباس عافیت بر من بپوشان.
  - ۸- الهی و از هر چه مخالف خواست تو بوده
  - ۹- یا از گردونه محبت تو بیرون می برد
  - ۱۰- از خاطراتی که در قلبم گذشته
  - ۱۱- و نگاههای چشمم
  - ۱۲- و گفتارهای زبانم
  - ۱۳- چنان توبه ای می کنم که هر یک از اعضايم به سهم خود از عقوبتت سالم ماند
  - ۱۴- و از انتقام و قهري که متجاوزگران از آن می هراسند ایمن گردد.
  - ۱۵- الهی بر تنهائيم در پیشگاهت
  - ۱۶- و تپیدن قلبم از ترست

۱۷- و لرزه اعضايم از هيبت رحم كن

۱۸- زيرا گناهانم - اي پروردگار من - مرا در عرصه رسوايي و خواري در پيشگاهت نشانده

۱۹- پس اگر حرف نزنم كسي از جانب من سخن نمي گويد

وَإِنْ شَفَعْتُ فَلَسْتُ بِأَهْلِ الشَّفَاعَةِ (۱)

اللَّهُمَّ صَلِّ - عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ (۲)

وَ شَفِّعْ فِي خَطَايَايَ كَرَمَكَ (۳)

وَعُدْ عَلَيَّ سَيِّئَاتِي بِعَفْوِكَ (۴)

وَلَا تَجْزِنِي جَزَائِي مِنْ عُقُوبَتِكَ (۵)

وَابْسُطْ عَلَيَّ طَوْلَكَ (۶)

وَ جَلِّلْنِي بِسِتْرِكَ (۷)

وَأَفْعَلْ بِي فِعْلَ عَزِيزٍ تَضَرَّعَ إِلَيْهِ عَبْدٌ ذَلِيلٌ فَرَحِمَهُ (۸)

أَوْ غَنِيٍّ تَعَرَّضَ لَهُ عَبْدٌ فَقِيرٌ فَنَعَشَهُ. (۹)

اللَّهُمَّ لَا خَفِيرَ لِي مِنْكَ فَلْيَخْفُرْنِي عِزُّكَ (۱۰)

وَلَا شَفِيعَ لِي إِلَيْكَ فَلْيَشْفَعْ لِي فَضْلُكَ (۱۱)

وَ قَدْ أَوْجَلْتَنِي خَطَايَايَ فَلْيُؤْمِنِّي عَفْوُكَ (۱۲)

فَمَا كُلُّ مَا نَطَقْتُ بِهِ عَنْ جَهْلِ مَنِّي بِسُوءِ أَثْرِي (۱۳)

وَلَا نَسِيَانٍ لِّمَا سَبَقَ مِنْ ذَمِيمٍ فَعَلَى (۱۴)

لَكِنْ لِتَسْمَعَ سَمَاوُكَ وَ مَنْ فِيهَا (۱۵)

ص: ۱۸۷

-
- ۱- و اگر از خود شفاعت کنم چنان نیستم که شفاعتم پذیرفته گردد.
  - ۲- بار خدایا بر محمد و آلش درود فرست
  - ۳- و کرمت را درباره خطاهایم شفیع من فرما
  - ۴- و زشتی هایم را با عفو از من ببخش
  - ۵- و جزایم را از عقوبت خود مساز
  - ۶- و دامان احسانت را بر من بگستر
  - ۷- و مرا در پرده عفو بپوشان
  - ۸- و با من رفتار شخص پر قدرتی کن که بنده ای ذلیل با زاری به درگاهش رفته و او بر وی ترحم نموده
  - ۹- یا ثروتمندی که فقیری سر راهش نشسته و او از وی دستگیری نموده
  - ۱۰- بارالها مرا از تو پناه دهنده ای نیست پس باید عزت تو پناهم دهد
  - ۱۱- و برای من شفیعی به سوی تو نیست پس باید فضل تو شفیعم شود
  - ۱۲- و گناهانم مرا در عرصه ترس برده پس باید عفو تو مرا ایمن سازد
  - ۱۳- زیرا آنچه بر زبان آوردم از باب جهل به کردار زشتم
  - ۱۴- و در اثر فراموشی کارهای بد گذشته ام نیست
  - ۱۵- بلکه برای آن است که آسمان تو و هر که در آن است
- وَأَرْضُكَ وَ مَنْ عَلَيْهَا مَا أَظْهَرْتَ لَكَ مِنَ النَّدَمِ، (۱)

وَلَجَاتٍ إِلَيْكَ فِيهِ مِنَ التَّوْبَةِ، (۲)

فَلَعَلَّ بَعْضَهُمْ بِرَحْمَتِكَ يَرْحَمُنِي لِسُوءِ مَوْقِفِي (۳)

أَوْ تُدْرِكُهُ الرَّقَّةُ عَلَيَّ - لِسُوءِ حَالِي (۴)

فَيُنَالَنِي مِنْهُ بِدَعْوَةٍ هِيَ أَسْمَعُ لَدَيْكَ مِنْ دُعَائِي (۵)

أَوْ شَفَاعَةٍ أَوْ كَدُّ عِنْدَكَ مِنْ شَفَاعَتِي (۶)

تَكُونُ بِهَا نَجَاتِي مِنْ غَضَبِكَ (۷)

وَفُوزَتِي بِرِضَاكَ (۸)

اللَّهُمَّ إِنْ يَكُنِ النَّدَمُ تَوْبَةً إِلَيْكَ فَأَنَا أَنْدَمُ النَّادِمِينَ (۹)

وَإِنْ يَكُنِ التَّرْكُ لِمَعْصِيَتِكَ إِنْابَةً فَأَنَا أَوَّلُ الْمُتَنَبِّئِينَ (۱۰)

وَإِنْ يَكُنِ الْإِسْتِغْفَارُ حِطَّةً لِلذُّنُوبِ فَإِنِّي لَكَ مِنَ الْمُسْتَغْفِرِينَ (۱۱)

ص: ۱۸۸

۱- و زمین تو و هر که بر روی آن است کردم ندامتی را که برای تو آشکار کردم.

۲- و توبه ای را که به سبب آن به تو پناه بردم بشنوند

۳- تا مگر یکی از اینان در سایه رحمت بر پریشان حالیم رحم کند

۴- یا برای آسفتگیم بر من رقت آورد

۵- پس از جانب خود دعایی به حال من کند که از دعای خود من نزد تو به اجابت نزدیکتر باشد

۶- یا شفاعتی نصیبم گردد که از شفاعت خودم نزد تو استوارتر جلوه کند

- ۷- و رهاییم از خشم تو
 ۸- و دستیاییم به خشنودیت در آن باشد.
 ۹- الهی اگر پشیمانی در پیشگاه حضرتت توبه است پس من از همه پشیمان ترم
 ۱۰- و اگر ترک گناه بازگشت محسوب می شود پس اولین بازگشت کننده منم
 ۱۱- و اگر استغفار سبب ریختن گناهان است پس من در برابرت از استغفار کنندگانم

اللَّهُمَّ فَكَمَا أَمَرْتَ بِالتَّوْبَةِ وَضَمِنْتَ الْقَبُولَ (۱)

وَ حَشْتَتْ عَلَي الدُّعَاءِ وَ وَعَدْتَ الْإِجَابَةَ (۲)

فَصَلِّ عَلَي مُحَمَّدٍ وَآلِهِ (۳)

وَاقْبَلْ تَوْبَتِي (۴)

وَلَا تَرْجِعْنِي مَرْجِعَ الْخَبِيَّةِ مِنْ رَحْمَتِكَ (۵)

إِنَّكَ أَنْتَ التَّوَّابُ عَلَي الْمُذْنِبِينَ (۶)

وَ الرَّحِيمُ لِلْخَاطِئِينَ الْمُتَنِبِينَ (۷)

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَي مُحَمَّدٍ وَآلِهِ كَمَا هَدَيْتَنَا بِهِ (۸)

وَ صَلِّ عَلَي مُحَمَّدٍ وَآلِهِ كَمَا اسْتَنْقَذْتَنَا بِهِ (۹)

وَ صَلِّ عَلَي مُحَمَّدٍ وَآلِهِ صَلْوَةً تَشْفَعُ لَنَا يَوْمَ الْقِيَمَةِ وَ يَوْمَ الْفَاقَةِ إِلَيْكَ (۱۰)

إِنَّكَ عَلَي كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ (۱۱)

وَ هُوَ عَلَيْكَ يَسِيرٌ. (۱۲)

- ۱- بارالها همان گونه که به توبه و بازگشت فرمان دادی و پذیرش آن را ضمانت فرمودی
- ۲- و بر دعا ترغیب نمودی و نسبت به آن وعده اجابت دادی
- ۳- پس بر محمد و آتش درود فرست
- ۴- و توبه ام را قبول کن
- ۵- و از رحمت نومید و مأیوسم باز مگردان
- ۶- زیرا که حضرتت پذیرنده توبه گناهکاران
- ۷- و بخشنده خطاپیشگانی هستی که از صمیم دل به تو باز می گردند.
- ۸- بار الها بر محمد و آتش درود فرست همچنان که به وسیله او ما را هدایت فرمودی
- ۹- و بر محمد و آتش درود فرست همچنان که به سبب او ما را رهایی کرامت کردی
- ۱۰- و بر محمد و آتش درود فرست چنان درودی که در قیامت و در روز نیاز به تو از ما شفاعت کند
- ۱۱- که تو بر هر چیز توانایی
- ۱۲- و آن بر تو سهل و آسان است.

الدعاء ۳۲ - دعا در نماز شب

وَ كَانَ مِنْ دَعَائِهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ بَعْدَ الْفَرَاغِ مِنْ صَلَاةِ اللَّيْلِ لِنَفْسِهِ فِي الْأَعْتِرَافِ بِالذَّنْبِ (۱)

اللَّهُمَّ يَا ذَا الْمُلْكِ الْمُتَبَدِّدِ بِالْخُلُودِ (۲)

وَ السُّلْطَانِ الْمُؤْتَمَنِّعِ بِغَيْرِ جُنُودٍ وَ لَاعِوَانِ (۳)

وَ الْقُرْبِ الْبَاقِي عَلِيٍّ مَرَّ الدَّهْوَرِ وَ خَوَالِي الْأَعْوَامِ وَ مَوَاضِي الْأَزْمَانِ وَالْأَيَّامِ (۴)

عَزَّ سُلْطَانُكَ عِزًّا لَا حَدَّ لَهُ بِأَوْلِيَّتِهِ (٥)

وَلَا مُنْتَهَى لَهُ بِأَخْرِيَّتِهِ (٦)

وَاسْتَعْلَى مُلْكُكَ عُلْوًا سَقَطَتِ الْأَشْيَاءُ دُونَ بُلُوغِ أَمْدِهِ (٧)

وَلَا يَبْلُغُ أَدْنَى مَا اسْتَأْثَرْتَ بِهِ مِنْ ذَلِكَ أَقْصَى نَعْتِ النَّاعِتِينَ (٨)

ص: ۱۹۰

-
- ۱- «دعای آن حضرت برای خود پس از فراغ از نماز شب در اعتراف به گناه»
  - ۲- بار الها ای دارنده ملک ابدی و جاوید
  - ۳- و سلطنت دست نیافتنی بدون سپاه و دستیاران
  - ۴- و عزت باقی که با گذشت روزگاران و سالهای گذشته و زمانها و روزهای سپری شده باقی است
  - ۵- فرمانروایی و حکومت چنان غالب است که اول آن را حدی
  - ۶- و آخر آن را نهایی نیست
  - ۷- و پادشاهیت چنان بلند پایه است که همه چیز از دسترسی به قلّه آن فرومانده است
  - ۸- و دورترین توصیف واصفان به پایین ترین مرتبه از بلندی و رفعتی که به خود اختصاص داده ای
نمی رسد

ضَلَّتْ فِيكَ الصِّفَاتُ (١)

وَ تَفَسَّخَتْ دُونَكَ النُّعُوتُ (٢)

وَ حَارَتْ فِي كِبْرِيَاءِكَ لَطَائِفُ الْأَوْهَامِ (٣)

كَذَلِكَ أَنْتَ اللَّهُ الْأَوَّلُ فِي أَوْلِيَّتِكَ (٤)

وَعَلَىٰ ذَٰلِكَ أَنْتَ دَائِمٌ لَّا تَزُولُ (٥)

وَ أَنَا الْعَبْدُ الضَّعِيفُ عَمَلًا (٦)

الْجَسِيمُ أَمَلًا (٧)

خَرَجْتُ مِنْ يَدِي أَسْبَابُ الْوُصَلَاتِ إِلَّا مَا وَصَلَهُ رَحْمَتُكَ (٨)

وَتَقَطَّعْتُ عَنِّي عِصْمَ الْأَمَالِ إِلَّا مَا أَنَا مُعْتَصِمٌ بِهِ مِنْ عَفْوِكَ (٩)

قَلَّ عِنْدِي مَا أَعْتَدْتُ بِهِ مِنْ طَاعَتِكَ (١٠)

وَ كَثُرَ عَلَيَّ مَا أَبَوْتُ بِهِ مِنْ مَعْصِيَتِكَ (١١)

وَلَنْ يَضِيقَ عَلَيْكَ عَفْوٌ عَنْ عَبْدِكَ وَإِنْ أَسَاءَ (١٢)

فَاعْفُ عَنِّي. (١٣)

ص: ١٩١

١- اوصاف در مقام و صفت سرگشته اند

٢- و تعریف ها در پای حضرتت از هم گیسخته اند

٣- و در عرصه گاه کبریائیت دقیق ترین تصورات سرگردانند

٤- تو ای خدای ازلی در ازلیت اینچنین بوده ای

٥- و دائم و جاودان بر این مرحله خواهی بود

٦- و منم آن بنده با عمل اندک

٧- و آرزوی بسیار

- ۸- که وسائل پیوند با تو از کفم بیرون رفته مگر آنچه رحمتت آن را متصل نموده
- ۹- ورشته های امیدم از من گسسته مگر آنچه از عفو تو که به آن چنگ زده ام
- ۱۰- طاعتی که به حساب آورم اندک
- ۱۱- و معصیتی که به آن اعتراف کنم بسیار است
- ۱۲- و عفو و بخشش از بنده ات بر تو سخت نیاید اگر چه بد کرده باشد
- ۱۳- پس مرا عفو کن

اللَّهُمَّ وَقَدْ أَشْرَفَ عَلَيَّ خَفَايَا الْأَعْمَالِ عِلْمُكَ (۱)

وَانْكَشَفَ كُلَّ مَسْتُورٍ دُونَ خُبْرِكَ (۲)

وَلَا تَتَطَوَّى عَنْكَ دَقَائِقُ الْأُمُورِ (۳)

وَلَا تَعْرُوبُ عَنْكَ غَيِّبَاتُ السَّرَائِرِ (۴)

وَقَدْ اسْتَحْوَذَ عَلَيَّ عَدُوُّكَ الَّذِي اسْتَنْظَرَكَ لِغَوَايَتِي فَأَنْظَرْتَهُ (۵)

وَاسْتَمَهَلَكَ إِلَى يَوْمِ الدِّينِ لِإِضْلَالِي فَأَمَهَلْتَهُ (۶)

فَأَوْقَعَنِي وَقَدْ هَرَبْتُ إِلَيْكَ مِنْ صَغَائِرِ ذُنُوبٍ مُوبِقَةٍ (۷)

وَكَبَائِرِ أَعْمَالٍ مُرْدِيَةٍ (۸)

حَتَّى إِذَا قَارَفْتُ مَعْصِيَتَكَ (۹)

وَاسْتَوْجَبْتُ بِسُوءِ سَعْيِي سَخَطَتَكَ (۱۰)

فَقَتَلَ عَنِّي عِذَارَ غَدْرِهِ (۱۱)

وَتَلَقَّانِي بِكَلِمَةٍ كُفْرِهِ (۱۲)

ص: ۱۹۲

-
- ۱- بار الها دانش تو بر اعمال نهانی واقف است
  - ۲- و هر پوشیده ای در برابر آگاهی آشکار
  - ۳- و دقایق امور از نظرت پنهان نیست
  - ۴- و رازهای نهان از تو مخفی نمی ماند
  - ۵- و همانا بر من چیره شده است دشمن تو که برای گمراه کردن من از تو فرصت خواسته و تو بنا بر مصالحی فرصتش دادی
  - ۶- و برای منحرف کردن من تا روز قیامت از تو مهلت خواسته و تو مهلتش دادی
  - ۷- پس این دشمن غدار مرا به زمین زد در حالی که از گناهان کوچک هلاک کننده
  - ۸- و معصیت های بزرگ تباه کننده به سوی تو گریختم
  - ۹- تا چون دچار معصیت تو شدم
  - ۱۰- و بر اثر کوشش زشتم مستحق خشم تو گشتم
  - ۱۱- عنان حيله و تزویر خود را از من بازگردانید
  - ۱۲- و با کلمه کفر خود با من روبرو شد

وَتَوَلَّى الْبِرَاءَةَ مِنِّي (۱)

وَأَذَبَ مُؤَلِّيًّا عَنِّي (۲)

فَأَصْحَرَنِي لِغَضَبِكَ فَرِيداً (۳)

وَأَخْرَجَنِي إِلَىٰ فِنَاءٍ نَّقَمَتِكَ طَرِيداً (۴)

لَا شَفِيعَ يَشْفَعُ لِي إِلَيْكَ (٥)

وَلَا خَفِيرٌ يُؤْمِنُنِي عَلَيْكَ (٦)

وَلَا حِصْنٌ يَحْجُبُنِي عَنْكَ (٧)

وَلَا مَلَاذُ الْجَأِ إِلَيْهِ مِنْكَ. (٨)

فَهَذَا مَقَامُ الْعَائِدِ بِكَ (٩)

وَمَحَلُّ الْمُعْتَرِفِ لَكَ (١٠)

فَلَا يَضِيقَنَّ عَنِّي فَضْلُكَ، (١١)

وَلَا يَقْصِرَنَّ دُونِي عَفْوُكَ، (١٢)

وَلَا اَكُنْ أَخِيْبَ عِبَادِكَ التَّائِبِينَ (١٣)

وَلَا اقْطَعْ وُفُودَكَ الْأَمْلِينَ (١٤)

وَ اغْفِرْ لِي (١٥)

ص: ١٩٣

١- و از من بیزاری جست

٢- و به من پشت کرده به راه افتاد

٣- و مرا در معرض خشم تو تنها گذاشت

٤- و در عرصه گاه انتقام تو رها ساخت

- ۵- نه کسی از من به درگاہت شفاعت کند
- ۶- و نه پناه دهنده ای در برابرت امانم دهد
- ۷- و نه هیچ دژ استواری مرا از تو مانع نگردد
- ۸- و نه پناهگاهی هست که از تو به آن پناه برم
- ۹- اینک در مقام پناه آورنده به تو
- ۱۰- و اقرار کننده به گناه ایستاده ام
- ۱۱- پس مباد که فضل تو از من تنگی گیرد،
- ۱۲- و عفو و بخششت از من کوتاه آید
- ۱۳- و مباد که من زیانمندترین بندگان توبه کارت
- ۱۴- و ناامیدترین کسانی باشم که بر خوان نعمت نشسته اند
- ۱۵- و مرا بیامرز

إِنَّكَ خَيْرُ الْغَافِرِينَ. (۱)

اللَّهُمَّ إِنَّكَ أَمَرْتَنِي فَتَرَكْتُ (۲)

وَنَهَيْتَنِي فَرَكِبْتُ (۳)

وَسَوَّلَ لِي الْخَطَاءَ خَاطِرُ السُّوءِ فَفَرَّطْتُ (۴)

وَلَا اسْتَشْهَدُ عَلَى صِيَامِي نَهَاراً (۵)

وَلَا اسْتَجِيرُ بِتَهْجُدِي لَيْلاً (۶)

وَلَا تُثْنِي عَلَيَّ بِأَحْيَائِهَا سُنَّةً (۷)

حاشی فُرُوضِكَ الَّتِي مَنُ ضَيَّعَهَا هَلَكَ (۸)

وَلَسْتُ أَتَوَسَّلُ إِلَيْكَ بِفَضْلِ نَافِلَةٍ مَعَ كَثِيرٍ مَا أَغْفَلْتُ مِنْ وِظَائِفِ فُرُوضِكَ (٩)

وَتَعَدَّيْتُ عَنْ مَقَامَاتِ حُدُودِكَ إِلَى حُرْمَاتٍ انْتَهَكْتُهَا (١٠)

وَكَبَائِرِ ذُنُوبٍ اجْتَرَحْتُهَا (١١)

ص: ١٩٤

-
- ١- که تو بهترین آمرزندگان.
  - ٢- الهی مرا فرمان دادی و من فرو گذاشتم
  - ٣- و مرا نهی کردی و من مرتکب شدم
  - ٤- و اندیشه سوء گناه را در نظرم آراست پس تقصیر کردم
  - ٥- نه روزی را به روزه گرفتم گواه می گیرم
  - ٦- و نه به بیداری شبی پناه می گیرم
  - ٧- و نه سنتی را برپا داشته ام تا از من به خوبی یاد کند
  - ٨- جز واجبات تو که هر کس آنها را ضایع کند هلاک شود کاری نکرده ام
  - ٩- و نه نافله ای بجای آورده ام تا به سبب آن دست تو سئل به تو زخم در صورتی که بسیاری از شروط واجبات را به غفلت فرو گذاشته ام
  - ١٠- و از حدود و مقررات تو تجاوز کرده پرده حرمت هایی را دریده ام
  - ١١- و گناهان بزرگی مرتکب شده ام

كَانَتْ عَافِيَتُكَ لِي مِنْ فَضَائِحِهَا سِتْرًا. (١)

وَ هَذَا مَقَامٌ مَنِ اسْتَحْيَى لِنَفْسِهِ مِنْكَ (٢)

وَ سَخِطَ عَلَيْهَا وَ رَضِيَ عَنْكَ (٣)

فَتَلَقَّاكَ بِنَفْسٍ خَاشِعَةٍ (٤)

وَرَقَبَةٍ خَاضِعَةٍ (٥)

وَوَظْهَرٍ مُثْقَلٍ مِنَ الْخَطَايَا (٦)

وَاقِفًا بَيْنَ الرَّغْبَةِ إِلَيْكَ وَ الرَّهْبَةِ مِنْكَ (٧)

وَ أَنْتَ أَوْلَى مَنْ رَجَاهُ (٨)

وَ أَحَقُّ مَنْ خَشِيَهُ وَ اتَّقَاهُ. (٩)

فَاعْطِنِي يَا رَبِّ مَارْجَوْتُ وَ آمَنِي. (١٠)

مَا حَذِرْتُ وَ عُدُّ عَلَيَّ بِعَائِدَةِ رَحْمَتِكَ (١١)

إِنَّكَ أَكْرَمُ الْمَسْئُولِينَ. (١٢)

ص: ١٩٥

-
- ١- که فقط عافیت تو در برابر رسواییهایم بر من پرده پوشیده است
  - ٢- و این جایگاه کسی است که به خاطر خود از تو شرمگین
  - ٣- و بر خود خشمگین و از تو خشنود است
  - ٤- پس با دلی شکسته
  - ٥- و گردنی فروافکنده
  - ٦- و پستی از گناهان گرانبار و خمیده با تو روبرو شده
  - ٧- در میان بیم و امید به تو ایستاده

- ۸- و تو شایسته تر کسی هستی که به او امید ورزد
- ۹- و سزاوارتر کسی هستی که از او بترسد و پروا کند
- ۱۰- الهی پس آنچه را امید دارم به من بخشش
- ۱۱- و از آنچه می ترسم ایمنم فرما و رحمت را شامل حالم کن
- ۱۲- که تو کریم ترین کسی هستی که از او درخواست شود.

اللَّهُمَّ وَإِذْ سَتَرْتَنِي بِعَفْوِكَ (۱)

وَتَعَمَّدَتَنِي بِفَضْلِكَ فِي دَارِ الْفَنَاءِ بِحَضْرَةِ الْأَكْفَاءِ (۲)

فَاجِرْنِي مِنْ فَضِيحَاتِ دَارِ الْبَقَاءِ عِنْدَ مَوَاقِفِ الْأَشْهَادِ مِنَ الْمَلَائِكَةِ الْمُقَرَّبِينَ (۳)

وَالرُّسُلِ الْمُكْرَمِينَ (۴)

وَالشُّهَدَاءِ وَالصَّالِحِينَ (۵)

مِنْ جَارِ كُنْتُ أَكَاتِمُهُ سَيِّئَاتِي (۶)

وَمِنْ ذِي رَحِمٍ كُنْتُ أَحْتَشِمُ مِنْهُ فِي سَرِيرَاتِي (۷)

لَمْ أَتَّقِ بِهِمْ رَبِّ فِي السِّرِّ عَلَيَّ (۸)

وَوَثِقْتُ بِكَ رَبِّ فِي الْمَغْفِرَةِ لِي (۹)

وَ أَنْتَ أَوْلَى مَنْ وُثِقَ بِهِ (۱۰)

وَ أَعْطَى مَنْ رُغِبَ إِلَيْهِ (۱۱)

وَ أَرَأْفُ مَنْ اسْتُرِحِمَ فَارْحَمْنِي (۱۲)

- ۱- بار الها اکنون که مرا به پرده عفو خود پوشاندی
- ۲- و در این جهان فانی در معرض دید همدوشان غرق بخشش خود نمودی
- ۳- پس مرا از رسواییهای جهان باقی در برابر حضار و بینندگان از فرشتگان مقرب
- ۴- و پیامبران گرامی
- ۵- و شهدا و صالحین پناه ده
- ۶- از همسایه ای که زشتیهایم را از او می پوشاندم
- ۷- و از خویشاوندی که در کارهای پنهانی خود از او شرم می داشتم -
- ۸- که - الهی به پرده پوشی ایشان اعتماد نداشتم
- ۹- و به تو اطمینان کردم ای خدای من که مرا ببخشی
- ۱۰- و توسزاوارکسی هستی که به او اعتمادشود
- ۱۱- و ببخشنده ترکیسی هستی که به او روی آورده شود
- ۱۲- و مهربان تر کسی هستی که مهرش خواسته شود پس بر من رحمت آر

اللَّهُمَّ وَ أَنْتَ حَدَرْتَنِي مَاءً مَهِينًا مِنْ صُلْبٍ مُتَضَائِقِ الْعِظَامِ (۱)

حَرَجِ الْمَسَالِكِ (۲)

إِلَى رَحِمٍ ضَيِّقَةٍ سَتَرْتَهَا بِالْحُجْبِ (۳)

تُصَرِّفُنِي حَالًا عَنْ حَالٍ (۴)

حَتَّى انْتَهَيْتَ بِي إِلَى تَمَامِ الصُّورَةِ (۵)

وَ اثْبَتَ فِيَّ الْجَوَارِحَ (۶)

كَمَا نَعَتَّ فِي كِتَابِكَ (٧)

: نُظْفَةً ثُمَّ عَلَقَةً ثُمَّ مُضْغَةً (٨)

ثُمَّ عَظْمًا ثُمَّ كَسَوْتَ الْعِظَامَ لَحْمًا (٩)

ثُمَّ أَنْشَأْتَنِي خَلْقًا آخَرَ كَمَا سِئْتَ (١٠)

حَتَّى إِذَا احْتَجَجْتُ إِلَى رِزْقِكَ (١١)

وَلَمْ أَسْتَعْنِ عَنْ غِيَاثِ فَضْلِكَ (١٢)

جَعَلْتَ لِي قُوَّةً مِنْ فَضْلِ طَعَامٍ وَ شَرَابٍ أَجْرِيَّتُهُ لِأَمْتِكَ الَّتِي أَسْكَنْتَنِي جَوْفَهَا (١٣)

وَأَوْدَعْتَنِي قَرَارَ رَحِمِهَا. (١٤)

وَلَوْ تَكَلَّمَنِي - يَا رَبِّ - فِي تِلْكَ الْحَالَاتِ إِلَى حَوْلِي (١٥)

أَوْ تَضَطَّرُّنِي إِلَى قُوَّتِي (١٦)

ص: ١٩٧

١- الهی تو مرا به صورت آبی کم ارزش از پستی که استخوانهایش درهم فشرده

٢- و راههایش بس تنگ است

٣- به تنگنای رحم که آن را به پرده هاپوشیده ای سرازیر کردی

٤- در حالی که مرا از مرحله ای به مرحله دیگر گرداندی

٥- تا وقتی که به کمال صورت رساندی

٦- و اعضاء را در پیکر من برقرار نمودی

۷- همان گونه که «در کتابت وصف فرمودی:

۸- نطفه سپس علقه آنگاه مضغه

۹- سپس استخوان بندی و بعد استخوانها را به گوشت پوشاندی

۱۰- و آنگاه مرا بدان گونه که خواستی به مرحله ای دیگر از آفرینش درآوردی

۱۱- تا آنجا که وقتی به روزی تو نیاز پیدا کردم

۱۲- و از یاری احسانت بی نیاز نبودم برایم روزی فراهم نمودی

۱۳- از زیادی آن مقدار خوردنی و آشامیدنی کنیزت که مرا در اندرونش جای دادی

۱۴- و در رحم او به ودیعت سپردی

۱۵- و اگر مرا -ای خدای من- در چنین حالات به تدبیر خویشم وا می گذاشتی

۱۶- یا ناچارم می کردی که از نیروی خود بهره گیرم

لَكَانَ الْحَوْلُ عَنِّي مُعْتَرِلاً (۱)

وَلَكَانَتِ الْقُوَّةُ مِنِّي بَعِيدَةً (۲)

فَعَذَّوْتَنِي بِفَضْلِكَ غِذَاءَ الْبَرِّ اللَّطِيفِ (۳)

تَفْعَلُ ذَلِكَ بِي تَطَوُّلاً عَلَيَّ إِلَى غَايَتِي هَذِهِ (۴)

لَا أَعْدَمُ بَرِّكَ (۵)

وَلَا يُبْطِئُ - بِي حُسْنُ صَنِيعِكَ (۶)

وَلَا تَتَاكَّدُ مَعْ ذَلِكَ ثِقَتِي (۷)

فَاتَفَرَّغَ لِمَا هُوَ أَحْظَى لِي عِنْدَكَ (۸)

قَدْ مَلَكَ الشَّيْطَانُ عِنَانِي فِي سُوءِ الظَّنِّ وَضَعْفِ اليَقِينِ (۹)

فَأَنَا أَشْكُو سُوءَ مُجَاوَزَتِهِ لِي وَ طَاعَةَ نَفْسِي لَهُ (۱۰)

وَ اسْتَعَصِمْتُ مِنْ مَلَكَتِهِ (۱۱)

وَ اتَضَرَّعُ إِلَيْكَ فِي صَرْفِ كَيْدِهِ عَنِّي (۱۲)

ص: ۱۹۸

-
- ۱- همانا که توان راهیابی به هدف از من کناره می گرفت
  - ۲- و نیرو و قوت از من دور می شد
  - ۳- پس به فضل و احسانت چون شخصی نیکوکار و دلسوز به من غذا دادی
  - ۴- و آنهمه لطف را از سر تفضل تا بدین پایه که رسیده ام همچنان درباره ام بجا می آوری
  - ۵- از خیرت محروم نمی گردم
  - ۶- و خوبی انعامت درباره ام به تأخیر نمی افتد
  - ۷- و با این وجود اعتمادم به تو محکم نمی شود
  - ۸- تا کوشش خود را در کاری که برایم نزد تو سودمندتر است به کار برم
  - ۹- شیطان مهارم را در بدبینی و ضعف یقین به دست گرفته
  - ۱۰- از این رو از بدرفتاری او و پیروی نفسم از این موجود خطرناک شکایت دارم
  - ۱۱- و از چیرگی او بر خودم از تو پناه می جویم
  - ۱۲- و به توفیق تو می کنم تا مکر او را از من بگردانی

وَ اسْتَلْتُكَ فِي أَنْ تُسَهِّلَ إِلَيَّ رِزْقِي سَبِيلاً. (۱)

فَلَكَ الْحَمْدُ عَلَى ابْتِدَائِكَ بِالنَّعْمِ الْجِسَامِ (۲)

وَ إِلَهَامِكَ الشُّكْرَ عَلَى الْإِحْسَانِ وَ الْإِنْعَامِ. (۳)

فَصَلِّ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَآلِهِ (٤)

وَسَهِّلْ عَلَيَّ رِزْقِي (٥)

وَإِنْ تَقَنَّعَنِي بِتَقْدِيرِكَ لِي (٦)

وَإِنْ تُرْضِينِي بِحِصَّتِي فِيمَا قَسَمْتَ لِي (٧)

وَإِنْ تَجْعَلَ مَا ذَهَبَ مِنْ جِسْمِي وَعُمْرِي فِي سَبِيلِ طَاعَتِكَ (٨)

إِنَّكَ خَيْرُ الرَّازِقِينَ. اَللَّهُمَّ (٩)

إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنْ نَارٍ تَغْلَظُتْ بِهَا عَلَيَّ مِنْ عَصَاكَ (١٠)

وَتَوَعَّدْتُ بِهَا مَنْ صَدَفَ عَنْ رِضَاكَ (١١)

وَمِنْ نَارٍ نُورُهَا ظُلْمَةٌ (١٢)

ص: ۱۹۹

-
- ۱- و از تو می خواهم که برای به دست آوردن روزی راهی آسان فرارویم قرار دهی.
  - ۲- پس حمد تو را بر آنکه نعمت های بزرگ را آغاز نمودی
  - ۳- و شکر بر احسان و انعام را الهام فرمودی.
  - ۴- پس بر محمد و آلش درود فرست
  - ۵- و روزیم را بر من آسان کن
  - ۶- و مرا به اندازه ای که برایم مقرر کرده ای قانع ساز
  - ۷- و به سهم خودم در آنچه قسمتم کرده ای خشنود کن

- ۸- و آنچه از جسم و عمرم صرف شده در راه طاعت خود به حساب آر
- ۹- که تو بهترین روزی دهندگانی
- ۱۰- الهی به تو پناه می برم از آتشی که به سبب آن بر هر که تو را معصیت نموده سخت گرفته ای
- ۱۱- و هر که را روی از خشنودیت گردانده وعده عذاب داده ای
- ۱۲- و از آتشی که نورش تاریکی

و هَيِّنْهَا أَلِيمٌ (۱)

و بَعِيدُهَا قَرِيبٌ (۲)

وَمِنْ نَارٍ يَأْكُلُ بَعْضُهَا بَعْضٌ (۳)

و يَصُورُ بَعْضُهَا عَلَى بَعْضٍ (۴)

وَمِنْ نَارٍ تَذُرُّ الْعِظَامَ رَمِيمًا (۵)

و تَسْقِي أَهْلَهَا حَمِيمًا (۶)

وَمِنْ نَارٍ لَا تَبْقَى عَلَى مَنْ تَضَرَّعَ إِلَيْهَا (۷)

و لَا تَرْحَمُ مَنْ اسْتَعْظَفَهَا (۸)

و لَا تَقْدِرُ عَلَى التَّخْفِيفِ عَمَّنْ خَشَعَ لَهَا وَ اسْتَسَلَّمَ إِلَيْهَا (۹)

تَلْقَى سُكَّانَهَا بِأَحْرٍ مَا لَدَيْهَا مِنَ أَلِيمِ النَّكَالِ وَ شَدِيدِ الْوَبَالِ. (۱۰)

- ۱- و ملایمش دردناک
- ۲- و دورش نزدیک است
- ۳- و از آتشی که بعضی از آن بعض دیگر را می خورد
- ۴- و بخشی بر بخش دیگر حمله می برد
- ۵- و از آتشی که استخوان را می پوساند
- ۶- و ساکنین خود را از آب جوشان سیراب می کند
- ۷- و از آتشی که بر زاری کنندگان رحم نمی آورد
- ۸- و به کسی که از او مهر جوید مهر نمی ورزد
- ۹- و دارای آن قدرت نیست که از رنج کسی که نزد او فروتنی می کند و در مقابلش سر تسلیم به زیر می آورد بکاهد
- ۱۰- آتشی که با ساکنین خود با دردناکترین عذاب و سخت ترین وبال برخورد می کند.

وَأَعُوذُ بِكَ مِنْ عِقَابِهَا الْفَاغِرَةِ أَفْوَاهُهَا (۱)

وَحَيَاتِهَا الصَّالِقَةَ بِأَنْبِيَائِهَا (۲)

وَشَرَابِهَا الَّذِي يُقَطِّعُ أَمْعَاءَ وَ أَفْنِدَةَ سُكَّانِهَا (۳)

وَيَنْزِعُ قُلُوبَهُمْ (۴)

وَاسْتَهْدِيكَ لِمَا بَاعَدَ مِنْهَا وَ آخَرَ عَنْهَا. (۵)

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ آلِهِ. (۶)

وَ اجْرِنِي مِنْهَا بِفَضْلِ رَحْمَتِكَ (۷)

وَ أَقْلِنِي عَثْرَاتِي بِحُسْنِ إِقَالَتِكَ (۸)

وَلَا تَخْذُلْنِي يَا خَيْرَ الْمُجِيرِينَ (٩)

اللَّهُمَّ إِنَّكَ تَقِي الْكَرِيهَةَ (١٠)

ص: ٢٠١

-
- ۱- و به تو پناه می برم از عقربهای دهان گشوده اش
  - ۲- و مارهای نیش زننده اش
  - ۳- و از آشامیدنیش که امعاء و احشاء ساکنین خود را پاره پاره می کند
  - ۴- و دلهایشان را برمی کند.
  - ۵- و راهنمایی تو را به آنچه مرا از آن آتش دور سازد و عقب اندازد خواستارم
  - ۶- بار خدایا بر محمد و آلش دورد فرست
  - ۷- و مرا به فضل و رحمت خود از آن آتش پناه ده
  - ۸- و به حسن چشم پوشیت از لغزشهایم درگذر
  - ۹- و مرا ای بهترین پناه دهندگان خوار مساز
  - ۱۰- الهی تو بندگانت را از ناخوشایند حفظ می کنی

و تُعْطِي الْحَسَنَةَ (١)

و تَفْعَلُ مَا تُرِيدُ (٢)

وَ أَنْتَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ (٣)

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ آلِهِ إِذَا ذُكِرَ الْأَبْرَارُ (٤)

وَ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ آلِهِ مَا اخْتَلَفَ اللَّيْلُ وَ النَّهَارُ (٥)

صَلْوَةٌ لَا يَنْقَطِعُ مَدَدُهَا (٦)

وَلَا يُحْصَى عَدَدُهَا (٧)

صَلْوَةٌ تَشْحَنُ الْهَوَاءَ (٨)

وَتَمْلَأُ الْأَرْضَ وَالسَّمَاءَ (٩)

صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ حَتَّى يَرْضَى (١٠)

وَصَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ إِلِهِ بَعْدَ الرِّضَا (١١)

صَلْوَةٌ لَا حَدَّ لَهَا وَلَا مُنْتَهَى (١٢)

يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ. (١٣)

ص: ٢٠٢

-
- ١- و خوبی را عطا می کنی
  - ٢- و هر چه بخواهی بجا می آوری
  - ٣- و تو بر هر چیز توانایی
  - ٤- الهی بر محمد و آتش درود فرست هر گاه که یاد نیکان شود
  - ٥- و بر محمد و آتش درود فرست تا زمانی که شب و روز در رفت و آمدند
  - ٦- چنان درودی که پایان نپذیرد
  - ٧- و به حساب درنیاید
  - ٨- درودی که فضا را آکنده کند
  - ٩- و زمین و آسمان را پر کند

- ۱۰- خدای بر حضرتش درود فرستد تا زمانی که خشنود گردد
۱۱- و خدای بر او و آلش درود فرستد پس از آن خشنودی
۱۲- درودی که هیچ مرز و پایانی ندارد
۱۳- ای مهربان ترین مهربانان.

الدعاء ۳۳ - درخواست خیر

وَ كَانَ مِنْ دَعَائِهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ فِي الْإِسْتِخَارَةِ (۱)

اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْتَخِيرُكَ بِعِلْمِكَ (۲)

فَصَلِّ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَ آلِهِ (۳)

وَ اقض لي بِالْخَيْرَةِ (۴)

وَ أَلْهِمْنَا مَعْرِفَةَ الْإِخْتِيَارِ (۵)

وَ اجْعَلْ ذَلِكَ ذَرْيَعَةً إِلَى الرِّضَا بِمَا قَضَيْتَ لَنَا (۶)

وَ التَّسْلِيمِ لِمَا حَكَمْتَ (۷)

فَارْحَ عَنَّا رَيْبَ الْإِزْتِيَابِ (۸)

وَ أَيِّدْنَا بِبِقِيْنِ الْمُخْلِصِيْنَ (۹)

ص: ۲۰۳

۲- خداوندا از تو به سبب دانشت (که به همه چیز آگاهی) درخواست خیر دارم

۳- پس بر محمد و آلش درود فرست

۴- و در حَقِّم به خیر حکم کن

۵- و شناخت آنچه را که برایمان اختیار کردی به ما الهام فرما

۶- و آن را برای ما سبب خشنودی به قضایت

۷- و تسلیم به حُکمت قرار ده

۸- پس دلهره شک را از ما دور کن

۹- و ما را به یقین مخلصین تأیید فرما

وَلَا تَسْمُنَا عَجْزَ الْمَعْرِفَةِ عَمَّا تَخَيَّرْتَ فَانْغَمِطْ قَدْرَكَ (۱)

وَنَكْرَةَ مَوْضِعِ رِضَاكَ (۲)

وَنَجْنَحَ إِلَى الَّتِي هِيَ أَبْعَدُ مِنْ حُسْنِ الْعَاقِبَةِ (۳)

وَأَقْرَبُ إِلَى ضِدِّ الْعَاقِبَةِ. (۴)

حَبَبَ إِلَيْنَا مَا نَكْرَهُ مِنْ قَضَائِكَ (۵)

وَسَهْلَ عَلَيْنَا مَا نَسْتَصْعِبُ مِنْ حُكْمِكَ (۶)

وَالْهَمْنَا الْإِنْقِيَادَ لِمَا أوردت عَلَيْنَا مِنْ مَشِيَّتِكَ (۷)

حَتَّى لَا نُحِبَّ تَأْخِيرَ مَا عَجَّلْتَ (۸)

وَلَا تَعْجِلْ مَا أَخَّرْتَ (۹)

وَلَا نَكْرَةَ مَا أَحْبَبْتَ (۱۰)

وَلَا تَتَّخِذْ مَا كَرِهْتَ. (۱۱)

وَ اخْتِمْ لَنَا بِالَّتِي هِيَ أَحْمَدُ عَاقِبَةً (۱۲)

وَ أَكْرَمُ مَصِيراً (۱۳)

إِنَّكَ تُفِيدُ الْكَرِيمَةَ (۱۴)

وَ تُعْطِي الْجَسِيمَةَ (۱۵)

وَ تَفْعَلُ مَا تُرِيدُ (۱۶)

وَ أَنْتَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ. (۱۷)

ص: ۲۰۴

-
- ۱- و ما را دچار فروماندگی از معرفت آنچه برایمان اختیار کرده ای مکن که قدر حضرتت را سبک انگاریم
  - ۲- و مورد رضای تو را ناپسند داریم
  - ۳- و به چیزی که از حسن عاقبت دورتر
  - ۴- و به خلاف عافیت نزدیک تر است میل پیدا کنیم.
  - ۵- آنچه را از قضای خود که ما از آن اکراه داریم محبوب قلبمان کن
  - ۶- و آنچه را از حکم تو سخت می پنداریم بر ما آسان ساز
  - ۷- و گردن نهادن به آنچه از مشیت و اراده ات بر ما وارد آورده ای به ما الهام فرما
  - ۸- تا تأخیر آنچه را تعجیل فرمودی
  - ۹- و تعجیل آنچه را به تأخیر انداختی دوست نداریم

- ۱۰- و هر آنچه محبوب توست ناپسند ندانیم
 ۱۱- و آنچه را تو نمی پسندی انتخاب نکنیم.
 ۱۲- و کار ما را به آنچه عاقبتش پسندیده تر
 ۱۳- و مالش بهتر است پایان بخش
 ۱۴- که تو عطای نفیس مرحمت می کنی
 ۱۵- و نعمتهای بزرگ می بخشی
 ۱۶- و هر چه می خواهی
 ۱۷- آن کنی و بر هر چیز قدرت داری.

الدعاء ۳۴ - گرفتاری به گناه

وَ كَانَ مِنْ دَعَائِهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ إِذَا ابْتُلِيَ أَوْ رَأَى مُبْتَلًى بِفَضِيحَةٍ بِذَنْبٍ (۱)

اللَّهُمَّ لَكَ الْحَمْدُ عَلَى سِتْرِكَ بَعْدَ عِلْمِكَ (۲)

و مُعَافَاتِكَ بَعْدَ حُبْرِكَ (۳)

فَكُلُّنَا قَدْ افْتَرَفَ الْعَائِبَةَ فَلَمْ تَشْهَرُهُ (۴)

وَ ارْتَكَبَ الْفَاحِشَةَ فَلَمْ تَفْضَحْهُ (۵)

وَ تَسْتَرَّ بِالْمَسَاوِي فَلَمْ تَدُلُّ عَلَيْهِ كَمَا نَهَى لَكَ قَدْ آتَيْنَاهُ. (۶)

وَ أَمْرٌ قَدْ وَقَفْتَنَا عَلَيْهِ فَتَعَدَّيْنَاهُ (۷)

وَ سَيِّئَةٍ اِكْتَسَبْنَاهَا (۸)

وَ خَطِيئَةٍ ارْتَكَبْنَاهَا (۹)

كُنْتَ الْمُطَّلِعَ عَلَيْهَا دُونَ النَّاطِرِينَ (١٠)

وَالْقَادِرَ عَلَىٰ إِعْلَانِهَا فَوْقَ الْقَادِرِينَ (١١)

كَانَتْ عَافِيَتُكَ لَنَا حِجَابًا دُونَ أَبْصَارِهِمْ (١٢)

وَرَدْمًا دُونَ أَسْمَاعِهِمْ فَاجْعَلْ مَا سَتَرْتَ مِنَ الْعَوْرَةِ. (١٣)

وَاحْفَيْتَ مِنَ الدَّخِيلَةِ (١٤)

وَاعِظًا لَنَا (١٥)

ص: ٢٠٥

-
- ١- «دعابه وقتی که گرفتار می شدند»
  - ٢- خداوندا سپاس تو را که می دانی و پرده می پوشی
  - ٣- و آگاهی و در می گذری
  - ٤- زیرا هر کدام از ما به ارتکاب زشتیها برخاسته و رسوایش نمودی
  - ٥- و به اعمال ناروا دست زده و او را مفتضح نکردی
  - ٦- و در پنهانی بدی ها مرتکب شده و تو سرش را فاش نمودی چه بسا بدیها که مرتکب شدیم .
  - ٧- و چه فرمانهایی که ما را بر آنها بازداشتی و ما از آنها تجاوز کردیم
  - ٨- چه زشتی ها که کسب کردیم
  - ٩- و چه گناهان که به انجامش برخاستیم
  - ١٠- در حالی که تو از بین بینندگان بر آن آگاه بودی
  - ١١- و در افشای آن بیش از توان داران توان داشتی
  - ١٢- اما عفو و چشم پوشی تو برای ما در برابر دیدگان ایشان پرده ای

۱۳- و در مقابل گوششان سدّی بود پس این پوشاندن عیبها .

۱۴- و پنهان نگاه داشتن فسادها

۱۵- را برای ما پنددهنده و

و زاجراً عَنْ سُوءِ الْخُلُقِ (۱)

و اِقْتِرَافِ الْخَطِيئَةِ (۲)

و سَعِيّاً إِلَى التَّوْبَةِ الْمَاحِيَةِ (۳)

و الطَّرِيقِ الْمَحْمُودَةِ (۴)

و قَرَّبِ الْوَقْتِ فِيهِ (۵)

و لَا تَسْمُنَا الْغَفْلَةَ عَنْكَ إِنَّا إِلَيْكَ رَاغِبُونَ (۶)

و مِنَ الذُّنُوبِ تَائِبُونَ. (۷)

و صَلِّ عَلَى خَيْرَتِكَ اللَّهُمَّ مِنْ (۸)

خَلْقِكَ: - مُحَمَّدٍ وَ عِزَّتِهِ الصَّفْوَةِ مِنْ بَرِيَّتِكَ الطَّاهِرِينَ (۹)

و اجْعَلْنَا لَهُمْ سَامِعِينَ وَ مُطِيعِينَ كَمَا أَمَرْتَ. (۱۰)

ص: ۲۰۶

۱- باز دارنده ای از بدخویی

۲- و ارتکاب معصیت

- ۳- و وسیله پیمودن راه توبه ای که گناه را می زداید
- ۴- و آن راهی که پسندیده است قرار ده
- ۵- و زمان پیمودن این راه را نزدیک ساز
- ۶- و ما را گرفتار غفلت از خود مکن زیرا که ما به سوی تو مایل
- ۷- و از معصیت تائبیم.
- ۸- الهی بر انتخاب شده از
- ۹- آفریدگانت: محمد و آلش که از سایر بندگان ممتاز و پاکیزه اند درود فرست
- ۱۰- و ما را مطیع و گوش به فرمان آنان همان طور که فرمان دادی قرار ده.

الدعاء ۳۵ - رضا به قضای الهی

و كان من دعائه عليه السلام في الرضا إذا نظر إلى أصحاب الدنيا (۱)

الْحَمْدُ لِلَّهِ رَضِيَ بِحُكْمِ اللَّهِ (۲)

شَهِدْتُ أَنَّ اللَّهَ قَسَمَ مَعَايِشَ (۳)

عِبَادِهِ بِالْعَدْلِ (۴)

وَ أَخَذَ عَلَيَّ جَمِيعَ خَلْقِهِ بِالْفَضْلِ (۵)

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ (۶)

وَ لَا تُقْتِنِي بِمَا أَعْطَيْتَهُمْ (۷)

وَ لَا تُقْتِنَهُمْ بِمَا مَنَعْتَنِي فَأَحْسُدَ خَلْقَكَ (۸)

وَ اغْمِطْ حُكْمَكَ (۹)

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ (۱۰)

وَطَيِّبْ بِقَضَائِكَ نَفْسِي (۱۱)

وَوَسِّعْ بِمَوَاقِعِ حُكْمِكَ صَدْرِي (۱۲)

وَهَبْ لِي الثَّقَةَ لِأُقِرَّ (۱۳)

مَعَهَا بَانَ قَضَاءُكَ لَمْ يَجْرِ إِلَّا بِالْخَيْرَةِ (۱۴)

وَاجْعَلْ شُكْرِي لَكَ عَلَى مَا زَوَيْتَ عَنِّي أَوْفَرَ (۱۵)

مِنْ شُكْرِي إِيَّاكَ عَلَى مَا خَوَّلْتَنِي (۱۶)

ص: ۲۰۷

-
- ۱- «دعا در مقام رضا»
  - ۲- سپاس خدای را به عنوان رضا خشنودی به حکمش
  - ۳- گواهی می دهم که خداوند معیشت بندگانش را
  - ۴- به آیین عدالت تقسیم کرد
  - ۵- و بر تمام مخلوقاتش راه فضل و احسان پیش گرفت.
  - ۶- بارالها بر محمد و آلش درود فرست
  - ۷- و مرا به سبب آنچه به آنان مرحمت فرمودی آزمایش مکن
  - ۸- و ایشان را به آنچه از من بازداشته ای میازمای تا مبادا به آنان حسد برم
  - ۹- و حکم حضرتت را سبک شمارم.
  - ۱۰- بارالها بر محمد و آلش درود فرست

- ۱۱- و مرا به قضایت دلخوش کن
- ۱۲- و سینه ام را به موارد حکمت گشاده فرما
- ۱۳- و به من اطمینان ده که به سبب آن اقرار کنم
- ۱۴- که قضای تو جز به آنچه خیر است روان نشده
- ۱۵- و شکرم را بر آنچه از من باز داشته ای افزون تر
- ۱۶- از شکرم بر آنچه به من عنایت کردی قرار ده

وَ اعْصِمْنِي مِنْ أَنْ أَظُنَّ بِذِي عَدَمٍ خَسَاسَةً (۱)

أَوْ أَظُنَّ بِصَاحِبِ ثَرْوَةٍ فَضْلاً (۲)

فَإِنَّ الشَّرِيفَ مَنْ شَرَّفَتْهُ طَاعَتُكَ (۳)

وَ الْعَزِيزَ مَنْ أَعَزَّتْهُ عِبَادَتُكَ. (۴)

فَصَلِّ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَ إِلِهِ (۵)

وَ مَتَّعْنَا بِثَرْوَةٍ لَا تَنْفَدُ (۶)

وَ أَيْدِنَا بِعِزٍّ لَا يُفْقَدُ (۷)

وَ اسْرَحْنَا فِي مُلْكِ الْأَبَدِ (۸)

إِنَّكَ الْوَاحِدُ الْأَحَدُ الصَّمَدُ (۹)

الَّذِي لَمْ تَلِدْ وَ لَمْ تُوَلَدْ (۱۰)

وَ لَمْ يَكُنْ لَكَ كُفْؤاً أَحَدٌ. (۱۱)

- ۱- و مرا از خوار نگریستن تهیدست
- ۲- و برتر گمان کردن ثروتمند حفظ فرما
- ۳- چه آنکه شریف آن است که طاعت تو او را شریف نموده
- ۴- و عزیز کسی است که عبادت تو او را عزت داده.
- ۵- پس بر محمد و آلش درود فرست
- ۶- و ما را از ثروتی فناپذیر بهره مند کن
- ۷- و به عزتی دائم تأیید فرما
- ۸- و در ملک جاودانه روانه ساز
- ۹- زیرا که تو آن یکتای یگانه بی نیازی
- ۱۰- که فرزند نداری و فرزند کسی نیستی
- ۱۱- و همتایی برایت نبوده است.

الدعاء ۳۶ - هنگام رعد و برق

و كان من دعائه عليه السلام إذا نظَرَ إِلَى السَّحَابِ وَ البرقِ وَ سَمِعَ صَوْتَ الرَّعْدِ (۱)

اللَّهُمَّ إِنَّ هَذَيْنِ آيَتَانِ مِنْ آيَاتِكَ (۲)

وَ هَذَيْنِ عَوْنَانِ مِنْ أَعْوَانِكَ (۳)

يَبْتَدِرَانِ طَاعَتَكَ بِرَحْمَةٍ نَافِعَةٍ أَوْ نِقْمَةٍ ضَارَّةٍ (۴)

فَلَا تُمَطِّرُنَا بِهِمَا مَطَرَ السَّوْءِ (۵)

وَلَا تُلْبَسْنَا بِهِمَا لِبَاسَ الْبَلَاءِ. (٦)

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ (٧)

وَأَنْزِلْ عَلَيْنَا نَفْعَ هَذِهِ السَّحَابِ وَبَرَكَاتَهَا (٨)

وَاصْرِفْ عَنَّا آذَاهَا وَمَضَرَّتَهَا (٩)

وَلَا تُصِبْنَا فِيهَا بِأَفَةٍ (١٠)

وَلَا تُرْسِلْ عَلَيَّ مَعَايِشِنَا عَاهَةً (١١)

اللَّهُمَّ وَإِنْ كُنْتَ بَعَثْتَهَا نِقْمَةً (١٢)

وَأَرْسَلْتَهَا سَخْطَةً (١٣)

فَأَنَا نَسْتَجِيرُكَ مِنْ غَضَبِكَ (١٤)

وَتَبْتَهِلُ إِلَيْكَ فِي سُؤَالِ عَفْوِكَ (١٥)

فَمِلْ بِالْغَضَبِ إِلَى الْمُشْرِكِينَ (١٦)

ص: ٢٠٩

۱- «دعاهنگامی که به ابر و برق نظر می کنند»

۲- خداوندا همانا اینها دو نشانه از نشانه های تو

۳- و دو خدمتگزار از خدمتگزاران تو اند

۴- که در مقام فرمان بردنت به رحمتی سودمند یا عقوبتی زیان بخش می شتابند

- ۵- پس به آندو باران عذاب بر ما مباران
 ۶- و به آنها لباس بلا بر ما میپوشان.
 ۷- بار الها بر محمد و آتش درود فرست
 ۸- و فایده و برکت این ابرها را بر ما سرازیر کن
 ۹- و آزار و زیانش را از ما بگردان
 ۱۰- و به آن بر ما آفتی مرسان
 ۱۱- و بر معیشتمان آسیبی نفرست.
 ۱۲- خداوندا اگر این ابر را برای عقوبت برانگیخته ای
 ۱۳- و از راه خشم فرستاده ای
 ۱۴- پس ما از خشمت به تو پناه می بریم
 ۱۵- و برای درخواست عفو به سویت زاری می کنیم
 ۱۶- پس غضبت را متوجه مشرکین ساز

وَادِرِّحِي نِعْمَتِكَ عَلَى الْمُلْحِدِينَ (۱)

اللَّهُمَّ اذْهَبْ مَحَلَّ بِلَادِنَا بِسُقْيَاكَ (۲)

وَ اَخْرِجْ وَ حَرِّ صُدُورِنَا بِرِزْقِكَ (۳)

وَ لَا تَشْغَلْنَا عَنْكَ بِغَيْرِكَ (۴)

وَ لَا تَقْطَعْ عَنَّا كَافَّةً مَادَّةَ بَرِّكَ (۵)

فَإِنَّ الْغَنِيَّ مَنْ أَغْنَيْتَ (۶)

وَ إِنَّ السَّالِمَ مَنْ وَقَيْتَ (۷)

ما عِنْدَ أَحَدٍ دُونَكَ دِفَاعٌ (٨)

وَلَا بِأَحَدٍ عَن سَطْوَتِكَ امْتِنَاعٌ (٩)

تَحْكُمُ بِمَا شِئْتَ عَلَى مَنْ شِئْتَ (١٠)

وَتَقْضِي بِمَا أَرَدْتَ فِيمَنْ أَرَدْتَ. (١١)

فَلَكَ الْحَمْدُ عَلَى مَا وَقَيْتَنَا مِنَ الْبَلَاءِ (١٢)

وَلَكَ الشُّكْرُ عَلَى مَا حَوَّلْتَنَا مِنَ النَّعْمَاءِ (١٣)

حَمْدًا يُخَلِّفُ حَمْدَ الْحَامِدِينَ وَرَأْيَهُ (١٤)

حَمْدًا يَمَلَأُ أَرْضَهُ وَسَمَاءَهُ (١٥)

إِنَّكَ الْمَنَّانُ بِجَسِيمِ الْمِنَنِ (١٦)

الْوَهَّابُ لِعَظِيمِ النِّعَمِ (١٧)

الْقَابِلُ يَسِيرَ الْحَمْدِ (١٨)

الشَّاكِرُ قَلِيلَ الشُّكْرِ (١٩)

الْمُحْسِنُ الْمُجْمِلُ (٢٠)

ذُو الطَّوْلِ (٢١)

لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ (٢٢)

-
- ۱- و آسیای عقوبت را نسبت به ملحدان به گردش انداز
  - ۲- الهی خشکی سرزمین های ما را به سقایت خود برطرف کن
  - ۳- و وسوسه قلوبمان را به رزق خود بیرون فرما
  - ۴- و ما را از خود به غیر خود سرگرم مکن
  - ۵- و منبع نیکی خود را از همه ما دور نکن
  - ۶- چه آنکه بی نیاز کسی است که تو اش بی نیاز کنی
  - ۷- و سالم کسی است که تو اش نگاه داری
  - ۸- و احدی را در برابر قدرت دفاع نیست
  - ۹- و کسی در برابر سطوت مقاومت نتواند کرد
  - ۱۰- به هر چه بخواهی بر هرکس - حکم می رانی
  - ۱۱- و به آنچه اراده کنی در باره هر که اراده کنی فرمان می دهی.
  - ۱۲- پس سپاس تو را که ما را از بلا حفظ فرمودی
  - ۱۳- و شکر تو را بر نعمتها که به ما مرحمت کردی
  - ۱۴- چنان حمدی که حمد حامدان را پشت سر گذارد
  - ۱۵- حمدی که آسمان و زمین را آکنده کند
  - ۱۶- که تویی مُنعم مواهب بزرگ
  - ۱۷- بخشنده نعمتهای عظیم
  - ۱۸- قبول کننده سپاس ناچیز
  - ۱۹- و پذیرنده شکر اندک

۲۰- نیکوکار خوشرفتار

۲۱- و بخشنده فراوان

۲۲- خدایی جز تو نیست

۲۳- و بازگشت همگان به سوی توست.

الدعاء ۳۷ - کوتاهی در شکرگزاری

وَ كَانَ مِنْ دَعَائِهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ إِذَا اعْتَرَفَ بِالتَّقْصِيرِ عَنِ تَأْدِيَةِ الشُّكْرِ (۱)

اللَّهُمَّ إِنَّ أَحَدًا لَا يَبْلُغُ مِنْ شُكْرِكَ غَايَةً إِلَّا حَصَلَ عَلَيْهِ مِنْ إِحْسَانِكَ مَا يُلْزِمُهُ شُكْرًا (۲)

وَ لَا يَبْلُغُ مَبْلَغًا مِنْ طَاعَتِكَ وَ إِنْ اجْتَهَدَ إِلَّا كَانَ مُقْصِرًا دُونَ اسْتِحْقَاقِكَ بِفَضْلِكَ (۳)

فَأَشْكُرُ عِبَادِكَ عَاجِزٌ عَنِ شُكْرِكَ (۴)

وَ أَعْبُدُهُمْ مُقْصِرٌ عَنِ طَاعَتِكَ (۵)

لَا يَجِبُ لِأَحَدٍ أَنْ تَغْفِرَ لَهُ بِاسْتِحْقَاقِهِ (۶)

وَ لَا أَنْ تَرْضَى عَنْهُ بِاسْتِجَابِهِ (۷)

فَمَنْ غَفَرْتَ لَهُ فَبِطَوْلِكَ (۸)

وَ مَنْ رَضِيَتْ عَنْهُ فَبِفَضْلِكَ (۹)

تَشْكُرُ يَسِيرًا مَا شَكَرْتَهُ (۱۰)

وَ تُثِيبُ عَلَى قَلِيلٍ مَا تُطَاعُ فِيهِ (۱۱)

حَتَّىٰ كَانَتْ شُكْرَ عِبَادِكَ الَّذِي أَوْجَبْتَ عَلَيْهِ ثَوَابَهُمْ وَأَعْظَمْتَ عَنْهُ جَزَائَهُمْ أَمْرٌ مَلَكَوا اسْتِطَاعَةَ الْإِمْتِنَاعِ مِنْهُ دُونَكَ فَكَافَيْتَهُمْ (۱۲)

ص: ۲۱۱

-
- ۱- «دعادر اعتراف به تقصیر از ادای شکر»
  - ۲- خداوندا کسی در مسئله شکر به حدی نمی رسد مگر آنکه احسان دیگر تو او را به شکری دیگر ملزم می کند
  - ۳- و از طاعتت به اندازه ای دست نمی یابد - گرچه بکوشد- جز اینکه در برابر آنچه شایسته فضل توست مقصّر است
  - ۴- بنابر این شاکرترین بندگانت از شکر تو ناتوان
  - ۵- و عابدترین بندگانت از طاعتت مقصّر است
  - ۶- کسی مستوجب آن نیست که از باب استحقاق او را مورد مغفرت قرار دهی
  - ۷- یا بر اساس سزاواری از او خشنود باشی
  - ۸- پس هر که را بیامرزی از احسان توست
  - ۹- و از هر که خشنود شوی در اثر تفضل توست
  - ۱۰- عمل اندک را که پذیری از باب فضل پذیرفته ای
  - ۱۱- و طاعت مختصر را مزد می دهی
  - ۱۲- تا آنجا که گویی شکر بندگانت که بدان سبب پاداششان را واجب ساخته ای و اجرشان را از آن رو بزرگ ساخته ای مسئله ای است که در برابر تو قدرت روی برتافتن از آن را داشته اند و از این جهت پاداششان دادی

أَوْ لَمْ يَكُنْ سَبَبُهُ بِيَدِكَ فَجَازَيْتَهُمْ (۱)

بَلْ مَلَكَتَ - يَا إِلَهِي - أَمْرَهُمْ قَبْلَ أَنْ يَمْلِكُوا عِبَادَتَكَ (٢)

وَأَعَدَدْتَ ثَوَابَهُمْ قَبْلَ أَنْ يُفِيضُوا فِي طَاعَتِكَ (٣)

وَذَلِكَ أَنَّ سُنَّتَكَ الْإِفْضَالَ (٤)

وَعَادَتَكَ الْإِحْسَانَ (٥)

وَسَبِيلَكَ الْعَفْوَ. (٦)

فَكُلُّ الْبَرِيَّةِ مُعْتَرِفَةٌ بِأَنَّكَ غَيْرُ ظَالِمٍ لِمَنْ عَاقَبْتَ (٧)

وَشَاهِدَةٌ بِأَنَّكَ مُتَفَضِّلٌ عَلَى مَنْ عَافَيْتَ (٨)

وَ كُلُّ مُقِرٍّ عَلَى نَفْسِهِ بِالتَّقْصِيرِ عَمَّا اسْتَوْجَبْتَ. (٩)

فَلَوْلَا أَنَّ الشَّيْطَانَ يَخْتَدِعُهُمْ عَنْ طَاعَتِكَ مَا عَصَاكَ عَاصٍ (١٠)

وَلَوْلَا أَنَّهُ صَوَّرَ لَهُمُ الْبَاطِلَ فِي مِثَالِ الْحَقِّ مَا ضَلَّ عَنْ طَرِيقِكَ ضَالٌّ (١١)

فَسُبْحَانَكَ مَا أَبَيَّنَ كَرَمَكَ فِي مُعَامَلَةٍ مَنِ اطَّاعَكَ أَوْ عَصَاكَ: (١٢)

تَشْكُرُ لِلْمُطِيعِ مَا أَنْتَ تَوَلَّيْتَهُ لَهُ (١٣)

وَتُمَلِي لِلْعَاصِي فِيمَا تَمْلِكُ مُعَاجَلَتَهُ فِيهِ (١٤)

أَعْطَيْتَ كُلًّا مِنْهُمَا مَا لَمْ يَجِبْ لَهُ (١٥)

وَتَفَضَّلْتَ عَلَى كُلِّ مِنْهُمَا بِمَا يَقْصُرُ عَمَلُهُ عَنْهُ (١٦)

وَلَوْ كَافَتْ الْمُطِيعَ عَلَى مَا أَنْتَ تَوَلَّيْتَهُ لَأَوْشَكَ أَنْ يَفْقِدَ ثَوَابَكَ (۱۷)

ص: ۲۱۲

- ۱- یا گویی سبب آن شکر به دست تو نبوده و بدین خاطر به ایشان اجر بخشیدی
- ۲- بلکه ای خدای من مالک امر ایشان بوده ای پیش از آنکه ایشان مالک عبادت تو شوند
- ۳- و مزدشان را پیش از اینکه به طاعتت اقدام کنند آماده کرده ای
- ۴- زیرا که آئینت انعام
- ۵- و عادتت احسان
- ۶- و راحت عفو و بخشش است.
- ۷- از این رو همه آفریدگان معترفند که تو درباره هر که عقوبتش کنی ستم نکرده ای
- ۸- و شاهدند که هر که را ببخشی در حقیقت تفضل فرموده ای
- ۹- و همگان درباره خویش به تقصیر نسبت به آنچه سزاوار آنی معترفند.
- ۱۰- بنابراین اگر شیطان ایشان را از طاعتت نفریبد هیچ عصیان گری تو را معصیت نکند
- ۱۱- و اگر شیطان باطل را در نظرشان به صورت حق جلوه ندهد هیچ گمراهی از راه تو منحرف نشود
- ۱۲- پس منزهی تو چه آشکار است بزرگواریت در معامله با کسی که تو را اطاعت کرده یا عصیان نموده:
- ۱۳- مطیع را در مقابل آنچه خود برایش فراهم آورده ای پاداش می دهی
- ۱۴- و معصیت کار را در آنچه تعجیل در کيفرش به دست توست مهلت می دهی
- ۱۵- به هر یک از آن دو نفر عطایی نموده ای که مستحق آن نبوده
- ۱۶- و به هر یک تفضلی فرموده ای که عملش از آن قاصر است
- ۱۷- و اگر مطیع را بر آنچه حضرتت او را بر آن گماشته ای (نه بر عمل خودش) جزا می دادی بیم آن بود که ثوابت را از دست بدهد

وَأَنْ تَرْوَلَ عَنْهُ نِعْمَتَكَ (۱)

وَلَكِنَّكَ بِكَرَمِكَ جَازِيْتُهُ عَلَى الْمُدَّةِ الْقَصِيرَةِ الْفَانِيَةِ بِالْمُدَّةِ الطَّوِيلَةِ الْخَالِدَةِ (۲)

وَعَلَى الْغَايَةِ الْقَرِيبَةِ الزَّائِلَةِ بِالْغَايَةِ الْمَدِيدَةِ الْبَاقِيَةِ (۳)

ثُمَّ لَمْ تَسْمُهُ الْقِصَاصَ فِيمَا أَكَلَ مِنْ رِزْقِكَ الَّذِي يَقْوَى بِهِ عَلَى طَاعَتِكَ (۴)

وَلَمْ تَحْمِلْهُ عَلَى الْمُنَاقَشَاتِ فِي الْأَلَاتِ الَّتِي تَسَبَّبَ بِاسْتِعْمَالِهَا إِلَى مَغْفِرَتِكَ (۵)

وَلَوْ فَعَلْتَ ذَلِكَ بِهِ لَذَهَبَ بِجَمِيعِ مَا كَدَحَ لَهُ وَجُمَلَةَ مَا سَعَى فِيهِ (۶)

جَزَاءً لِلصُّغْرَى مِنْ أَيَادِيكَ وَ مِنْنِكَ (۷)

وَلَبَقِيَ رَهِينًا بَيْنَ يَدَيْكَ بِسَائِرِ نِعَمِكَ (۸)

فَمَتَى كَانَ يَسْتَحِقُّ شَيْئًا مِنْ ثَوَابِكَ؟ لَا! مَتَى؟! هَذَا يَا إِلَهِي (۹)

ص: ۲۱۳

۱- و نعمت از او زایل شود

۲- ولی تو به بزرگواری خود در برابر مدت کوتاه از دست رفتنی به مدتی طولانی و همیشگی

۳- و در مقابل مدت نزدیک گذرا با مدت دامنه دار جاوید او را پاداش دادی

۴- سپس در برابر رزقی که از سفره نعمت تو خورده تا به سبب آن بر طاعتت نیرو گیرد با او معامله

پایاپای نکردی

۵- و از او بازپرسی دقیق درباره ابزاری که آنها را سبب رسیدن به مغفرت قرار داده نمودی

۶- و اگر با مطیع چنین رفتار می نمودی تمام حاصل دسترنج و سعی و زحمت او

- ۷- در مقابل کوچک ترین نعمتها و عطاهایت از دست می رفت
 ۸- و در پیشگاه مقدّست به خاطر سایر نعمتهایت در گرو می ماند
 ۹- پس چه زمانی شایستگی چیزی از ثواب تو را می داشت نه هیچ گاه!! این است -خدای من-

حَالُ مَنْ أَطَاعَكَ (۱)

و سَبِيلُ مَنْ تَعَبَّدَ لَكَ (۲)

فَأَمَّا الْعَاصِي أَمْرَكَ وَ الْمَوَاقِعُ نَهْيِكَ فَلَمْ تُعَاجِلْهُ بِنِقْمَتِكَ لِكَيْ يَسْتَبْدِلَ بِحَالِهِ فِي مَعْصِيَتِكَ حَالَ الْإِنَابَةِ
 إِلَى طَاعَتِكَ (۳)

و لَقَدْ كَانَ يَسْتَحِقُّ فِي أَوَّلِ مَا هَمَّ بِعِصْيَانِكَ كُلَّ مَا أَعَدَدْتَ لِجَمِيعِ خَلْقِكَ مِنْ عُقُوبَتِكَ (۴)

فَجَمِيعُ مَا أَخَّرْتَ عَنْهُ مِنَ الْعَذَابِ (۵)

وَ أَبْطَأَتْ بِهِ عَلَيْهِ مِنْ سَطَوَاتِ النَّقْمَةِ وَ الْعِقَابِ تَرْكُ مِنْ حَقِّكَ (۶)

وَ رِضَى بِدُونِ وَاجِبِكَ. (۷)

فَمَنْ أَكْرَمُ - يَا إِلَهِي - مِنْكَ (۸)

وَ مَنْ أَشَقَى مِمَّنْ هَلَكَ عَلَيْكَ؟ لَا! مَنْ؟ (۹)

فَتَبَارَكْتَ أَنْ تُوصَفَ إِلَّا بِالْإِحْسَانِ (۱۰)

وَ كَرُمْتَ أَنْ يُخَافَ مِنْكَ إِلَّا الْعَدْلُ (۱۱)

لَا يُخْشَى جَوْزُكَ عَلَى مَنْ عَصَاكَ (۱۲)

وَلَا يُخَافُ إِغْفَالَكَ ثَوَابَ مَنْ أَرْضَاكَ، (۱۳)

فَصَلِّ عَلَيَّ مُحَمَّدٌ وَإِلَيْهِ وَهَبْ لِي أَمَلِي (۱۴)

وَزِدْنِي مِنْ هُدَاكَ مَا أَصِلُ بِهِ إِلَى التَّوْفِيقِ فِي عَمَلِي (۱۵)

إِنَّكَ مَنَّانٌ كَرِيمٌ. (۱۶)

ص: ۲۱۴

-
- ۱- حال آن که تو را فرمان برده
  - ۲- و سرنوشت کسی که به عبادت تو اقدام نموده
  - ۳- و اما آن که از تو نافرمانی کرده و نهی تو را مرتکب شده پس عجله - در انتقام از او نکردی تا مگر به جای حال معصیت تو حال برگشت به طاعت تو گزیند
  - ۴- در صورتی که او در اولین باری که بر عصیان تو همت نموده مستحق تمام عقوبتهایی که برای جمیع بندگان مهیا نموده ای گشته
  - ۵- پس هر عذابی که از او به تأخیر انداخته ای
  - ۶- و هر سطوت انتقام و عقابی که از او بازپس داشته ای حق قطعی توست که وامی گذاری
  - ۷- و به کمتر از آنچه استحقاق توست رضا داده ای.
  - ۸- پس -ای خدای من- کریم تر از تو کیست؟
  - ۹- و بدبخت تر از کسی که به سبب مخالفت با تو هلاک شده چه کسی است؟ نه هیچ کس!
  - ۱۰- پس تو والاتر از آنی که جز به احسان و صف شوی
  - ۱۱- و منزّه از آنی که جز از جهت عدل از تو بترسند
  - ۱۲- بیم جور و جفا به معصیت کار از تو نمی رود
  - ۱۳- و ترس وا گذاشتن پاداش کسی که تو را به عبادت خشنود ساخته درکار نیست

- ۱۴- پس بر محمد و آلش درود فرست و آرزوی مرا برآور
۱۵- و هدایت را آن گونه بر من افزایش ده که به سبب آن توفیق در کار
۱۶- خویش یابم زیرا که تو بخشنده کریمی.

الدعاء ۳۸ - پوزش از ستم

وَ كَانَ مِنْ دَعَائِهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ فِي الْاِعْتِذَارِ مِنْ تَبِعَاتِ الْعِبَادِ وَ مِنَ التَّقْصِيرِ - فِي حُقُوقِهِمْ وَ فِي فَكَاكِ
رَقَبَتِهِ مِنَ النَّارِ (۱)

اللَّهُمَّ إِنِّي أَعْتَذِرُ إِلَيْكَ (۲)

مِنْ مَظْلُومٍ ظَلِمَ بِحَضْرَتِي فَلَمْ أَنْصُرْهُ (۳)

وَ مِنْ مَعْرُوفٍ أَسَدَى إِلَيَّ فَلَمْ أَشْكُرْهُ (۴)

وَ مِنْ مُسِيءٍ اِعْتَذَرَ إِلَيَّ فَلَمْ أَعْذِرْهُ (۵)

وَ مَنْ ذِي فَاقَةٍ سَأَلَنِي فَلَمْ أُؤِثِرْهُ (۶)

وَ مِنْ حَقِّ ذِي حَقٍّ لَزِمَنِي لِمُؤْمِنٍ فَلَمْ أُؤَفِّرْهُ (۷)

وَ مِنْ عَيْبٍ مُؤْمِنٍ ظَهَرَ لِي فَلَمْ أَسْتُرْهُ (۸)

ص: ۲۱۵

۱- «دعادر پوزش از مظلومه مردمان»

۲- بار خدایا به پیشگاهت عذر

۳- خواهم در حق ستمدیده ای که در حضور من بر او ستم رفته و من یاریش ننمودم

- ۴- و از احسانی که در حَقْم شده و شکرش را بجا نیاورده ام
 ۵- و از بد کننده ای که از من پوزش خواسته و عذرش را نپذیرفته ام
 ۶- و از فقیری که از من حاجت خواسته و من خواست او را بر خواست خود ترجیح نداده ام
 ۷- و از حق مؤمن حق داری که بر عهده ام مانده و آن را ادا ننموده ام
 ۸- و از عیب مؤمنی که بر من آشکار گشته و آن را نپوشانده ام

وَمِنْ كُلِّ إِثْمٍ عَرَضَ لِي فَلَمْ أَهْجُرْهُ (۱)

أَعْتَذِرُ إِلَيْكَ - يَا إِلَهِي - مِنْهُنَّ وَمِنْ نَظَائِرِهِنَّ إِعْتِدَارَ (۲)

نَدَامَةً يَكُونُ وَاِعْظَاءً لِمَا بَيْنَ يَدَيَّ مِنْ أَشْبَاهِهِنَّ (۳)

فَصَلِّ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَآلِهِ (۴)

وَأَجْعَلْ نَدَامَتِي عَلَيَّ مَا وَقَعْتُ فِيهِ مِنَ الزَّلَّاتِ (۵)

وَعَزَمِي عَلَيَّ تَرْكِ مَا يَعْرِضُ لِي مِنَ السَّيِّئَاتِ تَوْبَةً تُوجِبُ لِي مَحَبَّتَكَ (۶)

يَا مُحِبَّ التَّوَّابِينَ. (۷)

ص: ۲۱۶

- ۱- و از هر معصیتی که برایم پیش آمده و از آن دوری نجستم.
 ۲- بار الها از همه آنها و از آنچه مانند آنهاست از حضرتت با دل آکنده از پشیمانی
 ۳- عذر می خواهم عذری که مرا در آینده از نظایر آنچه بر من گذشت بازدارد
 ۴- پس بر محمد و آلش درود فرست
 ۵- و پشیمانیم را بر لغزشهایی که گرفتارشان شده ام

- ۶- و تصمیم را بر ترک گناہانی که برایم پیش آیند توبه ای قرار ده که برایم موجب عشق تو گردد
۷- ای دوستدار توبه کنندگان.

الدعاء ۳۹ - طلب عفو و رحمت

و كان من دعائه عليه السلام في طلب العفو والرحمة (۱)

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ (۲)

وَ اكْسِرْ شَهْوَتِي عَنْ كُلِّ مَحْرَمٍ (۳)

وَ ازوِ حِرْصِي عَنْ كُلِّ مَأْثَمٍ (۴)

وَ اَمْنَعْنِي عَنْ أَدَى كُلِّ مُؤْمِنٍ وَ مُؤْمِنَةٍ وَ مُسْلِمٍ وَ مُسْلِمَةٍ. (۵)

اللَّهُمَّ وَ أَيُّمَا عَبْدٍ نَالَ مِنِّْي مَا. حَظَرْتَ عَلَيْهِ (۶)

وَ انْتَهَكَ مِنِّْي مَا حَجَرْتَ عَلَيْهِ (۷)

فَمَضَى بِطُلَامَتِي مَيْتًا (۸)

أَوْ حَصَلَتْ لِي قَبْلَهُ حَيًّا (۹)

فَاغْفِرْ لَهُ مَا أَلَمَّ بِهِ مِنِّْي (۱۰)

وَ اعْفُ لَهُ عَمَّا أَدْبَرَ بِهِ عَنِّي (۱۱)

وَ لَا تَقْفُهُ عَلَيَّ مَا اِزْتَكَبَ فِيَّ (۱۲)

وَ لَا تَكْشِفُهُ عَمَّا اِكْتَسَبَ بِي (۱۳)

وَاجْعَلْ مَا سَمَحْتُ بِهِ مِنَ الْعَفْوِ عَنْهُمْ (۱۴)

وَ تَبَرَّعْتُ بِهِ مِنَ الصَّدَقَةِ عَلَيْهِمْ أَزْكَى صَدَقَاتِ الْمُتَصَدِّقِينَ (۱۵)

وَأَعْلَى صِلَاتِ الْمُتَقَرَّبِينَ (۱۶)

وَ عَوْضُنِي مِنْ عَفْوِي عَنْهُمْ عَفْوِكَ (۱۷)

وَ مِنْ دُعَائِي لَهُمْ رَحْمَتِكَ (۱۸)

حَتَّى يَسْعَدَ كُلُّ وَاحِدٍ مِنَّا بِفَضْلِكَ (۱۹)

وَ يَنْجُو كُلُّ مِنَّا بِمَنْكَ (۲۰)

اللَّهُمَّ وَإِيْمَا عَبْدٍ مِنْ عِبِيدِكَ أَدْرِكُهُ مِنِّي دَرَكٌ (۲۱)

أَوْ مَسَّهُ مِنْ نَاحِيَّتِي أَذَى (۲۲)

ص: ۲۱۷

۱- «دعادر طلب عفو و رحمت»

۲- بار الها بر محمد و آتش درود فرست

۳- و شهوتم را از هر حرامی درهم شکن

۴- و میل شدید مرا از هر معصیتی بگردان

۵- و مرا از آزار کردن هر مؤمن و مؤمنه و مسلم و مسلمه ای بازدار بر او حرام کرده ای

۶- الهی هر بنده ای که درباره من مرتکب کاری شده که یا آبروی مرا

۷- که به حفظ آن فرمانش دادی ریخته باشد

- ۸- پس زیر بار ستم بر من مرده
- ۹- یا در حال حیات بر عهده اش مانده
- ۱۰- پس او را در ستمی که بر من روا داشته مورد مغفرت قرار ده
- ۱۱- و در حقی که از من ربوده او را عفو کن
- ۱۲- و درباره آنچه با من کرده وی را سرزنش منما
- ۱۳- و به خاطر اینکه مرا آزرده رسوایش مکن
- ۱۴- و این گذشت سمیحانه مرا از آنان
- ۱۵- و صدقه رایگان مرا بر آنان از پاکیزه ترین صدقات صدقه دهندگان و
- ۱۶- بالاترین صله های کسانی که به پیشگاهت تقرب می جویند قرار ده
- ۱۷- و جزای مرا در برابر عفو من از ایشان عفو
- ۱۸- و در برابر دعایم در حق آنان رحمت قرار ده
- ۱۹- تا هر کدام از ما به سبب فضل تو سعادتمند شده
- ۲۰- و هر یک از ما به احسان تو رستگار گردیم
- ۲۱- الهی و هر یک از بندگانت که از جانب من به او صدمه ای رسیده
- ۲۲- یا از سوی من آزاری متوجه او شده

أَوْ لِحَقِّهِ بِي أَوْ بِسَبَبِي ظُلْمٌ (۱)

فَقُتُّهُ بِحَقِّهِ (۲)

أَوْ سَبَقْتُهُ بِمَظْلَمَتِهِ (۳)

فَصَلِّ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَآلِهِ (۴)

وَارْضِهِ عَنِّي مِنْ وُجْدِكَ (۵)

وَأَوْفِهِ حَقَّهُ مِنْ عِنْدِكَ (٦)

ثُمَّ قِنِي مَا يُوجِبُ لَهُ حُكْمَكَ (٧)

وَخَلِّصْنِي مِمَّا يَحْكُمُ بِهِ عَدْلُكَ (٨)

فَإِنَّ قُوَّتِي لَا تَسْتَقِيلُ بِنِقْمَتِكَ (٩)

وَإِنَّ طَاقَتِي لَا تَنْهَضُ بِسُخْطِكَ (١٠)

فَإِنَّكَ إِنْ تَكَا فِنِي بِالْحَقِّ - تُهْلِكُنِي (١١)

وَإِلَّا تَعَمَّدَنِي بِرَحْمَتِكَ تُوبِقِنِي. (١٢)

اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْتَوْهِبُكَ - يَا إِلَهِي - مَا لَا يُنْقِصُكَ بَدْلُهُ (١٣)

وَاسْتَحْمِلْكَ مَا لَا يَبْهَظُكَ حَمْلُهُ. - (١٤)

أَسْتَوْهِبُكَ - يَا إِلَهِي نَفْسِي الَّتِي لَمْ تَخْلُقْهَا لِتَمْتَعِ بِهَا مِنْ سُوءِ (١٥)

ص: ٢١٨

١- يا از من و يا به سبب من ستمی براورفته

٢- پس حق او را پایمال کرده

٣- يا به مظلومه اش بر او سبقت جستم

٤- پس بر محمّد و آلش درود فرست

٥- و او را به توانگری خود از من خشنود فرما

٦- و حقش را از نزد خود پرداخت کن

- ۷- آنگاه مرا از عقوبتی که به حکم تو مستحق آن شده ام حفظ فرما
- ۸- و از کیفری که مقتضای عدل توست خلاص کن
- ۹- زیرا توان و قدرت مرا طاقت عذاب تو نیست
- ۱۰- و تاب و طاقت من تکافوی خشم تو را نمی کند
- ۱۱- زیرا که اگر مرا بر پایه حق مکافات کنی هلاکم می نمایی
- ۱۲- و اگر رحمتت را شامل حالم نکنی نابودم می سازی.
- ۱۳- الهی از تو چیزی را می خواهم -ای خدا من- که بخشش آن چیزی از تو کم نمی کند
- ۱۴- و برداشتن باری را طلب می کنم که برداشتن آن بر تو گران نیست
- ۱۵- الهی از تو می خواهم که نفسم را به من ببخشی که آن را برای این خلق نکردی که به وسیله آن از شری دوری جویی

أَوْ لَتَطَّرَقَ بِهَا إِلَى نَفْعٍ (۱)

وَلَكِنْ أَنْشَأْتَهَا إِثْبَاتًا لِقُدْرَتِكَ عَلَيَّ مِثْلِهَا (۲)

وَاحْتِجَاجًا بِهَا عَلَيَّ شَكْلِهَا. (۳)

وَاسْتَحْمِلُكَ مِنْ ذُنُوبِي مَا قَدْ بَهَّظَنِي حَمْلُهُ (۴)

وَاسْتَعِينُ بِكَ عَلَيَّ مَا قَدْ فَدَحَنِي ثِقْلُهُ (۵)

فَصَلِّ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَآلِهِ (۶)

وَهَبْ لِنَفْسِي عَلَيَّ ظُلْمِهَا نَفْسِي (۷)

وَوَكِّلْ رَحْمَتَكَ بِاحْتِمَالِ إِصْرِي (۸)

فَكَمْ قَدْ لَحِقَتْ رَحْمَتُكَ بِالْمُسِيئِينَ (۹)

وَكَمْ قَدْ شَمِلَ عَفْوُكَ الظَّالِمِينَ (١٠)

فَصَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ (١١)

وَاجْعَلْنِي أُسْوَةً مَنْ قَدْ أَنَهَضْتَهُ بِتَجَاوُزِكَ عَنْ مَصَارِعِ الْخَاطِئِينَ (١٢)

وَخَلَصْتَهُ بِتَوْفِيقِكَ مِنْ وَرَطَاتِ الْمُجْرِمِينَ (١٣)

فَأَصْبَحَ طَلِيقَ عَفْوِكَ مِنْ إِسَارِ سُخْطِكَ (١٤)

وَ عَتِيقَ صُنْعِكَ مِنْ وَثَاقِ عَذْلِكَ. (١٥)

إِنَّكَ إِنْ تَفَعَّلَ ذَلِكَ - يَا إِلَهِي - تَفَعَّلَهُ بِمَنْ لَا يَجْحَدُ اسْتِحْقَاقَ عُقُوبَتِكَ (١٦)

ص: ٢١٩

-
- ١- یا بدان وسیله خیری بدست آوری
  - ٢- ولی این نفس را آفریدی تا قدرتت را بر ایجاد نظیر آن نمودار سازی
  - ٣- و دلیل و حجت بر همانندش باشد.
  - ٤- و من از تو می خواهم که گناهانم را که زیر سنگینی بارشان مانده ام از دوش من برداری
  - ٥- و از تو نسبت به آنچه سنگینی آن مرا به زانو درآورده یاری می طلبم
  - ٦- پس بر محمد و آلش درود فرست
  - ٧- و نفس مرا به جهت ستم بر خویش مورد بخشایش قرار ده
  - ٨- و رحمتت را به تحمل بار گران من بگمار
  - ٩- چه آنکه رحمتت فراوان به فریاد بدکرداران رسیده
  - ١٠- و چه بسا که عفو تو شامل ستمکاران شده

۱۱- پس بر محمد و آلش درود فرست

۱۲- و مرا سرمشق کسانی قرارده که آنان را به بخشایش خود از افتادن نگاههای خطاکاران بلند داشته ای

۱۳- و به توفیقت از ورطه های تبهکاران رهایی بخشیده ای

۱۴- تا در سایه بخششت از اسارت خشم و غضبت آزاد شده

۱۵- و به دست احسانت از بند عدلت رهایی یافته اند.

۱۶- خداوندا اگر تو چنین معامله کنی این لطف را در حق کسی روا داشته ای که استحقاق عقوبت را منکر نیست

و لَا يُبْرِئِي نَفْسَهُ مِنْ اسْتِجَابِ نَقْمَتِكَ (۱)

تَفَعَّلْ ذَلِكَ - يَا إِلَهِي - بِمَنْ خَوْفُهُ مِنْكَ. (۲)

أَكْثَرَ مِنْ طَمَعِهِ فِيكَ (۳)

وَبِمَنْ يَأْسُهُ مِنَ النَّجَاةِ أَوْ كَدُّ مِنْ رَجَائِهِ لِلْخَلَاصِ (۴)

لَأَنْ يَكُونَ يَأْسُهُ قُنُوطاً (۵)

أَوْ أَنْ يَكُونَ طَمَعُهُ اغْتِرَاراً (۶)

بَلْ لِقَلَّةِ حَسَنَاتِهِ بَيْنَ سَيِّئَاتِهِ (۷)

وَضَعْفِ حُجَجِهِ فِي جَمِيعِ تَبَعَاتِهِ (۸)

فَأَمَّا أَنْتَ - يَا إِلَهِي - فَأَهْلٌ أَنْ لَا يَغْتَرَّ بِكَ الصِّدِّيقُونَ (۹)

وَلَا يِيَّاسَ مِنْكَ الْمُجْرِمُونَ (۱۰)

- ۱- و خود را از سزاواری. نکوهشت تبرئه نمی کند
- ۲- خداوندا این رفتار را با کسی می کنی که خوفش از تو از
- ۳- طمعش به تو بیشتر است
- ۴- و نومیدیش از نجات از امید و نومیدیش از نجات از امید رهایی پابرجاتر است
- ۵- نه اینکه نومیدیش از باب یأس از رحمت تو
- ۶- یا طمعش از جهت مغرور بودن به کرم تو باشد
- ۷- بلکه به علت قلت حسناتش در میان گناهانش
- ۸- و سست بودن دلائلش در مورد وظائفی که بر عهده او بوده و از انجامش سرباز زده می باشد
- ۹- اما تو -ای پروردگار من- سزاواری که صدیقان به تو مغرور نشوند
- ۱۰- و گنهکاران از تو مأیوس نگردند

لَا تَنَّاكَ الرَّبُّ الْعَظِيمُ الَّذِي لَا يَمْنَعُ أَحَدًا فَضْلَهُ (۱)

وَلَا يَسْتَقْصِي مِنْ أَحَدٍ حَقَّهُ (۲)

تَعَالَى ذِكْرُكَ عَنِ الْمَذْكُورِينَ (۳)

وَتَقَدَّسَتْ أَسْمَاؤُكَ عَنِ الْمُنْسُوبِينَ (۴)

وَفَشَّتْ نِعْمَتُكَ فِي جَمِيعِ الْمَخْلُوقِينَ (۵)

فَلَكَ الْحَمْدُ عَلَى ذَلِكَ يَا رَبَّ الْعَالَمِينَ. (۶)

-
- ۱- زیرا تو پروردگار بزرگی هستی که فضلت را از احدی دریغ نمی کنی
  - ۲- و حق خود را به طور کامل از کسی دریافت نمی داری
  - ۳- یاد تو از (یاد همه) یادشدگان برتر است
  - ۴- و نامهایت منزه از آن است که منسوبان بدانها نامیده شوند
  - ۵- و نعمت در میان تمام آفریدگان پخش و پراکنده است
  - ۶- پس سپاس تو راست بر تمام آنچه بیان شد ای پروردگار جهانیان.

الدعاء ۴۰ - یاد مرگ

وكان من دعائه عليه السلام إذا - نَعِيَ إِلَيْهِ مَيِّتٌ أَوْ ذَكَرَ الْمَوْتَ: (۱)

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ (۲)

وَإَكْفِنَا طَوْلَ الْأَمَلِ (۳)

وَقَصِّرْهُ عَنَّا بِصِدْقِ الْعَمَلِ (۴)

حَتَّى لَا نُؤَمَّلَ اسْتِثْمَامَ سَاعَةٍ بَعْدَ سَاعَةٍ (۵)

وَلَا اسْتِيفَاءَ يَوْمٍ بَعْدَ يَوْمٍ (۶)

وَلَا اتِّصَالَ نَفْسٍ بِنَفْسٍ (۷)

وَلَا لِحُوقِ قَدَمٍ بِقَدَمٍ (۸)

وَسَلَّمْنَا مِنْ غُرُورِهِ (۹)

وَأَمِنَّا مِنْ شُرُورِهِ (۱۰)

وَ انصِبِ الْمَوْتَ بَيْنَ اَيْدِينَا نَصْباً (۱۱)

ص: ۲۲۲

-
- ۱- «دعا به وقتی که خبر مرگ کسی به او می رسید»
  - ۲- بار خدایا بر محمد و آتش درود فرست
  - ۳- و ما را از آرزوی دراز نگاهدار
  - ۴- و آرزوها را با عمل راستین بر ما کوتاه کن
  - ۵- تا به پایان بردن ساعتی را از پی ساعتی
  - ۶- و دریافتن روزی را به دنبال روزی
  - ۷- و پیوستن نفسی را به نفسی
  - ۸- و رسیدن گامی را به گامی آرزو نکنیم
  - ۹- و ما را از فریب آرزوها در سلامت دار
  - ۱۰- و از بدیهایش در امان دار
  - ۱۱- و مرگ را در برابر دیدگان ما مجسم کن

وَ لَا تَجْعَلْ ذِكْرَنَا لَهُ غِبًّا (۱)

وَ اجْعَلْ لَنَا مِنْ صَالِحِ الْأَعْمَالِ عَمَلًا نَسْتَبْطِئُ مَعَهُ الْمَصِيرَ إِلَيْكَ (۲)

وَ نَحْرِصْ لَهُ عَلَى وَشِكِ اللَّحَاقِ بِكَ (۳)

حَتَّى يَكُونَ الْمَوْتُ مَا نَسْنَا الَّذِي نَأْنَسُ بِهِ (۴)

وَ مَا لَفْنَا الَّذِي نَشْتَاقُ إِلَيْهِ (۵)

وَحَامَتْنَا الَّتِي نُحِبُّ الدُّنْيَا مِنْهَا (٦)

فَإِذَا أَوْرَدْتَهُ عَلَيْنَا وَانزَلْتَهُ بِنَا فَاسْعِدْنَا بِهِ زَائِرًا (٧)

وَإِنْسْنَا بِهِ قَادِمًا (٨)

وَلَا تُشَقِّنَا بِضِيَاغَتِهِ (٩)

وَلَا تُخْزِنَا بِزِيَارَتِهِ (١٠)

وَاجْعَلْهُ بَابًا مِنْ أَبْوَابِ مَغْفِرَتِكَ (١١)

وَمِفْتَاحًا مِنْ مَفَاتِيحِ رَحْمَتِكَ. (١٢)

أَمِنَّا مُهْتَدِينَ غَيْرَ ضَالِّينَ (١٣)

طَائِعِينَ غَيْرَ مُسْتَكْرَهِينَ (١٤)

تَائِبِينَ غَيْرَ عَاصِينَ وَلَا مُصِرِّينَ (١٥)

يَا ضَامِنَ جَزَاءِ الْمُحْسِنِينَ (١٦)

وَمُسْتَصْلِحَ عَمَلِ الْمُفْسِدِينَ. (١٧)

ص: ٢٢٣

۱- و یادش را گهگاه در خاطر ما میار (بلکه همیشه به یاد آن باشیم).

۲- و از اعمال شایسته عملی برایمان قرار ده که با آن بازگشت به حضرتت را (با همه سرعتش) کند

- ۳- شماریم و برای به سرعت رسیدن به کویت بدان حرص ورزیم
- ۴- به طوری که مرگ برای ما محل اُنسی باشد که به آن انس گیریم
- ۵- و مرکز الفتی باشد که بدان شوق ورزیم
- ۶- و خویشاوند نزدیکی باشد که قرب به او را دوست بداریم
- ۷- پس هر زمان که آن را بر ما وارد کنی و فرود آری ما را از دیدارش خوشبخت فرما
- ۸- و چون بر ما وارد شود آن را مایه انس ما قرار ده
- ۹- و ما را در مهمانی او به رنج و زحمت مینداز
- ۱۰- و با زیارت او سرافکنده مساز
- ۱۱- و آن را دری از درهای مغفرت
- ۱۲- و کلیدی از کلیدهای رحمت خود قرار ده
- ۱۳- ما را در جمع هدایت شدگانی بمیران که گمراه نگردند
- ۱۴- و فرمانبردارانی که اکراه به خود راه ندهند
- ۱۵- و تائبینی که گناه نکنند و بر گناه اصرار نورزند
- ۱۶- ای که مزد نیکوکاران را ضامنی
- ۱۷- و از تبهکاران اصلاح عملشان را خواستاری.

الدعاء ۴۱ - پرده پوشی از گناه

وَ كَانَ مِنْ دُعَائِهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ فِي طَلَبِ السَّتْرِ وَالْوَقَايَةِ (۱)

اَللّٰهُمَّ صَلِّ - عَلٰى مُحَمَّدٍ وَّ اٰلِهِ (۲)

وَ اَفْرِشْنِيْ مِهَادَ كَرَامَتِكَ (۳)

وَ اُوْرِدْنِيْ مَشَارِعَ - رَحْمَتِكَ (۴)

وَأَحِلَّنِي بِحُبُوحَةِ جَنَّتِكَ (٥)

وَلَا تَسْمَنِي بِالرَّدِّ عَنكَ، (٦)

وَلَا تَحْرِمْنِي بِالْخَيْبَةِ مِنْكَ (٧)

وَلَا تُقَاصِّنِي بِمَا اجْتَرَحْتُ (٨)

وَلَا تُتَاقِشْنِي بِمَا اكْتَسَبْتُ (٩)

وَلَا تُبْرِزْ مَكْتُومِي (١٠)

وَلَا تَكْشِفْ مَسْتُورِي (١١)

وَلَا تَحْمِلْ عَلَيَّ مِيزَانَ الْإِنصَافِ عَمَلِي (١٢)

وَلَا تُعْلِنْ عَلَيَّ عُيُونَ الْمَلَأَ خَبْرِي (١٣)

ص: ٢٢٤

١- «دعادر طلب پرده پوشی بر گناه»

٢- بار الها بر محمد و آتش درود فرست

٣- و بستر کرامت خود را برایم بگستران

٤- و به آبشخورهای رحمت در آور

٥- و در قلب جنت خود جایم ده

٦- و مرا به راندن از خویش خوار مکن

٧- و به نومییدی از خود محروم منما

- ۸- و به گناهانم تقاص مکن
 ۹- و به رفتارم خرده مگیر
 ۱۰- و رازم را آشکار مکن
 ۱۱- و سرّ را فاش مساز
 ۱۲- و عملم را به ترازوی عدالت مسنج
 ۱۳- و اخبار پنهانم را در برابر دیده همگان آشکار مفرما

أَخْفِ عَنْهُمْ مَا يَكُونُ نَشْرُهُ عَلَيَّ عَارًا (۱)

وَ اطْوِ عَنْهُمْ مَا يُلْحِقُنِي عِنْدَكَ شَنَارًا (۲)

شَرِّفْ دَرَجَتِي بِرِضْوَانِكَ (۳)

وَ اكْمِلْ كَرَامَتِي بِغُفْرَانِكَ (۴)

وَ انْظِمْنِي فِي اصْحَابِ الْيَمِينِ (۵)

وَ وَجِّهْنِي فِي مَسَالِكِ الْاٰمِنِيْنَ (۶)

وَ اجْعَلْنِي فِي فَوْجِ الْفَائِزِيْنَ (۷)

وَ اعْمُرْ بِي مَجَالِسَ الصّٰلِحِيْنَ (۸)

اٰمِيْنَ رَبَّ الْعٰلَمِيْنَ. (۹)

ص: ۲۲۵

- ۲- و آنچه مرا در حضورت بدنام و رسوا کند از آنان بپوشان
- ۳- مرتبه ام را در سایه خشنودیت شرافت بخش و بزرگداشتم
- ۴- را به وسیله آمرزشت کامل ساز
- ۵- و مرا در زمره اصحاب یمین درآور
- ۶- و در راههای ایمنان ببر
- ۷- و در گروه رستگاران قرار ده
- ۸- و انجمن شایستگان را به سبب من آباد کن
- ۹- دعایم را مستجاب فرما ای پروردگار جهانیان.

الدعاء ۴۲ - ختم قرآن

- و كَانَ مِنْ دُعَائِهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ عِنْدَ خَتْمِ الْقُرْآنِ (۱)
- اللَّهُمَّ إِنَّكَ أَعْنَتِي عَلَى خَتْمِ كِتَابِكَ الَّذِي أَنْزَلْتَهُ نُورًا (۲)
- وَجَعَلْتَهُ مُهَيِّمِنًا عَلَى كُلِّ كِتَابٍ أَنْزَلْتَهُ (۳)
- وَفَضَّلْتَهُ عَلَى كُلِّ حَدِيثٍ قَصَصْتَهُ (۴)
- وَفَرَّقَانَا فَرَقْتَ بِهِ بَيْنَ حَلَالِكَ وَحَرَامِكَ (۵)
- وَقُرْآنًا أَعْرَبْتَ بِهِ عَنْ شَرَائِعِ أَحْكَامِكَ (۶)
- وَكِتَابًا فَصَّلْتَهُ لِعِبَادِكَ تَفْصِيلًا (۷)
- وَوَحْيًا أَنْزَلْتَهُ عَلَى نَبِيِّكَ مُحَمَّدٍ - صَلَوَاتِكَ عَلَيْهِ وَآلِهِ - تَنْزِيلًا (۸)
- وَجَعَلْتَهُ نُورًا نَهْتَدِي مِنْ ظُلْمِ الضَّلَالَةِ وَالْجَهَالَةِ بِاتِّبَاعِهِ (۹)

و شِفَاءَ لِمَنْ أَنْصَتَ بِفَهْمِ التَّصَدِيقِ إِلَى اسْتِمَاعِهِ (۱۰)

و مِيزَانَ قِسْطٍ لَا يَحِيفُ عَنِ الْحَقِّ لِسَانُهُ (۱۱)

و نُورَ هُدًى لَا يَطْفَأُ عَنِ الشَّاهِدِينَ بُرْهَانُهُ (۱۲)

و عِلْمَ نَجَاةٍ لَا يَضِلُّ مَنْ أَمَّ قَصْدَ سُنَّتِهِ (۱۳)

و لَا تَنَالُ أَيْدِي الْهَلَكَاتِ مَنْ تَعَلَّقَ بِعُرْوَةِ عِصْمَتِهِ. (۱۴)

اللَّهُمَّ فَإِذَا أَقْدَتْنَا الْمَعُونَةَ عَلَى تِلَاوَتِهِ (۱۵)

و سَهَّلْتَ جَوَاسِي السِّنِّتِنَا بِحُسْنِ عِبَارَتِهِ (۱۶)

ص: ۲۲۶

۱- «دعا به وقت ختم قرآن»

۲- بار خدایا تو مرا بر به پایان رساندن تلاوت کتابت که روشنگر راه حیاتش نازل کردی یاری دادی

۳- و آن را بر هر کتاب نازل شده از جانب خود گواه و شاهد قرار دادی

۴- و بر هر سخنی که بر خواننده ای برتری دادی

۵- و فرقانش کردی که به وسیله آن بین حلال و حرامت جدایی انداختی

۶- و قرآنی که بیانگر شرایع احکام خود نمودی

۷- و کتابی که آن را برای بندگان خود تفصیل و تشریح فرمودی

۸- و وحیی که بر پیامبرت محمد - که درود تو بر او و آتش باد - فرو فرستادی

۹- و آن را نوری ساختی که در پرتو پیروی از آن از ظلمات گمراهی و جهالت به عرصه هدایت راه

یابیم

- ۱۰- و شفایی قرار دادی برای کسی که از سر تصدیق بدان گوش فرا دارد
- ۱۱- و ترازوی قسطی که زبانه اش از حق نگردد
- ۱۲- و نور هدایتی که روشنایی برهانش از برابر ناظرین خاموش نگردد
- ۱۳- و پرچم نجاتی که هر کس آهنگ آیین استوار آن کند گمراه نشود
- ۱۴- و پنجه های مهالک به کسی که به دستگیره عصمتش در آویزد نرسد
- ۱۵- الهی اکنون که ما را به تلاوت قرآن یاری دادی
- ۱۶- و عقده های زبانه را به زیبایی عبارات آن گشودی

فَجَعَلْنَا مِمَّنْ يَرْعَاهُ حَقَّ رِعَايَتِهِ (۱)

وَيَدِينُ لَكَ بِاعْتِقَادِ التَّسْلِيمِ لِمُحْكَمِ آيَاتِهِ (۲)

وَيَفْرَعُ إِلَى الْإِقْرَارِ بِمُتَشَابِهِهِ وَ مُوضَحَاتِ بَيِّنَاتِهِ (۳)

اللَّهُمَّ إِنَّكَ أَنْزَلْتَهُ عَلَى نَبِيِّكَ مُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ مُجْمَلًا (۴)

وَ الْهَمَّتُهُ عِلْمَ عَجَائِبِهِ مُكْمَلًا (۵)

وَ وَرَثَتْنَا عِلْمَهُ مُفَسَّرًا (۶)

وَ فَضَّلْتَنَا عَلَى مَنْ جَهَلَ عِلْمَهُ (۷)

وَ قَوَّيْتَنَا عَلَيْهِ لِتَرْفَعَنَا فَوْقَ مَنْ لَمْ يُطِقْ حَمَلَهُ (۸)

اللَّهُمَّ فَكَمَا جَعَلْتَ قُلُوبَنَا لَهُ حَمَلَةً وَ عَرَّفْتَنَا بِرَحْمَتِكَ شَرْفَهُ وَ فَضْلَهُ (۹)

فَصَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ الْخَطِيبِ بِهِ وَ عَلَى آلِهِ الْخُرَّانِ لَهُ (۱۰)

وَ اجْعَلْنَا مِمَّنْ يَعْتَرِفُ بِأَنَّهُ مِنْ عِنْدِكَ (۱۱)

حَتَّى لَا يُعَارِضَنَا الشَّكُّ فِي تَصَدِيقِهِ (۱۲)

ص: ۲۲۷

-
- ۱- پس ما را از جمله کسانی قرار ده که حق این کتاب را چنان که سزاوار است رعایت کنند
  - ۲- و تو را با اعتقاد تسلیم در برابر آیات محکمش بندگی نمایند
  - ۳- و به اقرار به متشبهات آن و دلایل روشنش پناه برند.
  - ۴- بارالها تو قرآن را بر پیامبرت محمد - که درود تو بر او و خاندانش باد - مجمل و سربسته نازل کردی
  - ۵- و دانش عجایبش را به طور کامل به او الهام فرمودی
  - ۶- و علم آن را با تفسیرش به ما به ارث دادی
  - ۷- و ما را بر آنان که از آن بی خبرند ترجیح دادی
  - ۸- و قدرت آگاهی بر آن را به ما مرحمت فرمودی تا ما را بر کسانی که توانایی فهم مفاهیم آن را ندارند برتری دهی.
  - ۹- خداوندا همچنان که دلهای ما را حامل واقعیات آن ساختی و شرف و برتریش را به رحمتت به ما فهماندی بر محمد که خطیب به قرآن بود
  - ۱۰- و خاندانش که نگهبانان کتاب تواند درود فرست
  - ۱۱- و ما را از کسانی قرار ده که معترفند که این کتاب از جانب توست
  - ۱۲- تا در تصدیقش شک و تردید به جنگ ما نیاید

وَلَا يَخْتَلِجَنَا الزَّيْغُ عَنْ قَصْدِ طَرِيقِهِ. (۱)

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ (۲)

وَاجْعَلْنَا مِمَّنْ يَعْتَصِمُ بِحَبْلِهِ (۳)

وَيَأْوِي مِنَ الْمُتَشَابِهَاتِ إِلَى حِرْزِ مَعْقِلِهِ (٤)

وَيَسْكُنُ فِي ظِلِّ جَنَاحِهِ (٥)

وَيَهْتَدِي بِضَوْءِ صَبَاحِهِ (٦)

وَيَقْتَدِي بِتَبَلُّجِ إِسْفَارِهِ (٧)

وَيَسْتَصْبِحُ بِمِصْبَاحِهِ (٨)

وَلَا يَلْتَمِسُ الْهُدَى فِي غَيْرِهِ (٩)

اللَّهُمَّ وَكَمَا نَصَبْتَ بِهِ مُحَمَّدًا عَلِمًا لِلدَّلَالَةِ عَلَيْكَ (١٠)

وَأَنْهَجْتَ بِإِلَهِ سُبُلِ الرِّضَا إِلَيْكَ (١١)

فَصَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ (١٢)

ص: ٢٢٨

١- و انحراف از راه راستش گریبانگیر ما نگردد

٢- بارخدایا بر محمد و آلش درود فرست

٣- و ما را از آن کسانی قرار ده که به ریسمان محکم قرآن چنگ می زنند

٤- و در امور شبهه انگیز به پناهگاه آیات این کتاب پناهنده می گردند

٥- و در سایه بال رحمت آن سکنی می گزینند

٦- و از نور صبحش راه می یابند

٧- و از رخشندهی سپیده اش پیروی می نمایند

- ۸- و از چراغش چراغ می افروزند
 ۹- و از غیر آن هدایت نمی جویند
 ۱۰- بارالها همچنان که به سبب آن محمد را نشانه ای جهت هدایت به خود ساختی
 ۱۱- و به آل آن جناب مسیر خشنودی خود را روشن نمودی
 ۱۲- پس بر محمد و آلش درود فرست

وَ اجْعَلِ الْقُرْآنَ وَسِيلَةً لَنَا إِلَى اشْرَفِ مَنَازِلِ الْكِرَامَةِ (۱)

وَ سَلِّمًا نَعْرُجُ فِيهِ إِلَى مَحَلِّ السَّلَامَةِ (۲)

وَ سَبَبًا نُجْزِي بِهِ النَّجَاةَ فِي عَرَصَةِ الْقِيَمَةِ (۳)

وَ ذَرِيعَةً نَقْدُمُ بِهَا عَلَى نَعِيمِ دَارِ الْمُقَامَةِ. (۴)

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ آلِهِ (۵)

وَ احْطُطْ بِالْقُرْآنِ عَنَّا ثِقَلَ الْأَوْزَارِ (۶)

وَ هَبْ لَنَا حُسْنَ شَمَائِلِ الْأَبْرَارِ (۷)

وَ اقْفُ بِنَا اِثَارَ الَّذِينَ قَامُوا لَكَ بِهِ اِنَاءَ اللَّيْلِ وَ اطْرَافَ النَّهَارِ (۸)

حَتَّى تُطَهِّرَنَا مِنْ كُلِّ دَنَسٍ بِتَطْهِيرِهِ (۹)

وَ تَقْفُو بِنَا اِثَارَ الَّذِينَ اسْتَضَاءُوا بِنُورِهِ (۱۰)

وَ لَمْ يُلْهِهِمُ الْأَمَلُ عَنِ الْعَمَلِ فَيَقْطَعَهُمْ بِخُدَعِ غُرُورِهِ (۱۱)

-
- ۱- و قرآن را برای ما وسیله رسیدن به والاترین منازل کرامت
  - ۲- و نردبان اوج گرفتن ما به محل سلامت
  - ۳- و سبب نجات یافتن ما در عرصه قیامت
  - ۴- و وسیله ورود ما بر نعمتهای سرای اقامت بدی قرار ده.
  - ۵- بار الها بر محمد و آتش درود فرست
  - ۶- و به سبب قرآن سنگینی گناهان را از دوش ما بیفکن
  - ۷- و خوی خوش نیکان را به ما عنایت فرما
  - ۸- و ما را پیرو آثار کسانی قرار ده که در دل شب و اطراف روز به تلاوت و عمل به قرآن بپا خاسته اند
  - ۹- تا به وسیله پاک کنندگی آن ما را از هر آلودگی پاک سازی
  - ۱۰- و به دنبال کسانی راه بیندازی که به نور قرآن روشنی جسته اند
  - ۱۱- و آرزوهای دور و دراز آنان را از عبادت باز نداشته که به فریب نیرنگهایش آنان را از میان بردارد

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ (۱)

وَاجْعَلِ الْقُرْآنَ لَنَا فِي ظُلَمِ اللَّيَالِي مُنِيرًا (۲)

وَ مِنْ نَزَغَاتِ الشَّيْطَانِ وَ خَطَرَاتِ الْوَسْوَاسِ حَارِسًا (۳)

وَ لِأَقْدَامِنَا عَنْ نَقْلِهَا إِلَى الْمَعَاصِي حَابِسًا (۴)

وَ لِأَلْسِنَتِنَا عَنِ الْخَوْضِ فِي الْبَاطِلِ مِنْ غَيْرِ مَا أَفَةِ مُخْرِسًا (۵)

وَ لِجَوَارِحِنَا عَنْ اقْتِرَافِ الْإِثَامِ زَاجِرًا (۶)

وَ لِمَا طَوَّتِ الْغَفْلَةُ عَنَّا مِنْ تَصَفُّحِ الْإِعْتِبَارِ نَاشِرًا (۷)

حَتَّىٰ تُوَصَّلَ إِلَىٰ قُلُوبِنَا فَهَمَّ عَجَائِبِهِ (۸)

وَزَوَاجِرَ أَمْثَالِهِ الَّتِي ضَعَفَتِ الْجِبَالَ الرَّوَاسِي عَلَى صَلَاتَيْهَا عَنِ احْتِمَالِهِ. (۹)

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ (۱۰)

وَادِّمْ بِالْقُرْآنِ صَلَاحَ ظَاهِرِنَا (۱۱)

ص: ۲۳۰

-
- ۱- بار الها بر محمد و آتش درود فرست
  - ۲- و قرآن را در ظلمات شبهای وحشت زا مونس ما
  - ۳- و از نیرنگهای شیطان و خطورات و سوسه ها نگهبان
  - ۴- و برای قدمهای ما از حرکت به سوی گناهان بازدارنده و
  - ۵- برای زبانه‌ایمان از فرورفتن در گفتار باطل - نه به خاطر مرضی - لال کننده
  - ۶- و برای همه اعضایمان از آلودگی به گناه مانع شوند
  - ۷- و برای طومار فکر و عبرت که پنجه غفلت آن را درهم پیچیده گستراننده قرار بده
  - ۸- تا دریافت عجایب آن
  - ۹- و پندها و امثال بازدارنده اش را که کوههای استوار با وجود صلابتشان از تحمل آن ناتوانند به قلوب ما برسانی.

۱۰- بار خدایا بر محمد و آتش درود فرست

۱۱- و از برکت قرآن آراستگی ظاهر ما را تداوم بخش

وَاحْجُبْ بِهِ خَطَرَاتِ الْوَسَاوِسِ عَنِ صِحَّةِ ضَمَائِرِنَا مَقِ وَجُودِمَانَ بَازِدَارِ (۱)

وَ اغْسِلْ بِهِ دَرْنَ قُلُوبِنَا وَ عَلَائِقَ أَوْزَارِنَا (۲)

وَاجْمَعْ بِهِ مُنْتَشَرَ أُمُورِنَا (٣)

وَازْوِ بِهِ فِي مَوْقِفِ الْعَرَضِ عَلَيْكَ ظَمًا هَوَّاجِرِنَا (٤)

وَ اكْسُنَا بِهِ حُلَلَ الْأَمَانِ يَوْمَ الْفَزَعِ الْأَكْبَرِ فِي نُشُورِنَا. (٥)

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ (٦)

وَاجْبُرْ. بِالْقُرْآنِ حَلَّتْنَا مِنْ عَدَمِ الْأَمَلِاقِ (٧)

وَ سُقِ الْيْنَا بِهِ رَغَدَ الْعَيْشِ وَ خِصَبَ سَعَةِ الْأَرْزَاقِ (٨)

وَ جَنَّبْنَا بِهِ الضَّرَائِبَ الْمَذْمُومَةَ وَ مَدَانِي الْأَخْلَاقِ (٩)

وَ اعْصِمْنَا بِهِ مِنْ هُوَّةِ الْكُفْرِ وَ دَوَاعِي النِّفَاقِ (١٠)

حَتَّى يَكُونَ لَنَا فِي الْقِيَمَةِ إِلَى رِضْوَانِكَ وَ جَنَانِكَ قَائِدًا (١١)

وَ لَنَا فِي الدُّنْيَا عَنْ سُخْطِكَ وَ تَعَدِّي حُدُودِكَ ذَائِدًا (١٢)

وَ لِمَا عِنْدَكَ بِتَحْلِيلِ حَلَالِهِ وَ تَحْرِيمِ حَرَامِهِ شَاهِدًا. (١٣)

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ (١٤)

ص: ٢٣١

١- و خطورات وسوسه ها را از پنجه انداختن به سلامت

٢- و چرک قلوب و آلودگی گناهانمان را با آن بشوی

- ۳- و امور از هم پاشیده ما را با آن سر و سامان بخش
- ۴- و در صف قیامت آتش تشنگی ما را که زاییده گرمای آنجاست به وسیله آن خاموش کن
- ۵- و در روز وحشت بزرگ به هنگام محشور شدنمان به وسیله آن بر ما جامه امن و امان بپوشان
- ۶- بارالها بر محمد و آتش درود فرست
- ۷- قرآن نداری و تهیدستی ما را جبران کن
- ۸- و روزی فراخ و فراوانی و گستردگی روزی را به سوی ما سوق ده
- ۹- و ما را از خویهای ناپسند و اخلاق پست دور کن
- ۱۰- و از منجلاب کفر و انگیزه های نفاق حفظ فرما
- ۱۱- تا در عرصه گاه محشر قرآن مجید راهبر ما به سوی رضوان و بهشت‌های تو باشد
- ۱۲- و در این جهان از خشم تو و قدم فراتر گذاشتن از حدود دین تو بازمان دارد
- ۱۳- و برای ما در پیشگاه حضرتت در حلال دانستن حلالش و حرام دانستن حرامش گواه و شاهد باشد.
- ۱۴- بارالها بر محمد و آتش درود فرست

وَهُونَ بِالْقُرْآنِ عِنْدَ الْمَوْتِ عَلَى أَنْفُسِنَا كَرَبِ السَّيِّاقِ (۱)

وَجَهْدَ الْأَنْبِيَاءِ (۲)

وَتَرَادُفَ الْحَشَارِجِ إِذَا بَلَغَتِ النَّفُوسُ التَّرَاقِي (۳)

وَقِيلَ مَنْ رَاقٍ؟ (۴)

وَتَجَلَّى مَلَكُ الْمَوْتِ لِقَبْضِهَا مِنْ حُجْبِ الْغُيُوبِ (۵)

وَرَمَاهَا عَنْ قَوْسِ الْمَنَايَا بِأَسْهُمِ وَحَشَّةِ الْفِرَاقِ (۶)

وَدَافَ لَهَا مِنْ دُعَافِ الْمَوْتِ كَأَسَا مَسْمُومَةَ الْمَذَاقِ (۷)

وَدَنَا مِنَّا إِلَى الْأَخِرَةِ رَحِيلٌ وَانْطِلَاقٌ (۸)

وَ صَارَتْ الْأَعْمَالُ قَلَانِدًا فِي الْأَعْنَاقِ (۹)

وَ كَانَتْ الْقُبُورُ هِيَ الْمَأْوَى إِلَى مِيقَاتِ يَوْمِ التَّلَاقِ. (۱۰)

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ (۱۱)

وَ بَارِكْ لَنَا فِي حُلُولِ دَارِ الْبَلَى (۱۲)

وَ طُولِ الْمُقَامَةِ بَيْنَ أَطْبَاقِ الثَّرَى (۱۳)

ص: ۲۳۲

-
- ۱- و از برکت قرآن به وقت مردن سختی جان کندن
  - ۲- و دشواری ناله کردن را بر ما سهل و آسان فرما
  - ۳- و نیز به شماره افتادن نفس ها را در وقتی که جانها به خرخره رسند
  - ۴- و گفته شود چه کسی معالجه گر است؟
  - ۵- و فرشته مرگ برای قبض روح از پرده های نهان آشکار گردد
  - ۶- و تیرهای وحشتناک فراق را از کمان اجل به سوی جانها پرتاب نماید
  - ۷- و تلخی شربت مرگ را چون جامی زهرآلوده به کام جانها ریزد
  - ۸- و کوچ کردن و حرکت ما به جهان دیگر نزدیک شود
  - ۹- و اعمال هر کس همچون طوقی بر گردنش حلقه زند
  - ۱۰- و قبرها آرامگاهمان تا به وقت قیامت شوند.
  - ۱۱- بار الها بر محمد و آلش درود فرست
  - ۱۲- و ورود ما را به خانه پوسیدگی

١٣- و طول اقامت ما را در طبقات خاک بر ما مبارک گردان

وَأَجْعَلِ الْقُبُورَ بَعْدَ فِرَاقِ الدُّنْيَا خَيْرَ مَنَازِلِنَا (١)

وَأَفْسَحْ لَنَا بِرَحْمَتِكَ فِي ضَيْقِ مَلَا حِدِنَا (٢)

وَلَا تَقْضِ حُنَا فِي حَاضِرِي الْقِيَامَةِ بِمُوبِقَاتِ اثَامِنَا (٣)

وَأَزْحَمْ بِالْقُرْآنِ فِي مَوْقِفِ الْعَرْضِ عَلَيْكَ ذُلَّ مَقَامِنَا (٤)

وَتَبَيَّنَتْ بِهِ عِنْدَ اضْطِرَابِ جِسْرِ جَهَنَّمَ يَوْمَ الْمَجَازِ عَلَيْهَا زَلَلٌ أَقْدَامِنَا (٥)

وَنُورٌ - بِهِ قَبْلَ الْبُعْثِ سُدْفَ قُبُورِنَا وَ نَجْنَا بِهِ مِنْ كُلِّ (٦)

كَرْبٍ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَ شِدَائِدِ أَهْوَالِ يَوْمِ الطَّامَّةِ (٧)

وَ بَيِّضُ وُجُوهِنَا يَوْمَ تَسْوَدُّ وُجُوهُ الظَّالِمَةِ فِي يَوْمِ الْحَسْرَةِ وَ النَّدَامَةِ (٨)

وَ اجْعَلْ لَنَا فِي صُدُورِ الْمُؤْمِنِينَ وُدًّا (٩)

وَ لَا تَجْعَلِ الْحَيَاةَ عَلَيْنَا نَكْدًا. (١٠)

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ عَبْدِكَ وَ رَسُولِكَ (١١)

كَمَا بَلَغَ رِسَالَتَكَ (١٢)

وَ صَدَعَ بِأَمْرِكَ (١٣)

وَ نَصَحَ لِعِبَادِكَ. (١٤)

- ۱- و گورها را پس از جدایی از دنیا بهترین منازلمان قرار ده
- ۲- و به رحمت تنگی لحدها را برای ما گشاده فرما
- ۳- و در برابر حاضران عرصه قیامت به گناهان هلاک کننده مان رسوایمان مکن
- ۴- و از برکت قرآن به وقت صف بستن در محضرت بر ذلت ما رحم آور
- ۵- و به هنگام لرزش صراط در روز عبور از آن قدمهای ما را از لغزش استوار ساز
- ۶- و پیش از برپا شدن قیامت تاریکی قبرهای ما را به آن نور بخش
- ۷- و از هر گونه اندوه روز قیامت و دشواری ترسهای آن روز سخت نجاتمان ده
- ۸- و در آن روز که صورت ستم پیشگان سیاه شود که روز اندوه و ندامت است چهره های ما را سپید گردان
- ۹- و از ما در قلوب مؤمنان دوستی قرار بده
- ۱۰- و زندگی را بر ما سخت مکن.
- ۱۱- بار الها بر محمد بنده و پیامبرت درود فرست
- ۱۲- همچنان که پیام تو را رساند
- ۱۳- و دستور و فرمانت را آشکار ساخت
- ۱۴- و خیرخواه بندگانت بود.

اللَّهُمَّ اجْعَلْ نَبِيَّنَا - صَلَوَاتِكَ عَلَيْهِ وَ عَلَىٰ آلِهِ - يَوْمَ الْقِيَمَةِ (۱)

أَقْرَبَ النَّبِيِّنَ مِنْكَ مَجْلِساً (۲)

وَ أَمْكَنَّهُمْ مِنْكَ شَفَاعَةً (۳)

وَ أَجَلَّهُمْ عِنْدَكَ قَدْرًا (۴)

وَأَوْجَهُهُمْ عِنْدَكَ جَاهًا. (۵)

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ (۶)

وَشَرِّفْ - بُنْيَانَهُ (۷)

وَعَظِّمْ - بُرْهَانَهُ (۸)

وَتَقَلِّ - مِيزَانَهُ (۹)

وَتَقَبَّلْ شَفَاعَتَهُ (۱۰)

وَقَرِّبْ وَسِيلَتَهُ (۱۱)

وَبَيِّضْ وَجْهَهُ (۱۲)

وَأَتِمَّ نُورَهُ (۱۳)

وَأَرْفَعْ دَرَجَتَهُ وَآخِينَا عَلَى سُنَّتِهِ (۱۴)

وَتَوَفَّنَا عَلَى مِلَّتِهِ (۱۵)

ص: ۲۳۴

۱- بارالها پیامبر ما را - که صلوات بر او و آلش باد - در عرصه قیامت

۲- مقرب ترین پیامبران در محضرت قرار ده

۳- و قدرتش را از نزد خودت بر شفاعت از همه بیشتر کن

۴- و مقام و منزلتش را نزدت والاترین

- ۵- و مکانتش را آبرومندترین قرارده.
- ۶- بارالها بر محمد و آتش درود فرست
- ۷- و بنیادش را والایی ده
- ۸- و برهانش را بلند و قوی ساز
- ۹- و میزانش را سنگین کن
- ۱۰- و شفاعتش را بپذیر
- ۱۱- و وسیله اش را نزدیک کن
- ۱۲- و رویش را سپید
- ۱۳- و نورش را کامل
- ۱۴- و درجه اش را بلند ساز، و ما را بر سنت او زنده بدار،
- ۱۵- و بر آیین او بمیران

وَاخُذْ بِنَا مِنْهَا جَهً (۱)

وَاسْأَلْكَ بِنَا سَبِيلَهُ (۲)

وَاجْعَلْنَا مِنْ أَهْلِ طَاعَتِهِ (۳)

وَاحْشُرْنَا فِي زُمْرَتِهِ (۴)

وَأُورِدْنَا حَوْضَهُ (۵)

وَاسْقِنَا بِكَاسِهِ. (۶)

وَصَلِّ اللَّهُمَّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ (۷)

صَلْوَةً تُبَلِّغُهُ بِهَا أَفْضَلَ مَا يَأْمُلُ مِنْ خَيْرِكَ وَفَضْلِكَ وَكَرَامَتِكَ (۸)

إِنَّكَ ذُو رَحْمَةٍ وَاسِعَةٍ وَفَضْلٍ كَرِيمٍ (٩)

اللَّهُمَّ اجْزِهِ بِمَا بَلَغَ - مِنْ رِسَالَتِكَ (١٠)

و- آدَى - مِنْ آيَاتِكَ (١١)

و نَصَحَ - لِعِبَادِكَ (١٢)

و جَاهَدَ فِي سَبِيلِكَ (١٣)

أَفْضَلَ مَا - جَزَيْتَ أَحَدًا مِنْ مَلَائِكَتِكَ الْمُقَرَّبِينَ (١٤)

و أَنْبِيَائِكَ الْمُرْسَلِينَ الْمُصْطَفَيْنَ (١٥)

و السَّلَامُ عَلَيْهِ وَ عَلَى إِلِهِ الطَّيِّبِينَ الطَّاهِرِينَ وَ رَحْمَةُ اللَّهِ وَ بَرَكَاتُهُ. (١٦)

ص: ٢٣٥

-
- ١- و رهسپار راه او گردان
  - ٢- و پیماینده طریق واضح او ساز
  - ٣- و از مطیعان او قرار ده
  - ٤- و در زمره او محشور فرما
  - ٥- و به حوض او وارد کن
  - ٦- و از جامش سیرابمان گردان
  - ٧- و الها بر محمد و آتش درود فرست
  - ٨- چنان درودی که به سبب آن او را به بهترین خیر و فضل و کرامت خود که از تو توقع دارد برسانی
  - ٩- همانا - که تو صاحب رحمت واسعه و فضل کریم هستی.

- ۱۰- الہا بہ مزد رساندن پیامہایت
 ۱۱- و آگاہ کردن مردم بہ آیات
 ۱۲- و صلاح اندیشی بندگانت
 ۱۳- و جہاد در راہت
 ۱۴- بہترین پاداشی را کہ بہ ہر یک از فرشتگان مقرب خود
 ۱۵- و فرستادگان برگزیدہ ات دادہ ای بہ او عنایت کن
 ۱۶- و درود و رحمت و برکات حق بر او و بر خاندان پاک و پاکیزہ اش باد

الدعاء ۴۳ - رؤیت ہلال

و کان من دعائہ علیہ السلام إذا نظر إلی الہلال (۱)

أیہا الخلق المطیع (۲)

الدائب السریع (۳)

المتردد فی منازل التقدير (۴)

المُتصرف فی فلك التَّديير (۵)

أمنت بمن نور بك الظلم (۶)

و أوضح بك البهم (۷)

و جعلك آية من آيات ملكه (۸)

و علامة من علامات سلطانہ (۹)

و امتھنك بالزیادة والنقصان (۱۰)

وَالطُّلُوعِ وَالْأَفُولِ (۱۱)

وَالْإِنَارَةَ وَالْكَسُوفِ (۱۲)

فِي كُلِّ ذَلِكَ أَنْتَ لَهُ مُطِيعٌ (۱۳)

وَالِإِلَى إِرَادَتِهِ سَرِيعٌ (۱۴)

ص: ۲۳۶

۱- «دعای آن حضرت هنگامی که به ماه نو نگاه می کرد»

۲- ای آفریده مطیع

۳- ای - رونده کوشا و شتابان

۴- ای رفت - و آمد کننده در منازل معین شده

۵- ای متصرف در چرخ گردان تدبیر

۶- ایمان آوردم به آن کس که به سبب تو تاریکیها را روشن کرد

۷- و آنچه را که به سختی می توان یافت آشکار فرمود

۸- و تو را علامتی از علائم چیرگی و استیلای خود

۹- و نشانی از نشانه های قدرت خویش قرار داد

۱۰- و تو را گاهی به نقص و گاهی به کمال

۱۱- و وقتی به طلوع و زمانی به غروب

۱۲- و حالتی پر نور و حالتی گرفته مسخر خویش نمود

۱۳- در تمام این حالات فرمانبردار اویی

۱۴- و به سوی اراده اش شتابانی

سُبْحَانَهُ مَا أَعْجَبَ مَا دَبَّرَ فِي أَمْرِكَ (١)

وَ أَلْطَفَ مَا صَنَعَ فِي شَأْنِكَ (٢)

جَعَلْتَ مِفْتَاحَ شَهْرِ حَادِثٍ لِأَمْرِ حَادِثٍ (٣)

فَأَسْأَلُ اللَّهَ رَبِّي وَ رَبَّكَ (٤)

وَ خَالِقِي وَ خَالِقَكَ (٥)

وَ مُقَدِّرِي - وَ مُقَدِّرَكَ (٦)

وَ مُصَوِّرِي وَ مُصَوِّرَكَ (٧)

أَنْ يُصَلِّيَ عَلَيَّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ آلِهِ (٨)

وَ أَنْ يَجْعَلَكَ هِلَالَ بَرَكَتَةٍ لَا تَمُحُّهَا الْآيَامُ (٩)

وَ طَهَارَةٍ لَا تُدْنِسُهَا الْأَثَامُ (١٠)

هِلَالَ أَمْنٍ مِنَ الْآفَاتِ (١١)

وَ سَلَامَةٍ مِنَ السَّيِّئَاتِ (١٢)

هِلَالَ سَعْدٍ لَا نَحْسَ فِيهِ (١٣)

وَ يُؤْمِنُ لَا نَكَدَ مَعَهُ (١٤)

وَ يُسِرُّ لَا يُمَارِجُهُ عُسْرٌ (١٥)

و خَيْرٍ لَا يَشُوْبُهُ شَرٌّ (۱۶)

ص: ۲۳۷

-
- ۱- منزله است او چه عجیب است تدبیری که در حق تو به کار برده
  - ۲- و چه دقیق است آنچه درباره تو انجام داده
  - ۳- تو را کلید ماهی نو برای برنامه ای نو ساخته
  - ۴- پس از پروردگار که ربّ من و توست
  - ۵- و آفریننده من و توست
  - ۶- و مهار مقدرات من و تو در کف قدرت اوست
  - ۷- و صورتگر من و صورتگر توست می خواهم
  - ۸- که بر محمد و آلش درود فرستد
  - ۹- و تو را ماه برکتی قرار دهد که گذشت روزگاران آن را از بین نبرد
  - ۱۰- و ماه پاکیی که گناهان آن را آلوده ننماید
  - ۱۱- هلال ایمنی از آفات
  - ۱۲- سلامتی از زشتی ها
  - ۱۳- هلال خوش طالعی برکنار از نحسی
  - ۱۴- و میمنت بدون گرفتاری
  - ۱۵- و آسایش بدون دشواری
  - ۱۶- و خیر بدون شرّ

هِلَالِ اَمْنٍ وَ اِيْمَانٍ (۱)

وَ نِعْمَةٍ وَ اِحْسَانٍ (۲)

وَسَلَامَةٍ وَإِسْلَامٍ. (۳)

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ- إِلَيْهِ (۴)

وَأَجْعَلْنَا مِنْ أَرْضِي مَنْ طَلَعَ عَلَيْهِ (۵)

وَأَزْكَى مَنْ نَظَرَ إِلَيْهِ (۶)

وَأَسْعَدَ مَنْ تَعَبَّدَ لَكَ فِيهِ (۷)

وَوَفَّقْنَا فِيهِ لِلتَّوْبَةِ (۸)

ص: ۲۳۸

۱- هلال ایمنی و ایمان

۲- و نعمت و احسان

۳- و سلامت و اسلام باشد

۴- بارالها بر محمد و آتش درود فرست

۵- و ما را از خشنودترین (یا پسندیده ترین) کسانی قرار ده که این ماه بر آنان طلوع کرده

۶- و پاکیزه ترین کسانی که به آن نظر نموده

۷- و سعادت مندترین کسانی که در آن به بندگی تو کوشیده

۸- و ما را در این ماه توفیق توبه عنایت کن

وَأَعِصِمْنَا فِيهِ مِنَ الْحَوْبَةِ (۱)

وَأَحْفَظْنَا فِيهِ مِنْ مُبَاشَرَةِ مَعْصِيَتِكَ (۲)

وَأَوْزَعْنَا فِيهِ شُكْرَ نِعْمَتِكَ (۳)

وَأَلْبَسْنَا فِيهِ جُنْنَ الْعَافِيَةِ (۴)

وَأَتَمَّمْ عَلَيْنَا بِاسْتِكْمَالِ طَاعَتِكَ فِيهِ الْمِنَّةَ (۵)

إِنَّكَ الْمَنَّانُ الْحَمِيدُ (۶)

وَصَلَّى اللَّهُ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ الطَّيِّبِينَ الطَّاهِرِينَ. (۷)

ص: ۲۳۹

-
- ۱- و از گناه حفظ فرما
  - ۲- و از دست زدن به نافرمانیت بازدار
  - ۳- و ادای شکر نعمتت را به ما ارزانی دار
  - ۴- و لباسهای عافیت و سلامت بر ما بپوشان
  - ۵- و به سبب انجام طاعت کامل نعمتت - را در این ماه بر ما کامل گردان
  - ۶- زیرا که تو بس بخشنده و ستوده ای
  - ۷- و درود خدا بر محمد و آل پاک و پاکیزه اش باد.

الدعاء ۴۴ - ورود به رمضان

وكان من دعائه عليه السلام إذا دخل شهر رمضان (۱)

الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي هَدَانَا لِحَمْدِهِ (۲)

وَجَعَلْنَا مِنْ أَهْلِهِ (۳)

لِنَكُونَنَّ لِإِحْسَانِهِ مِنَ الشَّاكِرِينَ (٤)

وَلِيَجْزِيَنَا عَلَى ذَلِكَ جَزَاءَ الْمُحْسِنِينَ. (٥)

وَالْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي حَبَانَا بِدِينِهِ (٦)

وَاخْتَصَّنَا بِمِلَّتِهِ (٧)

وَسَبَّلَنَا فِي سُبُلِ إِحْسَانِهِ (٨)

لِنَسْلُكَهَا بِمَنِّهِ إِلَى رِضْوَانِهِ (٩)

حَمْدًا يَتَقَبَّلُهُ مِنَّا (١٠)

وَيَرْضَى بِهِ عَنَّا (١١)

وَالْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي جَعَلَ مِنْ تِلْكَ السُّبُلِ شَهْرَهُ شَهْرَ رَمَضَانَ (١٢)

شَهْرَ الصِّيَامِ (١٣)

وَشَهْرَ الْإِسْلَامِ (١٤)

ص: ٢٤٠

١- «دعا به وقت فرا رسیدن ماه رمضان»

٢- سپاس خدا را که ما را راهنما به سپاس خود شد

٣- و شایسته آن نمود

٤- تا از شکرگزاران احسان او گردیم

- ۵- و به ما بر این کار پاداش نیکوکاران بخشد.
- ۶- و سپاس خدای را که دینش را به ما عنایت فرمود
- ۷- و ما را به آئین خود اختصاص داد
- ۸- و در راههای احسان خود روان ساخت
- ۹- تا در آنها به فضل و لطفش به سوی رضوان او حرکت کنیم
- ۱۰- چنان حمدی که از ما بپذیرد
- ۱۱- و به سبب آن از ما خشنود شود.
- ۱۲- و سپاس خدای را که از جمله آن راهها ماه خود ماه رمضان را قرار داد
- ۱۳- ماه روزه
- ۱۴- ماه اسلام

و شَهْرَ الطَّهْرِ (۱)

و شَهْرَ التَّمْحِیصِ (۲)

و شَهْرَ الْقِيَامِ (۳)

الَّذِي أَنْزَلَ فِيهِ الْقُرْآنَ (۴)

هُدًى لِّلنَّاسِ وَبَيِّنَاتٍ مِّنَ الْهُدَىٰ وَالْفُرْقَانِ (۵)

فَأَبَانَ فُضِيلَتَهُ عَلَىٰ سَائِرِ الشُّهُورِ بِمَا جَعَلَ لَهُ مِنَ الْحُرْمَاتِ الْمَوْفُورَةِ (۶)

وَالْفَضَائِلِ الْمَشْهُورَةِ (۷)

فَحَرَّمَ فِيهِ مَا أَحَلَّ فِي غَيْرِهِ إِعْظَامًا (۸)

وَحَبَّرَ فِيهِ الْمَطَاعِمَ وَالْمَشَارِبَ إِكْرَامًا (۹)

وَجَعَلَ لَهُ وَقْتًا بَيْنًا لَا يُجِيزُ - جَلَّ وَعَزَّ - أَنْ يُقَدَّمَ قَبْلَهُ (١٠)

وَلَا يُقْبَلُ أَنْ يُؤَخَّرَ عَنْهُ (١١)

ثُمَّ فَضَّلَ لَيْلَةً وَاحِدَةً مِنْ لَيَالِيهِ عَلَى لَيَالِي أَلْفِ شَهْرٍ (١٢)

وَسَمَّاها لَيْلَةَ الْقَدْرِ (١٣)

تَنْزَلُ الْمَلَائِكَةُ وَالرُّوحُ فِيهَا بِإِذْنِ رَبِّهِمْ مِنْ كُلِّ أَمْرٍ (١٤)

سَلَامٌ دَائِمٌ الْبَرَكَةِ إِلَى طُلُوعِ الْفَجْرِ (١٥)

عَلَى مَنْ يَشَاءُ مِنْ عِبَادِهِ بِمَا أَحْكَمَ مِنْ قَضَائِهِ. (١٦)

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ (١٧)

ص: ٢٤١

١- ماه طهارت

٢- ماه آزمایش

٣- ماه قیام

٤- ماهی که قرآن را در آن نازل کرد

٥- برای هدایت مردم و بودن نشانه‌هایی روشن از هدایت و مشخص شدن حق از باطل

٦- و بدین جهت برتری آن ماه را بر سایر ماهها بر پایه احترامات فراوان

٧- و فضیلت‌های آشکار روشن نمود

٨- پس آنچه را در زمانهای دیگر حلال بود حرام کرد

٩- و برای اکرام آن خوراکیها و آشامیدنیها را منع نمود

- ۱۰- و برای آن زمان معینی قرار داد که حضرتش - جلّ و عزّ - اجازه نمی دهد از آن پیش افتد
- ۱۱- و نمی پذیرد که از آن پس افتد
- ۱۲- سپس یکی از شبهایش را بر شبهای هزار ماه فضیلت و برتری داد
- ۱۳- و آن را شب قدر نامید
- ۱۴- که در آن شب فرشتگان و روح به فرمان پروردگارشان برای هر امری نازل می گردند
- ۱۵- و آن شب سلامتی و برکت پیوسته است تا سپیده دم
- ۱۶- بر هر کس از بندگانش که بخواهد به جهت قضایش که لازم الاجراء دانسته است.
- ۱۷- بار الها بر محمد و آتش درود فرست

وَالْهِمْنَا مَعْرِفَةَ فَضْلِهِ وَاجْلَالَ حُرْمَتِهِ (۱)

وَالْتَحَفْنَا مِمَّا حَظَرْتَ فِيهِ (۲)

وَاعِنَّا عَلَى صِيَامِهِ بِكَفِّ الْجَوَارِحِ عَنِ مَعَاصِيكَ (۳)

وَاسْتِعْمَالِهَا فِيهِ بِمَا يُرْضِيكَ (۴)

حَتَّى لَا نُصْغِيَ بِأَسْمَاعِنَا إِلَى لَعْوٍ (۵)

وَلَا نُسْرِعَ بِأَبْصَارِنَا إِلَى لَهْوٍ (۶)

وَ حَتَّى لَا نَبْسُطَ أَيْدِينَا إِلَى مَحْظُورٍ (۷)

وَلَا نَخْطُوَ بِأَقْدَامِنَا إِلَى مَحْجُورٍ (۸)

وَ حَتَّى لَا تَعَى بُطُونُنَا إِلَّا مَا أَحَلَّتْ (۹)

وَلَا تَنْطِقَ أَلْسِنَتُنَا إِلَّا بِمَا مَثَلَتْ (۱۰)

وَلَا تَتَكَلَّفْ إِلَّا مَا يُدْنِي مِنْ ثَوَابِكَ (۱۱)

وَلَا تَتَعَاطَى إِلَّا الَّذِي يَقِي مِنْ عِقَابِكَ (۱۲)

ثُمَّ خَلِّصْ ذَلِكَ كُلَّهُ مِنْ رِئَاءِ الْمُرَائِينَ (۱۳)

وَسُمْعَةِ الْمُسْمِعِينَ (۱۴)

لَا نَشْرَكَ فِيهِ أَحَدًا دُونَكَ (۱۵)

وَلَا تَبْتَغِي فِيهِ مُرَادًا سِوَاكَ (۱۶)

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ (۱۷)

ص: ۲۴۲

-
- ۱- و معرفت برتری این ماه و بزرگداشت احترامش
  - ۲- و خودداری از محرمات در آن را به ما الهام کن
  - ۳- و ما را به روزه داشتن آن با حفظ جوارح از گناهان
  - ۴- و به کار بردن آنها در آنچه که تو را خشنود می نماید یاری ده
  - ۵- تا با گوشمان به گفتار لغو گوش نکنیم
  - ۶- و با چشمانمان به تماشای لهُو نشتابیم
  - ۷- و دستهایمان را به حرامی دراز نکنیم
  - ۸- و - به سوی ممنوع تو گام برنداریم
  - ۹- و شکمهایمان جز به حلال پر نشود
  - ۱۰- و زبانمان به غیر آنچه تو گفته ای گویا نگردد

- ۱۱- و جز در کاری که به ثواب تو نزدیک می کند به کوشش برنخیزیم
- ۱۲- و جز آنچه از عقوبت نگاه دارد فرا نگیریم
- ۱۳- آنگاه این همه را از خودنمایی ریاکاران
- ۱۴- و شهرت خواهی شهرت طلبان خالص و پاک گردان
- ۱۵- به گونه ای که کسی را با تو در این امور شریک نکنیم
- ۱۶- و مقصد و مقصودی غیر تو نداشته باشیم.
- ۱۷- بارالها بر محمد و آلش فرست

وَقَفْنَا فِيهِ عَلَى مَوَاقِيتِ الصَّلَوَاتِ الْخَمْسِ بِحُدُودِهَا الَّتِي حَدَدْتَ (۱)

وَفُرُوضِهَا الَّتِي فَرَضْتَ (۲)

وَوَظَائِفِهَا الَّتِي وَظَّفْتَ (۳)

وَأَوْقَاتِهَا الَّتِي وَقَّتَ (۴)

وَأَنْزَلْنَا فِيهَا مَنزِلَةَ الْمُصِيبِينَ لِمَنَازِلِهَا (۵)

الْحَافِظِينَ لِأَرْكَانِهَا (۶)

الْمُؤَدِّينَ - لَهَا فِي أَوْقَاتِهَا عَلَى مَا سَنَّهُ عَبْدُكَ وَرَسُولُكَ - صَلَوَاتِكَ عَلَيْهِ وَآلِهِ (۷)

- فِي رُكُوعِهَا وَسُجُودِهَا وَجَمِيعِ فَوَاضِلِهَا عَلَى آتَمِّ الطُّهُورِ وَاسْبِغِهِ (۸)

وَإِيْنِ الْحُشُوعِ وَابْلَغِهِ (۹)

وَوَقَّفْنَا فِيهِ لِأَنَّ نَصِلَ أَرْحَامَنَا بِالْبِرِّ وَالصَّلَةِ (۱۰)

وَأَنَّ نَتَعَاهَدَ جِيرَانَنَا بِالْإِفْضَالِ وَالْعَطِيَّةِ (۱۱)

وَ أَنْ نُخَلِّصَ - أَمْوَالَنَا مِنَ التَّبَعَاتِ (۱۲)

ص: ۲۴۳

-
- ۱- و ما را در این ماه بر اوقات نمازهای پنجگانه به نحوی که حدودش را معین نمودی
  - ۲- و واجباتش را مقرر فرمودی
  - ۳- و شروطش را بیان کردی
  - ۴- و اوقاتش را تعیین نمودی آگاه و بینا ساز
  - ۵- و ما را در مرتبه آنانی قرار ده که به مراتب آن رسیده اند
  - ۶- و ارکانش را نگهبانند
  - ۷- و آن را در اوقات خود بپا می دارند آن طور که پیامبرت - که صلوات تو بر او و آتش باد - تشریح فرموده
  - ۸- در رکوع و سجود و همه آداب و درجات عالی فضیلتش با کامل ترین طهارت و تمامترینش
  - ۹- و روشن ترین مراتب خشوع و رساترینش
  - ۱۰- و ما را در این ماه توفیق ده تا به خویشاوندان خود نیکی و پیوند کنیم
  - ۱۱- و به همسایگان از راه احسان و بخشش رسیدگی کنیم
  - ۱۲- و اموال خود را از مظالم پاک نمائیم

وَ أَنْ نُظَهِّرَهَا بِإِخْرَاجِ الزَّكَاةِ (۱)

وَ أَنْ نُرَاجِعَ مَنْ هَاجَرَنَا (۲)

وَ أَنْ نُنْصِفَ مَنْ ظَلَمَنَا (۳)

وَ أَنْ نُسَالِمَ مَنْ عَادَانَا (۴)

حاشی مِنْ عُدَى فِیْكَ وَ لَكَ (۵)

فَإِنَّهُ الْعَدُوُّ الَّذِي لَانُؤَالِيهِ (۶)

وَ الْحِزْبُ الَّذِي لَانُصَافِيهِ (۷)

وَ أَنْ تَتَقَرَّبَ إِلَيْكَ فِيهِ مِنَ الْأَعْمَالِ الزَّكَايَةِ بِمَا تُطَهِّرُنَا بِهِ مِنَ الذُّنُوبِ (۸)

وَ تَعْصِمُنَا فِيهِ مِمَّا نَسْتَأْنِفُ مِنَ الْعُيُوبِ (۹)

حَتَّى لَا يُورِدَ عَلَيْكَ أَحَدٌ مِنْ مَلَائِكَتِكَ إِلَّا دُونَ مَا نُورِدُ - مِنْ أَبْوَابِ الطَّاعَةِ لَكَ (۱۰)

وَ أَنْوَاعِ الْقُرْبَةِ إِلَيْكَ. (۱۱)

ص: ۲۴۴

-
- ۱- و با بیرون کردن زکات آن را پاکیزه کنیم
  - ۲- و با آن کس که با ما قهر کرده آشتی کرده
  - ۳- و با کسی که به ما ستم نموده به انصاف برخاسته
  - ۴- و با دشمن مدارا کنیم
  - ۵- مگر آن که دشمنی با او به خاطر تو و در راه تو بوده
  - ۶- زیرا او دشمنی است که هرگز با وی دوستی ننمائیم
  - ۷- و حزبی است که دل با او صاف نکنیم
  - ۸- و ما را توفیق ده که در آن به تو تقرب جوئیم در سایه اعمال شایسته ای که ما را به آن از آلودگی معاصی پاک نمایی
  - ۹- و در آن از عیوب تازه بازدارى

- ۱۰- تا هیچ یک از فرشتگان جز مرتبه ای پایین تر از آنچه ما بجا آورده ایم از ابواب طاعت و
۱۱- انواع تقرب به سویت به محضرت عرضه نکنند.

اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ بِحَقِّ هَذَا الشَّهْرِ (۱)

وَبِحَقِّ مَنْ تَعَبَّدَ لَكَ فِيهِ مِنْ ابْتِدَائِهِ إِلَى وَقْتِ فَنَائِهِ: (۲)

مِنْ مَلِكٍ قَرَّبْتَهُ (۳)

أَوْ نَبِيٍّ أَرْسَلْتَهُ (۴)

أَوْ عَبْدٍ صَالِحٍ اخْتَصَصْتَهُ (۵)

أَنْ تُصَلِّيَ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَآلِهِ (۶)

وَ أَهْلُنَا فِيهِ لِمَا وَعَدْتَ أَوْلِيَاءَكَ مِنْ كَرَامَتِكَ (۷)

وَ أَوْجِبْ لَنَا فِيهِ مَا أَوْجِبْتَ لِأَهْلِ الْمُبَالَغَةِ فِي طَاعَتِكَ (۸)

وَاجْعَلْنَا فِي نَظْمٍ مَنِ اسْتَحَقَّ الرَّفِيعَ الْأَعْلَى بِرَحْمَتِكَ. (۹)

ص: ۲۴۵

-
- ۱- بارالها تورا به حق این ماه رمضان
۲- و به حق هر کس که از آغاز تا پایان آن بندگی تو کرده از
۳- فرشته ای که او را به مقام قرب خود رسانده باشی
۴- یا پیامبری که برای هدایت فرستاده باشی
۵- یا عبد صالحی که او را برگزیده باشی

- ۶- سوگند می دهیم که بر محمد و آتش درود فرستی
- ۷- و ما را در این ماه به کرامتی که به اولیاء خود وعده دادی سزاوار کن
- ۸- و آنچه را که برای اهل سعی و کوشش در طاعت و عبادت قرار داده ای برای ما قرار ده و ما را در
- ۹- سایه رحمت در ردیف کسانی قرار ده که استحقاق برترین مرتبه را نزد تو پیدا کرده اند

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ (۱)

وَاجْنِبْنَا الْإِلْحَادَ فِي تَوْحِيدِكَ (۲)

وَالتَّقْصِيرَ فِي تَمْجِيدِكَ (۳)

وَالشَّكَّ فِي دِينِكَ (۴)

وَالْعَمَى عَنِ سَبِيلِكَ (۵)

وَالْإِعْفَالَ لِحُرْمَتِكَ (۶)

وَالْإِنْخِدَاعَ لِعَدُوِّكَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ. (۷)

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ (۸)

وَإِذَا كَانَ لَكَ فِي كُلِّ لَيْلَةٍ مِنْ لَيَالِي شَهْرِنَا هَذَا رِقَابٌ يُعْتَقُهَا عَفْوُكَ (۹)

أَوْ يَهَبُهَا صَفْحَكَ (۱۰)

فَاجْعَلْ رِقَابَنَا مِنْ تِلْكَ الرِّقَابِ (۱۱)

وَاجْعَلْنَا لِشَهْرِنَا مِنْ خَيْرِ أَهْلِ وَأَصْحَابِ (۱۲)

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ (۱۳)

وَامْحَقْ ذُنُوبَنَا مَعَ امْحَاقِ هِلَالِهِ (۱۴)

ص: ۲۴۶

-
- ۱- بارالها بر محمد و آتش درود فرست
  - ۲- و ما را از انحراف در توحیدت
  - ۳- و کوتاهی در ستایش حضرتت
  - ۴- و شک در دینت
  - ۵- و کوری از راهت
  - ۶- و بی توجهی به حرمتت :
  - ۷- و گول خوردن از دشمنت شیطان رانده شده دور ساز.
  - ۸- بار خدایا بر محمد و آتش درود فرست
  - ۹- و چنانچه در هر شب از شبهای این ماه مبارک برایت بندگانی است که بخششت آنان را آزاد می کند
  - ۱۰- یا گذشتت ایشان را می بخشد
  - ۱۱- پس ما را از آن بندگان قرار ده
  - ۱۲- و ما را برای ماه رمضانمان از بهترین اهل و یاران محسوب کن.
  - ۱۳- بارالها بر محمد و آتش درود فرست و
  - ۱۴- همراه با به سر آمدن ماه رمضان گناهان ما را به سر بر
- وَاسْلَخْ عَنَّا تَبِعَاتِنَا مَعَ انْسِلَاخِ أَيَّامِهِ (۱)

حَتَّى يَنْقُضِيَ عَنَّا وَقَدْ صَفَّيْتَنَا فِيهِ مِنَ الْخَطِيئَاتِ (۲)

وَأَخْلَصْتَنَا فِيهِ مِنَ السَّيِّئَاتِ (۳)

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ (۴)

وَإِنْ مَلْنَا فِيهِ فَعَدَّلْنَا (۵)

وَإِنْ زُغْنَا فِيهِ فَقَوَّمْنَا (۶)

وَإِنْ اشْتَمَلَ عَلَيْنَا عَدُوُّكَ الشَّيْطَانُ فَاسْتَنْقِذْنَا مِنْهُ (۷)

اللَّهُمَّ اشْحَنْهُ بِعِبَادَتِنَا إِيَّاكَ (۸)

وَزَيِّنْ أَوْقَاتَهُ بِطَاعَتِنَا لَكَ (۹)

وَاعِنَّا فِي نَهَارِهِ عَلَى صِيَامِهِ (۱۰)

ص: ۲۴۷

-
- ۱- و با سپری شدن روزهای پایانی پیم پی آمدهای گناهانمان را از ما برگیر
  - ۲- تا در حالی از ما بگذرد که ما را از خطاها و لغزش ها خالص نموده
  - ۳- و از گناهان پاک فرموده باشی.
  - ۴- بار خدایا بر محمد و آلش درود فرست
  - ۵- و چنانچه ما در این ماه منحرف شویم تو تعدیلمان کن
  - ۶- و اگر از راه درستی بگردیم تو استوارمان ساز
  - ۷- و اگر دشمنت شیطان بر ما مسلط گردد تو ما را از او رهایی ده
  - ۸- بارالها این ماه را از عبادت‌مان سرشار ساز
  - ۹- و اوقاتش را به طاعت‌مان از توزینت ده

١٠- و در روزش ما را به روزه داشتن

وَفِي لَيْلِهِ عَلَى الصَّلَاةِ وَالتَّضَرُّعِ إِلَيْكَ وَ الخُشُوعِ لَكَ (١)

وَالذَّلَّةِ بَيْنَ يَدَيْكَ (٢)

حَتَّى لَا يَشْهَدَ نَهَاؤُهُ عَلَيْنَا بِعَفْلَةٍ (٣)

وَلَا لَيْلُهُ بِتَفْرِيطٍ. (٤)

اللَّهُمَّ وَاجْعَلْنَا فِي سَائِرِ الشُّهُورِ وَ الْأَيَّامِ كَذَلِكَ مَا عَمَّرْتَنَا (٥)

وَاجْعَلْنَا مِنْ عِبَادِكَ الصَّالِحِينَ الَّذِينَ يَرِثُونَ الْفِرْدَوْسَ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ (٦)

وَالَّذِينَ يُؤْتُونَ مَا اتَّوَا وَقُلُوبُهُمْ وَجِلَةٌ أَنَّهُمْ إِلَى رَبِّهِمْ رَاجِعُونَ (٧)

وَمِنَ الَّذِينَ يُسَارِعُونَ فِي الْخَيْرَاتِ وَ هُمْ لَهَا سَابِقُونَ (٨)

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ آلِهِ (٩)

فِي كُلِّ وَقْتٍ وَ كُلِّ أَوَانٍ (١٠)

وَ عَلَى كُلِّ حَالٍ عَدَدَ مَا صَلَّيْتَ عَلَى مَنْ صَلَّيْتَ عَلَيْهِ (١١)

وَ أَضْعَافَ ذَلِكَ كُلَّهُ بِالْأَضْعَافِ الَّتِي لَا يُحْصِيهَا غَيْرُكَ (١٢)

إِنَّكَ فَعَالٌ لِمَا تُرِيدُ. (١٣)

-
- ۱- و در شبش ما را به نماز و زاری و خشوع در برابر خود
  - ۲- و خواری به محضرت یاری فرما.
  - ۳- تا روزش شاهد غفلت ما
  - ۴- و شبش گواه تقصیر ما نباشد
  - ۵- بار الها ما را در همه ماهها و روزها تا زمانی که زنده مان می داری اینچنین قرار ده
  - ۶- و ما را از عباد شایسته خود گردان که بهشت را به میراث برند و در آن جاودان باشند
  - ۷- آن عبادی که هر چه دارند در راه حق می بخشند در حالی که قلوبشان از اندیشه بازگشت به حضرت ربّ ترسان است
  - ۸- و از کسانی که به جانب خیرات می شتابند و بدان سبقت می گیرند.
  - ۹- بار خدایا بر محمد و آلش درود فرست
  - ۱۰- در هر وقت و هر زمان
  - ۱۱- و در هر حالی به اندازه درودی که به هر کس دیگر فرستاده ای
  - ۱۲- و چند برابر آن درودها که احدی را قدرت بر شمردن آن نباشد
  - ۱۳- همانا آنچه را تو بخواهی انجام می دهی.

الدعاء ۴۵ - وداع با رمضان

و كان من دعائه عليه السلام في وداع شهر رمضان (۱)

اللَّهُمَّ يَا مَنْ لَا يَرْغَبُ فِي الْجَزَاءِ (۲)

وَيَا مَنْ لَا يَنْدُمُ عَلَى الْعَطَاءِ (۳)

وَيَا مَنْ لَا يُكَافِي عَبْدَهُ عَلَى السَّوَاءِ (۴)

مِنَّتْكَ ابْتِدَاءً (۵)

وَعَفْوُكَ تَفْضُلٌ (۶)

وَعُقُوبَتُكَ عَدْلٌ (۷)

وَقَضَاؤُكَ خَيْرَةٌ. (۸)

إِنْ أَعْطَيْتَ لَمْ تَشُبْ عَطَائِكَ بِمَنْ (۹)

وَإِنْ مَنَعْتَ لَمْ يَكُنْ مَنُوعَكَ تَعَدِّيًّا (۱۰)

تَشْكُرُ مَنْ شَكَرَكَ وَأَنْتَ أَلْهَمْتَهُ شُكْرَكَ (۱۱)

وَتُكَافِي مَنْ حَمِدَكَ وَأَنْتَ عَلَّمْتَهُ حَمْدَكَ (۱۲)

ص: ۲۴۹

-
- ۱- «دعادر وداع ماه مبارک رمضان»
  - ۲- ای خدایی که در برابر احسان به بندگان پاداش نخواهی
  - ۳- و از عطا و بخشش پشیمان نمی گردی
  - ۴- ای کسی که مزد بنده خود را بیش از عمل او می دهی
  - ۵- نعمت بی استحقاق به بندگان رسد
  - ۶- و عفو و تفضل
  - ۷- و مجازات عدالت
  - ۸- و قضای عین خیر است.
  - ۹- اگر بخشش کنی عطایت را به منت آلوده نکنی

۱۰- و اگر عنایت نکنی از باب ستم نیست

۱۱- آن که تو را شکر کند شکرش کنی در صورتی که خودت آن شکر را به او الهام فرمودی

۱۲- و هر که تو را بستاید پاداشش می دهی در حالی که آن ستایش را خودت به او تعلیم کردی

تَسْتُرُ عَلَيَّ مَنْ لَوْ شِئْتَ فَضَحْتَهُ (۱)

و تَجُودُ عَلَيَّ مَنْ لَوْ شِئْتَ مَنَعْتَهُ (۲)

و كِلَاهُمَا أَهْلٌ مِنْكَ لِلْفَضِيحَةِ وَ الْمَنْعِ (۳)

غَيْرَ أَنَّكَ بَنَيْتَ أَفْعَالَكَ عَلَى التَّفْضِيلِ (۴)

وَ أَجْرَيْتَ قُدْرَتَكَ عَلَى التَّجَاوُزِ (۵)

وَ تَلَقَّيْتِ مَنْ عَصَاكَ بِالْحِلْمِ (۶)

وَ أَمَهَلْتِ مَنْ قَصَدَ لِنَفْسِهِ بِالظُّلْمِ (۷)

تَسْتَنْظِرُهُمْ بِأَنَاتِكَ إِلَى الْإِنَابَةِ (۸)

وَ تَتْرُكُ مُعَاجَلَتَهُمْ إِلَى التَّوْبَةِ (۹)

لِكَيْلَا يَهْلِكَ عَلَيْكَ هَالِكُهُمْ (۱۰)

وَ لَا يَسْتَقِي بِنِعْمَتِكَ شَقِيَّهُمْ إِلَّا عَن طُولِ الْأَعْدَارِ إِلَيْهِ (۱۱)

وَ بَعْدَ تَرَادُفِ الْحُجَّةِ عَلَيْهِ (۱۲)

كَرَمًا مِنْ عَفْوِكَ يَا كَرِيمٌ (۱۳)

وَعَائِدَةً مِنْ عَطْفِكَ يَا حَلِيمٌ. أَنْتَ. (۱۴)

الَّذِي فَتَحْتَ لِعِبَادِكَ بَاباً إِلَىٰ عَفْوِكَ (۱۵)

وَسَمَّيْتَهُ التَّوْبَةَ (۱۶)

ص: ۲۵۰

-
- ۱- پرده می پوشی بر آن که اگر می خواستی رسوایش می کردی
  - ۲- و جود و کرم کنی بر آن که اگر می خواستی از وی دریغ می کردی
  - ۳- در صورتی که هر دو مستحق رسوایی و دریغ تواند
  - ۴- اما تو تمام امورت را براساس تفضل بنا نهاده ای
  - ۵- و قدرتت را بر آئین گذشت مقرر کرده ای
  - ۶- و با آن که با توبه مخالفت برخاسته با بردباری روبرو می شوی
  - ۷- و به آن که در حق خویش ستم کرده مهلت می دهی
  - ۸- با صبر و بردباری خود مهلتشان می دهی تا به حضرتت بازگردند
  - ۹- و در مؤاخذه عاصیان شتاب نمی کنی تا به توبه موفق شوند
  - ۱۰- تا هلاک شوند آنان بدون رضای تو هلاک نشود
  - ۱۱- و تیره بختشان به نعمت بدبخت نگردد مگر پس از قطع بهانه و بعد از اتمام حجت همه جانبه بر او
  - ۱۲- و این همه بزرگواری و آقایی از عفو و گذشت توست ای بزرگوار
  - ۱۳- و بهره ای است از محبتت ای بردبار
  - ۱۴- تویی که بر بندگانت دری به سوی بخشش خود باز کرده ای
  - ۱۵- جَعَلْتَ عَلَىٰ ذَٰلِكَ الْبَابِ دَلِيلًا مِنْ وَحْيِكَ

۱۶- و آن را باب توبه نامیده ای

وَلِيْلًا يُّضِلُّوْا عَنْهُ (۱)

فَقُلْتَ - تَبَارَكَ اسْمُكَ -: (۲)

«تُوبُوا إِلَى اللَّهِ تَوْبَةً نَّصُوحًا» (۳)

عَسَى رَبُّكُمْ أَنْ يُكَفِّرَ عَنْكُمْ سَيِّئَاتِكُمْ (۴)

وَيَدْخِلَكُمْ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ (۵)

يَوْمَ لَا يُخْزِي اللَّهُ النَّبِيَّ وَالَّذِينَ آمَنُوا مَعَهُ (۶)

نُورُهُمْ يَسْعَى بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَبِأَيْمَانِهِمْ يَقُولُونَ: (۷)

رَبَّنَا آتِنَا نُورَنَا (۸)

وَ اغْفِرْ لَنَا (۹)

إِنَّكَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ». (۱۰)

فَمَا عُدْرٌ مَنْ أَغْفَلَ دُخُولَ ذَلِكَ الْمَنْزِلِ بَعْدَ فَتْحِ الْبَابِ وَإِقَامَةِ الدَّلِيلِ؟ (۱۱)

ص: ۲۵۱

۱- و بر آن در گشوده راهنمایی از وحی خود قرار داده ای تا آن را گم نکنند

۲- پس خود - که نامت والا و مبارک است - فرمودی:

- ۳- «به سوی خدا توبه خالص و بی پیرایه آورید
- ۴- باشد که پروردگارتان گناهان شما را محو کند
- ۵- و شما را داخل بهشت هایی نماید که نهرها از زیر آن روان است
- ۶- در آن روزی که خداوند پیامبر خود و آنان را که به او ایمان آوردند خوار و ذلیل نمی کند
- ۷- درحالی که نورشان پیش رویشان و از جانب راستشان روان است می گویند:
- ۸- خداوندا نورمان را کامل کن
- ۹- و ما را مورد مغفرت قرار ده
- ۱۰- که تو بر هر چیز توانایی.»
- ۱۱- پس عذر کسی که از ورود به آن خانه غفلت کند پس از گشوده شدن در و به پا داشتن راهنما چه خواهد بود؟

وَ أَنْتَ الَّذِي زِدْتَ فِي السَّوْمِ عَلَى نَفْسِكَ لِعِبَادِكَ (۱)

تُرِيدُ رِبْحَهُمْ فِي مُتَاجَرَتِهِمْ لَكَ (۲)

وَ فَوْزَهُمْ بِالْوِفَادَةِ عَلَيْكَ (۳)

وَ الزِّيَادَةَ مِنْكَ: (۴)

« فَقُلْتَ تَبَارَكَ اسْمُكَ وَ تَعَالَيْتَ مَنْ جَاءَ بِالْحَسَنَةِ فَلَهُ عَشْرُ امْتَالِهَا (۵)

وَ مَنْ جَاءَ بِالسَّيِّئَةِ (۶)

فَلَا يُجْزَى إِلَّا مِثْلَهَا» (۷)

وَ قُلْتَ: «مِثْلُ الَّذِينَ يَنْفِقُونَ أَمْوَالَهُمْ (۸)

فِي سَبِيلِ اللَّهِ كَمِثْلِ حَبَّةِ أَتْبَتَتْ سَبْعَ سَنَابِلٍ (۹)

فِي كُلِّ سُنْبَلَةٍ مِائَةٌ حَبَّةٌ (۱۰)

وَاللَّهُ يُضَاعِفُ لِمَنْ يَشَاءُ» (۱۱)

وَقُلْتَ: «مَنْ ذَا الَّذِي (۱۲)

يُقْرِضُ اللَّهَ قَرْضًا حَسَنًا فَيُضَاعِفَهُ لَهُ أَضْعَافًا كَثِيرَةً» (۱۳)

وَمَا أَنْزَلْتَ مِنْ نِظَائِرِهِنَّ فِي الْقُرْآنِ مِنْ تَضَاعِيفِ الْحَسَنَاتِ (۱۴)

ص: ۲۵۲

-
- ۱- و تویی که در معامله با بندگان بر عطای خود افزوده ای
  - ۲- تا در این تجارتشان از عنایت تو سود برند
  - ۳- و در حرکت کردن به جانب تو کامیاب گردند
  - ۴- و از حضرتت بهره ای افزون دریافت نمایند :
  - ۵- « به همین خاطر تو خود - که نامت مبارک است و بس والایی - فرمودی هر کس که یک کار نیک کند ده برابر آن پاداش دارد
  - ۶- و هر کس یک کار بد کند
  - ۷- جز به مانند کارش عقوبت نبیند
  - ۸- و نیز فرمودی: «مثل آنان که اموالشان را
  - ۹- در راه خدا انفاق می کنند مانند دانه ای است که هفت خوشه رویانده
  - ۱۰- در هر خوشه صد دانه باشد
  - ۱۱- و خداوند برای هر که بخواهد آن را چند برابر کند»
  - ۱۲- و فرمودی: «کیست آن که

۱۳- به خداوند قرض الحسنه دهد تا خدا آن را چندین برابر سازد؟»
۱۴- و امثال و نظائر این وعده ها که در قرآن درباره چند برابر کردن کارهای نیک فرو فرستاده ای.

وَ أَنْتَ الَّذِي دَلَلْتَهُمْ بِقَوْلِكَ مِنْ غَيْبِكَ (۱)

وَ تَرْغِيبِكَ الَّذِي فِيهِ حَظُّهُمْ عَلَى مَا لَوْ سَتَرْتَهُ عَنْهُمْ لَمْ تُدْرِكْهُ أَبْصَارُهُمْ (۲)

وَ لَمْ تَعِهِ أَسْمَاعُهُمْ وَ لَمْ تَلْحَقْهُ أَوْهَامُهُمْ فَقُلْتَ: (۳)

«اذْكُرُونِي أَذْكُرْكُمْ وَ اشْكُرُوا لِي وَ لَا تَكْفُرُونِ» (۴)

وَ قُلْتَ: «لَئِنْ شَكَرْتُمْ لَأَزِيدَنَّكُمْ وَ لَئِنْ كَفَرْتُمْ إِنَّ عَذَابِي لَشَدِيدٌ» (۵)

وَ قُلْتَ أَدْعُونِي أَسْتَجِبْ لَكُمْ: (۶)

«إِنَّ الَّذِينَ يَسْتَكْبِرُونَ عَنْ عِبَادَتِي (۷)

سَيَدْخُلُونَ جَهَنَّمَ دَاخِرِينَ». (۸)

فَسَمَّيْتَ دُعَاكَ عِبَادَةً (۹)

وَ تَرَكَهُ اسْتِكْبَارًا (۱۰)

وَ تَوَعَّدْتَ عَلَى تَرَكِهِ دُخُولَ جَهَنَّمَ دَاخِرِينَ فَذَكَرْتُكَ بِمَنِّكَ (۱۱)

وَ شَكَرْتُكَ بِفَضْلِكَ (۱۲)

وَ دَعَوْتُكَ بِأَمْرِكَ (۱۳)

وَ تَصَدَّقُوا لَكَ طَلَبًا لِمَزِيدِكَ (۱۴)

وَفِيهَا كَانَتْ نَجَاتُهُمْ مِنْ غَضَبِكَ (۱۵)

ص: ۲۵۳

-
- ۱- و تویی آن خداوندی که با گفتار از غیب خود
  - ۲- و به سبب ترغیبت که در برگیرنده سود ایشان است آنان را به چیزی راهنمایی فرمودی که اگر از آنان می پوشاندی دیدگانشان درک نمی کرد
  - ۳- و گوشه‌اشان فرامی گرفت و فکرشان به آن نمی رسید چرا که فرمودی:
  - ۴- «مرا یاد کنید تا شما را یاد کنم و مرا سپاس آورید و کفران نورزید»
  - ۵- و فرمودی: «هرآینه اگر شکر آرید شما را افزونی دهم و اگر ناسپاسی کنید همانا عذاب من شدید است»
  - ۶- و فرمودی مرا بخوانید تا شما را اجابت کنم:
  - ۷- «آنان که از عبادت من (دعا کردن) تکبر ورزند
  - ۸- به زودی خوار و ذلیل وارد جهنم می شوند».
  - ۹- پس نیایش و دعا را عبادت
  - ۱۰- و ترکش را کبر و خودخواهی نامیدی
  - ۱۱- و بر ترک دعا به دخول دوزخ با ذلت و خواری تهدید فرمودی بدین سبب بندگان واقعی به نعمت تو را یاد کردند.
  - ۱۲- و به بخشش شکر آوردند
  - ۱۳- و به فرمانت به دعا برخاستند
  - ۱۴- و به خاطر گرفتن عطای افزونت صدقه دادند
  - ۱۵- و تنها راه آزادی آنان از خشم تو

وَفَوْزُهُمْ بِرِضَاكَ (۱)

وَلَوْ دَلَّ مَخْلُوقٌ مَخْلُوقًا مِنْ نَفْسِهِ عَلَى مِثْلِ الَّذِي دَلَّتْ عَلَيْهِ عِبَادَتُكَ مِنْكَ كَانَ مَوْصُوفًا بِالْإِحْسَانِ (٢)

وَمَنْعُوتًا بِالْإِئْتِنَانِ (٣)

وَمَحْمُودًا بِكُلِّ لِسَانٍ (٤)

فَلَاكَ الْحَمْدُ مَا وُجِدَ فِي حَمْدِكَ مَذْهَبٌ (٥)

وَمَا بَقِيَ لِلْحَمْدِ لَفْظٌ تُحْمَدُ بِهِ (٦)

وَمَعْنَى يَنْصَرِفُ إِلَيْهِ. (٧)

يَا مَنْ تَحَمَّدَ إِلَى عِبَادِهِ بِالْإِحْسَانِ وَالْفَضْلِ (٨)

وَعَمَّرَهُمْ بِالْمَنْ وَالطَّوْلِ (٩)

مَا أَفْشَى فِينَا نِعْمَتَكَ! (١٠)

وَأَسْبَغَ عَلَيْنَا مَنَّتَكَ!! (١١)

وَأَخَصَّنَا بِبِرِّكَ هَدَيْتَنَا لِدِينِكَ الَّذِي اصْطَفَيْتَ (١٢)

وَمَلَّتِكَ الَّتِي ارْتَضَيْتَ (١٣)

وَسَبِيلِكَ الَّذِي سَهَّلْتَ (١٤)

وَبَصَّرْتَنَا الرُّؤْفَةَ لَدَيْكَ (١٥)

-
- ۱- و دستیابی به رضای حضرتت در آن بود
  - ۲- و اگر مخلوقی دیگر را از سوی خود به مثل آنکه حضرت تو بندگان را از سوی خود راهنمایی نمودی هدایت می کرد موصوف به احسان
  - ۳- و موصوف به امتنان و بخشش بود
  - ۴- و به هر زبانی مورد ستایش قرار می گرفت
  - ۵- پس سپاس تو راست تا آنجا که در سپاس تو راهی وجود داشته باشد
  - ۶- و تا آنجا که برای سپاس کلمه ای که تو به آن ستوده شوی
  - ۷- و معنایی که به سپاس منحصر گردد باقی باشد.
  - ۸- ای کسی که با احسان و فضلت بندگان را به سپاس فراخوانده ای
  - ۹- و آنان را غرق عطا و بخشش خود نموده ای
  - ۱۰- چه آشکار و پخش است نعمت تو در ما!
  - ۱۱- و چه فراوان است عطایت بر ما!!
  - ۱۲- و چه مخصوص است نیکی تو به ما ما را به دین برگزیده ات راه نمودی
  - ۱۳- و به آئین پسندیده ات رهنمون شدی
  - ۱۴- و سالک راهی فرمودی که آن را هموار کردی
  - ۱۵- و ما را به راه تقرب به پیشگاهت

وَالْوُصُولَ إِلَى كَرَامَتِكَ (۱)

اللَّهُمَّ وَ أَنْتَ جَعَلْتَ مِنْ صَفَايَا تِلْكَ الْوُظَائِفِ (۲)

وَ خَصَائِصِ تِلْكَ الْفُرُوضِ (۳)

شَهْرَ رَمَضَانَ الَّذِي اخْتَصَصْتَهُ مِنْ سَائِرِ الشُّهُورِ (۴)

وَتَخَيَّرْتَهُ مِنْ جَمِيعِ الْأَزْمِنَةِ وَالذُّهُورِ (٥)

وَآثَرْتَهُ عَلَى كُلِّ أَوْقَاتِ السَّنَةِ بِمَا أَنْزَلْتَ فِيهِ مِنَ الْقُرْآنِ وَالنُّورِ (٦)

وَضَاعَفْتَ فِيهِ مِنَ الْإِيمَانِ (٧)

وَفَرَضْتَ فِيهِ مِنَ الصِّيَامِ (٨)

وَرَعَّبْتَ فِيهِ مِنَ الْقِيَامِ (٩)

وَاجْلَلْتَ فِيهِ مِنْ لَيْلَةِ الْقَدْرِ الَّتِي هِيَ خَيْرٌ مِنْ أَلْفِ شَهْرٍ (١٠)

ثُمَّ آثَرْتَنَا بِهِ عَلَى سَائِرِ الْأُمَمِ (١١)

وَاصْطَفَيْتَنَا بِفَضْلِهِ دُونَ أَهْلِ الْمَلَلِ (١٢)

فَصُمْنَا بِأَمْرِكَ نَهَارَهُ (١٣)

ص: ٢٥٥

-
- ١- و وصول به كرامت بينايى دادى
  - ٢- خداوندا تو از خالص ترين آن وظايف
  - ٣- و برگزيده ترين آن فرائض
  - ٤- ماه رمضان را قرار دادى كه آن را از ميان ساير ماهها برگزيدى
  - ٥- و از ميان همه زمانها و عصرها اختيار كردى
  - ٦- و بر تمام اوقات سال ترجيح دادى به خاطر آنكه در آن قرآن و نور نازل نمودى
  - ٧- و ايمان را در اين ماه چند برابر ساختى

- ۸- و روزه گرفتن را در آن واجب فرمودی
- ۹- و به شب زنده داری در آن ترغیب کردی
- ۱۰- و شب قدر را در آن که از هزار شب با ارزش تر است بزرگ داشتی
- ۱۱- پس ما را محض این ماه بر سایر امم برتری دادی
- ۱۲- و در پرتو فضل آن ما را از میان همه ملتها برگزیدی
- ۱۳- پس به فرمانت روزش را روزه گرفتیم

وَقُمْنَا بِعَوْنِكَ لَيْلَهُ (۱)

مُتَعَرِّضِينَ بِصِيَامِهِ وَقِيَامِهِ لِمَا عَرَّضْتَنَا لَهُ مِنْ رَحْمَتِكَ (۲)

وَتَسَبَّبْنَا إِلَيْهِ مِنْ مَثُوبَتِكَ (۳)

وَ أَنْتَ الْمَلَىٰ ءِ بِمَا رُغِبَ فِيهِ إِلَيْكَ (۴)

الْجَوَادِبِ مَا سُئِلْتَ مِنْ فَضْلِكَ (۵)

الْقَرِيبُ إِلَىٰ مَنْ حَاوَلَ قُرْبَكَ. (۶)

وَقَدْ أَقَامَ فِينَا هَذَا الشَّهْرَ مُقَامَ حَمْدٍ (۷)

وَصَحَبْنَا صُحْبَةً مَبْرُورٍ (۸)

وَأَرْبَحْنَا أَفْضَلَ أَرْبَاحِ الْعَالَمِينَ (۹)

ثُمَّ قَدْ فَارَقْنَا عِنْدَ تَمَامِ وَقْتِهِ (۱۰)

وَأَنْقَطَعَ مُدَّتِهِ (۱۱)

وَوَفَاءٍ عَدَدِهِ (۱۲)

فَنَحْنُ مُوَدَّعُوهُ (۱۳)

ص: ۲۵۶

-
- ۱- و در شبش به کمک تو به عبادت برخاستیم
  - ۲- و به وسیله روزه و نمازش طالب رحمتی که برای ما مهیا فرمودی شدیم
  - ۳- و آن را وسیله رسیدن به ثواب تو قرار دادیم
  - ۴- و تو بر آنچه بندگان بدان رغبت دارند قادری
  - ۵- و آنچه را که از احسانت خواسته شود بخشنده ای
  - ۶- و به آن که جهت رسیدن به قرب تو بکوشد نزدیکی.
  - ۷- و همانا این ماه در نزد ما ستوده زیست
  - ۸- و با ما همنشینی پسندیده بود
  - ۹- و برترین منفعت جهانیان را برای ما به ارمغان آورد
  - ۱۰- پس به هنگام پایان گرفتن وقت
  - ۱۱- و سرآمدن مدت
  - ۱۲- و کامل شدن روزهایش از ما جدا شد
  - ۱۳- اینک آن را وداع می گوئیم

وِدَاعٍ مَنْ عَزَّ فِرَاقُهُ عَلَيْنَا (۱)

وَوَغَمَّنَا وَآوَحَشْنَا انْصِرَافَهُ عَنَّا (۲)

وَلِزَمْنَا لَهُ الدَّمَامُ - الْمَحْفُوظُ (۳)

وَالْحُرْمَةُ الْمَرْعِيَّةُ (٤)

وَالْحَقُّ الْمَقْضِيُّ (٥)

فَنَحْنُ قَائِلُونَ: السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا شَهْرَ اللَّهِ الْأَكْبَرَ (٦)

وَيَا عِيدَ أَوْلِيَآئِهِ (٧)

السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا أَكْرَمَ مَصْحُوبٍ مِنْ. (٨)

الْأَوْقَاتِ وَيَا خَيْرَ شَهْرٍ فِي الْأَيَّامِ وَالسَّاعَاتِ. (٩)

السَّلَامُ عَلَيْكَ مِنْ شَهْرٍ قَرَّبَتْ فِيهِ الْأَمَالَ. (١٠)

وَنُشِرَتْ فِيهِ الْأَعْمَالُ (١١)

السَّلَامُ عَلَيْكَ مِنْ قَرِينٍ جَلَّ قَدْرُهُ مَوْجُوداً (١٢)

وَأَفْجَعَ فَقْدُهُ مَفْقُوداً (١٣)

وَمَرْجُو الْمَ فِرَاقُهُ. (١٤)

السَّلَامُ عَلَيْكَ مِنْ أَلَيْفٍ انْسَ مُقْبِلاً فَسَرَ (١٥)

وَأَوْحَشَ مُنْقَضِياً فَمَضَّ (١٦)

ص: ٢٥٧

- ۲- و روی گرداندنش ما را به اندوه و وحشت دچار کرده
- ۳- و بر عهده ما پیمان ناگسستی
- ۴- و حرمت در خور توجه
- ۵- و حق لازم دارد
- ۶- به این خاطر می گوئیم: سلام بر تو ای بزرگ ترین ماه خدا
- ۷- و ای عید عاشقان حق
- ۸- سلام بر تو ای کریم ترین همنشین از میان
- ۹- اوقات و ای بهترین ماه در روزها و ساعات.
- ۱۰- سلام بر تو ای ماهی که در طّی تو برآورده شدن آمال نزدیک گشته .
- ۱۱- و اعمال در آن پخش و فراوان است
- ۱۲- سلام بر تو ای همنفسی که قدر و منزلت بزرگ
- ۱۳- و فقدان بسیار دردناک است
- ۱۴- و ای مایه امیدی که دوریت رنج آور است.
- ۱۵- سلام بر تو ای همدمی که چون رو کنی ما را مونس شاد کننده ای
- ۱۶- و چون سپری شوی وحشت آور و دردناکی.

السَّلَامُ عَلَيْكَ مِنْ مُجَاوِرٍ رَقَّتْ فِيهِ الْقُلُوبُ (۱)

وَقَلَّتْ فِيهِ الذُّنُوبُ. (۲)

السَّلَامُ عَلَيْكَ مِنْ نَاصِرٍ أَعَانَ عَلَى الشَّيْطَانِ (۳)

وَصَاحِبٍ سَهَّلَ سُبُلَ الْإِحْسَانِ. (۴)

السَّلَامُ عَلَيْكَ مَا أَكْثَرَ عِتْقَاءَ اللَّهِ فِيكَ (۵)

وَمَا أَسْعَدَ مَنْ رَعَى حُرْمَتَكَ بِكَ! (٦)

السَّلَامُ عَلَيْكَ مَا كَانَ أَمْحَاكَ لِلذُّنُوبِ (٧)

وَأَسْتَرَكَ لِأَنْوَاعِ الْعُيُوبِ! (٨)

السَّلَامُ عَلَيْكَ مَا كَانَ أَطْوَلَكَ عَلَى الْمُجْرِمِينَ (٩)

وَأَهْيَبَكَ فِي صُدُورِ الْمُؤْمِنِينَ! (١٠)

السَّلَامُ عَلَيْكَ مِنْ شَهْرِ لَا تُنَافِسُهُ الْآيَامُ (١١)

السَّلَامُ عَلَيْكَ مِنْ شَهْرِ هُوَ مِنْ كُلِّ أَمْرِ سَلَامٌ (١٢)

ص: ٢٥٨

-
- ١- سلام بر تو ای همسایه ای که دلها نزد تو نرم شد
  - ٢- و گناهان در تو نقصان گرفت.
  - ٣- سلام بر تو ای یآوری که ما را در مبارزه با شیطان یاری دادی
  - ٤- و ای مصاحبی که راههای احسان را هموار و آسان ساختی.
  - ٥- سلام بر تو که چه بسیارند آزاد شدگان حضرت حق در تو
  - ٦- و چه سعادت‌مند است کسی که حرمتت را به واسطه خودت رعایت نمود!
  - ٧- سلام بر تو که چه بسیار گناهان را از پرونده ما زدودی
  - ٨- و چه عیب‌ها که بر ما پوشاندی!
  - ٩- سلام بر تو که زمانت بر گنهکاران چه طولانی بود
  - ١٠- و در دل مؤمنان چه هیبتی داشتی!

- ۱۱- سلام بر تو ای ماهی که هیچ زمانی با تو پهلو نزنند
۱۲- سلام بر تو ای ماهی که از هر نظر مایه سلامتی.

السَّلَامُ عَلَيْكَ غَيْرَ كَرِيهِ الْمُصَاحِبَةِ وَلَا ذَمِيمِ الْمُلَابَسَةِ (۱)

السَّلَامُ عَلَيْكَ كَمَا وَفَدْتَ عَلَيْنَا بِالْبَرَكَاتِ (۲)

وَوَسَلْتَ عَنَّا دَنَسَ الْخَطِيئَاتِ. (۳)

السَّلَامُ عَلَيْكَ غَيْرَ مُودَّعٍ بَرَمًا (۴)

وَلَا مَثْرُوكٍ صِيَامُهُ سَامًا. (۵)

السَّلَامُ عَلَيْكَ مِنْ مَطْلُوبٍ قَبْلَ وَقْتِهِ (۶)

وَمَحْزُونٍ عَلَيْهِ قَبْلَ فَوْتِهِ (۷)

السَّلَامُ عَلَيْكَ كَمْ مِنْ سُوءٍ صُرِفَ بِكَ عَنَّا (۸)

وَكَمْ مِنْ خَيْرٍ أُفِيضَ بِكَ عَلَيْنَا. (۹)

ص: ۲۵۹

۱- سلام بر تو که مصاحبتت ناپسند و معاشرتت نکوهیده نیست

۲- سلام بر تو همچنان که با برکات بر ما وارد شدی

۳- و ناپاکی معاصی را از پرونده ما شستی.

۴- سلام بر تو که وداع با تو نه از باب خستگی

۵- و فراغت از روزه ات نه به خاطر ملالت است

۶- سلام بر تو که قبل از آمدنت در آرزویت بسر می بردیم

۷- و پیش از رفتنت بر هجرانت محزونیم.

۸- سلام بر تو که چه بدی ها که به سبب تو از جانب ما گشته

۹- و چه خوبیها که از برکت تو به سوی ما سرازیر شده!

السَّلَامُ عَلَيْكَ وَ عَلَى لَيْلَةِ الْقَدْرِ الَّتِي هِيَ خَيْرٌ مِنْ أَلْفِ شَهْرٍ. (۱)

السَّلَامُ عَلَيْكَ مَا كَانَ أَحْرَصْنَا بِالْأَمْسِ عَلَيْكَ (۲)

وَ أَشَدَّ شَوْقَنَا غَدًا إِلَيْكَ! (۳)

السَّلَامُ عَلَيْكَ وَ عَلَى فَضْلِكَ الَّذِي حُرْمَنَاهُ (۴)

وَ عَلَى مَاضٍ مِنْ بَرَكَاتِكَ سُلْبِنَاهُ (۵)

اللَّهُمَّ إِنَّا أَهْلُ هَذَا الشَّهْرِ الَّذِي شَرَّفْتَنَا بِهِ (۶)

وَ وَفَّقْتَنَا بِمَنِّكَ لَهُ حِينَ جَهَلَ الْأَشْقِيَاءُ وَقْتَهُ (۷)

وَ حُرْمُوا لِشِقَائِهِمْ فَضْلَهُ (۸)

أَنْتَ وَلِيُّ مَا اثْرَتْنَا بِهِ مِنْ مَعْرِفَتِهِ (۹)

وَ هَدَيْتَنَا لَهُ مِنْ سُنَّتِهِ (۱۰)

وَ قَدْ تَوَلَّيْنَا بِتَوْفِيقِكَ صِيَامَهُ وَ قِيَامَهُ عَلَى تَقْصِيرٍ (۱۱)

وَ أَدَيْتَنَا فِيهِ قَلِيلًا مِنْ كَثِيرٍ (۱۲)

- ۱- سلام بر تو و بر شب قدری که از هزار ماه بهتر است.
- ۲- سلام بر تو که دیروز چه سخت بر تو دل بسته بودیم
- ۳- و فردا چه بسیار شائق تو می شویم!
- ۴- سلام بر تو و بر فضیلت تو که از آن محروم گشتیم
- ۵- و بر برکات گذشته ات که از دست ما گرفته شد.
- ۶- بارالها ما اهل این ماهیم که ما را به آن شرافت بخشیدی
- ۷- و توفیق ادراکش را به ما عنایت فرمودی آنگاه که تیره بختان وقتش را شناختند
- ۸- و از بخت بدشان از فضلش محروم شدند.
- ۹- تویی سرپرست آنچه از معرفتش که ما را بدان برتری دادی
- ۱۰- و آنچه از سنتش که ما را بدان رهنمون شدی
- ۱۱- و ما به توفیق تو به روزه و نماز آن برخاستیم همراه با تقصیر
- ۱۲- و در آن اندکی از بسیار را بجا آوردیم.

اللَّهُمَّ فَلَكَ الْحَمْدُ إِفْرَارًا بِالْإِسَاءَةِ (۱)

وَاعْتِرَافًا بِالْإِضَاعَةِ (۲)

وَلَكَ مِنْ قُلُوبِنَا عَقْدُ النَّدَمِ (۳)

وَمِنْ أَلْسِنَتِنَا صِدْقُ الْإِعْتِدَارِ (۴)

فَأَجْرُنَا عَلَى مَا أَصَابَنَا فِيهِ مِنَ التَّفْرِيطِ أَجْرًا نَسْتَدْرِكُ (۵)

-
- ۱- خداوندا پس تو را سپاس همراه با اقرار به بدیهامان
  - ۲- و اعتراف به سهل انگاریمان
  - ۳- در حالی که در قلوبمان ندامت قطعی
  - ۴- و بر زبانمان عذر صادقانه داریم
  - ۵- پس ما را با توجه به اعتراف به تقصیری که در این ماه داشتیم مزدی عنایت کن که تدارک کننده

الدعاء ۴۶ - عید فطر و جمعه

و كان من دعائه عليه السلام في يوم الفطر إذا انصرف من صلوته قام قائماً ثم استقبل القبلة وفي يوم الجمعة فقال: (۱)

- يا مَنْ يَرْحَمُ مَنْ لَا يَرْحَمُهُ الْعِبَادُ (۲)
- وَيَا مَنْ يَقْبَلُ مَنْ لَا تَقْبَلُهُ الْبِلَادُ (۳)
- وَيَا مَنْ لَا يَحْتَقِرُ أَهْلَ الْحَاجَةِ إِلَيْهِ (۴)
- وَيَا مَنْ لَا يُخَيِّبُ الْمُلْحِنِينَ عَلَيْهِ (۵)
- وَيَا مَنْ لَا يَجْبُهُ بِالرَّدِّ أَهْلَ الدَّالَّةِ عَلَيْهِ (۶)
- وَيَا مَنْ يَجْتَبِي صَغِيرَ مَا يَتَّخِفُ بِهِ (۷)
- وَيَشْكُرُ يَسِيرَ مَا يُعْمَلُ لَهُ (۸)
- وَيَا مَنْ يَشْكُرُ عَلَى الْقَلِيلِ (۹)
- وَيُجَازِي بِالْجَلِيلِ (۱۰)

- ۱- «دعای آن حضرت در روز عید فطر و جمعه»
- ۲- ای آن که رحم می کنی بر آن که بندگان بر او رحم نمی کنند
- ۳- و ای کسی که می پذیری کسی را که شهرها نمی پذیرندش
- ۴- و ای کسی که اهل حاجتمندان خود را خوار نمی کنی
- ۵- و ای کسی که اصرارکنندگان را ناامید نمی نمایی
- ۶- و ای کسی که دست ردّ بر سینه توقع داران نمی زنی
- ۷- و ای کسی که پیشکش بی مقدار را می پذیری
- ۸- و کمترین کاری را که برایت کنند سپاس می نهی
- ۹- و ای کسی که عمل اندک را قدر می نهی
- ۱۰- و مزد بزرگ بر آن می پردازی

وَايَا مَنْ يَدْنُو إِلَى مَنْ دَنَا مِنْهُ (۱)

وَايَا مَنْ يَدْعُو إِلَى نَفْسِهِ مَنْ أَدْبَرَ عَنْهُ (۲)

وَايَا مَنْ لَا يُغَيِّرُ النِّعْمَةَ (۳)

وَلَا يُبَادِرُ بِالنَّقِمَةِ (۴)

وَايَا مَنْ يُثْمِرُ الْحَسَنَةَ حَتَّى يُنْمِيَهَا (۵)

وَيَتَجَاوَزُ عَنِ السَّيِّئَةِ حَتَّى يُعْفِيَهَا (۶)

أَنْصَرَفَتْ أَلْمَالُ دُونَ مَدَى كَرَمِكَ بِأَلْحَاجَاتِ (۷)

وَأَمْتَلَأْتُ بِفَيْضِ جُودِكَ أَوْعِيَةَ الطَّلِبَاتِ (۸)

وَتَفَسَّخْتُ دُونَ بُلُوغِ نَعْتِكَ الصِّفَاتُ (۹)

فَلَكَ الْعُلُوُّ الْأَعْلَى فَوْقَ كُلِّ - عَالٍ (۱۰)

وَالْجَلَالُ الْأَمَجْدُ فَوْقَ كُلِّ جَلَالٍ. (۱۱)

كُلُّ جَلِيلٍ عِنْدَكَ صَغِيرٌ (۱۲)

ص: ۲۶۳

-
- ۱- و ای که هر کس به تو نزدیک گردد به او نزدیک می شوی
  - ۲- و ای کسی که هر که را از تو روی گرداند به حضرتت فرا می خوانی
  - ۳- و ای کسی که نعمت خود را تغییر نمی دهی
  - ۴- و به انتقام شتاب نمی ورزی
  - ۵- و ای کسی که نهال خوبی را به بار می آوری تابینفزایی
  - ۶- و از بدی درمی گذری تا آن را ناپدید نمایی
  - ۷- آرزوها پیش از رسیدن به نهایت کرمت با حاجات روا شده بازگشتند
  - ۸- و ظرفهای طلب به فیض بخششت لبریز شدند
  - ۹- و اوصاف به کنه وصف تو نرسیده از هم گسیختند
  - ۱۰- پس بدون شک برتری برتر از هر برتری مخصوص توست
  - ۱۱- و جلال امجد بر هر جلالی ویژه توست.
  - ۱۲- هر بزرگی در پیشگاهت کوچک است

وَكُلُّ شَرِيفٍ فِي جَنْبِ شَرَفِكَ حَقِيرٌ (۱)

- خَابَ الْوَافِدُونَ عَلَىٰ غَيْرِكَ (٢)
- وَ خَسِرَ الْمُتَعَرِّضُونَ إِلَّا لَكَ (٣)
- وَ ضَاعَ الْمُؤْمِنُونَ إِلَّا بِكَ (٤)
- وَ أَجْدَبَ الْمُتَتَجِعُونَ إِلَّا مَنْ اتَّجَعَ فَضْلَكَ (٥)
- بَابُكَ مَفْتُوحٌ لِلرَّاعِبِينَ (٦)
- وَ جُودُكَ مُبَاحٌ لِلسَّائِلِينَ (٧)
- وَ إِغَاثَتُكَ قَرِيبَةٌ مِنَ الْمُسْتَغِيثِينَ (٨)
- لَا يَخِيبُ مِنْكَ إِلَّا مُلُونٌ (٩)
- وَ لَا يِيَّاسُ مِنْ عَطَائِكَ الْمُتَعَرِّضُونَ. (١٠)
- وَ لَا يَشْقَىٰ بِنَقِمَتِكَ الْمُسْتَغْفِرُونَ رِزْقَكَ مَبْسُوطٌ لِمَنْ عَصَاكَ (١١)
- وَ حِلْمُكَ مُعْتَرِضٌ لِمَنْ نَاوَاكَ (١٢)
- عَادَتُكَ الْإِحْسَانُ إِلَى الْمُسِيئِينَ (١٣)
- وَ سُنَّتُكَ الْإِبْقَاءُ عَلَى الْمُعْتَدِينَ (١٤)

ص: ٢٦٤

- ۲- آنان که به غیر حضرتت رو آورده اند نومید شدند
- ۳- و آنان که جز وجود تو خواسته اند به خسران نشستند
- ۴- و آنان که به درگاه غیر تو شدند به تباهی رسیدند
- ۵- و جز آنان که فضل تو را طالب شدند تهیدست ماندند.
- ۶- در رحمت برای تمام خواهندگان باز
- ۷- و عطایت برای گدایان رایگان و فریادرسیت
- ۸- به فریادخواهان نزدیک است
- ۹- آرزومندان از تو نومید نمی شوند
- ۱۰- و درخواست کنندگان از عطایت محروم نمی شوند
- ۱۱- و مستغفران از عذاب تو تیره بخت نمی گردند سفره روزیت برای عاصیان پهن است
- ۱۲- و بردباریت شامل دشمنانت نیز می گردد
- ۱۳- عادتت احسان به بدکاران است
- ۱۴- و سنتت رحمت بر تجاوزکاران

حَتَّى لَقَدْ غَرَّتْهُمْ أَنَا تُكَ عَنِ الرَّجُوعِ (۱)

وَ صَدَّ هُمْ إِمَهَالِكَ عَنِ النَّزُوعِ (۲)

وَ إِنَّمَا تَأْتَيْتَ بِهِمْ لِيَفِيئُوا إِلَى أَمْرِكَ (۳)

وَ أَمَهَلْتَهُمْ ثِقَةً بِدَوَامِ مُلْكِكَ (۴)

فَمَنْ كَانَ مِنْ أَهْلِ السَّعَادَةِ خَتَمَتْ لَهُ بِهَا (۵)

وَ مَنْ كَانَ مِنْ أَهْلِ الشَّقَاوَةِ خَذَلَتْهُ لَهَا (۶)

كُلُّهُمْ صَائِرُونَ إِلَى حُكْمِكَ (۷)

وَأُمُورُهُمْ آيَةٌ إِلَىٰ أَمْرِكَ (۸)

لَمْ يَهِنِ عَلَىٰ طُولِ مُدَّتِهِمْ سُلْطَانُكَ (۹)

وَلَمْ يَدْحَضْ لِتَرْكِ مُعَاجَلَتِهِمْ بُرْهَانُكَ (۱۰)

حُجَّتُكَ قَائِمَةٌ لَا تُدْحَضُ (۱۱)

وَسُلْطَانُكَ ثَابِتٌ لَا يَزُولُ (۱۲)

فَالْوَيْلُ لِلدَّائِمِ لِمَنْ جَنَحَ عَنْكَ (۱۳)

وَالْخَيْبَةُ الْخَاذِلَةُ لِمَنْ خَابَ مِنْكَ (۱۴)

ص: ۲۶۵

-
- ۱- تا جایی که مدارایت اینان را از بازگشت به تو غافل نموده
  - ۲- و مهلت دادنت ایشان را از خودداری از گناه بازداشته
  - ۳- حال آنکه تنها تو با آنان بردباری کرده ای تا به فرمانت بازآیند
  - ۴- و از آن رو به آنان مهلت داده ای که اطمینان به دوام سلطنتت داری
  - ۵- پس آن که اهل سعادت بود فرجام کارش را به سعادت بردی
  - ۶- و هر که تیره بخت بود به تیره بختی اش واگذاشتی
  - ۷- همه سر به فرمان حکم حضرتت خواهند داشت
  - ۸- و بازگشت کارشان به سوی فرمان تو خواهد بود
  - ۹- پادشاهیت با مهلت طولانی که به آنان می دهی سستی نپذیرد
  - ۱۰- و از تأخیر محاکمه ایشان برهان و حجتت از میان نرود.

- ۱۱- حجت استوار و پابرجاست و باطل نگردد
۱۲- و سلطنت ثابت است آن سان که زوال نپذیرد
۱۳- پس وای بر آن که از توری برتابد
۱۴- و نومیدی ذلت بار از آن کسی است که از تو نومید گشته

وَالشَّقَاءُ الْأَشْقَى لِمَنْ اغْتَرَّ بِكَ (۱)

مَا أَكْثَرَ تَصْرُفَهُ فِي عَذَابِكَ! (۲)

وَمَا أَطْوَلَ تَرَدُّدَهُ فِي عِقَابِكَ! (۳)

وَمَا أَبْعَدَ غَايَتَهُ مِنَ الْفَرَجِ! (۴)

وَمَا أَقْنَطَهُ مِنْ سُهولةِ الْمَخْرَجِ! عَدْلًا مِنْ قَضَائِكَ لَا تَجُورُ فِيهِ (۵)

وَإِنْصَافًا مِنْ حُكْمِكَ لَا تَحِيفُ عَلَيْهِ (۶)

فَقَدْ ظَاهَرَتِ الْحُجَجَ وَابْلَيْتِ. الْأَعْذَارَ (۷)

وَقَدْ تَقَدَّمْتَ بِالْوَعِيدِ (۸)

وَوَلَّطْتَ فِي التَّرْغِيبِ (۹)

وَوَضَّرْتِ الْأَمْثَالَ (۱۰)

وَاطَّلْتَ الْإِمْهَالَ (۱۱)

وَاحْزَرْتَ وَ أَنْتَ مُسْتَطِيعٌ لِلْمُعَاجَلَةِ (۱۲)

وَتَأْتَيْتَ وَ أَنْتَ مَلِيٌّ بِالْمُبَادَرَةِ (۱۳)

ص: ۲۶۶

-
- ۱- بدترین تیره بختی ها برای کسی است که به تو مغرور شده
  - ۲- چه عذاب های دردناکی که خواهد چشید
  - ۳- ! و چه اندازه سرگردانی درازی در عذابت خواهد داشت
  - ۴- و آرزوی گشایش از این کس چه دور است!!
  - ۵- و نومییدی او برای سهولت خروج از عذابت بسیار تمام اینها براساس عدل در قضای غیر جائزانه تو
  - ۶- و از سر انصاف در حکم غیرظالمانه توست
  - ۷- چرا که پی در پی اتمام حجت نمودی و آنچه سزاوار اندرز و ارشاد بود بیان داشتی
  - ۸- و تهدیدت را اعلام فرمودی
  - ۹- و با لطف و محبت ترغیب به حقایق نمودی
  - ۱۰- و برای بیداری مردم مثلها آوردی
  - ۱۱- و به آنان مهلت طولانی دادی
  - ۱۲- و کیفر را به تأخیر انداختی در صورتی که بر شتاب در عذاب توانا بودی
  - ۱۳- و مدارا نمودی در حالی که قدرت بر عجله داشتی

لَمْ تَكُنْ أَنْتَ عَجْزاً (۱)

وَلَا إِمْهَالَكَ وَهْنًا (۲)

وَلَا إِمْسَاكَ غَفْلَةً (۳)

وَلَا أَنْتَظِرُكَ مُدَارَاةً (٤)

بَلْ لَتَكُونَ حُجَّتِكَ أَبْلَغَ (٥)

وَكَرَمِكَ أَكْمَلَ (٦)

وَإِحْسَانُكَ أَوْفَى (٧)

وَ نِعْمَتُكَ أَتَمَّ (٨)

كُلُّ ذَلِكَ كَانَ وَ لَمْ تَزَلْ وَ هُوَ كَائِنٌ وَ لَا تَزَالُ (٩)

ص: ٢٦٧

١- مدارایت از روی ناتوانی

٢- و مهلت دادنت از باب سستی

٣- و خودداریت از باب غفلت

٤- و به تأخیر انداختنت از روی مدارا و سازش نبوده

٥- بلکه به این خاطر است که حجّت رساتر

٦- و بزرگواریت کاملتر

٧- و احسانت فراگیرتر

٨- و نعمتت تمامتر باشد

٩- تمام اینها بوده و هست و خواهد بود

حُجَّتِكَ أَجَلٌ مِنْ أَنْ تُوصَفَ بِكُلِّهَا (١)

وَ مَجْدُكَ أَرْفَعُ مِنْ أَنْ يُحَدَّ بِكُنْهِهِ (٢)

وَنِعْمَتِكَ أَكْثَرُ مِنْ أَنْ تُحْصِيَ بِأَسْرِهَا (۳)

وَإِحْسَانِكَ أَكْثَرُ مِنْ أَنْ تُشْكَرَ عَلَى أَقْلِهِ (۴)

وَ قَدْ قَصَّرَ بِي السُّكُوتُ عَنْ تَحْمِيدِكَ (۵)

وَ فَهَّهْنِي الْأَمْسَاكَ عَنْ تَمَجِيدِكَ (۶)

وَ قُصَارَى الْأَقْرَارِ بِالْحُسُورِ لَارْغَبَةً - يَا إِلَهِي - بَلْ عَجْزًا. (۷)

ص: ۲۶۸

-
- ۱- و حجت تو برتر از آن است که به طور کامل وصف شود
  - ۲- و برزگی تو والاتر از آن است که کسی به کنهش برسد
  - ۳- و نعمت بیش از آن است که همه اش به شماره درآید
  - ۴- و احسانت بیش از آن است که کسی کمترین آن را شکرآرد
  - ۵- و اکنون نبودن زبان سخن مرا از ادامه سپاست ناتوان ساخته
  - ۶- و زبان تمجیدم از کار افتاده
  - ۷- و نهایت قدرتم آن است که به درماندگی اقرار کنم نه از سر رغبت به کوتاهی در ستایش تو - ای پروردگار من بلکه از باب ناتوانی.

فَهَا أَنَا ذَا أَوْمِكَ بِالْوِفَادَةِ (۱)

وَ أَسْأَلُكَ حُسْنَ الرَّفَادَةِ (۲)

فَصَلِّ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَ إِلَهِي (۳)

وَأَسْمَعُ نَجْوَايَ (٤)

وَأَسْتَجِبُ دُعَائِي (٥)

وَلَا تَخْتِمُ يَوْمِي بِخَيْبَتِي (٦)

وَلَا تَجْبِهْنِي بِالرَّدِّ فِي مَسْأَلَتِي (٧)

وَأَكْرِمُ مِنْ عِنْدِكَ مُنْصَرَفِي وَإِلَيْكَ مُنْقَلِبِي (٨)

إِنَّكَ غَيْرُ ضَائِقٍ بِمَا تُرِيدُ (٩)

وَلَا عَاجِزٍ عَمَّا تُسْأَلُ (١٠)

وَأَنْتَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ (١١)

وَلَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ الْعَلِيِّ الْعَظِيمِ (١٢)

ص: ٢٦٩

١- اینک منم که به درگاہت روی آورده ام

٢- و از حضرتت توقع پذیرایی نیک دارم

٣- پس بر محمد و آلش درود فرست

٤- و رازم را بشنو

٥- و دعایم را مستجاب کن

٦- و روزم را به ناامیدی و تهیدستی به شب مرسان

٧- و در دریوزگیم دست ردّ به سینه ام مزن

- ۸- و رفتنم را از پیشگاهت و بازگشتم را به حضرتت گرامی دار
- ۹- زیرا در آنچه بخواهی دچار مضیقه نمی شوی
- ۱۰- و در برابر خواسته ها ناتوان نمی باشی
- ۱۱- و بر هر چیزی قدرت داری
- ۱۲- و هیچ حول و قوه ای جز به دست خدای بزرگ نیست.

الدعاء ۴۷ - دعای عرفه

وَ كَانَ مِنْ دَعَائِهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ فِي يَوْمِ عَرَفَةَ (۱)

الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ (۲)

اللَّهُمَّ لَكَ الْحَمْدُ بَدِيعَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ (۳)

ذَا الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ (۴)

رَبِّ الْأَرْبَابِ (۵)

وَ إِلَهَ كُلِّ مَالُوهِ (۶)

وَ خَالِقَ كُلِّ مَخْلُوقٍ (۷)

وَ وَارِثَ كُلِّ شَيْءٍ (۸)

لَيْسَ كَمِثْلِهِ شَيْءٌ (۹)

وَ لَا يَعْزُبُ عَنْهُ عِلْمُ شَيْءٍ (۱۰)

وَ هُوَ بِكُلِّ شَيْءٍ مُحِيطٌ (۱۱)

وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ رَّقِيبٌ (۱۲)

ص: ۲۷۰

۱- «دعای آن حضرت در روز عرفه»

۲- سپاس خدای را که پروردگار جهانیان است

۳- بار خدایا تو را سپاس ای پدید آورنده آسمانها و زمین

۴- ای صاحب جلال و بزرگواری

۵- ای ربّ ارباب

۶- و معبود هر معبود

۷- و آفریننده هر آفریده

۸- و وارث هر چیز

۹- ای که چیزی شبیه تو نیست

۱۰- و علم چیزی از تو پنهان نمی باشد

۱۱- بلکه بر هر چیز احاطه داری

۱۲- و نسبت به هر چیز نگهبانی

أَنْتَ اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ (۱)

الْأَحَدُ الْمُتَّوَحِّدُ (۲)

الْفَرْدُ الْمُتَفَرِّدُ (۳)

وَ أَنْتَ اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ (۴)

الْكَرِيمُ الْمُتَكَرَّمُ (۵)

- الْعَظِيمُ الْمُتَعَزِّمُ - (٦)

الْكَبِيرُ الْمُتَكَبِّرُ (٧)

وَ أَنْتَ اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ (٨)

الْعَلِيُّ الْمُتَعَالِ (٩)

الشَّدِيدُ الْمِحَالِ (١٠)

وَ أَنْتَ اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ (١١)

الرَّحْمَنُ الرَّحِيمُ (١٢)

الْعَلِيمُ الْحَكِيمُ (١٣)

وَ أَنْتَ اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ (١٤)

السَّمِيعُ الْبَصِيرُ (١٥)

الْقَدِيمُ الْخَبِيرُ (١٦)

وَ أَنْتَ اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ (١٧)

ص: ٢٧١

١- تویی خدایی که جز تو خدایی نیست

٢- که یکتای بی همتایی

- ۳- و فرد بی مانندی
- ۴- تویی خدایی که جز تو خدایی نیست
- ۵- که بزرگوار و بخشنده
- ۶- و بزرگ در نهایت بزرگی
- ۷- و کبیر و متکبری
- ۸- و تویی خدایی که جز تو خدایی نیست
- ۹- بلند مرتبه و بلند پایه
- ۱۰- و شدید الانتقامی
- ۱۱- و تویی خدایی که جز تو خدایی نیست
- ۱۲- که بخشنده و مهربان
- ۱۳- و دانا و حکیمی
- ۱۴- و تویی خدایی که جز تو خدایی نیست
- ۱۵- که شنوا و بینا و قدیم و خبیری
- ۱۶- و قدیم و خبیری
- ۱۷- و تویی خدایی که جز تو خدایی نیست

الْكَرِيمُ الْأَكْرَمُ (۱)

الدَّائِمُ الْأَدْوَمُ (۲)

وَ أَنْتَ اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ (۳)

الْأَوَّلُ قَبْلَ كُلِّ أَحَدٍ (۴)

وَ الْآخِرُ بَعْدَ كُلِّ - عَدَدٍ (۵)

وَأَنْتَ اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ (٦)

الدَّانِي فِي عُلُوِّهِ (٧)

وَالْعَالِي فِي دُنُوهِ (٨)

وَأَنْتَ اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ (٩)

ذُوالْبَهَاءِ وَالْمَجْدِ (١٠)

وَالكَبْرِيَاءِ وَالْحَمْدِ (١١)

وَأَنْتَ اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ (١٢)

الَّذِي أَنْشَأَ الْأَشْيَاءَ مِنْ غَيْرِ سِنَخٍ (١٣)

وَصَوَّرْتَ مَا صَوَّرْتَ مِنْ غَيْرِ مِثَالٍ (١٤)

وَابْتَدَعْتَ الْمُبْتَدَعَاتِ بِلَا احْتِدَاءٍ (١٥)

أَنْتَ الَّذِي قَدَّرْتَ كُلَّ شَيْءٍ تَقْدِيرًا (١٦)

وَيَسَّرْتَ كُلَّ شَيْءٍ تَيْسِيرًا (١٧)

وَدَبَّرْتَ مَا دُونَكَ تَدْبِيرًا (١٨)

ص: ٢٧٢

- ۲- و همیشگی و جاویدی
- ۳- و تویی خدایی که جز تو خدایی نیست
- ۴- که پیش از هر کس و هر چیزی
- ۵- و بعد از هر شمار و هر چیزی
- ۶- و تویی خدایی که جز تو خدایی نیست
- ۷- که در نهایت بلندی خود نزدیک
- ۸- و در نزدیکی خود بلندی
- ۹- و تویی خدایی که جز تو خدایی نیست
- ۱۰- که صاحب بها و مجد
- ۱۱- و کبریا و ستایشی
- ۱۲- و تویی خدایی که جز تو خدایی نیست
- ۱۳- خدایی که همه چیز را بدون اصل پدید آوردی
- ۱۴- و صورت هر چیز را بدون نمونه صورت دادی
- ۱۵- و آفریده ها را منهای اقتباس ساختی
- ۱۶- تویی که هر چیز را دقیقاً اندازه گیری کردی
- ۱۷- و هر چیز را برای انجام تکلیفش روبراه نمودی
- ۱۸- و ماسوای خود را سر و سامان دادی

أَنْتَ الَّذِي لَمْ يُعْنِكَ عَلَى خَلْقِكَ شَرِيكٌ (۱)

وَلَمْ يُوَازِرْكَ فِي أَمْرِكَ وَزِيرٌ (۲)

وَلَمْ يَكُنْ لَكَ مُشَاهِدٌ وَلَا نَظِيرٌ (۳)

أَنْتَ الَّذِي أَرَدْتَ فَكَانَ حَتْمًا مَا أَرَدْتَ (۴)

وَقَضَيْتَ فَمَا كَانَ عَدْلًا مَا قَضَيْتَ (۵)

وَحَكَمْتَ فَمَا كَانَ نَصْفًا مَا حَكَمْتَ (۶)

أَنْتَ الَّذِي لَا يَحْوِيكَ مَكَانٌ (۷)

وَلَمْ يَقُمْ لِسُلْطَانِكَ سُلْطَانٌ (۸)

وَلَمْ يُعْيِكَ بُرْهَانٌ وَلَا بَيَانٌ (۹)

أَنْتَ الَّذِي أَحْصَيْتَ كُلَّ شَيْءٍ عَدَدًا (۱۰)

وَجَعَلْتَ لِكُلِّ شَيْءٍ أَمْدًا (۱۱)

وَقَدَّرْتَ كُلَّ شَيْءٍ تَقْدِيرًا (۱۲)

أَنْتَ الَّذِي قَصَّرْتَ الْأَوْهَامَ عَنْ ذَاتِيكَ (۱۳)

وَعَجَزْتَ الْأَفْهَامَ عَنْ كَيْفِيَّتِكَ (۱۴)

ص: ۲۷۳

۱- تویی که در ایجاد موجودات شریکی به کمکت برنخاست

۲- و در فرمانروایت وزیری تو را یاری نداد

۳- و برایت شاهد (بر آفرینش) و نظیری نبود

۴- تویی که اراده فرمودی پس اراده ات حتمی شد

۵- و قضاوت کردی و قضاوتت بر اساس عدل بود

۶- و حکم فرمودی پس حکمت بر مبنای انصاف بود

- ۷- تویی که مکانی تو را فرا نمی گیرد
- ۸- و سلطه ای در برابر سلطه ات بر پا نخاسته
- ۹- و برهان و بیانی حضرتت را عاجز ننموده
- ۱۰- تویی که هر چیز را به شمار آوردی
- ۱۱- و برای هر چیز مدتی قرار دادی
- ۱۲- و هر چیز را اندازه گرفتی
- ۱۳- تویی که پرنده های اوهام به کنه ذاتت نرسیدند
- ۱۴- و فهمها از درک کیفیت ناتوان شدند

وَلَمْ تُدْرِكِ الْأَبْصَارُ مَوْضِعَ آيَاتِكَ (۱)

أَنْتَ الَّذِي لَا تُحَدُّ فَتَكُونُ مَحْدُوداً (۲)

وَلَمْ تُمَثَّلْ فَتَكُونِ مَوْجُوداً (۳)

وَلَمْ تَلِدْ فَتَكُونِ مَوْلُوداً (۴)

أَنْتَ الَّذِي لَا ضِدَّ مَعَكَ فَيُعَانِدُكَ (۵)

وَلَا عِدْلَ لَكَ فَيُكَائِرُكَ (۶)

وَلَا نِدَّ لَكَ فَيُعَارِضُكَ (۷)

أَنْتَ الَّذِي ابْتَدَأَ وَ اخْتَرَعَ! (۸)

وَ اسْتَحَدَّثَ وَ ابْتَدَعَ (۹)

وَ أَحْسَنَ صُنْعَ مَا صَنَعَ سُبْحَانَكَ! (۱۰)

ما أَجَلَ شَأْنِكَ! (۱۱)

وَ أَسْنَى فِي الْأَمَاكِنِ مَكَانَكَ! (۱۲)

وَ أَصْدَعَ بِالْحَقِّ فُرْقَانَكَ! (۱۳)

ص: ۲۷۴

-
- ۱- و چشمها موضعت را درنیافتند
  - ۲- تویی که برایت حدی نیست تا محدود گردی
  - ۳- و حضرتت را ماندی نیست تا به مثل و مانند ادراک شوی
  - ۴- و فرزندی نیاوردی تا خود نیز زائیده شده باشی
  - ۵- تویی که برایت همتایی نیست تا با تو به معارضه برخیزد
  - ۶- و همانندی نداری تا با تو پهلوزند
  - ۷- و نظیری برایت نیست تا با تو عرض وجود کند
  - ۸- تویی که آغاز کردی و اختراع نمودی
  - ۹- و پدید آوردی و بدون نمونه آفریدی
  - ۱۰- و هر چه را ساختی نیکو ساختی پاک و منزهی
  - ۱۱- چه بزرگ است شأنت!
  - ۱۲- و چه بلند است در میان جایگاهها جایگاهت!
  - ۱۳- و چه آشکار کننده حق است فرقانت!

سُبْحَانَكَ مِنْ لَطِيفٍ مَا أَلْطَفَكَ! (۱)

وَ رَوْوِفٍ مَا أَرْأَفَكَ! (۲)

وَحَكِيمٍ مَا أَعْرَفَكَ! (۳)

سُبْحَانَكَ مِنْ مَلِيكَ مَا! (۴)

أَمْنَعَكَ! وَجَوَادٍ مَا أَوْسَعَكَ! (۵)

وَرَفِيعٍ مَا أَرْفَعَكَ! (۶)

ذُو الْبَهَاءِ وَالْمَجْدِ وَالْكِبْرِيَاءِ وَالْحَمْدِ. سُبْحَانَكَ! (۷)

بَسَطْتَ بِالْخَيْرَاتِ يَدَكَ (۸)

وَعُرِفَتِ الْهَدَايَةُ مِنْ عِنْدِكَ (۹)

فَمَنْ التَّمَسَكَ لِدِينٍ أَوْ دُنْيَا وَجَدَكَ. سُبْحَانَكَ! (۱۰)

خَضَعَ لَكَ مَنْ جَرَى فِي عِلْمِكَ (۱۱)

وَوَخَّشَعَ لِعَظَمَتِكَ مَا دُونَ عَرْشِكَ (۱۲)

ص: ۲۷۵

-
- ۱- پاکی تو ای صاحب لطفی که چه بسیار است لطفت!
  - ۲- و رثوفی که چه فزون است رأفت
  - ۳- و حکیمی که چه بسیار است شناسائیت!
  - ۴- پاکی تو ای پادشاهی که چه شکوهمند است
  - ۵- پادشاهیت! و بخشنده ای که چه پهناور است سفره کرمت!
  - ۶- و والایی که چه والاست قدر و مرتبه ات

- ۷- تو صاحب بهاء و مجد و کبریایی و حمدی. پاکی تو
- ۸- دست قدرتت را به خوبیها گشوده ای
- ۹- و هدایت از جانب تو شناخته شده
- ۱۰- پس هر کس تو را برای دین یا دنیا بخواهد تو را می یابد. پاک و منزهی
- ۱۱- هر که در عرصه علم تو قرار گرفته در پیشگاهت خاضع
- ۱۲- و هر چه در زیر عرش توست در مقابل بزرگیت خاشع

وَ انْقَادَ لِلتَّسْلِيمِ لَكَ كُلُّ خَلْقِكَ. (۱)

سُبْحَانَكَ! لَا تُحَسُّ وَلَا تُجَسُّ وَلَا تُمَسُّ (۲)

وَلَا تُكَادُ وَلَا تُمَاطُ وَلَا تُتَازَعُ وَلَا تُتَجَارَى وَلَا تُتَمَارَى وَلَا تُخَادَعُ وَلَا تُمَآكِرُ. (۳)

سُبْحَانَكَ! سَبِيلُكَ جَدَدٌ (۴)

وَأَمْرُكَ رَشْدٌ (۵)

وَ أَنْتَ حَيٌّ صَمَدٌ. (۶)

سُبْحَانَكَ! قَوْلُكَ حُكْمٌ (۷)

وَ قَضَاؤُكَ حَتْمٌ (۸)

وَ إِرَادَتُكَ عَزْمٌ (۹)

سُبْحَانَكَ! لَا رَادَّ لِمَشِيَّتِكَ وَلَا مُبَدِّلَ لِكَلِمَاتِكَ. (۱۰)

سُبْحَانَكَ! بَاهِرَ الْآيَاتِ (۱۱)

فَاطَّرَ السَّمَوَاتِ (۱۲)

بَارِئِ السَّمَاتِ (۱۳)

لَكَ الْحَمْدُ حَمْدًا يَدُومٌ بَدَوا مِكَ (۱۴)

وَلَكَ الْحَمْدُ حَمْدًا خَالِدًا بِنِعْمَتِكَ (۱۵)

ص: ۲۷۶

-
- ۱- و همه مخلوقات در پیشگاه تو ریسمان تسلیم به گردن انداخته است.
  - ۲- پاکی تو که با حواس برون و درون درک نشوی و قابل لمس نمی باشی
  - ۳- و احدی را قدرت حيله گری و کنارزدن و کشمکش و دعوا و غلبه و جدال و فریب و مکر با تو نیست
  - ۴- پاکی تو که راهت هموار
  - ۵- و برنامه ات صواب
  - ۶- و توزنده و مرجع حاجتهایی.
  - ۷- پاکی تو گفتارت حکمت
  - ۸- و فرمانت حتمی
  - ۹- و اراده ات جزمی است
  - ۱۰- پاکی تو خواسته ات را رد کننده ای نیست و کلماتت را تغییر دهنده ای نمی باشد.
  - ۱۱- پاکی تو ای دارنده آیات روشن
  - ۱۲- ای پدید آورنده آسمانها
  - ۱۳- ای آفریننده جانها
  - ۱۴- سپاس تو را سپاسی که به دوامت دائم ماند

۱۵- و توراسپاس سپاسی که به نعمت همیشه بپاید

وَلَكَ الْحَمْدُ حَمْدًا يُوَازِي صُنْعَكَ (۱)

وَلَكَ الْحَمْدُ حَمْدًا يَزِيدُ عَلَى رِضَاكَ (۲)

وَلَكَ الْحَمْدُ حَمْدًا مَعَ حَمْدِ كُلِّ حَامِدٍ (۳)

وَشُكْرًا يَقْصُرُ عَنْهُ شُكْرُ كُلِّ - شَاكِرٍ (۴)

حَمْدًا لَا يَنْبَغِي إِلَّا لَكَ (۵)

وَلَا يُتَقَرَّبُ بِهِ إِلَّا إِلَيْكَ (۶)

حَمْدًا يُسْتَدَامُ بِهِ الْأَوَّلُ (۷)

وَيُسْتَدْعَى بِهِ دَوَامُ الْآخِرِ (۸)

حَمْدًا يَتَضَاعَفُ عَلَى كُرُورِ الْأَزْمِنَةِ (۹)

وَيَتَزَايَدُ أضعافاً مُتْرادِفَةً (۱۰)

حَمْدًا يَعْجُزُ عَنْ إِحْصَائِهِ الْحَفْظَةُ (۱۱)

وَيَزِيدُ عَلَى مَا أَحْصَتْهُ فِي كِتَابِكَ الْكُتُبَةُ (۱۲)

حَمْدًا يُوَازِنُ عَرْشَكَ الْمَجِيدَ (۱۳)

وَيُعَادِلُ كُرْسِيِّكَ الرَّفِيعَ (۱۴)

حَمْدًا يَكْمُلُ لَدَيْكَ ثَوَابُهُ (۱۵)

ص: ۲۷۷

- ۱- و تورا سپاس سپاسی که با احسانت برابری کند
- ۲- و تورا سپاس سپاسی که بر خشنودیت بیفزاید
- ۳- و سپاس تورا سپاسی که با سپاس هر سپاسگزاری توأم باشد
- ۴- و شکری که شکر هر شاکری از آن کوتاه آید
- ۵- سپاسی که سزاوار غیر تو نباشد
- ۶- و وسیله تقرب به غیر حضرتت نشود
- ۷- سپاسی که موجب دوام سپاس اول
- ۸- و به دنبال داشتن دوام سپاس پایانی شود
- ۹- سپاسی که بر گردش زمانها چند برابر گردد
- ۱۰- و به افزایش های پی در پی فزونی یابد
- ۱۱- سپاسی که فرشتگان حافظ اعمال از شمردنش عاجز شوند
- ۱۲- حمدی که از شماره اعمال بندگان که ملائکه در کتاب تو می نویسند افزون باشد
- ۱۳- سپاسی که با عرش برینت هموزن باشد
- ۱۴- و با کرسی بلندت معادل نشان دهد
- ۱۵- سپاسی که پاداشش از جانب تو کامل گردد

وَيَسْتَعْرِقُ كُلَّ جَزَاءٍ جَزَاؤُهُ (۱)

حَمْدًا ظَاهِرُهُ وَفُقِّ لِبَاطِنِهِ (۲)

وَبَاطِنُهُ وَفُقِّ لِبِصْدَقِ النَّبِيِّ (۳)

حَمْدًا لَمْ يَحْمَدَكَ خَلْقٌ مِثْلَهُ (٤)

وَلَا يَعْرِفُ أَحَدٌ سِوَاكَ فَضْلَهُ (٥)

حَمْدًا يُعَانُ مَنْ اجْتَهَدَ فِي تَعْدِيدِهِ (٦)

وَيُؤَيِّدُ مَنْ أَعْرَقَ نَزْعًا فِي تَوْفِيَّتِهِ (٧)

حَمْدًا يَجْمَعُ مَا خَلَقْتَ مِنَ الْحَمْدِ (٨)

وَيَنْتَظِمُ مَا أَنْتَ خَالِقُهُ مِنْ بَعْدُ (٩)

حَمْدًا لَا حَمْدَ أَقْرَبُ إِلَى قَوْلِكَ مِنْهُ (١٠)

وَلَا أَحْمَدَ مِمَّنْ يَحْمَدُكَ بِهِ (١١)

حَمْدًا يُوجِبُ بِكَرَمِكَ الْمَزِيدَ بِوُفُورِهِ (١٢)

وَتَصِلُهُ بِمَزِيدٍ بَعْدَ مَزِيدٍ طَوَّلًا مِنْكَ (١٣)

حَمْدًا يَجِبُ لِكَرَمِ وَجْهِكَ. (١٤)

ص: ٢٧٨

١- و مزدش همه مزدها را فرا گیرد

٢- سپاسی که ظاهرش با باطنش

٣- و درونش با صدق نیت وفق دهد

٤- سپاسی که هیچ آفریده به مثل آن تو را سپاس ننموده باشد

- ۵- و جز تو هیچ کس فضل آن را نشناسد
- ۶- سپاسی که هر کس در فراوان آوردنش زحمت کشد یاری گردد
- ۷- و هر که در کامل آوردنش نهایت کوشش را به کار برد تأیید شود
- ۸- سپاسی که هر چه سپاس آفریده ای را دارا باشد
- ۹- و هر چه را پس از این به وجود آوری در برگیرد
- ۱۰- سپاسی که هیچ سپاس از آن به کلام تو نزدیکتر
- ۱۱- و هیچ کس از آن کس که بر این گونه سپاس گوید سپاس گزارتر نباشد
- ۱۲- به کرمت باعث افزونی نعمت و وفور آن گردد
- ۱۳- و از باب احسان پس از هر فزونی آن را سپاسی که به فزونی دیگر برسانی
- ۱۴- سپاسی که با بزرگواری ذات تو واجب آمده.

وَيُقَابِلُ عِزَّ جَلَالِكَ (۱)

رَبِّ صَلَّى عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ (۲)

الْمُنْتَجَبِ الْمُصْطَفَى الْمُكْرَمِ الْمُقَرَّبِ (۳)

أَفْضَلَ صَلَوَاتِكَ (۴)

وَبَارِكْ عَلَيْهِ أتمَّ بَرَكَاتِكَ (۵)

وَتَرَحَّمْ عَلَيْهِ أمتعَ رَحِمَاتِكَ (۶)

رَبِّ صَلَّى عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ (۷)

صَلْوَةً زَاكِيَةً لَا تَكُونُ صَلْوَةً أَرْكَى مِنْهَا (۸)

وَصَلِّ عَلَيْهِ صَلْوَةً نَامِيَةً لَا تَكُونُ صَلْوَةً أُنْمَى مِنْهَا (۹)

وَصَلِّ عَلَيْهِ صَلَوةً رَاضِيَةً لَا تَكُونُ صَلَوةً فَوْقَهَا (١٠)

رَبِّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ (١١)

صَلَوةً تُرْضِيهِ وَتَزِيدُ عَلَى رِضَاهُ (١٢)

ص: ٢٧٩

-
- ١- و با جلال و عظمت تو برابر باشد
  - ٢- بار خدایا بر محمد و آل محمد
  - ٣- که انتخاب شده و برگزیده و گرامی و مقرب درگاه توست
  - ٤- بهترین درودهای خود را بفرست
  - ٥- و او را به کاملترین برکات برکت عنایت کن
  - ٦- و پر بهره ترین رحمت را نصیب او فرما.
  - ٧- خداوندا بر محمد و آلش درود فرست
  - ٨- درودی بالنده که هیچ درودی از آن بالنده تر نباشد
  - ٩- و بر او درودی فزاینده فرست که دروری از آن فزاینده تر نباشد
  - ١٠- و بر او دوردی پسندیده فرست که دوری برتر از آن نباشد
  - ١١- پروردگارا بر محمد و آلش درود فرست
  - ١٢- درودی که وی را خشنود سازد و بیش از رضایش باشد

وَصَلِّ عَلَيْهِ صَلَوةً تُرْضِيكَ وَتَزِيدُ عَلَى رِضَاكَ لَهُ (١)

وَصَلِّ - عَلَيْهِ صَلَوةً لَا تُرْضِي لَهُ إِلَّا بِهَا (٢)

وَلَا تُرِي غَيْرَهُ لَهَا أَهْلًا (٣)

رَبِّ صَلِّ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَآلِهِ (٤)

صَلْوَةٌ تُجَاوِزُ رِضْوَانَكَ (٥)

وَيَتَّصِلُ اتِّصَالَهَا بِبِقَائِكَ (٦)

وَلَا يَنْفَدُ كَمَا لَا تَنْفَدُ كَلِمَاتُكَ (٧)

رَبِّ صَلِّ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَآلِهِ (٨)

صَلْوَةٌ تَنْتَظِمُ صَلَوَاتِ مَلَائِكَتِكَ وَأَنْبِيَائِكَ وَرُسُلِكَ وَ أَهْلِ طَاعَتِكَ (٩)

وَ تَشْتَمِلُ عَلَيَّ صَلَوَاتِ عِبَادِكَ مِنْ جَنَّتِكَ وَ إِنْسِكَ وَ أَهْلِ إِجَابَتِكَ (١٠)

وَ تَجْتَمِعُ عَلَيَّ صَلْوَةٌ كُلِّ مَنْ ذَرَأَتْ وَ بَرَأَتْ مِنْ أَصْنَافِ خَلْقِكَ (١١)

ص: ٢٨٠

-
- ١- و بر او درودی فرست که تو را خشنود سازد و بیش از رضایت از او باشد
  - ٢- و بر او درودی فرست که برای او جز به آن خشنود نشوی
  - ٣- و غیر او کسی را شایسته آن ندانی.
  - ٤- پروردگارا بر محمد و آلش درود فرست
  - ٥- درودی که از رضای تو فراتر رود
  - ٦- و دوامش به دوام تو متصل گردد
  - ٧- و پایان نپذیرد چنانکه کلمات تو پایان نگیرد.
  - ٨- پروردگارا بر محمد و آلش درود فرست
  - ٩- درودی برابر همه درودهای فرشتگان و پیمبران و فرستادگان تو و آنان که اهل طاعت تو باشند

- ۱۰- و شامل بر درود بندگانت از جنّ و انس و پذیرندگان دعوت گردد
۱۱- و درود هر که را از انواع مخلوقات خود که آفریده ای و پدید آورده ای در برگیرد.

رَبِّ صَلِّ عَلَيْهِ وَ إِلِهِ (۱)

صَلْوَةً تُحِيطُ بِكُلِّ صَلْوَةٍ سَالِفَةٍ وَ مُسْتَأْنَفَةٍ (۲)

وَ صَلِّ عَلَيْهِ وَ عَلَى إِلِهِ (۳)

صَلْوَةً مَرْضِيَّةً لَكَ وَ لِمَنْ دُونَكَ (۴)

وَ تُنْشِئُ مَعَ ذَلِكَ صَلَوَاتٍ تُضَاعِفُ مَعَهَا تِلْكَ الصَّلَوَاتِ عِنْدَهَا (۵)

وَ تَزِيدُهَا عَلَى كُرُورِ الْأَيَّامِ زِيَادَةً فِي تَضَاعِيفَ لَا يُعُدُّهَا غَيْرُكَ (۶)

رَبِّ صَلِّ عَلَى أَطَائِبِ أَهْلِ بَيْتِهِ الَّذِينَ اخْتَرْتَهُمْ لِأَمْرِكَ (۷)

وَ جَعَلْتَهُمْ خَزَنَةَ عِلْمِكَ (۸)

وَ حَفَظَةَ دِينِكَ (۹)

وَ خُلَفَاءَكَ فِي أَرْضِكَ (۱۰)

وَ حُجَجَكَ عَلَى عِبَادِكَ (۱۱)

وَ طَهَّرْتَهُمْ مِنَ الرَّجْسِ وَ الدَّنَسِ تَطْهِيراً بِإِرَادَتِكَ (۱۲)

وَ جَعَلْتَهُمُ الْوَسِيلَةَ إِلَيْكَ (۱۳)

-
- ۱- خداوندا بر او و آتش درود فرست
  - ۲- درودی که بر هر درود گذشته و تازه ای محیط باشد
  - ۳- و بر او و آتش درود فرست
  - ۴- درودی که نزد تو و غیر تو پسندیده باشد
  - ۵- و در کنار آن درودهایی بیافرینی که آن درودهای گذشته را چند برابر کنی
  - ۶- و با دور روزگار چندان بر آن اضافه کنی که غیر تو از شمارش آن ناتوان باشد
  - ۷- خداوندا درود فرست بر پاکیزه تران از اهل بیت او که ایشان را برای اجرای فرمان خود انتخاب کرده ای
  - ۸- و آنان را گنجینه داران علم
  - ۹- و حافظان دین
  - ۱۰- و خلفای خود در زمین
  - ۱۱- و حجت های خویش بر بندگان قرار داده ای
  - ۱۲- و به اراده خود ایشان را از پلیدی به تمام معنی پاک کرده ای
  - ۱۳- و آنان را وسیله ای به سوی - خود

وَالْمَسْلَكِ إِلَى جَنَّتِكَ. (۱)

رَبِّ صَلِّ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَآلِهِ. (۲)

صَلْوَةً تُجْزِلُ لَهُمْ بِهَا مِنْ نَحْلِكَ وَكَرَامَتِكَ (۳)

وَتُكْمِلُ لَهُمُ الْأَشْيَاءَ مِنْ عَطَايَاكَ وَنَوَافِلِكَ (۴)

وَتُوفِّرُ عَلَيْهِمُ الْحِظَّ مِنْ عَوَائِدِكَ وَفَوَائِدِكَ. (۵)

رَبِّ صَلِّ عَلَيْهِ وَ عَلَيْهِمْ صَلَوةً لَا اَمَدَ فِي اَوَّلِهَا (٦)

و لَا غَايَةَ لِاَمَدِهَا (٧)

و لَا نِهَايَةَ لِاٰخِرِهَا. (٨)

رَبِّ صَلِّ عَلَيْهِمْ زِنَةَ عَرْشِكَ وَ مَا دُونَهُ (٩)

وَ مِلَاسَمَوَاتِكَ وَ مَا فَوْقَهُنَّ (١٠)

وَ عَدَدَ اَرْضِيكَ وَ مَا تَحْتَهُنَّ وَ مَا بَيْنَهُنَّ (١١)

صَلَوةً تُقَرِّبُهُمْ مِنْكَ زُنْفَى (١٢)

وَ تَكُونُ لَكَ وَ لَهُمْ رِضَى (١٣)

ص: ٢٨٢

-
- ١- و راه بهشت خود نموده ای
  - ٢- خداوندا بر محمد و آلش درود فرست
  - ٣- درودی که به سبب آن بخشش و بزرگواریت را در حق ایشان بزرگ گردانی
  - ٤- و هر گونه عطا و احسانت را درباره ایشان کامل کنی
  - ٥- و بهره آنان را از تمام عوائد و فوائد خود سرشار نمایی.
  - ٦- الها بر او و بر ایشان درودی فرست که آغازش را مرزی
  - ٧- و مدتش را پایانی
  - ٨- و آخرش را نهایی نباشد.
  - ٩- خداوندا برایشان درودی فرست همپایه عرش و آنچه زیر عرش است

- ۱۰- و به گنجایش آسمانها و آنچه فوق آنهاست
۱۱- و به شمار زمینها و آنچه زیر آنها و میانشان قرار دارد
۱۲- درودی که آنان را بدان سبب به کمال قرب خود رسانی
۱۳- و برای تو و ایشان رضا و خشنودی باشد

و مُتَّصِلَةٌ بِنَظَائِرِهِنَّ أَبَدًا. (۱)

اللَّهُمَّ إِنَّكَ أَيَّدْتَ دِينَكَ فِي كُلِّ أَوَانٍ بِإِمَامٍ أَقَمْتَهُ عِلْمًا. لِعِبَادِكَ (۲)

و مَنَارًا فِي بِلَادِكَ (۳)

بَعْدَ أَنْ وَصَلْتَ حَبْلَهُ بِحَبْلِكَ (۴)

و جَعَلْتَهُ الذَّرِيعَةَ إِلَى رِضْوَانِكَ (۵)

و افْتَرَضْتَ طَاعَتَهُ (۶)

و حَذَرْتَ مَعْصِيَتَهُ وَ أَمَرْتَ بِإِمْتِثَالِ أَوْامِرِهِ وَ الْإِنْتِهَاءِ عِنْدَ نَهْيِهِ (۷)

وَ أَلَّا يَتَّقَهُ عَنْهُ مُتَّقِدًا (۸)

وَ لَا يَتَأَخَّرَ عَنْهُ مُتَأَخِّرٌ فَهُوَ عِصْمَةُ اللَّائِيذِينَ (۹)

وَ كَهْفُ الْمُؤْمِنِينَ (۱۰)

وَ عُرْوَةُ الْمُتَمَسِّكِينَ (۱۱)

وَ بَهَاءُ الْعَالَمِينَ (۱۲)

- ۱- و برای همیشه به نظائر آن متصل گردد
- ۲- خداوندا تو در هر زمان دینت را به سبب رهبری بر حق تأیید کردی و او را نشانه ای برای بندگانت
- ۳- و مشعلی فروزان در شهرهایت بپا داشتی
- ۴- پس از آنکه ریسمان او را به ریسمان خود وصل کردی
- ۵- و او را سبب دستیابی به رضای خود ساختی
- ۶- و طاعتش را بر همه واجب نمودی
- ۷- و مردم را از سرکشی در برابر او بر حذر داشته ای و فرمان داده ای که به هر چه امر می کند اطاعت کنند و از هر چه نهی می کند باز ایستند
- ۸- و کس بر او پیشی نگیرد
- ۹- و کس از او واپس نماند و او نگهدار کسانی است که بدو پناه می برند
- ۱۰- و کشف امان مؤمنان است
- ۱۱- و حلقه اعتصام ایشان است
- ۱۲- و جلال و جلوه جهانیان است.

اللَّهُمَّ فَأَوْزِعْ لَوْلِيكَ شُكْرَ مَا أَنْعَمْتَ بِهِ عَلَيْهِ (۱)

وَأَوْزِعْنَا مِثْلَهُ فِيهِ (۲)

وَأْتِهِ مِنْ لَدُنْكَ سُلْطَانًا نَصِيرًا (۳)

وَأَفْتَحْ لَهُ فَتْحًا يَسِيرًا (۴)

وَأَعِنهُ بِرُكْنِكَ الْأَعَزَّ (۵)

وَأَشَدُّ أَرْزُهُ (٦)

وَقَوِّ عَضُدَهُ (٧)

وَرَاعِهِ بِعَيْنِكَ (٨)

وَاحْمِهِ بِحِفْظِكَ (٩)

وَانصُرْهُ بِمَلَائِكَتِكَ (١٠)

وَأَمُدَّهُ بِجُنْدِكَ الْأَعْلَبِ (١١)

وَأَقِمَّ بِهِ كِتَابَكَ وَحُدُودَكَ وَشَرَائِعَكَ وَسُنَنَ رَسُولِكَ - صَلَوَاتِكَ اللَّهُمَّ عَلَيْهِ وَآلِهِ - (١٢)

وَأَحْيِي بِهِ مَا أَمَاتَهُ الظَّالِمُونَ مِنْ مَعَالِمِ دِينِكَ (١٣)

وَاجْلُ بِهِ صِدَاءَ الْجَوْرِ عَنْ طَرِيقَتِكَ (١٤)

ص: ٢٨٤

-
- ١- بار خدایا به ولی خود الهام نمای که شکر نعمتی را که به او ارزانی داشته ای به جای آرد
  - ٢- و ما را نیز الهام ده که شکر نعمت هدایت او به جای آریم
  - ٣- و او را از جانب خود سلطه و توانایی ده
  - ٤- و به آسانی راه پیروزی بر او بگشای
  - ٥- و به نیرومندترین ارکان قدرت خود یاری اش فرمای
  - ٦- و پشتش محکم
  - ٧- و بازوانش توانا گردان

- ۸- وزیر نظر مراقبت خویش قرار ده
 ۹- و در سایه حفظ خود حفظش نمای
 ۱۰- و به ملائکه خود یاری اش ده
 ۱۱- و به لشکر پیروزمند خود مددش رسان.
 ۱۲- ای خداوند کتاب خود حدود و شرایع خود و سنتهای پیامبر خود را - صلواتك اللهم عليه وآله -
 - بدو بر پای دار

- ۱۳- و هر چه را ظالمان از معالم دینت میرانیده اند بدو زنده دار
 ۱۴- و بدو زنگ ستم ستمکاران از آیین خویش بزداى

وَأَبْنُ بِهِ الضَّرَاءَ مِنْ سَبِيلِكَ (۱)

وَأَزِلْ بِهِ النَّاكِبِينَ عَنْ صِرَاطِكَ وَامْحَقْ بِهِ بُغَاةَ قَصْدِكَ عَوْجاً (۲)

وَأَلِنْ جَانِبَهُ لِأَوْلِيَائِكَ (۳)

وَأَبْسُطْ يَدَهُ عَلَى أَعْدَائِكَ (۴)

وَهَبْ لَنَا رَأْفَتَهُ وَرَحْمَتَهُ وَتَعَطُّفَهُ وَتَحَنُّنَهُ (۵)

وَاجْعَلْنَا لَهُ سَامِعِينَ مُطِيعِينَ (۶)

وَ فِي رِضَاةٍ سَاعِينَ وَ إِلَى نُصْرَتِهِ (۷)

وَ الْمُدَافَعَةَ عَنْهُ مَكْنِفِينَ (۸)

وَ إِلَيْكَ وَ إِلَى رَسُولِكَ - صَلَوَاتُكَ اللَّهُمَّ عَلَيْهِ وَ آلِهِ - بِذَلِكَ مُتَقَرِّبِينَ (۹)

اللَّهُمَّ وَ صَلِّ عَلَى أَوْلِيَائِهِمْ (۱۰)

المُعْتَرِفِينَ بِمَقَامِهِمْ (۱۱)

المُتَّبِعِينَ مِنْهُمْ الْمُقْتَبِينَ آثَارَهُمُ الْمُسْتَمْسِكِينَ بِعُرْوَتِهِمْ (۱۲)

ص: ۲۸۵

-
- ۱- و بدو دشواریها از راه خود دور گردان
  - ۲- و به نیروی او کسانی را که از راه تو منحرف شده اند از میان بردار و آن کسان را که صراط مستقیم تو را راه کج جلوه می دهند نابود نمای.
  - ۳- ای خداوند ولی و امام خود را برای دوستان قلبی مهربان و نرم عطا کن
  - ۴- و دست قدرت او بر دشمنانت گشوده گردان
  - ۵- و رأفت و رحمت و عطوفت و محبتش را نصیب ما گردان
  - ۶- و ما را از نیوشندگان و فرمانبرداران امر او قرار ده
  - ۷- و چنان کن که در راه رضای او سعی کنیم و یاری اش نماییم
  - ۸- و مدافع او در برابر دشمنش باشیم
  - ۹- و این سبب تقرب ما به تو و رسول تو - صلواتك عليه و آله - گردد.
  - ۱۰- بار خدایا تحیت و درود بفرست دوستان ایشان را
  - ۱۱- آن اعتراف کنندگان به مقام و منزلت ایشان
  - ۱۲- آن پیروی کنندگان راه ایشان آن پای نهندگان به جای پای ایشان آن چنگ زندگان به رشته آیین ایشان

المُتَمَسِّكِينَ بِوَلَايَتِهِمْ: (۱)

المُؤْتَمِّينَ بِإِمَامَتِهِمْ (۲)

المُسَلِّمِينَ لِأَمْرِهِمْ (٣)

المُجْتَهِدِينَ فِي طَاعَتِهِمْ (٤)

الْمُنْتَظِرِينَ أَيَّامَهُمْ (٥)

الْمَادِّينَ إِلَيْهِمْ أَعْيُنَهُمْ (٦)

الصَّلَوَاتِ الْمُبَارَكَاتِ الرَّكَايَاتِ النَّامِيَاتِ الْغَادِيَاتِ الرَّائِحَاتِ. (٧)

وَسَلَّمَ عَلَيْهِمْ وَعَلَىٰ أَزْوَاجِهِمْ (٨)

وَاجْمَعَ عَلَى التَّوَمَىٰ أَمْرَهُمْ وَأَصْلَحَ لَهُمْ شُؤْنَهُمْ وَتُبَّ عَلَيْهِمْ (٩)

إِنَّكَ أَنْتَ التَّوَّابُ الرَّحِيمُ (١٠)

وَخَيْرُ الْغَافِرِينَ (١١)

ص: ٢٨٦

-
- ١- آن تمسك جویان به دوستی ایشان
  - ٢- آن پذیرندگان پیشوایی ایشان
  - ٣- آن تسلیم شوندهگان به فرمان ایشان
  - ٤- آن کوشندگان در طاعت ایشان
  - ٥- آن منتظران دولت ایشان
  - ٦- و آن چشم به راهان ظهور ایشان
  - ٧- تحیت و درودی مبارک پاکیزه فزاینده در هر بامداد و هر شبانگاه.

- ۸- ای خداوند بر ایشان سلام کن و بر ارواحشان.
۹- اعمالشان با تقوی توأم نمای و احوالشان به صلاح آور و توبه شان بپذیر
۱۰- که تو توبه پذیرنده و مهربانی
۱۱- تو بهترین آمرزندگان.

وَ اجْعَلْنَا مَعَهُمْ فِي دَارِ السَّلَامِ (۱)

بِرَحْمَتِكَ يَا اَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ (۲)

اللَّهُمَّ هَذَا يَوْمُ عَرَفَةَ (۳)

يَوْمٌ شَرَّفْتَهُ وَ كَرَّمْتَهُ وَ عَظَّمْتَهُ (۴)

نَشَرْتَ فِيهِ رَحْمَتَكَ وَ مَنَنْتَ فِيهِ بِعَفْوِكَ (۵)

وَ اجْرَلْتَ فِيهِ عَطِيَّتَكَ (۶)

وَ تَفَضَّلْتَ بِهِ عَلَي عِبَادِكَ (۷)

اللَّهُمَّ وَ اَنَا عَبْدُكَ الَّذِي اَنْعَمْتَ عَلَيْهِ قَبْلَ خَلْقِكَ لَهُ وَ بَعْدَ خَلْقِكَ (۸)

إِيَّاهُ فَجَعَلْتَهُ مِمَّنْ هَدَيْتَهُ لِدِينِكَ (۹)

وَ وَفَّقْتَهُ لِحَقِّكَ (۱۰)

وَ عَصَمْتَهُ بِحَبْلِكَ (۱۱)

وَ ادْخَلْتَهُ فِي حِزْبِكَ وَ اَرْشَدْتَهُ لِمَوْلَاةِ اَوْلِيَانِكَ (۱۲)

-
- ۱- ما را به رحمت خود با آنان در دار السلام بهشت جای ده
  - ۲- ای مهربان ترین مهربانان.
  - ۳- بار خدایا امروز روز عرفه است.
  - ۴- روزی است که آن را شریف و گرامی داشته ای و تعظیم و تجلیل کرده ای.
  - ۵- در این روز رحمت خود پراکنده ای و بر مردمان به عفو خود منت نهاده ای
  - ۶- و عطای خود در حق ایشان افزوده ای
  - ۷- و بر بندگانت تفضل فرموده ای.
  - ۸- ای خداوند من آن بنده توأم که هم پیش از آفریدن او او را از نعمت خود بر خوردار ساختی و هم پس از آن.
  - ۹- او را در زمره کسانی آورده ای که آنان را به دین خود راه نموده ای
  - ۱۰- و به گزاردن حق خویش توفیق داده ای
  - ۱۱- و اکنون چنگ در ریسمان استوار دوستی تو زده
  - ۱۲- و تواس در حزب خود داخل کرده ای و راهش نموده ای که با دوستان دوستی ورزد

و مُعَادَاةِ أَعْدَائِكَ (۱)

ثُمَّ أَمْرَتَهُ فَلَمْ يَأْتِمِرْ (۲)

وَزَجَرْتَهُ فَلَمْ يَنْزَجِرْ (۳)

و نَهَيْتَهُ عَنِ مَعْصِيَتِكَ (۴)

فَخَالَفَ أَمْرَكَ (۵)

إِلَىٰ نَهْيِكَ لَا مُعَانَدَةَ لَكَ (٦)

وَلَا اسْتِكْبَارًا عَلَيْكَ (٧)

بَلْ دَعَا هَوَاهُ إِلَىٰ مَا زَيَّلْتَهُ وَإِلَىٰ مَا حَذَرْتَهُ وَأَعَانَهُ عَلَىٰ ذَلِكِ عَدُوُّكَ وَعَدُوُّهُ (٨)

فَأَقْدَمَ عَلَيْهِ عَارِفًا بُوَعِيدِكَ رَاجِيًا لِعَفْوِكَ وَائْتِمَاءً بِتَجَاوُزِكَ (٩)

وَكَانَ أَحَقَّ عِبَادِكَ مَعَ مَا مَنَنْتَ عَلَيْهِ إِلَّا يَفْعَلُ (١٠)

وَهَا أَنَا ذَا بَيْنَ يَدَيْكَ صَاغِرًا (١١)

ص: ٢٨٨

-
- ١- و با دشمنانت دشمنی کند.
  - ٢- سپس فرمانش دادی و او فرمان نبرد
  - ٣- منعی کردی و به منع تو وقتی ننهاد
  - ٤- از معصیت خود نهی کردی
  - ٥- فرمان تو خلاف کرد
  - ٦- و مرتکب همان اعمالی شد که از آن نهی کرده بودی
  - ٧- اما نه از روی عناد و گردنکشی
  - ٨- بلکه هوای نفسش او را به اعمالی فرا خواند که تو از آن دورش خواسته بودی و از آتش ترسانده بودی. دشمن تو و دشمن او - شیطان - بفریفتش
  - ٩- تا در عین آگاهی از عذاب تو مرتکب معاصی شد. اکنون به عفو تو امید بسته و به بخشایش تو مطمئن گشته است.

۱۰- با آن همه احسان که تو در حق او کرده بودی از دیگر بندگان سزاوارتر بود که چنان نکند که کرده بود.

۱۱- ای خداوند این منم که در برابر تو ایستاده ام

ذَلِيلًا خَاضِعًا خَاشِعًا خَائِفًا مُعْتَرِفًا بِعَظِيمٍ مِنَ الذُّنُوبِ تَحَمَّلْتُهُ (۱)

وَ جَلِيلٍ مِنَ الْخَطَايَا اجْتَرَمْتُهُ (۲)

مُسْتَجِيرًا بِصَفْحِكَ لِأَنْدَاءِ بِرَحْمَتِكَ (۳)

مُوقِنًا أَنَّهُ لَا يُجِيرُنِي مِنْكَ مُجِيرٌ (۴)

وَلَا يَمْنَعُنِي مِنْكَ مَانِعٌ (۵)

فَعُدُّ عَلَيَّ بِمَا تَعُوذُ بِهِ عَلَيَّ مِنْ أَقْتَرَفٍ مِنْ تَعَمُّدِكَ (۶)

وَ جُدُّ عَلَيَّ بِمَا تَجُودُ بِهِ عَلَيَّ مَنْ أَلْقَى بِيَدِهِ إِلَيْكَ مِنْ عَفْوِكَ (۷)

وَ أَمُنْ عَلَيَّ بِمَا لَا يَتَعَاظَمُكَ أَنْ تَمُنَّ بِهِ عَلَيَّ مَنْ أَمَلَكَ مِنْ غُفْرَانِكَ (۸)

وَ اجْعَلْ لِي فِي هَذَا الْيَوْمِ نَصِيبًا (۹)

أَنَا لِي بِهِ حَظًّا مِنْ رِضْوَانِكَ وَ لَا تَرُدَّنِي صِفْرًا مِمَّا يَنْقَلِبُ بِهِ الْمُتَعَبِّدُونَ لَكَ مِنْ عِبَادِكَ (۱۰)

ص: ۲۸۹

۱- خوار و ذلیل و خاضع و خاشع و خائف و معترف به گناهان بزرگی که بارش را بر دوش می کشم

۲- و خطاهای عظیمی که مرتکب شده ام.

۳- در سایه عفو تو خزیده ام و به جوار رحمت تو پناه جسته ام

۴- و به یقین می دانم که کسی مرا از تو زنهار نخواهد داد

۵- و کس مرا از کیفر تو در امان نخواهد داشت.

۶- بار خدایا اکنون که به درگاهت روی نهاده ام تو نیز آن پرده که بر گنه کاران می کشی بر من نیز بکش

۷- و بر من ببخشای آن بخشایش خود را که به کسی ارزانی می داری که خود را تسلیم تو می کند.

۸- بر من احسان کن آن سان که در حق کسی که آرزوی آمرزش تو دارد که احسان تو هر چند سترگ بود در نظرت به چیزی نسنجد.

۹- بار خدایا برای من در این روز نصیبی قرار ده

۱۰- که از آن به خشنودی تو رسم و مرا از ثوابی که پرستندگان از آن بهره ور می شوند تهیدست باز مگردان

وَإِنِّي وَإِنْ لَمْ أَقْدَمْ مَا قَدَّمُوهُ مِنَ الصَّالِحَاتِ (۱)

فَقَدْ قَدَّمْتُ تَوْحِيدَكَ وَنَفِي الْأَضْدَادِ وَالْأَنْدَادِ وَالْأَشْبَاهِ عَنْكَ (۲)

وَآتَيْتُكَ مِنَ الْأَبْوَابِ الَّتِي أَمَرْتَ أَنْ تُؤْتَى مِنْهَا (۳)

وَ تَقَرَّبْتُ إِلَيْكَ بِمَا لَا يَقْرُبُ أَحَدٌ مِنْكَ إِلَّا بِالتَّقَرُّبِ بِهِ (۴)

ثُمَّ اتَّبَعْتُ ذَلِكَ بِالْإِنَابَةِ إِلَيْكَ (۵)

وَ التَّذَلُّلِ وَ الْإِسْتِكَانَةَ لَكَ وَ حُسْنَ الظَّنِّ بِكَ (۶)

وَ الثَّقَّةِ بِمَا عِنْدَكَ وَ شَفَعْتُهُ بِرَجَائِكَ الَّذِي قَلَّ مَا يَخِيبُ عَلَيْهِ رَاجِيكَ (۷)

وَ سَأَلْتُكَ مَسْأَلَةَ الْحَقِيرِ الذَّلِيلِ الْبَائِسِ الْفَقِيرِ الْخَائِفِ الْمُسْتَجِيرِ (۸)

وَمَعَ ذَلِكَ خِيفَةً وَ تَضَرُّعًا وَ تَعَوُّذًا وَ تَلَوُّذًا (٩)

لَا مُسْتَطِيلًا بِتَكْبَرِ الْمُتَكَبِّرِينَ (١٠)

وَ لَا مُتَعَالِيًا بِدَالَّةِ الْمُطِيعِينَ وَ لَا مُسْتَطِيلًا بِشَفَاعَةِ الشَّافِعِينَ (١١)

وَ أَنَا بَعْدُ أَقْلُ الْأَقْلِينَ (١٢)

ص: ٢٩٠

-
- ۱- که هر چند نتوانسته ام از اعمال نیک چیزی تقدیم دارم آن سان که دیگران تقدیم داشته اند
  - ۲- ولی توحید تو و نفی اضداد و امثال از تو را تقدیم داشته ام
  - ۳- و از درهایی به نزد تو آمده ام که تو خود فرموده ای که از آن درها به سوی تو آیند
  - ۴- و به درگاه تو به چیزی تقرب جسته ام که تا به آن تقرب نجویند به تو تقرب نتوانند یافت.
  - ۵- آنگاه از پی آن تقرب به درگاه تو توبه کرده ام
  - ۶- در عین خواری و فروتنی و حسن ظن به تو
  - ۷- و اعتماد به رحمت تو و امید به تو را که امیدواران از آن نومید نمی شوند شفیع خود گردانیده ام.
  - ۸- ای خداوند دست سؤال پیش تو دراز کرده ام همانند موجود حقیر ذلیل بینوای فقیر ترسانی زنهار خواه همراه با ترس
  - ۹- و تضرع و پناه آوردن به تو و التجا به ذیل جلال تو
  - ۱۰- نه از سر گردنکشی و چون متکبران به تکبر
  - ۱۱- نه از روی اعتلا آن سان که عبادت کننده را دلیر سازد و نه از روی اتکا به شفاعت شافعان.
  - ۱۲- ای خداوند من کمترین کمترانم

وَ أَدْلُ الْأَدْلِينَ (١)

وَمِثْلُ الذَّرَّةِ أَوْ دُونَهَا (٢)

فَيَا مَنْ لَمْ يُعَاجِلِ الْمُسِيئِينَ (٣)

وَلَا يَنْدُهُ الْمُتْرَفِينَ وَيَا مَنْ يَمُنُّ بِإِقَالَةِ الْعَاثِرِينَ (٤)

وَيَتَفَضَّلُ بِإِنْظَارِ الْخَاطِئِينَ (٥)

أَنَا الْمُسِيءُ الْمُعْتَرِفُ الْخَاطِئُ (٦)

الْعَاثِرُ أَنَا الَّذِي أَقْدَمَ عَلَيْكَ مُجْتَرِنًا (٧)

أَنَا الَّذِي عَصَاكَ مُتَعَمِّدًا (٨)

أَنَا الَّذِي اسْتَخْفَى مِنْ عِبَادِكَ وَبَارَزَكَ (٩)

أَنَا الَّذِي هَابَ عِبَادَكَ (١٠)

وَأَمِنَكَ أَنَا الَّذِي لَمْ يَرْهَبْ سَطْوَتَكَ (١١)

وَلَمْ يَخَفْ بِأَسَاكَ (١٢)

أَنَا الْجَانِي عَلَى نَفْسِهِ (١٣)

أَنَا الْمُرْتَهَنُ بِبَيْتِهِ (١٤)

أَنَا الْقَلِيلُ الْحَيَاءِ (١٥)

أَنَا الطَّوِيلُ الْعَنَاءِ (١٦)

- ۱- و خوارترین خوارترانم
- ۲- همانند ذره ای یا حتی کمتر از آن.
- ۳- و اینک ای خداوندی که در کیفر بدکاران شتاب نمی کنی
- ۴- و فرورفتگان در ناز و نعمت را مهلت می دهی و گنهکاران را به انعام خود عفو می کنی
- ۵- و به فضل خویش از خطاکاران مهلت باز نمی گیری
- ۶- من بدکاری هستم معترف و خطاکاری هستم
- ۷- لغزیده و به سر در آمده. دلیرانه در برابر تو مرتکب گناه شده
- ۸- و به عمد معصیت تو کرده ام.
- ۹- من همانم که اعمال ناپسند خود را از بندگان تو مستور داشته و در نزد تو آشکار ساخته ام.
- ۱۰- من همانم که از بندگانت ترسان بوده
- ۱۱- ولی خود را از تو در امان دیده ام. من همانم که از سطوت تو بیمناک نشده ام
- ۱۲- و از خشم تو ترسی به دل راه نداده ام.
- ۱۳- من بر خود جنایت کرده ام
- ۱۴- من گروگان بلای خویشتم
- ۱۵- من از شرم و حیا بهره ای چندان نبرده ام
- ۱۶- و من گرفتار رنجی دیرینه ام.

بِحَقِّ مَنْ اَنْتَجَبْتَ مِنْ خَلْقِكَ وَ بِمَنْ اصْطَفَيْتَهُ لِنَفْسِكَ بِحَقِّ مَنْ اخْتَرْتَ مِنْ بَرِيَّتِكَ وَ مَنْ اجْتَبَيْتَ
لِشَانِكَ (۱)

بِحَقِّ مَنْ وَصَلَتْ طَاعَتُهُ بِطَاعَتِكَ (۲)

وَمَنْ جَعَلَتْ مَعْصِيَتَهُ كَمَعْصِيَتِكَ (۳)

بِحَقِّ مَنْ قَرَنْتَ مُوَالَاتَهُ بِمُوَالَاتِكَ (۴)

وَمَنْ نُطِتَ مُعَادَاتَهُ بِمُعَادَاتِكَ (۵)

تَعَمَّدَنِي فِي يَوْمِي هَذَا بِمَا تَتَعَمَّدُ بِهِ مَنْ جَارَ إِلَيْكَ مُتَنَصِّلاً وَعَاذَ بِاسْتِغْفَارِكَ تَائِباً (۶)

وَتَوَلَّيْتُ بِمَا تَتَوَلَّى بِهِ أَهْلَ طَاعَتِكَ وَالزُّلْفَى لَدَيْكَ وَالْمَكَانَةَ مِنْكَ (۷)

وَتَوَحَّدَنِي بِمَا تَتَوَحَّدُ بِهِ مَنْ وَفَى بِعَهْدِكَ وَأَتَعَبَ نَفْسَهُ فِي ذَاتِكَ وَأَجْهَدَهَا فِي مَرْضَاتِكَ (۸)

وَلَا تُؤَاخِذْنِي بِتَفْرِيطِي فِي جَنْبِكَ وَتَعَدِّي طُورِي فِي حُدُودِكَ وَمُجَاوِزَةَ أَحْكَامِكَ (۹)

ص: ۲۹۲

-
- ۱- بار خدایا تو را سوگند می دهم به آن که از میان خلق او را برگزیده ای به آن که او را برای خود پسندیده ای به آن که از میان آفریدگانت او را اختیار کرده ای به آن که او را برای خود برگزیده ای
  - ۲- به آن که طاعت او را به طاعت خود پیوسته ای
  - ۳- و معصیت او را معصیت خود دانسته ای
  - ۴- و دوستی اش به دوستی خود قرین ساخته ای
  - ۵- و دشمنی اش را دشمنی خود شمرده ای
  - ۶- در این روز مرا چونان کسانی که از گناه بیزاری جسته اند و به تو پناه آورده اند و توبه کرده و به آمرزش تو پیوسته اند خلعت عفو و رحمت خود بپوشان.
  - ۷- بار خدایا از هر چه پرستندگان و مقربان خود را نصیب می دهی مرا نیز نصیب ده.

۸- مرا خاص خود گردان بدان گونه که وفا کنندگان به عهد خود را و آنان را که در عبادت تو خویشان به رنج افکنده و در خشنودی تو کوشیده اند خاص خود می گردانی.

۹- مرا به سبب قصور در بندگی ات یا تجاوز از حد خویش و احکام تو مؤاخذت مفرمای.

وَلَا تَسْتَدْرِجْنِي بِأَمْلَائِكَ لِي اسْتِدْرَاجَ (۱)

مَنْ مَنَعَنِي خَيْرَ مَا عِنْدَهُ (۲)

وَلَمْ يَشْرُكَكَ فِي حُلُولِ نِعْمَتِهِ بِي (۳)

وَنَبَّهْنِي مِنْ رَقْدَةِ الْغَافِلِينَ وَ سِنَةِ الْمُسْرِفِينَ وَ نَعْسَةِ الْمَخْذُولِينَ (۴)

وَ خُذْ بِقَلْبِي إِلَى مَا اسْتَعْمَلْتَ بِهِ الْقَانِتِينَ (۵)

وَ اسْتَعْبَدْتَ بِهِ الْمُتَعَبِّدِينَ (۶)

وَ اسْتَنْقَذْتَ بِهِ الْمُتَهَاوِنِينَ (۷)

وَ أَعِزَّنِي مِمَّا يَبَاعِدُنِي عَنْكَ (۸)

وَ يَحْوُلُ بَيْنِي وَ بَيْنَ حَظِّي مِنْكَ وَ يَصُدُّنِي عَمَّا أَحَاوُلُ لَدَيْكَ (۹)

ص: ۲۹۳

۱- بار خدایا چنان مباد که مرا مهلت دهی تا به تدریج سزاوار کیفر شوم

۲- چونان کسی که نعمت از من باز گرفت و چنان پنداشت که هر خیر و نیکی که هست از جانب اوست

۳- تا آنجا که تو را هم در نعمتی که نصیب من شده بود شریک نساخت.

۴- ای خداوند مرا از خواب غافلان و ناهشیاری اسرافکاران و خواب آلودگی خذلان رسیدگان بیدار و آگاه ساز.

۵- دلم را به کاری بر گمار که اطاعت کنندگان را بدان گماشته ای

۶- و متعبدان را بدان واداشته ای

۷- و بندگان سهل انگار را بدان از عذاب رهایی بخشیده ای.

۸- بار خدایا مرا از هر چه از درگاه تو دور می دارد

۹- یا میان من و فیضی که از سوی توبه من می رسد حایل می گردد یا از هر قصد که نزد تو کنم باز می دارد در پناه خود دار.

وَسَهِّلْ لِي مَسْلَكَ الْخَيْرَاتِ إِلَيْكَ وَ الْمُسَابَقَةَ إِلَيْهَا مِنْ حَيْثُ أَمَرْتُ وَ الْمَشَاحَةَ فِيهَا عَلَيَّ مَا أَرَدْتُ (۱)

وَلَا تَمَحِّقْنِي فِيمَنْ تَمَحَّقُ مِنَ الْمُسْتَخْفِينَ بِمَا أُوْعَدْتَ (۲)

وَلَا تُهْلِكْنِي مَعَ مَنْ تُهْلِكُ مِنَ الْمُتَعَرِّضِينَ لِمَقْتِكَ (۳)

وَلَا تُتَبِّرْنِي فِيمَنْ تُتَبِّرُ مِنَ الْمُنْحَرِفِينَ عَن سُبُلِكَ (۴)

وَ نَجِّنِي مِنَ غَمَرَاتِ الْفِتْنَةِ وَ خَلِّصْنِي مِنَ لَهَوَاتِ الْبَلْوَى. (۵)

وَ أَجْرِنِي مِنْ أَخَذِ الْإِمْلَاءِ وَ حُلِّ (۶)

بَيْنِي وَ بَيْنَ عَدُوِّ يُضِلُّنِي (۷)

وَ هَوَى يُوبِقُنِي وَ مَنْقَصَةَ تَرْهَقُنِي. (۸)

وَلَا تُعْرِضْ عَنِّي إِعْرَاضَ مَنْ لَا تَرْضَى عَنْهُ بَعْدَ غَضَبِكَ (۹)

۱- ای خداوند آن راه خیر را که به سوی تو رهنمون است پیش پای من هموار نمای. در رسیدن به نیکیها از آن راه که خود فرموده ای سبقت را بر من آسان کن و تلاش برای دست یافتن به آنها را بدان گونه که خود خواسته ای نصیب من فرما.

۲- مرا همراه کسانی که وعده عذاب تو را سهل می انگارند تباه مکن

۳- و با آنان که آماج انتقام تو هستند هلاک منمای

۴- و با آن گروه که از طریق تو منحرف می شوند خرد و شکسته مکن

۵- مرا از گردابهای فتنه رهایی بخش و از تنگناهای بلا و ارهان

۶- و آن سان مهلتم مده که به غفلت گرفتار آیم

۷- ای خداوند میان من و دشمنی که گمراهم سازد

۸- و هوای نفسی که هلاکم گرداند و زیانی که مرا فرو گیرد حایل شو.

۹- از من همانند آن کس که بر او خشم گرفته ای و از او خشنود نگردیده ای رویگردان مشو.

وَلَا تُؤَيِّنِي مِنَ الْأَمْلِ فِيكَ فَيَغْلِبَ عَلَيَّ الْقُنُوطُ مِنْ رَحْمَتِكَ (۱)

وَلَا تَمْنِحْنِي بِمَا لَا طَاقَةَ لِي بِهِ فَتَبْهَظَنِي مِمَّا تُحْمَلْنِيهِ مِنْ فَضْلِ مَحَبَّتِكَ (۲)

وَلَا تُرْسَلْنِي مِنْ يَدِكَ إِزْسَالَ مَنْ لَا خَيْرَ فِيهِ وَلَا حَاجَةَ بِكَ إِلَيْهِ وَلَا إِنَابَةَ لَهُ (۳)

وَلَا تَرْمِ بِي رَمِي مَنْ سَقَطَ مِنْ عَيْنِ رِعَايَتِكَ وَ مَنْ اشْتَمَلَ عَلَيْهِ الْخِزْيُ مِنْ عِنْدِكَ (۴)

بَلْ خُذْ بِيَدِي مِنْ سَقَطَةِ الْمُتَرَدِّينَ (۵)

وَوَهْلَةَ الْمُتَعَسِّفِينَ وَ زَلَّةَ الْمَغْرُورِينَ (۶)

وَوَزْطَةَ الْهَالِكِينَ (۷)

وَعَافِنِي مِمَّا ابْتَلَيْتَ بِهِ طَبَقَاتِ عَيْدِكَ (۸)

ص: ۲۹۵

-
- ۱- مرا از خود مأیوس مساز. آن سان که نومیدی از رحمتت بر من غلبه یابد.
  - ۲- ای خداوند بدان حد به من مبخش که تاب و توان آن را نداشته باشم که در زیر بار محبت فراوان تو گرنبار شوم.
  - ۳- و مرا از دست مهل چونان کسی که دیگر در او امید خیری نبود و تو را با او کاری نباشد و باز گشتنش را فایده‌تی صورت نبندد.
  - ۴- و مرا مینکن چونان کسی که از چشم عنایت تو افتاده است و خواری و شوربختی اش فرا گرفته
  - ۵- بل دستم را بگیر تا چون افتادگان نیفتم
  - ۶- و چون گمگشتگان نهراسم و چون فریب خوردگان نلغزم
  - ۷- و در گرداب هلاک شوندگان سرنگون نشوم.
  - ۸- بار خدایا مرا سلامت عطا کن و از آن بلا که غلامان

وَأَمَّا نِكَ وَبَلَّغْنِي مَبَالِغَ مَنْ عُنَيْتَ بِهِ (۱)

وَأَنْعَمْتَ عَلَيْهِ وَرَضِيتَ عَنْهُ فَأَعَشْتَهُ حَمِيداً وَتَوَفَّيْتَهُ سَعِيداً (۲)

وَطَوَّقْنِي طَوْقَ الْإِقْلَاعِ عَمَّا يُحِبُّ الْحَسَنَاتِ (۳)

وَيَذْهَبُ بِالْبَرَكَاتِ (۴)

وَأَشْعِرْ قَلْبِي الْإِزْدِجَارَ عَنْ قَبَائِحِ السَّيِّئَاتِ وَفَوَاضِحِ الْحَوْبَاتِ (۵)

وَلَا تَشْغَلْنِي بِمَا لَا أَدْرِكُهُ إِلَّا بِكَ عَمَّا لَا يُرْضِيكَ عَنِّي غَيْرُهُ (۶)

وَأَنْزَعُ مِنْ قَلْبِي حُبَّ دُنْيَا دَنِيَّةٍ تَنْهَى عَمَّا عِنْدَكَ (۷)

وَتَصُدُّ عَنِ ابْتِغَاءِ الْوَسِيلَةِ إِلَيْكَ (۸)

وَتُذْهِلُّ عَنِ التَّقَرُّبِ مِنْكَ (۹)

وَزَيْنٌ لِي التَّقَرُّدُ بِمُنَاجَاتِكَ بِاللَّيْلِ وَالنَّهَارِ (۱۰)

وَهَبْ لِي عِصْمَةً تُدْنِينِي مِنْ حَشِيَّتِكَ (۱۱)

ص: ۲۹۶

-
- ۱- و کنیزان خود بدان مبتلا می سازی رهایی بخش و به مقام کسی رسان که مورد عنایت توست
  - ۲- و نعمتش داده ای و از او خشنود بوده ای و عمرش داده ای و ستوده داشته ای و میرانده ای و خوشبخت ساخته ای.
  - ۳- بار خدایا طوق گردن من ساز دل برکندن مرا از هر چه حسناتم را بی ارج می سازد
  - ۴- و برکاتم را از میان می برد.
  - ۵- بار خدایا شعار قلب من ساز انزجار از زشتیهای گناهان و رسواییهای معاصی را.
  - ۶- مرا از کارهای اخروی که تو را خشنود می گرداند به کارهای دنیوی که جز به مدد تو بدان دست نمی یابم مشغول منماید.
  - ۷- خداوندا برکن از دل من محبت این جهان سفله را که راه مرا از دست یافتن به خیراتی که در نزد توست می بندد
  - ۸- و چون خواهم که به سوی تو آیم سد راه من می شود
  - ۹- و از تقرب به درگاه تو غافل می گرداند.
  - ۱۰- ای خداوند در دل من بیارای تنهایی در شبها و روزها را و مناجات با تو را.

۱۱- مرا عصمتی بخش که به خشیت تو نزدیک گرداند

وَتَقَطُّعْنِي عَنْ رُكُوبِ مَحَارِمِكَ وَتُقَكِّنِي مِنْ أَسْرِ الْعِظَائِمِ (۱)

وَهَبْ لِي التَّطْهِيرَ مِنْ دَنَسِ الْعِصْيَانِ وَأَذْهَبْ عَنِّي دَرَنَ الْخَطَايَا وَسَرِّبْ لِي بِسْرِبَالِ عَافِيَتِكَ (۲)

وَرُدِّبْ رِدَاءَ مُعَافَاتِكَ (۳)

وَجَلِّبْ لِي سَوَابِغَ نِعْمَانِكَ وَظَاهِرَ لَدَيِّ فَضْلِكَ وَطَوْلِكَ (۴)

وَإَيْدِي بِتَوْفِيقِكَ وَتَسْدِيدِكَ (۵)

وَاعِنِّي عَلَى صَالِحِ النِّيَّةِ وَمَرْضِيِّ الْقَوْلِ وَمُسْتَحْسَنِ الْعَمَلِ (۶)

وَلَا تَكِلْنِي إِلَى حَوْلِي وَقُوَّتِي دُونَ حَوْلِكَ وَقُوَّتِكَ (۷)

وَلَا تُخْزِنِي يَوْمَ تَبْعَثُنِي لِلِقَائِكَ (۸)

وَلَا تَفْضَحْنِي بَيْنَ يَدَيِ أَوْلِيَائِكَ (۹)

وَلَا تُنْسِنِي ذِكْرَكَ وَلَا تُذْهِبْ عَنِّي شُكْرَكَ (۱۰)

ص: ۲۹۷

۱- و از ارتکاب محارم دور دارد و از اسارت در چنگال گناهان بزرگ آزاد ساز.

۲- بار خدایا مرا از آلودگی معصیت و شوخگنی گناهان پاکیزه ساز و جامه عافیت و تندرستی بر من

افکن

۳- و در حله ای از نعم گسترده خود بپوشان

- ۴- و احسان و بخشش خود پی در پی نصیب من گردان
- ۵- و به توفیق و رهنمایی خویشم یاری نمای
- ۶- و چون آهنگ کاری شایسته کنم یا سخنی شایسته گویم یا عملی نیکو انجام دهم یاری ام ده
- ۷- و مرا به نیرو و قوت خود وامگذار بی آنکه تو خود قوت و نیرویم بخشیده باشی.
- ۸- بار خدایا آن روز که مرا برای دیدار خود از گور بر می انگیزی
- ۹- خوارم مگردان و در نزد اولیای خود رسوایم مساز
- ۱۰- و ذکر خود از یاد من مبر و زبان شکر و سپاس خویش از من مگیر

بَلْ الزَّمِنِي فِي أَحْوَالِ السَّهْوِ عِنْدَ غَفَلَاتِ الْجَاهِلِينَ (۱)

لَا لَائِكَ وَ أَوْزِعْنِي أَنْ أَتُبِّي بِمَا أَوْلَيْتَنِيهِ وَ أَعْتَرِفَ بِمَا أَسْدَيْتَهُ إِلَيَّ (۲)

وَ اجْعَلْ رَغْبَتِي إِلَيْكَ فَوْقَ رَغْبَةِ الرَّاعِبِينَ (۳)

وَ حَمْدِي إِيَّاكَ فَوْقَ حَمْدِ الْحَامِدِينَ (۴)

وَ لَا تَحْذُلْنِي عِنْدَ فَاقَتِي إِلَيْكَ (۵)

وَ لَا تُهْلِكْنِي بِمَا أَسْدَيْتَهُ إِلَيْكَ وَ لَا تَجْبِهْنِي بِمَا جَبَهْتَ بِهِ الْمُعَانِدِينَ لَكَ (۶)

فَإِنِّي لَكَ مُسَلِّمٌ أَعْلَمُ أَنَّ الْحُجَّةَ لَكَ (۷)

وَ أَنَّكَ أَوْلَى بِالْفَضْلِ (۸)

ص: ۲۹۸

- ۲- همواره شکر و سپاس خویش بر زبان من جاری فرمای و مرا الهام کن که در برابر نعمتی که مرا داده ای سپاست گویم و به آن خیرات که مرا فرستاده ای معترف آیم.
- ۳- بار خدایا رغبت مرا به خود فراتر از رغبت هر رغبت کننده ای قرار ده
- ۴- و سپاس مرا فراتر از سپاس هر سپاس گوینده ای.
- ۵- به هنگام فقر که دست نیاز به سوی تو دراز می کنم مرا وامگذار
- ۶- و بدان اعمال که به جای آورده ام و نه در خور مقام جلال تو بوده تباهم مکن و چون دشمنانت دست رد به روی من مزن
- ۷- که من در برابر تو تسلیمم و می دانم که حجت تو راست
- ۸- و تو به فضل و بخشایش سزاوارتری

وَأَعُوذُ بِالْإِحْسَانِ وَأَهْلِ التَّقْوَىٰ وَأَهْلِ الْمَغْفِرَةِ (۱)

وَأَنَّكَ بِأَنْ تَعْفُوَ أَوْلَىٰ مِنْكَ بِأَنْ تُعَاقِبَ (۲)

وَأَنَّكَ بِأَنْ تَسْتُرَ أَقْرَبُ مِنْكَ إِلَيَّ أَنْ تَشْهَرَ (۳)

فَأَحْيِي حَيَاةً طَيِّبَةً تَنْتَظِمُ بِمَا أُرِيدُ (۴)

وَتَبْلُغْ مَا أَحَبُّ مِنْ حَيْثُ لَا آتِي مَا تَكْرَهُ (۵)

وَلَا أَرْتَكِبْ مَا نَهَيْتَ عَنْهُ (۶)

وَأَمْتِنِي مِيْتَةً مَنْ يَسْعَىٰ نُورُهُ بَيْنَ يَدَيْهِ وَعَنْ يَمِينِهِ (۷)

وَذَلِّلْنِي بَيْنَ يَدَيْكَ وَأَعِزَّنِي عِنْدَ خَلْقِكَ (۸)

وَضَعْنِي إِذَا خَلَوْتُ بِكَ وَازْفَعْنِي بَيْنَ عِبَادِكَ وَأَغْنِنِي عَمَّنْ هُوَ غَنِيٌّ عَنِّي (۹)

۱- و در مقام احسان سود رساننده تر. تو سزاوارتری که از تو بترسند. تو سزاوارتری که از تو آمرزش خواهند.

۲- تو به عفو شایسته تری تا به عقوبت کردن.

۳- تو به پوشیدن گناه نزدیک تری تا به افشا کردن.

۴- ای خداوند مرا به حیاتی خوش و پاکیزه زنده بدار که به هر چه خواهم برسد

۵- و به آنچه دوست می دارم پایان یابد چندان که دست به کاری نزنم که تو اش خوش نداشته باشی

۶- یا مرتکب کاری نشوم که تو از آن نهی فرموده ای.

۷- از تو خواهم که بمیرانی مرا همانند آن کسان که روشنایی شان در برابرشان و در سمت راستشان حرکت می کند.

۸- بار خدایا مرا در برابر خود ذلیل گردان و در نزد بندگان عزیز دار.

۹- چون با تو خلوت کنم فروتنیم بخش و در میان بندگان خود سر فراز دار و از هر کس که به منش نیازی نیست بی نیاز گردان

وَزِدْنِي إِلَيْكَ فَاقَةً وَفَقْرًا (۱)

وَأَعِدْنِي مِنْ شِمَاتَةِ الْأَعْدَاءِ (۲)

وَمِنْ حُلُولِ الْبَلَاءِ وَمِنَ الذُّلِّ وَالْعَنَاءِ (۳)

تَعَمَّدَنِي فِيمَا أَطَّلَعْتَ عَلَيْهِ مِنِّي بِمَا يَتَّعَمَدُ بِهِ الْقَادِرُ عَلَى الْبَطْشِ (۴)

لَوْ لَا حِلْمُهُ وَالْإِخْدُ عَلَى الْجَرِيرَةِ لَوْ لَا أَنَاتُهُ (۵)

وَإِذَا أَرَدْتَ بِقَوْمٍ فِتْنَةً أَوْ سُوءًا ف (۶)

نَجِّنِي مِنْهَا لَوْأَدَّأَبِكَ وَإِذْ لَمْ تُقَمِّنِي مَقَامَ فَضِيحَةٍ فِي دُنْيَاكَ فَلَا تُقَمِّنِي مِثْلَهُ فِي آخِرَتِكَ (۷)

وَاشْفَعْ لِي أَوَائِلَ مِنْكَ بِأَوَاخِرِهَا (۸)

ص: ۳۰۰

-
- ۱- و هر چه بیشترم فقیر و نیازمند درگاه خود ساز.
  - ۲- ای خداوند مرا از شماتت دشمنان
  - ۳- و نزول بلا و ذلت و رنج در پناه خود دار.
  - ۴- از عیبها و خطاهای من که خود از آن آگاهی اغماض کن همانند کسی که اگر
  - ۵- حلمش مانع نمی آمد انتقام می گرفت و اگر طریق مدارا نمی پیمود گناه را کیفر می داد.
  - ۶- بار خدایا هر گاه در این جهان خواهی که بر قومی فتنه ای یا ناسزایی وارد آوری
  - ۷- مرا که به تو پناه بسته ام از آن میان رهایی ده و همچنان که در این جهانم در جایگاه رسوایان بر پای نداشته ای در آن جهان نیز در جایگاه رسوایانم بر پای مدار
  - ۸- و در حق من نعمتهای این - جهانی با نعمتهای آن جهانی

وَ قَدِيمَ فَوَائِدِكَ بِحَوَادِثِهَا وَ لَا تَمُدُّ لِي مَدًّا يَقْسُو مَعَهُ قَلْبِي (۱)

وَ لَا تَقْرَعْنِي قَارِعَةً يَذْهَبُ لَهَا بَهَائِي وَ لَا تَسْمِنِي حَسِيْسَةً يَصْغُرُ لَهَا قَدْرِي (۲)

وَ لَا نَقِيصَةَ يُجْهَلُ مِنْ أَجْلِهَا مَكَانِي (۳)

وَ لَا تَرْعُنِي رَوْعَةً أُبْلِسُ بِهَا وَ لَا خِيْفَةً أَوْجِسُ دُونَهَا اجْعَلْ هَيْبَتِي فِي وَعِيدِكَ (۴)

وَ حَذْرِي مِنْ إِعْذَارِكَ وَ إِنْذَارِكَ وَ رَهْبَتِي عِنْدَ تِلَاوَةِ آيَاتِكَ (۵)

وَ اَعْمُرْ لِيْلِي بِإِقْظَاظِي فِيهِ لِعِبَادَتِكَ وَ (۶)

تَقْرُدِي بِالتَّهَجُّدِ لَكَ وَتَجْرُدِي بِسُكُونِي إِلَيْكَ (۷)

وَإِنزَالِ حَوَائِجِي بِكَ وَ مُنَازَلَتِي إِيَّاكَ فِي فَكَاكِ رَقَبَتِي مِنْ نَارِكَ (۸)

ص: ۳۰۱

-
- ۱- و فواید دیرینه با فواید تازه توأم گردان و عمر مرا آن قدر دراز مکن که به قساوت قلبم انجامد
  - ۲- و بر سر من حادثه ای دردناک و سخت مفرست که شکوه و آب و رنگ من از میان ببرد و مرا به مقامی فرومایه که قدر و منزلت من حقیر گرداند
  - ۳- یا به نقیصه ای که بدان مقام و مرتبت خویش از کف بدهم گرفتار منمای.
  - ۴- ای خداوند مرا چنان مترسان که ترسم به نومیدی کشد و چنان مرا بیم مده که وحشت بر سراسر قلبم چیره شود. چنان کن که ترسم تنها از عذاب تو باشد
  - ۵- و وحشتم از انداز و هشدار تو و دهشتم به هنگام تلاوت آیات کتاب تو.
  - ۶- بار خدایا شبم را آباد دار: به بیدار ماندنم برای عبادت تو
  - ۷- و شب - زنده داریم در تنهایی برای تو و بریدن از همگان و آرامش یافتن تنها به تو
  - ۸- و آوردن حوایج به درگاه تو و اصرار در طلب برای رهاییم از آتش جهنم

وَإِجَارَتِي مِمَّا فِيهِ أَهْلُهَا مِنْ عَذَابِكَ (۱)

وَ لَا تَذَرْنِي فِي طُغْيَانِي عَامِهَاً وَ لَا فِي غَمْرَتِي سَاهِيًا حَتَّىٰ حِينٍ وَ لَا تَجْعَلْنِي عِظَةً لِمَنْ اتَّعَطَ (۲)

وَ لَا نَكَالًا لِمَنْ اِعْتَبَرَ وَ لَا فِتْنَةً لِمَنْ نَظَرَ (۳)

وَ لَا تَمْكُرْ بِي فِيمَنْ تَمْكُرُ بِهِ وَ لَا تَسْتَبْدِلْ بِي غَيْرِي (۴)

وَ لَا تُغَيِّرْ لِي اسْمًا وَ لَا تُبَدِّلْ لِي جِسْمًا (۵)

وَلَا تَتَّخِذْنِي هُزُؤًا لِيَخْلُقَكَ وَلَا سُخْرِيًّا لَكَ (٦)

وَلَا تَبِعَا إِلَّا لِمَرْضَاتِكَ وَلَا مُمْتَهِنًا إِلَّا بِالْإِنْتِقَامِ لَكَ (٧)

وَأَوْجِدُنِي بَرْدَ عَفْوِكَ وَحَلَاوَةَ رَحْمَتِكَ وَرَوْحَكَ وَرِيحَانَكَ وَجَنَّةَ نَعِيمِكَ (٨)

ص: ٣٠٢

-
- ۱- و زنه‌ار دادنم از عذابى كه گنه كاران در آن گرفتارند.
  - ۲- اى خداوند مرا در وادى عصيان سرگشته رها مكن و تا زنده ام در ورطه سهو و بى خبرىم وامگذار
  - ۳- و مرا به حالى ميفكن كه ديگران از من پند گيرند يا سبب عبرت همگان شوم يا كسى در من بنگرد و گمراه شود.
  - ۴- و در زمره كسانى كه با آنان مكر ميكنى با من مكر مكن و ديگرى را به جاي من مگزين
  - ۵- و نامم را به طومار گنهكاران مبر و تنم را در كشاكش گرفتاريهاى اين جهانى و عذابهاى آن جهانى ديگرگون منماى
  - ۶- و مرا مضحكه مردم قرار مده و مسخره درگاه خود مساز.
  - ۷- چنان كن كه پيوسته در جست و جوى خشنودى تو باشم و در تلاش براى انتقامجويى از دشمنان تو.
  - ۸- بار خدايا خنكى عفوئ را حلاوت رحمت را روح و ريحان و بهشت پر نعمت را ارزانى من دار

وَأَذِقْنِي طَعْمَ الْفَرَاغِ لِمَا تُحِبُّ بِسَعَةٍ مِنْ سَعَتِكَ (١)

وَالْإِجْتِهَادِ فِيمَا يُزِلُّ لَدَيْكَ وَعِنْدَكَ وَأَتَّخِفُنِي بِتُحْفَةٍ مِنْ تُحَفَاتِكَ (٢)

وَأَجْعَلْ تِجَارَتِي رَابِحَةً وَكَرَّتِي غَيْرَ خَاسِرَةٍ (٣)

وَأَخْفَيْتَنِي مَقَامَكَ وَشَوَّقْتَنِي لِقَاءَكَ (٤)

وَتُبَّ عَلَيَّ تَوْبَةً نَّصُوحاً لَا تُبْقِ مَعَهَا ذُنُوباً صَغِيرَةً وَلَا كَبِيرَةً (٥)

وَلَا تَذُرْ مَعَهَا عَلَانِيَةً وَلَا سَرِيرَةً (٦)

وَأَنْزِعِ الْغَلَّ مِنْ صَدْرِي لِلْمُؤْمِنِينَ وَاعْطِفْ بِقَلْبِي عَلَى الْخَاشِعِينَ (٧)

وَكَُنْ لِي كَمَا تَكُونُ لِلصَّالِحِينَ (٨)

ص: ٣٠٣

-
- ۱- و از فضل خویش به من بچشان طعم فراغت را در گزاردن آنچه تو دوست می داری
  - ۲- و طعم مجاهدت را در آنچه موجب تقرب به درگاه توست و مرا تحفه ای کرامند عطا کن.
  - ۳- بار خدایا چنان کن که در تجارتم سود برم و بی هیچ زیان بازگردم و خوف
  - ۴- ایستادن و پاسخ گفتن در روز بازجست را در دل من افکن و به دیدار خود مشتاق فرمای
  - ۵- و به توبه ای بی بازگشت که پس از آن نه گناه خردم باقی ماند نه گناه بزرگ
  - ۶- نه گناه آشکار و نه گناه پنهان توفیق ده.
  - ۷- بیخ کینه مؤمنان از سینه من برکن. قلبم را با مردمان فروتن مهربان گردان.
  - ۸- با من چنان باش که با صالحان هستی.

وَ حَلَّنِي حَلِيَّةَ الْمُتَّقِينَ وَ اجْعَلْ لِي لِسَانَ صِدْقٍ فِي الْغَابِرِينَ (١)

وَ ذَكِّرْهُنَّ نَامِيًّا فِي الْآخِرِينَ وَ وَاْفِ بِي عَرَصَةَ الْأَوَّلِينَ (٢)

وَ تَمِّمْ سُبُوغَ نِعْمَتِكَ عَلَيَّ وَ ظَاهِرْ كَرَامَاتِهَا لَدَيَّ (٣)

أَمْلَأْ مِنْ فَوَائِدِكَ يَدَيَّ وَ سُقْ كَرَامِمَ مَوَاهِبِكَ إِلَيَّ (٤)

وَ جَاوِزِ بِي الْأَطْيَبِينَ مِنْ أَوْلِيَائِكَ فِي الْجَنَانِ الَّتِي زَيَّنْتَهَا لِأَصْفِيَائِكَ (٥)

وَ جَلَّلْنِي شَرَائِفَ نَحْلِكَ فِي الْمَقَامَاتِ الْمُعَدَّةِ لِأَحِبَّائِكَ (٦)

ص: ٣٠٤

-
- ١- به زیور پرهیزگارانم بیارای. نام نیک من بر زبان آیندگان جاری گردان
  - ٢- آوازه من در میان معاصران به نیکی بلند نمای و در روز رستاخیز مرا در زمره آنان که با پیامبر تو مهاجرت کردند در آور.
  - ٣- بار خدایا مرا فراخی نعمت ده به حد کمال و کرامتهای آن از پی یکدیگر به من ارزانی دار.
  - ٤- دستان من از عطای خود پر کن و مواهب کرامند خویش به سوی من روان دار.
  - ٥- مرا در بهستی که برای برگزیدگان خویش آراسته ای در جوار اولیای پاک خود جای ده.
  - ٦- تشریف عطای خویش بر من بپوشان و در منازلی که برای دوستانت مهیا ساخته ای مکان ده.

وَ اجْعَلْ لِي عِنْدَكَ مَقِيلًا آوِي إِلَيْهِ مُطْمَئِنًّا وَ مَثَابَةً أَتَبَوُّوْهَا وَ أَقْرَّ عَيْنًا (١)

وَ لَا تُقَايِسْنِي بِعَظِيمَاتِ الْجَرَائِرِ (٢)

وَ لَا تُهْلِكْنِي يَوْمَ تُبْلَى السَّرَائِرُ وَ أَزِلْ عَنِّي كُلَّ شَكٍّ وَ شُبْهَةٍ (٣)

وَ اجْعَلْ لِي فِي الْحَقِّ طَرِيقًا مِنْ كُلِّ رَحْمَةٍ (٤)

وَ أَجْزِلْ لِي قِسَمَ الْمَوَاهِبِ مِنْ نَوَالِكَ وَ وَفِّرْ عَلَيَّ حُطُوظَ الْإِحْسَانِ مِنْ إِفْضَالِكَ (٥)

وَ اجْعَلْ قَلْبِي وَاثِقًا بِمَا عِنْدَكَ (٦)

وَهَمِّي مُسْتَفْرَعًا لِمَا هُوَ لَكَ وَاسْتَعْمِلْنِي بِمَا تَسْتَعْمِلُ بِهِ خَالِصَتَكَ (۷)

ص: ۳۰۵

- ۱- برای من مکانی مطمئن که در آن آرام گیرم و جایی که در آن مسکن گزینم و دلم شاد شود برگزین
- ۲- ای خداوند کیفر مرا با گناهان بزرگی که مرتکب شده ام برابر منمای
- ۳- و در آن روز که اسرار آشکار می شود هلاکم مکن. هر شك و شبهتی از دلم بزداي
- ۴- از دروازه های رحمت راه من به حق بگشای.
- ۵- سهم مرا از مواهب نعم خود افزون فرمای و از سر افضال خویش نصیبم را از احسان و بخشش خود فراوان گردان.
- ۶- بار خدایا دلم را به آنچه در نزد توست آرام و مطمئن نمای
- ۷- و همه قصد مرا ویژه اعمالی ساز که رضای تو در آن باشد و مرا به کاری برگمار که خاصان درگاهت را بر آن می گماری.

وَأَشْرِبْ قَلْبِي عِنْدَ ذُهُولِ الْعُقُولِ طَاعَتَكَ (۱)

وَاجْمَعْ لِي الْغِنَى وَالْعَفَافَ وَالِدَّعَةَ وَالْمُعَافَاةَ وَالصَّحَّةَ وَالسَّعَةَ وَالطَّمَانِينَ وَالْعَافِيَةَ (۲)

وَلَا تُحِبُّ حَسَنَاتِي بِمَا يَشُوبُهَا مِنْ مَعْصِيَتِكَ (۳)

وَلَا خَلَوَاتِي بِمَا يَعْرِضُ لِي مِنْ نَزَغَاتِ فِتْنَتِكَ. (۴)

وَصُنْ وَجْهِي عَنِ الطَّلَبِ إِلَى أَحَدٍ مِنَ الْعَالَمِينَ (۵)

وَذُبَّنِي عَنِ التَّمَاسِ مَا عِنْدَ الْفَاسِقِينَ (۶)

وَلَا تَجْعَلْنِي لِلظَّالِمِينَ ظَهِيرًا وَلَا لَهُمْ عَلَيَّ مَحْوِرَ كِتَابِكَ يَدًا (۷)

و نَصِيرًا وَ حُطْنِي مِنْ حَيْثُ لَا أَعْلَمُ حِيَاطَةَ تَقِينِي بِهَا (۸)

وَ افْتَحْ لِي أَبْوَابَ تَوْبَتِكَ وَ رَحْمَتِكَ وَ رَأْفَتِكَ وَ رِزْقِكَ الْوَاسِعِ (۹)

إِنِّي إِلَيْكَ مِنَ الرَّاعِبِينَ وَ أَتَمِّمْ لِي إِنْعَامَكَ إِنَّكَ خَيْرُ الْمُنْعِمِينَ (۱۰)

وَ اجْعَلْ بَاقِيَ عُمْرِي فِي الْحَجِّ وَ الْعُمْرَةَ ابْتِغَاءً وَجْهَكَ يَا رَبَّ الْعَالَمِينَ (۱۱)

وَ صَلَّى اللَّهُ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ آلِهِ الطَّيِّبِينَ الطَّاهِرِينَ وَ السَّلَامُ عَلَيْهِ وَ عَلَيْهِمْ أَبدَ الْآبِدِينَ (۱۲)

ص: ۳۰۶

-
- ۱- چون خردها به غفلت افتند تو دل مرا به آب طاعت خویش سیراب فرمای
  - ۲- و توانگری و عفت و آسایش و بی گزندگی و تندرستی و فراخی در روزی و آرامش و عافیت را همه یکجا نصیب من گردان.
  - ۳- حسنات مرا با معصیتی که به آن آمیخته گردد تباه منمای
  - ۴- خلوتهایم را به خیالات ناپسندی که برای آزمایش بر دل من می فرستی بر هم مزن.
  - ۵- آبروی مرا حفظ کن که چیزی از مردم زمانه نخوام
  - ۶- و مرا از خواهش فاسقان باز دار.
  - ۷- پشتیبان ستمگرانم قرار مده و مرا از همدلی و همدستی با آنان در محو کتاب خود در امان دار.
  - ۸- محافظتم کن آن سان که خود ندانم و از هر بد در امان باشم.
  - ۹- درهای توبه و رحمت و رأفت و رزق فراوان خود به رویم بگشای
  - ۱۰- که من از روی آورندگان به درگاه توام. بار خدایا نعمتت را بر من تمام کن که تو بهترین نعمت دهندگانی.
  - ۱۱- برای خشنودی خود باقی عمر مرا در حج و عمره سپری سازی پروردگار جهانیان.

۱۲- و خدا بر محمد و آل او که (از آلودگی) پاک و (از نقائص) پاکیزه اند رحمت فرستد و همیشه بر او و بر ایشان درود باد

الدعاء ۴۸ - عید قربان و جمعه

وَكَانَ مِنْ دَعَائِهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ يَوْمَ الْأَضْحَى وَ يَوْمَ الْجُمُعَةِ (۱)

اللَّهُمَّ هَذَا يَوْمٌ مُبَارَكٌ مَيِّمُونَ (۲)

وَالْمُسْلِمُونَ فِيهِ مُجْتَمِعُونَ فِي أَقْطَارِ أَرْضِكَ (۳)

يَشْهَدُ السَّائِلُ مِنْهُمْ وَالطَّالِبُ وَالرَّاعِبُ وَالرَّاهِبُ (۴)

وَأَنْتَ النَّاطِرُ فِي حَوَائِجِهِمْ (۵)

فَأَسْأَلُكَ بِجُودِكَ وَكَرَمِكَ وَهَوَانِ مَا سَأَلْتُكَ عَلَيْكَ أَنْ تُصَلِّيَ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَآلِهِ (۶)

وَأَسْأَلُكَ اللَّهُمَّ رَبَّنَا يَا بَانَ لَكَ الْمُلْكُ وَ لَكَ الْحَمْدُ (۷)

لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ (۸)

الْحَلِيمِ الْكَرِيمِ الْحَنَّانِ الْمَنَّانِ ذُو الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ (۹)

بَدِيعِ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ (۱۰)

مَهْمَا قَسَمْتَ بَيْنَ عِبَادِكَ الْمُؤْمِنِينَ (۱۱)

مِنْ خَيْرٍ أَوْ عَافِيَةٍ أَوْ بَرَكَاتٍ أَوْ هُدًى أَوْ عَمَلٍ بِطَاعَتِكَ (۱۲)

أَوْ خَيْرٍ تَمَنَّ بِهٍ عَلَيْهِمْ تَهْدِيهِمْ بِهِ إِلَيْكَ (۱۳)

أَوْ تَرْفَعْ لَهُمْ عِنْدَكَ دَرَجَةً (۱۴)

أَوْ تُعْطِيَهُمْ بِهِ خَيْرًا مِنْ خَيْرِ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ أَنْ تُؤَفِّرَ حَظِّي وَنَصِيبِي مِنْهُ. وَأَسْأَلُكَ اللَّهُمَّ (۱۵)

ص: ۳۰۷

-
- ۱- «دعادر روز عید قربان و روز جمعه»
  - ۲- خداوندا این روزی با برکت و میمون است
  - ۳- و مسلمانان در هر جای زمین تو در آن اجتماع دارند
  - ۴- سؤال کننده و خواهنده و امیدوار و ترسنده حضور دارن
  - ۵- و تو ناظر در حوائجشان هستی
  - ۶- پس به جود و کرمت و آسانی مسئلتم نزد تو از حضرتت می خواهم که بر محمد و آتش درود فرستی
  - ۷- و خداوندا ای پروردگار ما که پادشاهی زیننده توست و سپاس حضرتِ تورا سزد
  - ۸- و خدایی جز تو نیست
  - ۹- بردبار و بزرگوار و مهربان و دارای عطای گسترده ای و خداوند جلال و اکرام
  - ۱۰- و پدید آورنده آسمانها و زمینی
  - ۱۱- هر چه میان بندگان مؤمنت قسمت کرده ای
  - ۱۲- از خیر یا عافیت یا برکت یا هدایت یا توفیق طاعت
  - ۱۳- یا خیری که بر اهل ایمان انعام می کنی و به سبب آن به سوی خود هدایتشان می نمایی
  - ۱۴- یا در پیشگاهت مقام آنان را به آن بلند می کنی
  - ۱۵- یا بدان سبب خیر دنیا و آخرت به آنان می بخشی از تو می خواهم که بهره و نصیب مرا از آن فراوان کنی

بَانَ لَكَ الْمُلْكُ وَالْحَمْدَ (١)

لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ (٢)

أَنْ تُصَلِّيَ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ عَبْدِكَ وَرَسُولِكَ وَحَبِيبِكَ وَصِفْوَتِكَ (٣)

وَخَيْرَتِكَ مِنْ خَلْقِكَ (٤)

وَعَلَىٰ آلِ مُحَمَّدٍ الْأَبْرَارِ الطَّاهِرِينَ الْأَخْيَارِ (٥)

صَلْوَةً لَا يَتَّقُونَ عَلَىٰ إِحْصَائِهَا إِلَّا أَنْتَ (٦)

وَ أَنْ تُشْرِكَنَا فِي صَالِحٍ مَنْ دَعَاكَ فِي هَذَا الْيَوْمِ مِنْ عِبَادِكَ الْمُؤْمِنِينَ (٧)

يَا رَبَّ الْعَالَمِينَ (٨)

وَأَنْ تَغْفِرَ لَنَا وَلَهُمْ (٩)

إِنَّكَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ. (١٠)

اللَّهُمَّ إِلَيْكَ تَعَمَّدْتُ بِحَاجَتِي وَ بِكَ أَنْزَلْتُ الْيَوْمَ. (١١)

فَقْرِي وَ فَاقْتِي وَ مَسْكَنْتِي (١٢)

وَ إِنِّي بِمَغْفِرَتِكَ وَ رَحْمَتِكَ أَوْثِقُ مِنِّي بِعَمَلِي (١٣)

وَ لِمَغْفِرَتِكَ وَ رَحْمَتِكَ أَوْسَعُ مِنْ ذُنُوبِي (١٤)

فَصَلِّ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ (١٥)

وَتَوَلَّ قَضَاءَ كُلِّ حَاجَةٍ هِيَ لِي بِقُدْرَتِكَ عَلَيْهَا (۱۶)

ص: ۳۰۸

-
- ۱- و بار خدایا که پادشاهی و حمد تو راست
  - ۲- و معبودی جز تو نیست
  - ۳- از تو می خواهم که بر محمد بنده و فرستاده و دوست و برگزیده
  - ۴- و اختیار شده از خلقت
  - ۵- و بر آل محمد نیکوکاران و پاکان و اخیار درود فرستی
  - ۶- چنان درودی که جز تو احدی را قدرت شمردنش نباشد
  - ۷- و ما را در دعای شایسته هریک از بندگان باایمانت که در این روز تو را خوانده است - شریک سازی
  - ۸- ای پروردگار عالمیان
  - ۹- و ما و ایشان را مورد مغفرت قرار دهی
  - ۱۰- که تو بر هر چیز توانایی
  - ۱۱- الهی نیازم را به درگاه تو آوردم
  - ۱۲- و بار فقر و فاقه و تهیدستی خود را بر در خانه ات نهادم
  - ۱۳- و من به مغفرت و رحمت مطمئن ترم تا به عمل و کار خود
  - ۱۴- و آمرزش و رحمت از گناهان من وسیع تر است
  - ۱۵- پس بر محمد و آلش درود فرست
  - ۱۶- و خود عهده دار روا کردن هر حاجتی که مرا هست باش به خاطر قدرتی که بر روا کردن آن داری

وَتَيْسِيرِ ذَلِكَ عَلَيْكَ (۱)

وَبَفْقَرَى إِلَيْكَ (٢)

وَعِنَّاكَ عَنِّي (٣)

فَإِنِّي لَمْ أُصِبْ خَيْرًا قَطُّ إِلَّا مِنْكَ (٤)

وَلَمْ يَصْرِفْ عَنِّي سُوءًا قَطُّ أَحَدٌ غَيْرُكَ (٥)

وَلَا أَزْجُو لِأَمْرِ آخِرَتِي وَدُنْيَايَ سِوَاكَ (٦)

اللَّهُمَّ مَنْ تَهَيَّأَ وَتَعَبَّأَ وَاعَدَّ وَاسْتَعَدَّ لِيَوْمِ الْوَفَادَةِ إِلَى مَخْلُوقٍ رَجَاءَ رَفْدِهِ وَنَوَافِلِهِ وَطَلَبَ نَيْلِهِ وَجَائِزَتِهِ (٧)

فَالَيْكَ - يَا مَوْلَايَ - كَانَتِ الْيَوْمَ تَهَيُّتِي وَتَعَبُّتِي وَاعْدَادِي وَاسْتِعْدَادِي رَجَاءَ عَفْوِكَ وَرَفْدِكَ وَطَلَبِ

نَيْلِكَ وَجَائِزَتِكَ (٨)

اللَّهُمَّ فَصَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ (٩)

وَلَا تُخَيِّبِ الْيَوْمَ ذَلِكَ مِنْ رَجَائِي (١٠)

يَا مَنْ لَا يُخْفِيهِ سَائِلٌ (١١)

وَلَا يَنْقُصُهُ نَائِلٌ (١٢)

فَإِنِّي لَمْ - اِتِّكَ ثِقَةً مَنِّي بِعَمَلٍ صَالِحٍ قَدَّمْتُهُ وَلَا شَفَاعَةَ مَخْلُوقٍ رَجَوْتُهُ إِلَّا شَفَاعَةَ مُحَمَّدٍ وَأَهْلِ بَيْتِهِ عَلَيْهِ

صَلَوَاتِكَ وَعَلَيْهِمْ سَلَامُكَ (١٣)

- ۱- و آسان بودنش بر تو
- ۲- و به خاطر نیازم به حضرتت
- ۳- و بی نیازیت از من
- ۴- زیرا من هرگز به خیری نرسیده ام مگر از جانب تو
- ۵- و هرگز احدی از من شری را برنگردانده غیر تو
- ۶- و در امر آخرت و دنیایم به کسی جز تو امید ندارم
- ۷- الهی هر کس برای حرکت به سوی مخلوقی به امید صله و بخشش و جایزه او مهیا شد و بار بست و ساز و برگ فراهم آورد و آماده سفر شد
- ۸- و مهیا شدن امروز من - و بار بستنم و ساز و برگ فراهم آوردن و آماده شدنم به امید عفو و صله تو و درخواست جایزه و عطایت به سوی توست
- ۹- بارالها پس بر محمد و آلش درود فرست
- ۱۰- و امروز این امید را از من مگیر
- ۱۱- ای کسی که خواهش - هیچ درخواست کننده ای او را به رنج نمی افکند
- ۱۲- و هیچ بخششی از او کم نمی کند
- ۱۳- زیرا من از باب اطمینان به عمل شایسته ای که از خود پیش فرستاده باشم یا به شفاعت مخلوقی جز شفاعت محمد و اهل بیت او - که صلوات و سلام تو بر او و بر آنان باد

أَتَيْتُكَ (۱)

مُقِرًّا بِالْجُرْمِ وَالْإِسَاءَةِ إِلَى نَفْسِي (۲)

أَتَيْتُكَ أَرْجُو عَظِيمَ عَفْوِكَ الَّذِي عَفَوْتَ بِهِ عَنِ الْخَاطِئِينَ (۳)

ثُمَّ لَمْ يَمْنَعَكَ طَوْلُ عُكُوفِهِمْ عَلَى عَظِيمِ الْجُرْمِ أَنْ عُدْتَ عَلَيْهِمْ بِالرَّحْمَةِ وَالْمَغْفِرَةِ (۴)

فِيَا مَنْ رَحْمَتُهُ وَاسِعَةٌ (۵)

وَعَفْوُهُ عَظِيمٌ (٦)

يَاعَظِيمُ يَاعَظِيمُ (٧)

يَاكَرِيمُ يَاكَرِيمُ (٨)

صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ (٩)

وَعُدْ عَلَيَّ بِرَحْمَتِكَ (١٠)

وَتَعَطَّفْ عَلَيَّ بِفَضْلِكَ (١١)

وَتَوَسَّعْ عَلَيَّ بِمَغْفِرَتِكَ. (١٢)

اللَّهُمَّ إِنَّ هَذَا الْمَقَامَ لِخُلَفَائِكَ وَأَصْفِيَائِكَ. (١٣)

وَمَوَاضِعَ أَمْنَائِكَ فِي الدَّرَجَةِ الرَّفِيعَةِ الَّتِي اخْتَصَصْتَهُمْ (١٤)

بِهَا قَدِ ابْتَرُتُوهَا - وَأَنْتَ الْمُقَدِّرُ لِذَلِكَ (١٥)

لَا يُغَالِبُ أَمْرُكَ (١٦)

ص: ٣١٠

۱- که امید داشته باشم به جانب تو نیامدم

۲- بلکه درحالی به سویت آمدم که به گناه و بدی در حق خود اقرار دارم

۳- به سویت آمدم درحالی که به عفو عظیمی که شامل حال خطاکاران کرده ای چشم دوخته ام

۴- که ادامه دادنشان بر گناه بزرگ حضرتت را از آن باز نداشت که آنان را مشمول رحمت و مغفرت قرار دهی

۵- پس ای کسی که رحمتت وسیع

۶- و عفو تو عظیم است

۷- ای عظیم ای عظیم

۸- ای کریم ای کریم

۹- بر محمد و آلش درود فرست

۱۰- و به رحمتت بر من تفضل کن

۱۱- و به فضیلتت بر من شفقت نما

۱۲- و به مغفرتت بر من گشایش ده

۱۳- الهی این مقام نماز جمعه که مخصوص خلفای تو و برگزیدگان توست

۱۴- و جایگاه امنای تو در درجه بلندی که ایشان را به آن اختصاص دادی

۱۵- غاصبان آن را به غارت برده اند - و تقدیر آن به دست توست

۱۶- فرمانت مغلوب نشود

وَلَا يُجَاوِزُ الْمَحْتُومَ مِنْ تَدْبِيرِكَ كَيْفَ شِئْتَ وَآتَى شِئْتَ (۱)

وَلَمَّا أَنْتَ أَعْلَمُ بِهِ (۲)

غَيْرُ مُتَّهَمٍ عَلَى خَلْقِكَ وَلَا لِإِرَادَتِكَ - حَتَّىٰ عَادَ صِفْوَتُكَ وَخُلَفَاءُكَ مَغْلُوبِينَ مَقْهُورِينَ مُبْتَرِّينَ (۳)

يَرُونَ حُكْمَكَ مُبَدَّلًا وَكِتَابَكَ مَنبُودًا (۴)

وَفَرَأَيْضَكَ مُحَرَّفَةً عَنْ جِهَاتِ أَسْرَاعِكَ (۵)

وَسُنَنَ نَبِيِّكَ مَتْرُوكَةً (۶)

اللَّهُمَّ الْعَنْ أَعْدَاءَهُمْ مِنَ الْأَوَّلِينَ وَالْآخِرِينَ (۷)

وَمَنْ رَضِيَ بِفِعَالِهِمْ وَأَشْيَاعِهِمْ وَاتَّبَاعِهِمْ. (۸)

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ (۹)

إِنَّكَ حَمِيدٌ مُجِيدٌ (۱۰)

كَصَلَوَاتِكَ وَبَرَكَاتِكَ وَتَحِيَّاتِكَ عَلَى أَصْفِيَّائِكَ إِبْرَاهِيمَ وَآلِ إِبْرَاهِيمَ (۱۱)

ص: ۳۱۱

-
- ۱- و از تدبیر حتمی تو هر گونه که بخواهی و هر زمان که بخواهی فراتر نتوان رفت
  - ۲- و به خاطر آنچه تو بهتر می دانی
  - ۳- و در آفریدنت و اراده ات متهم نیستی چنین کردی - تا آنجا که برگزیدگان و خلفای تو مغلوب و مقهور و جدای از حق خود شدند
  - ۴- حکمت را مبدل و کتابت را دور انداخته
  - ۵- و واجبات را از مسیر شریعت منحرف
  - ۶- و سنت های رسولت را متروک می بینند
  - ۷- بارالها دشمنان ایشان را از اولین و آخرین
  - ۸- و هر که به کردارشان راضی شده و دنباله روها و پیروانشان را لعنت کن.
  - ۹- خداوندا بر محمد و آلش درود فرست
  - ۱۰- که تو ستوده و بلندپایه ای
  - ۱۱- مانند درودها و برکت ها و تحیت هایی که بر برگزیدگان ابراهیم و آل ابراهیم فرستاده ای

وَعَجِّلِ الْفَرَجَ وَالرَّوْحَ وَالنُّصْرَةَ وَالتَّمَكِينَ وَالتَّأْيِيدَ لَهُمْ. (۱)

اللَّهُمَّ وَاجْعَلْنِي مِنْ أَهْلِ التَّوْحِيدِ وَالْإِيمَانِ بِكَ (٢)

والتَّصْدِيقِ بِرَسُولِكَ (٣)

وَالْأَيْمَةِ الَّذِينَ حَتَمْتَ طَاعَتَهُمْ (٤)

مِمَّنْ يَجْرِي ذَلِكَ بِهِ وَعَلَى يَدَيْهِ (٥)

امِينَ رَبِّ الْعَالَمِينَ (٦)

اللَّهُمَّ لَيْسَ يُرَدُّ غَضَبُكَ إِلَّا حِلْمُكَ (٧)

وَلَا يُرَدُّ سَخَطُكَ إِلَّا عَفْوُكَ (٨)

وَلَا يُجِيرُ مِنْ عِقَابِكَ إِلَّا رَحْمَتُكَ (٩)

وَلَا يُنَجِّنِي مِنْكَ إِلَّا التَّضَرُّعُ إِلَيْكَ وَبَيْنَ يَدَيْكَ (١٠)

فَصَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ (١١)

وَهَبْ لَنَا - يَا إِلَهِي - مِنْ لَدُنْكَ فَرَجًا بِالْقُدْرَةِ الَّتِي بِهَا تُحْيِي أَمْوَاتَ الْعِبَادِ (١٢)

ص: ٣١٢

۱- و در گشایش و آسایش و یاری و تمکین و تأیید ایشان تعجیل کن.

۲- بارالها و مرا از اهل توحید و ایمان به خود

۳- و تصدیق به پیامبرت

۴- و امامانی که طاعتشان را واجب کرده ای قرار ده

۵- از جمله کسانی که توحید و ایمان به سبب آنان و بر دست آنان اجرا می شود

۶- آمین رب العالمین

۷- الها غضب تورا جز بردباریت بر نمی گرداند

۸- و شدت سخط تورا جز عفو تو رد نمی کند

۹- و غیر از رحمتت از عذابت امان نمی دهد

۱۰- و مرا جز زاری به سوی تو و در برابر تو نجات نمی بخشد

۱۱- پس بر محمد و آلش درود فرست

۱۲- و ما را ای خدای من - از سوی خود فرجی بخش با آن نیرویی که مردگان را زنده می کنی

وَبِهَا تَنْشُرُ مَيِّتَ الْبِلَادِ (۱)

وَلَا تُهْلِكُنِي - يَا إِلَهِي - غَمًّا حَتَّى تَسْتَجِيبَ لِي (۲)

وَتُعَرِّفَنِي الْإِجَابَةَ فِي دُعَائِي (۳)

وَأَذِقْنِي طَعْمَ الْعَافِيَةِ إِلَى مُنْتَهَى أَجَلِي (۴)

وَلَا تُشْمِتْ بِي عَدُوِّي (۵)

وَلَا تَمَكِّنْهُ مِنِّي مِنْ عُنُقِي (۶)

وَلَا تُسَلِّطْهُ عَلَيَّ (۷)

إِلَهِي إِنْ رَفَعْتَنِي فَمَنْ ذَا الَّذِي يَضَعُنِي؟ (۸)

وَإِنْ وَضَعْتَنِي فَمَنْ ذَا الَّذِي يَرْفَعُنِي؟ (۹)

وَإِنْ أَكْرَمْتَنِي فَمَنْ ذَا الَّذِي يُهِنُّنِي؟ (۱۰)

وَإِنْ أَهَنْتَنِي فَمَنْ ذَا الَّذِي يُكْرِئُنِي؟ (۱۱)

وَإِنْ عَذَّبْتَنِي فَمَنْ ذَا الَّذِي يَرْحَمُنِي (۱۲)

وَإِنْ أَهْلَكْتَنِي فَمَنْ ذَا الَّذِي يَعْزِضُ لَكَ فِي عَبْدِكَ؟ (۱۳)

أَوْ يَسْأَلُكَ عَنْ أَمْرِهِ؟ (۱۴)

ص: ۳۱۳

-
- ۱- و سرزمین های مرده را حیات می دهی
  - ۲- و مرا - خدایا - از غم و غصه هلاک مکن تا دعایم را به اجابت برسانی
  - ۳- و اجابت آن را به من آگاهی دهی
  - ۴- و تا پایان حیات مزه شیرین عافیت را به من بچشان
  - ۵- و دشمن شادم مکن
  - ۶- و او را وبال گردنم مساز
  - ۷- و بر من غلبه مده.
  - ۸- اله من اگر بلندم نمایی کیست که پستم کند؟
  - ۹- و اگر پستم سازی کیست که بلندم نماید؟
  - ۱۰- و اگر مرا گرامی داری کیست که خوارم کند؟
  - ۱۱- و اگر خوارم نمایی کیست که اکرامم نماید؟
  - ۱۲- و اگر عذابم دهی کیست که بر من رحمت آورد؟
  - ۱۳- و اگر هلاکم کنی کیست که درباره بنده ات جلودار تو شود؟
  - ۱۴- یا از تو درباره اش بازخواست نماید؟

وَقَدْ عَلِمْتُ أَنَّهُ لَيْسَ فِي حُكْمِكَ ظُلْمٌ (١)

و - لا - في نِقْمَتِكَ عَجَلَةٌ (٢)

وَإِنَّمَا يَعْجَلُ مَنْ يَخَافُ الْفَوْتَ (٣)

وَإِنَّمَا يَحْتَاجُ إِلَى الظُّلْمِ الضَّعِيفُ (٤)

وَقَدْ تَعَالَيْتَ - يَا إِلَهِي - عَنْ ذَلِكَ عُلُوًّا كَبِيرًا (٥)

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ (٦)

وَلَا تَجْعَلْنِي لِلْبَلَاءِ غَرَضًا (٧)

وَلَا لِنِقْمَتِكَ نَصَبًا (٨)

وَمَهِّنِي (٩)

وَنَفْسِي وَأَقْلَبْ عَثْرَتِي (١٠)

وَلَا تَبْتَلِيَنِي بِبَلَاءٍ عَلَى آثَرِ بَلَاءٍ (١١)

فَقَدْ تَرَى ضَعْفِي وَقِلَّةَ حِيلَتِي وَتَضَرُّعِي إِلَيْكَ (١٢)

أَعُوذُ بِكَ اللَّهُمَّ الْيَوْمَ مِنْ غَضَبِكَ (١٣)

فَصَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ وَأَعِزَّنِي (١٤)

وَاسْتَجِيرُ بِكَ الْيَوْمَ مِنْ سَخَطِكَ (١٥)

- ۱- و من به این حقیقت رسیده ام که در حکم تو ستمی
- ۲- و در عذابت عجله ای نیست
- ۳- چون کسی شتاب می کند که از فوت برنامه بترسد
- ۴- و کسی نیاز به ستم پیدا می کند که ناتوان است
- ۵- - و تو ای خدای من - از آن بسیار بالاتری.
- ۶- بارالها بر محمد و آل محمد درود فرست
- ۷- و مرا هدف بلا
- ۸- و نشانه عقوبت مساز
- ۹- و مرا مهلت ده
- ۱۰- و اندوهم را پایان بخش و از لغزشم درگذر
- ۱۱- و به مصیبتی دنبال مصیبت گرفتارم مکن
- ۱۲- چون ناتوانی و بیچارگی و زاریم را به درگاهت می بینی.
- ۱۳- خدایا در این روز از غضب تو به تو پناه می برم
- ۱۴- پس بر محمد و آلش درود فرست و پناهم ده
- ۱۵- و در این روز از غضب تو امان می طلبم

فَصَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ وَ - أَجْرَنِي (۱)

وَ - أَسْأَلُكَ أَمْنًا مِنْ عَذَابِكَ (۲)

فَصَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ (۳)

وَ اٰمِنِي وَاسْتَهْدِيكَ (۴)

فَصَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ وَاهْدِنِي وَاسْتَنْصِرْكَ (٥)

فَصَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ وَأَنْصِرْنِي وَاسْتَرْحِمْكَ (٦)

فَصَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ وَأَزْحَمْنِي وَاسْتَكْفِيكَ (٧)

فَصَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ وَاكْفِنِي وَاسْتَرْزُقْكَ (٨)

فَصَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ وَأَزْزُقْنِي (٩)

وَاسْتَعِينْكَ فَصَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ (١٠)

وَاعْنِي وَاسْتَغْفِرْكَ لِمَا سَلَفَ مِنْ ذُنُوبِي فَصَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ (١١)

ص: ٣١٥

١- پس بر محمد و آلش درود فرست و مرا امان ده

٢- و ایمنی از عذابت را مسئلت دارم

٣- پس بر محمد و آلش درود فرست

٤- و مرا ایمن ساز و از تو هدایت می طلبم

٥- پس بر محمد و آلش درود فرست و هدایتم فرما و از تو یاری و مدد می خواهم

٦- پس بر محمد و آلش درود فرست و مرا یاری کن و از تو رحمت می خواهم

٧- پس بر محمد و آلش درود فرست و بر من رحمت آر و از تو بی نیازی می طلبم

٨- پس بر محمد و آلش درود فرست و بی نیازیم ده و از تو روزی می خواهم

٩- پس بر محمد و آلش درود فرست و روزیم مرحمت کن

١٠- و از تو کمک می جویم پس بر محمد و آلش درود فرست

۱۱- و کمکم کن و بر معاصی گذشته ام آمرزش می خواهم پس بر محمد و آلش درود فرست

وَاعْفِرْ لِي وَاسْتَغْفِرْكَ فَصَلِّ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَآلِهِ (۱)

وَاعْصِمْنِي فَإِنِّي لَنْ أَعُودَ لِسُنِّي ۚ كَرِهْتَهُ مِنِّي إِنْ شِئْتَ ذَلِكَ (۲)

يَا رَبِّ يَا رَبِّ يَا حَنَّانُ يَا مَنَّانُ يَا ذَا الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ (۳)

صَلِّ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَآلِهِ (۴)

وَاسْتَجِبْ لِي جَمِيعَ مَا سَأَلْتُكَ وَطَلَبْتُ إِلَيْكَ وَرَغِبْتُ فِيهِ إِلَيْكَ (۵)

وَارِدُهُ وَقَدْرُهُ وَأَقْضِهِ وَأَمْضِهِ (۶)

وَخِرْ لِي فِيمَا تَقْضِي مِنْهُ (۷)

وَ بَارِكْ لِي فِي ذَلِكَ (۸)

وَ تَفَضَّلْ عَلَيَّ بِهِ (۹)

وَ أَسْعِدْنِي بِمَا تُعْطِينِي مِنْهُ (۱۰)

وَ زِدْنِي مِنْ فَضْلِكَ وَ سَعَةِ مَا عِنْدَكَ (۱۱)

فَإِنَّكَ وَاسِعٌ كَرِيمٌ (۱۲)

وَ - صَلِّ ذَلِكَ بِخَيْرِ الْآخِرَةِ وَنَعِيمِهَا يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ. (۱۳)

ثُمَّ تَدْعُو بِمَا بَدَأَ لَكَ (۱۴)

وَتُصَلِّيَ عَلَيَّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ أَلْفَ مَرَّةٍ (۱۵)

هَكَذَا كَانَ يَفْعَلُ عَلَيْهِ السَّلَامُ (۱۶)

ص: ۳۱۶

-
- ۱- و مرا بیامرز و از تو عصمت خواهم پس بر محمد و آتش درود فرست
  - ۲- و عصمتم ده زیرا اگر اراده ات تعلق گیرد هرگز به عملی که تو آن را نمی پسندی بازنگردم
  - ۳- پروردگارا پروردگارا ای مهربان ای عطاکننده نعمتها ای صاحب جلال و اکرام
  - ۴- بر محمد و آتش درود فرست
  - ۵- و همه آنچه را که از حضرتت خواستم و طلبیدم و برای آن روی به جانب تو کردم برایم اجابت کن
  - ۶- و آن را بخواه و مقدر فرما و بر آن حکم و امضا کن
  - ۷- و در آنچه بر من حکم می کنی خیر مرا مقرر فرما
  - ۸- و مرا در آن برکت ده
  - ۹- و به آن بر من تفضل نمای
  - ۱۰- و مرا به آنچه از آن عطا می کنی سعادت مند ساز
  - ۱۱- و از فضل خود و وسعت آنچه نزد توست بر من بیفزای
  - ۱۲- زیرا تو توانگر و کریمی
  - ۱۳- و آن را به خیر و نعمت آخرت پیوسته ساز ای مهربانترین مهربانان
  - ۱۴- آنگاه از حضرت حق هرچه به نظرت می رسد بخواه
  - ۱۵- و هزار بار بر محمد و آتش صلوات فرست
  - ۱۶- که حضرت زین العابدین علیه السلام چنین می کرد.

الدعاء ٤٩ - دفع حيله دشمنان

وَكَانَ مِنْ دَعَائِهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ فِي دِفَاعِ كَيْدِ الْأَعْدَاءِ وَرَدِّ بَأْسِهِمْ (١)

إِلَهِي هَدَيْتَنِي فَلَهَوْتُ (٢)

وَوَعظْتَ فَقَسَوْتُ (٣)

وَأَبْلَيْتَ الْجَمِيلَ فَعَصَيْتُ (٤)

ثُمَّ عَرَفْتُ مَا أَصْدَرْتَ إِذْ عَرَّفْتَنِيهِ (٥)

فَاسْتَعْفَرْتُ فَأَقَلَّتْ (٦)

فَعُدْتُ فَسَتَرْتَ - (٧)

فَلَكَ - إِلَهِي الْحَمْدُ. (٨)

تَقَحَّمْتُ أَوْدِيَةَ الْهَلَاكِ (٩)

وَحَلَلْتُ شِعَابَ تَلْفٍ. (١٠)

تَعَرَّضْتُ فِيهَا لِسَطَوَاتِكَ (١١)

وَبِحُلُولِهَا عُقُوبَاتِكَ (١٢)

وَوَسِيلَتِي إِلَيْكَ التَّوْحِيدُ (١٣)

-
- ۱- «دعادر دفع نیرنگ دشمنان»
  - ۲- بارالها هدایتم فرمودی ولی به کارهای پوچ پرداختم
  - ۳- و پندم دادی اما سنگدل شدم
  - ۴- و بهترین نعمت به من دادی و نافرمانی کردم
  - ۵- سپس به زشتی گناه آگاهم فرمودی و از آنم بازداشتی و من از آن آگاه شدم
  - ۶- پس از تو آمرزش خواستم و از من درگذشتی
  - ۷- ولی به گناه بازگشتم و تو پوشاندی
  - ۸- پس ستایش تو راست ای خدای من
  - ۹- خود را به وادیهایی هلاکت افکنده ام
  - ۱۰- و به درّه های تباهی وارد شده ام
  - ۱۱- و با ورود در آن در معرض قهر تو قرار گرفته ام
  - ۱۲- و با فرود آمدن در آن با عقوبتت روبرو شده ام
  - ۱۳- و وسیله ام به سوی تو توحید است

وَذَرِيعَتِي أَنِّي لَمْ أُشْرِكْ بِكَ شَيْئاً (۱)

وَلَمْ آتَّخِذْ مَعَكَ إِلَهًا (۲)

وَقَدْ فَرَرْتُ إِلَيْكَ بِنَفْسِي (۳)

وَإِلَيْكَ مَفَرُّ الْمُسِيءِ (۴)

وَمَفْرَعُ الْمُضِيِّ لِحَظِّ نَفْسِهِ الْمُلتَجِي (۵)

فَكَمْ مِنْ عَدُوٍّ انْتَضَى عَلَيَّ سَيْفَ عَدَاوَتِهِ (۶)

وَسَحَدَ لِي طُبَّةَ مُدْيَتِهِ (۷)

وَأَزْهَفَ لِي شَبَا حَدِّهِ (۸)

وَدَافَ لِي قَوَاتِلَ سُؤْمِيهِ (۹)

وَسَدَّدَ نَحْوِي صَوَائِبَ سِهَامِهِ (۱۰)

وَلَمْ تَنْمَ عَنِّي عَيْنُ حِرَاسَتِهِ (۱۱)

وَأَضْمَرَ أَنْ يَسُومَنِي الْمَكْرُوهَ (۱۲)

ص: ۳۱۸

-
- ۱- و دستگیره ام آن است که چیزی را با حضرتت شریک نساختم
  - ۲- و با حضرتت خدایی نگرفتم
  - ۳- و اکنون با وجودم به سویت گریزانم
  - ۴- و گریزگاه انسان بدکار
  - ۵- و پناهگاه آن که سود خویش را از دست داده و پناهنده شده درگاه توست
  - ۶- پس چه بسا دشمنی که شمشیر دشمنیش را بر من برهنه نموده
  - ۷- و دم تیغش را علیه من تیز کرده
  - ۸- و سر نیزه اش را به قصد حمله بر من تند ساخته
  - ۹- و زهرهای کشنده اش را به آشامیدنم آمیخته
  - ۱۰- و مرا آماج تیرهای خود نموده
  - ۱۱- و دیده مراقبتش از من نخفته
  - ۱۲- و تصمیم گرفته که به من زیانی رساند

وَيُجَرِّعَنِي زُعَاقَ مَرَارَتِهِ (۱)

- فَظَنَرْتُ يَا إِلَهِي - إِلَى ضَعْفِي عَنِ احْتِمَالِ الْفَوَاحِشِ (۲)

وَعَجَزِي عَنِ الْإِنْتِصَارِ مِمَّنْ قَصَدَنِي بِمُحَارَبَتِهِ (۳)

وَوَحَدَتِي فِي كَثِيرِ عَدَدٍ مِّنْ نَّوَانِي (۴)

وَأَرْصَدَ لِي بِالْبَلَاءِ فِيمَا لَمْ أُعْمَلْ فِيهِ فِكْرِي (۵)

فَأَبْتَدَأْتَنِي بِنَصْرِكَ (۶)

وَشَدَّدْتَ أَرْزِي بِقُوَّتِكَ (۷)

ثُمَّ فَلَلْتَ لِي حَدَّهُ (۸)

وَصَيَّرْتَهُ مِنْ بَعْدِ جَمْعِ عَدِيدٍ وَحَدَّهُ (۹)

وَأَعْلَيْتَ كَعْبِي عَلَيْهِ (۱۰)

وَجَعَلْتَ مَا سَدَّدَهُ مَرْدُوداً عَلَيْهِ (۱۱)

فَرَدَّدْتَهُ لَمْ يَشْفِ غَيْظُهُ (۱۲)

ص: ۳۱۹

۱- و از آب ناگوار و تلخش به من بچشانند

۲- ولی تو ای خدای من - ناتوانی و ضعفم را از تحمل بارهای گران

- ۳- و عجزم را از انتقام گرفتن از آن که قصد کارزار - من کرده
- ۴- و تنهایی مرا در برابر بسیاریِ عده کسانی که با من دشمنی نموده
- ۵- و در حال بی خبری من در کمین گرفتار کردن من نشسته اند در نظر گرفتی
- ۶- پس به نصرتم آغاز کردی
- ۷- و پشتم را به قدرتت محکم نمودی
- ۸- آنگاه حدت او را شکستی
- ۹- و پس از آنکه در جمع کثیری بود وی را تنها گذاشتی
- ۱۰- و مرا بر او پیروز نمودی
- ۱۱- و تیری را که به سوی من نشانه گرفته
- ۱۲- بود به سوی خودش بازگرداندی

وَلَمْ يَسْكُنْ غَلِيلُهُ (۱)

قَدْ عَضَّ عَلَى شِوَاهُ (۲)

وَأَذْبَرَ مُوَلِّيًّا قَدْ أَخْلَفَتْ سَرَايَاهُ. (۳)

وَكَمْ مِنْ بَاغٍ بَغَانِيٍّ بِمَكَائِدِهِ (۴)

وَنَصَبَ لِي شَرَكًا مَصَائِدِهِ (۵)

وَوَكَّلَ بِي تَفَقُّدَ رِعَايَتِهِ (۶)

وَأَضْبَابًا إِلَىٰ إِضْبَاءِ السَّبْعِ لِطَرِيدَتِهِ انْتِظَارًا لِانْتِهَازِ الْفُرْصَةِ لِفَرِيَسَتِهِ (۷)

وَهُوَ يُظْهِرُ لِي بِشَاشَةِ الْمَلَقِ (۸)

وَيَنْظُرُنِي عَلَىٰ شِدَّةِ الْحَقِّ (۹)

فَلَمَّا رَأَيْتَ - يَا إِلَهِي - (۱۰)

تَبَارَكْتَ وَتَعَالَيْتَ دَعَلُ سَرِيرَتِهِ وَقُبِحَ مَا انْطَوَى عَلَيْهِ (۱۱)

أَزْكَسْتَهُ لِأُمَّ رَأْسِهِ فِي زُبَيْتِهِ (۱۲)

وَرَدَدْتَهُ فِي مَهْوَى حُفْرَتِهِ (۱۳)

فَأَنْقَمَعَ بَعْدَ اسْتِطَالَتِهِ ذَلِيلًا فِي رِبْقِ حِبَالَتِهِ الَّتِي كَانَ يُقَدِّرُ أَنْ يَرَانِي فِيهَا (۱۴)

ص: ۳۲۰

-
- ۱- و بدون اینکه خشمش تسکین یابد
  - ۲- و آتش کینه اش فرو نشیند
  - ۳- او را بازگرداندی تا سر انگشتان خود را به دندان گزید و رخ برتافت در حالی که لشگرش از هم پاشید.
  - ۴- و چه بسا متجاوززی که با حيله های خود در باره ام ستم کرده
  - ۵- و دامهای شکارش را برایم پهن کرده
  - ۶- و همّت خود را بر زیر نظر داشتن من گماشته
  - ۷- و چون درنده ای که به انتظار به دست آوردن فرصت برای شکارش کمین نماید در کمین من نشسته
  - ۸- در حالی که خوشرویی چاپلوسی را برایم اظهار می کرد
  - ۹- و با شدت خشم مرا می پایید
  - ۱۰- و چون تو - ای خدای من
  - ۱۱- که والا و برتری - فساد باطن و زشتی آنچه را در دل داشت دیدی

۱۲- او را با مغز در آن گودالی که برای شکار کننده بود در انداختی

۱۳- و در پرتگاه ساخته اش افکندی

۱۴- تا پس از طغیانش ذلیلانه در بند دامی که خیال داشت مرا در آن ببیند در افتاد

وَقَدْ كَادَ أَنْ يَحُلَّ بِي لَوْلَا رَحْمَتُكَ مَا حَلَّ بِسَاحَتِهِ. (۱)

وَكَمْ مِنْ حَاسِدٍ قَدْ شَرِقَ بِي بِغُصَّتِهِ (۲)

وَشَجِيٍّ مَنِيَّ بِغَيْظِهِ (۳)

وَسَلَّقَنِي بِحَدِّ لِسَانِهِ (۴)

وَوَحَرَنِي بِقَرْفِ عُيُوبِهِ (۵)

وَجَعَلَ عِرْضِي غَرَضًا لِمَرَامِيهِ (۶)

وَقَلَّدَنِي خِلَالَ لَمَّ تَزَلُ فِيهِ (۷)

وَوَحَرَنِي بِكَيْدِهِ (۸)

وَقَصَّدَنِي بِمَكِيدَتِهِ (۹)

فَنَادَيْتُكَ - يَا إِلَهِي - مُسْتَعِينًا بِكَ (۱۰)

وَإِثْقًا بِسُرْعَةِ إِجَابَتِكَ (۱۱)

عَالِمًا أَنَّهُ لَا يُضْطَهَدُ مَنْ أَوَى إِلَى ظِلِّ كَنَفِكَ (۱۲)

وَلَا يَفْزَعُ مَنْ لَجَأَ إِلَى مَعْقِلِ انْتِصَارِكَ (۱۳)

فَحَصَّنْتَنِي مِنْ بَأْسِهِ بِقُدْرَتِكَ (۱۴)

وَكَمْ مِنْ سَحَائِبٍ مَكْرُوهٍ جَلَّيْتَهَا عَنِّي (۱۵)

وَسَحَائِبٍ نَعِمٍ أَمْطَرْتَهَا عَلَيَّ (۱۶)

ص: ۳۲۱

-
- ۱- و اگر رحمت تو نبود آنچه بر سر او آمد نزدیک بود بر سر من آید.
  - ۲- و چه بسا حسودی که به سبب من اندوه گلوگیرش شد
  - ۳- و شدت خشم همچون استخوان در گلویش گیر کرد
  - ۴- و با نیش زبان مرا اذیت کرد
  - ۵- و مرا به عیوب خودش طعنه زد
  - ۶- و آبرویم را آماج تیر حسادت کرد
  - ۷- و مسائلی بر من بست که دائم در خودش بود
  - ۸- و از روی نیرنگ بر من خرده گرفت
  - ۹- و با فریض آهنگ من نمود
  - ۱۰- آنگاه - ای خدای من - فریاد خواهانه تو را صدا زدم
  - ۱۱- در حالی که به سرعت مستجاب شدن دعا اطمینان داشتم
  - ۱۲- و آگاه بودم که هرکس در سایه حمایتت جا گرفت ستم نبیند
  - ۱۳- و هر که به پناهگاه انتقام تو پناه برد او را وحشتی نباشد
  - ۱۴- و تو مرا به قدرت خود از شر او نگاهداشتی.
  - ۱۵- و چه بسا ابرهای گرفتاری که از من برطرف فرمودی
  - ۱۶- و ابرهای نعمت که بر من باراندی

وَجَدَاوِلِ رَحْمَةٍ نَشَرْتَهَا (١)

وَعَافِيَةِ الْبَسْتِهَا (٢)

وَأَعْيُنِ أَحْدَاثٍ طَمَسْتَهَا (٣)

وَعَوَاشِي كُرْبَاتٍ كَشَفْتَهَا. (٤)

وَكَمِّ مِنْ ظَنِّ حَسَنِ حَقَّقْتَ. (٥)

وَ عَدَمِ جَبْرَتِ (٦)

وَ صَرْعَةِ أَنْعَشْتِ (٧)

وَ مَسْكَنَةِ حَوَّلْتِ (٨)

كُلُّ ذَلِكَ إِنْعَاماً وَتَطَوُّلاً مِنْكَ (٩)

وَ فِي جَمِيعِهِ انْهَمَاكاً مِنِّي عَلَى مَعَاصِيكَ (١٠)

لَمْ تَمْنَعَكَ إِسَاتِي عَنْ إِتْمَامِ إِحْسَانِكَ (١١)

وَ لَا حَجَرَ نِي ذَلِكَ عَنْ اِزْتِكَابِ مَسَاخِطِكَ (١٢)

لَا تُسْئَلُ عَمَّا تَفْعَلُ (١٣)

وَ لَقَدْ سُئِلْتَ فَأَعْطَيْتَ (١٤)

-
- ۱- و چه جویبارهای رحمت که روان ساختی
  - ۲- وعافیت که بر من پوشاندی
  - ۳- و چشمه های حوادث که به خاک انباشتی
  - ۴- و پرده های غم که برطرف کردی
  - ۵- و چه بسا گمان نیکو که آن را تحقق دادی
  - ۶- و تهیدستی که جبران فرمودی
  - ۷- و درافتادنی که بلند کردی
  - ۸- و بیچارگی که از میان برداشتی
  - ۹- تمام اینها از روی تفضل و انعام تو بوده
  - ۱۰- و در همه آنها من در گناهان دست و پا می زدم
  - ۱۱- اما بدکرداری من تو را از کامل کردن احسانت باز نداشت
  - ۱۲- و این احسانت مرا از ارتکاب علل خشم تو منع نمود
  - ۱۳- تو در انجام برنامه خود مسئول نیستی
  - ۱۴- و همانا از تو درخواست شد عطا کردی

وَلَمْ تُسْئَلْ فَأَبْتَدَأْتَ (۱)

وَاسْتُمِيعَ فَضْلُكَ فَمَا أَكْدَيْتَ (۲)

أَبَيْتَ يَا مَوْلَايَ إِلَّا إِحْسَانًا وَامْتِنَانًا وَتَطَوُّلاً وَإِنْعَامًا (۳)

وَ أَبَيْتُ إِلَّا تَفْحَمًا لِحُرْمَاتِكَ (۴)

وَ تَعَدِّيًّا لِحُدُودِكَ (۵)

وَعَفْلَةً عَنْ وَعِيدِكَ (٦)

فَلَكَ الْحَمْدُ إِلَهِي (٧)

مِنْ مُقْتَدِرٍ لَا يُغْلَبُ (٨)

وَ ذِي أَنَاةٍ لَا تَعْجَلُ. (٩)

هَذَا مَقَامٌ مَنِ اعْتَرَفَ بِسُبُوحِ النَّعَمِ (١٠)

وَ قَابَلَهَا بِالتَّقْصِيرِ (١١)

ص: ٣٢٣

-
- ۱- و درخواست نشد و آغاز به بخشش نمودی
  - ۲- و - فضلت طلبیده شد و کم نگذاشتی
  - ۳- تو خودداری کردی ای مولای من مگر از احسان و اکرام و تفضل و انعام
  - ۴- و من خودداری کردم مگر از درافتادن در محرمات
  - ۵- و تجاوز از حدودت
  - ۶- و غفلت از تهدیدت.
  - ۷- پس حمد مخصوص توست ای خدای من:
  - ۸- مقتدری که مغلوب نمی گردی
  - ۹- و مهلت دهنده ای که - شتاب نمی کنی
  - ۱۰- این مقام کسی است که به فراوانی نعمتها اعتراف نموده
  - ۱۱- و آن را به تقصیر مقابله کرده

وَشَهَدَ عَلَيَّ نَفْسِهِ بِالتَّضْيِيعِ. (۱)

اللَّهُمَّ فَإِنِّي اتَّقَرَّبُ إِلَيْكَ بِالمُحَمَّدِيَّةِ الرَّفِيعَةِ. (۲)

وَالْعَلَوِيَّةِ البَيضَاءِ (۳)

وَ اتَّوَجَّهَ إِلَيْكَ بِهِمَا أَنْ تُعِيدَنِي مِنْ شَرِّ كَذَا وَكَذَا (۴)

فَإِنَّ ذَلِكَ لَا يَضِيقُ عَلَيْكَ فِي وُجْدِكَ (۵)

وَ لَا يَتَكَادُّكَ فِي قُدْرَتِكَ (۶)

وَ أَنْتَ عَلَيَّ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ. (۷)

فَهَبْ لِي - يَا إِلَهِي - مِنْ رَحْمَتِكَ وَدَوَامِ تَوْفِيقِكَ مَا اتَّخِذُهُ سُلْمًا أَعْرُجُ بِهِ إِلَى رِضْوَانِكَ (۸)

وَ أَمِنْ بِهِ مِنْ عِقَابِكَ (۹)

يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ. (۱۰)

ص: ۳۲۴

۱- و درباره خود به ضایع کردن همه امورش گواهی داده است

۲- بار خدایا به وسیله مقام بلند محمدی

۳- و ولایت روشن علوی به تو تقرب می جویم

۴- و به واسطه آن دو به سویت رو می کنم که مرا از شر فلان و فلان پناه دهی

۵- زیرا این پناه دهی در جنب توانگریت تورا دچار مضیقه نمی کند

۶- و در جنب قدرتت تورا به زحمت نمی اندازد

۷- و تو بر همه چیز توانایی.

۸- پس از رحمت و دوام توفیق خود بهره ای به من بخش که آن را نردبان رسیدن به خشنودی تو کنم

۹- و به سبب آن از عقوبت ایمن گردم

۱۰- ای مهربان ترین مهربانان.

الدعاء ۵۰ - خوف از خدا

وَ كَانَ مِنْ دَعَائِهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ فِي الرَّهْبَةِ (۱)

اللَّهُمَّ إِنَّكَ خَلَقْتَنِي سَوِيًّا (۲)

وَ رَبَّيْتَنِي صَغِيرًا (۳)

وَ رَزَقْتَنِي مَكْفِيًّا. (۴)

اللَّهُمَّ إِنِّي وَجَدْتُ فِيهَا أَنْزَلْتَ مِنْ كِتَابِكَ (۵)

وَ بَشَّرْتَ بِهِ عِبَادَكَ أَنْ قُلْتَ: (۶)

«يَا عِبَادِيَ الَّذِينَ أَسْرَفُوا عَلَى أَنْفُسِهِمْ لَا تَقْنَطُوا مِنْ رَحْمَةِ اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ يَغْفِرُ الذُّنُوبَ جَمِيعًا» (۷)

وَ قَدْ تَقَدَّمَ مِنِّي مَا قَدْ عَلِمْتَ وَ مَا أَنْتَ أَعْلَمُ بِهِ مِنِّي (۸)

فِي أَسْوَاتِ مَا أَحْصَاهُ عَلَيَّ كِتَابِكَ (۹)

فَلَوْلَا الْمَوَاقِفُ الَّتِي أُؤَمِّلُ مِنْ عَفْوِكَ الَّتِي شَمِلَ كُلَّ شَيْءٍ لَأَلْقَيْتُ بِيَدِي (۱۰)

-
- ۱- «دعای آن حضرت در خوف از خدا»
  - ۲- بار خدایا تو مرا درست اندام و موزون ساختی
  - ۳- و در کودکی پروردی
  - ۴- و روزیم را متکفل شدی.
  - ۵- بارالها من در کتابت که نازل کرده ای و در آنچه بندگان
  - ۶- را به آن بشارت داده ای یافته ام که فرموده ای:
  - ۷- «ای بندگان من که در حق خود اسراف کرده اید از رحمت خدا ناامید مشوید زیرا خداوند همه گناهان را مورد مغفرت قرار می دهد»
  - ۸- و از من کارهائی صادر شده که تو می دانی و از من به آن داناتری
  - ۹- پس وای از این رسوایی که در پرونده من ثبت است
  - ۱۰- و اگر نبود موافقی که به بخشش فراگیری در آن امید بسته ام به کلی از رحمت ناامید می شدم

وَلَوْ أَنَّ أَحَدًا اسْتَطَاعَ الْهَرَبَ مِنْ رَبِّهِ لَكُنْتُ أَنَا أَحَقُّ بِالْهَرَبِ مِنْكَ (۱)

وَأَنْتَ لَا تَخْفَى عَلَيْكَ خَافِيَةٌ فِي الْأَرْضِ وَلَا فِي السَّمَاءِ إِلَّا أَتَيْتَ بِهَا (۲)

وَكَفَى بِكَ جَازِيًا (۳)

وَكَفَى بِكَ حَسِيبًا (۴)

اللَّهُمَّ إِنَّكَ طَالِبِي إِنْ أَنَا هَرَبْتُ (۵)

وَمُدْرِكِي إِنْ أَنَا فَرَرْتُ (۶)

فَهَا أَنَا ذَا بَيْنَ يَدَيْكَ خَاضِعٌ ذَلِيلٌ رَاغِمٌ (۷)

إِنْ تُعَذِّبْنِي فَإِنِّي لِدَلِكْ أَهْلٌ (۸)

وَهُوَ - يَا رَبِّ - مِنْكَ عَدْلٌ (۹)

وَإِنْ تَعْفُ عَنِّي فَقَدِيمًا شَمَلَنِي عَفْوُكَ. (۱۰)

وَأَلْبَسْتَنِي عَافِيَتَكَ فَاسْأَلُكَ - اللَّهُمَّ - بِالْمَحْزُونِ مِنْ أَسْمَائِكَ (۱۱)

وَبِمَا وَازَتْهُ الْحُجُبُ مِنْ بَهَائِكَ إِلَّا رَحِمْتَ هَذِهِ النَّفْسَ الْجَزُوعَةَ (۱۲)

ص: ۳۲۶

-
- ۱- واگر کسی را قدرت فرار از پروردگارش بود هر آینه من به فرار از تو سزاوارتر بودم
  - ۲- و تویی که نه در زمین از تو چیزی پوشیده است و نه در آسمان مگر آنکه همه را گرد می آوری
  - ۳- و تو بسنده جزا دهنده ای هستی
  - ۴- و از هر محاسبی. بی نیازی.
  - ۵- خداوندا تو جوینده منی اگر فرار کنم
  - ۶- و دریا بنده منی اگر بگریزم
  - ۷- پس اینک منم در پیشگاهت خاضع و ذلیل و سرشکسته
  - ۸- اگر عذابم کنی سزاوار آنم
  - ۹- و آن از ناحیه تو - پروردگارا - عین عدالت است
  - ۱۰- و اگر از من عفو کنی پس از دیرباز عفو تو شامل حال من بوده .
  - ۱۱- و لباس عافیت را بر من پوشانده ای پس تو را سوگند به آن نامها که در گنجینه داری
  - ۱۲- و به آنچه از جلالت در پس پرده قرار گرفته که رحمت آری بر این وجود بی تاب

وَهَذِهِ الرَّمَّةُ الْهَلُوعَةُ الَّتِي لَا تَسْتَطِيعُ حَرَّ شَمْسِكَ (۱)

فَكَيْفَ تَسْتَطِيعُ حَرَّ نَارِكَ؟ (٢)

وَالَّتِي لَا تَسْتَطِيعُ صَوْتَ رَعْدِكَ (٣)

فَكَيْفَ تَسْتَطِيعُ صَوْتَ غَضَبِكَ؟ (٤)

فَارْحَمْنِي - اللَّهُمَّ - فَإِنِّي أَمْرٌ وَحَقِيرٌ (٥)

وَخَطَرِي يَسِيرٌ (٦)

وَلَيْسَ عَذَابِي مِمَّا يَزِيدُ فِي مُلْكِكَ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ (٧)

وَلَوْ أَنَّ عَذَابِي مِمَّا يَزِيدُ فِي مُلْكِكَ لَسَأَلْتُكَ الصَّبْرَ عَلَيْهِ (٨)

وَ أَحَبُّتُ أَنْ يَكُونَ ذَلِكَ لَكَ (٩)

وَلَكِنْ سُلْطَانِكَ - اللَّهُمَّ - أَعْظَمُ وَمُلْكُكَ أَدْوَمُ مِنْ أَنْ تَزِيدَ فِيهِ طَاعَةَ الْمُطِيعِينَ (١٠)

أَوْ تَنْقُصَ مِنْهُ مَعْصِيَةَ الْمُذْنِبِينَ (١١)

فَارْحَمْنِي يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ (١٢)

وَ تَجَاوَزْ عَنِّي يَا ذَا الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ (١٣)

وَتُبَّ عَلَيَّ (١٤)

إِنَّكَ أَنْتَ التَّوَّابُ الرَّحِيمُ. (١٥)

-
- ۱- و این مشت استخوان بی طاقت که تاب آفتاب تو را ندارد
  - ۲- تا چه رسد به گرمی دوزخت!
  - ۳- و قدرت شنیدن صدای رعد تو را ندارد
  - ۴- تا چه رسد به فریاد خشم!
  - ۵- پس خدایا بر من رحم کن زیرا که فردی کوچکم
  - ۶- و قدر و منزلتم ناچیز است
  - ۷- و عذابم چیزی نیست که به مقدار ذره ای در پادشاهیت بیفزاید
  - ۸- و اگر عذابم در پادشاهی تو می افزود هرآینه صبر بر
  - ۹- و دوست می داشتم که آن فزونی تو را باشد
  - ۱۰- اما ای خدا سلطنت تو بزرگ تر و پادشاهیت با دوام تر از آن است که طاعت مطیعان در آن بیفزاید
  - ۱۱- یا عصیان گنهکاران از آن بکاهد
  - ۱۲- پس بر من رحم کن ای رحم کننده ترین رحم کنندگان
  - ۱۳- و از من بگذر ای صاحب جلال و اکرام
  - ۱۴- و توبه ام را بپذیر
  - ۱۵- که تویی توبه پذیر مهربان.

الدعاء ۵۱ - فروتنی در برابر خدا

وَكَانَ مِنْ دَعَائِهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ فِي التَّضَرُّعِ وَالْأَسْتِكَانَةِ (۱)

إِلَهِي أَحْمَدُكَ - (۲)

وَأَنْتَ لِلْحَمْدِ أَهْلٌ - (۳)

عَلَى حُسْنِ صَنِيعِكَ إِلَيَّ (٤)

وَسُبُوحِ نِعْمَائِكَ عَلَيَّ (٥)

وَجَزِيلِ عَطَائِكَ عِنْدِي (٦)

وَعَلَى مَا فَضَّلْتَنِي بِهِ مِنْ رَحْمَتِكَ (٧)

وَأَسْبَغْتَ عَلَيَّ مِنْ نِعْمَتِكَ (٨)

فَقَدِ اصْطَنَعْتَ عِنْدِي مَا يَعْجِزُ عَنْهُ شُكْرِي (٩)

وَلَوْلَا إِحْسَانُكَ إِلَيَّ (١٠)

ص: ۳۲۸

۱- «دعای آن حضرت در تضرع و فروتنی»

۲- خداوندا تو را می ستایم -

۳- و تو سزاوار سپاسی -

۴- در برابر احسانت به من

۵- و فراوانی نعمتهایت بر من

۶- و عطای بزرگت به نزد من

۷- و بر رحمتی که مرا به آن فضیلت دادی

۸- و نعمتی که بر من فراوان فرمودی

۹- زیرا که آنقدر به من عنایت کردی که شکر من - از آن قاصر است

۱۰- و اگر احسان و لطف تو نسبت به من

وَسُبُوغُ نِعْمَائِكَ عَلَيَّ مَا بَلَغْتُ إِحْرَازَ حَظِّي (١)

وَلَا إِصْلَاحَ نَفْسِي (٢)

وَلَكِنَّكَ ابْتَدَأْتَنِي بِالْإِحْسَانِ (٣)

وَرَزَقْتَنِي فِي أُمُورِي كُلِّهَا الْكِفَايَةَ (٤)

وَصَرَفْتَ عَنِّي جَهْدَ الْبَلَاءِ (٥)

وَمَنَعْتَ مِنِّي مَحْذُورَ الْقَضَاءِ. (٦)

إِلَهِي فَكَمْ مِنْ بَلَاءٍ جَاهِدٍ قَدْ صَرَفْتَ عَنِّي (٧)

!! وَكَمْ مِنْ نِعْمَةٍ سَابِغَةٍ أَقْرَزْتَ بِهَا عَيْنِي! وَكَمْ (٨)

مِنْ صَنِيعَةٍ كَرِيمَةٍ لَكَ عِنْدِي! (٩)

أَنْتَ الَّذِي أَحْبَبْتَ عِنْدَ الْإِضْطِرَارِ دَعْوَتِي (١٠)

وَ أَقَلْتَ عِنْدَ الْعِثَارِ زَلَّتِي (١١)

وَ أَخَذْتَ لِي مِنَ الْأَعْدَاءِ بِظِلَامَتِي (١٢)

ص: ٣٢٩

١- و کمال نعمتت بر من در میان نبود هرگز در به دست آوردن بهره ام

٢- و اصلاح خویش موفق نمی شدم

- ۳- این تو بودی که احسان را نسبت به من آغاز فرمودی
- ۴- و کفایت در تمام کارهایم را روزی من نمودی
- ۵- و رنج و زحمت بلا را از من گرداندی
- ۶- و قضای دهشت زارا از من منع کردی.
- ۷- خداوندا چه بسا بلای جانکاه که از من گرداندی
- ۸- و چه بسا نعمت فراوانی که دیده ام را به آن روشن ساختی! و چه بسا
- ۹- خوبیهای ارجمندی که به من ارزانی داشتی!
- ۱۰- تویی که به وقت اضطرار دعایم را اجابت کردی
- ۱۱- و به وقت درافتادن از لغزشم گذشتی
- ۱۲- و حق مرا از دشمنان گرفتی.

إِلَهِي مَا وَجَدْتُكَ بَخِيلاً حِينَ سَأَلْتُكَ (۱)

وَلَا مُنْقَبِضاً حِينَ أَرَدْتُكَ (۲)

بَلْ وَجَدْتُكَ لِدُعَائِي سَامِعاً (۳)

وَلِمَطَالِبِي مُعْطِياً (۴)

وَوَجَدْتُ نِعْمَكَ عَلَيَّ سَابِغَةً فِي كُلِّ شَأْنٍ مِنْ شَأْنِي (۵)

وَكُلِّ زَمَانٍ مِنْ زَمَانِي (۶)

فَأَنْتَ عِنْدِي مَحْمُودٌ (۷)

وَصَنِيْعُكَ لَدَيَّ مَبْرُورٌ (۸)

تَحْمَدُكَ نَفْسِي وَ لِسَانِي وَعَقْلِي (۹)

حَمْدًا يَبْلُغُ الْوَفَاءَ وَحَقِيقَةَ الشُّكْرِ (۱۰)

حَمْدًا يَكُونُ مَبْلَغَ رِضَاكَ عَنِّي (۱۱)

فَنَجِّنِي مِنْ سُخْطِكَ. (۱۲)

ص: ۳۳۰

-
- ۱- خداوندا وقتی به درگاهت به گدایی برخاستم تو را بخیل نیافتم
  - ۲- و چون قصد تو کردم تو را گرفته ندیدم
  - ۳- بلکه تو را شنونده دعایم
  - ۴- و عطا کننده خواسته هایم دیدم
  - ۵- و نعمتهای تو را بر خود کامل دیدم در هر حالی از حالاتم
  - ۶- و هر زمانی از زمانهایم
  - ۷- تو نزد من ستوده ای
  - ۸- و احسانت در نظرم پسندیده است
  - ۹- جان و زبان و خرد من تو را می ستایند
  - ۱۰- چنان ستایشی که به کمال و کنه شکر رسد
  - ۱۱- ستایشی که در نهایت خشنودی تو از من باشد
  - ۱۲- پس مرا از خشم خود رهایی ده.

يَا كَهْفِي حِينَ تُعِينِي الْمَذَاهِبُ (۱)

وَيَا مُقِيلِي عَثْرَتِي (۲)

فَلَوْلَا سَتْرُكَ عَوْرَتِي لَكُنْتُ مِنَ الْمَفْضُوحِينَ (۳)

وَيَا مُؤَيَّدِي بِالنَّصْرِ (٤)

فَلَوْلَا نَصْرُكَ يَا أَيُّ لَكُنْتُ مِنَ الْمَغْلُوبِينَ (٥)

وَيَا مَنْ وَضَعْتَ لَهُ الْمُلُوكَ نِيرَ الْمَذَلَّةِ عَلَى أَعْنَاقِهَا (٦)

فَهُمْ مِنْ سَطَوَاتِهِ خَائِفُونَ (٧)

وَيَا أَهْلَ التَّقْوَى (٨)

وَيَا مَنْ لَهُ الْأَسْمَاءُ الْحُسْنَى (٩)

أَسْأَلُكَ أَنْ تَعْفُو عَنِّي (١٠)

وَتَغْفِرَ لِي (١١)

ص: ۳۳۱

-
- ۱- ای پناه من به وقتی که راهها مرا خسته کند
  - ۲- و ای درگذرنده لغزشهایم
  - ۳- اگر عیب پوشی تو بر من نبود از رسوایان بودم
  - ۴- و ای دستگیر من از سر نصرت و یاری
  - ۵- اگر یاری تو نبود از شکست خوردگان بودم
  - ۶- و ای آن که سلاطین در پیشگاهت یوغ خواری و ذلت بر گردنهایشان نهاده اند
  - ۷- و از سطوت حضرتت در خوف و وحشتند
  - ۸- ای آن که سزاواری که از تو پروا گیرند
  - ۹- ای آن که نامهای نیکو از آن توست

۱۰- از تو خواهش دارم که از من بگذری

۱۱- و مرا مورد مغفرت قرار دهی

فَلَسْتُ بِرِيئًا فَاعْتَدِرْ (۱)

وَلَا بِذِي قُوَّةٍ فَانْتَصِرْ (۲)

وَلَا مَفْرَرٌ لِي فَافِرَّ (۳)

وَاسْتَقِيلْكَ عَثْرَاتِي (۴)

وَ اتَّصَلُ إِلَيْكَ مِنْ ذُنُوبِي الَّتِي قَدْ أَوْبَقْتَنِي (۵)

وَ أَحَاطْتُ بِى فَأَهْلَكْتَنِي (۶)

مِنْهَا فَرَزْتُ إِلَيْكَ - رَبِّ - تَائِبًا فَتُبْ عَلَيَّ مُتَعَوِّذًا فَاعِدْنِي (۷)

مُسْتَجِيرًا فَلَا تُخْذَلْنِي (۸)

سَائِلًا فَلَا تَحْرِمْنِي (۹)

مُعْتَصِمًا فَلَا تُسْلِمْنِي (۱۰)

دَاعِيًا فَلَا تُرُدَّنِي خَائِبًا. (۱۱)

دَعَوْتُكَ يَا رَبِّ مِسْكِينًا مُسْتَكِينًا مُشْفِقًا خَائِفًا وَجِلًّا فَقِيرًا (۱۲)

ص: ۳۳۲

- ۱- چون از گناه پاک نیستم تا معذور باشم
- ۲- و نیرومند نیستم تا پیروز شوم
- ۳- و گریزگاهی ندارم که بگریزم
- ۴- از تو می خواهم که لغزشم را نادیده بگیری
- ۵- و پوزش می طلبم از گناهانم که مرا دچار ساخته
- ۶- و سراپایم را فرا گرفته و سبب هلاکت شده
- ۷- من از گناهانم در حال توبه به جانب تو گریخته ام پس توبه ام را بپذیر
- ۸- به تو پناهنده شده ام پس پناهم بده
- ۹- از تو - زنهار می طلبم پس دست از یاریم مکش
- ۱۰- سائل درگاہت هستم پس محرومم به دامان توام پس رهایم مکن مگردان
- ۱۱- دست دعاکننده ام پس نومیدم مساز.
- ۱۲- خدای من تورا در حالی که مسکین مستکین ترسنده هراسناک بیمناک فقیر و

مُضْطَرًّا إِلَيْكَ (۱)

أَشْكُو إِلَيْكَ - يَا إِلَهِي - ضَعْفَ نَفْسِي عَنِ الْمُسَارَعَةِ فِيمَا وَعَدْتَهُ أَوْلِيَاءَكَ (۲)

وَالْمُجَانَبَةَ عَمَّا حَذَرْتَهُ أَعْدَاكَ (۳)

وَكثْرَةَ هُمُومِي (۴)

وَوَسْوَسةَ نَفْسِي. (۵)

إِلَهِي لَمْ تَفْضَحْنِي بِسَرِيرَتِي (۶)

وَلَمْ تُهْلِكْنِي بِجَرِيرَتِي (۷)

أَدْعُوكَ فَتُجِيبُنِي وَإِنْ كُنْتُ بَطِيئًا حِينَ تَدْعُونِي (۸)

وَأَسْأَلُكَ كُلَّ مَا سَأَلْتُ مِنْ حَوَائِجِي (۹)

وَحَيْثُ مَا كُنْتُ وَصَعْتُ عِنْدَكَ سِرِّي (۱۰)

فَلَا أَدْعُو سِوَاكَ (۱۱)

ص: ۳۳۳

-
- ۱- بیچاره درگاہت هستم خواندم
  - ۲- خداوندا از ضعف نفسم که نمی توانم در آنچه دوستانت را وعده داده ای پیشی گیرم
  - ۳- و از آنچه دشمنانت را برحذر داشته ای دوری کنم
  - ۴- و از اندوه زیاد
  - ۵- و وسوسه های نفس خود به حضرتت شکایت آورده ام.
  - ۶- خداوندا مرا به نیت سوئم رسوا نمودی
  - ۷- و به گناهم هلاک نساختی
  - ۸- تو را می خوانم و تو مرا پاسخ می گویی گرچه هنگامی که تو مرا می خوانی در پاسخ تو کند هستم
  - ۹- و هر حاجتی که دارم از تو می طلبم
  - ۱۰- و هر کجا که باشم رازم را پیش تو می سپارم
  - ۱۱- پس غیر تو کسی را نمی خوانم

وَلَا أَرْجُو غَيْرَكَ (۱)

لَيْتَكَ لَيْتَكَ (۲)

تَسْمَعُ مَنْ شَكََا إِلَيْكَ (۳)

وَتَلْقَى مَنْ تَوَكَّلَ عَلَيْكَ (۴)

وَتُخَلِّصُ مَنْ اعْتَصَمَ بِكَ (۵)

وَتَفَرِّجُ عَمَّنْ لَاذٍ - بِكَ. (۶)

إلهی فلا تحرمنی خیرِ الآخرةِ والأولی لِقَلَّةِ سُكْرِی (۷)

وَ اغْفِرْ لِي مَا تَعَلَّمُ مِنْ ذُنُوبِي (۸)

إِنْ تَعَذَّبْ فَإِنَّا الظَّالِمُ الْمُفْرَطُ الْمُضِيعُ الْإِثْمُ (۹)

المقصر المضجع المغفل حظ نفسي, وَإِنْ تَغْفِرِ (۱۰)

فَأَنْتَ أَرْحَمُ الرَّاحِمِينَ. (۱۱)

ص: ۳۳۴

۱- و به غیر حضرتت به احدی امید ندارم

۲- لَبَّيْكَ لَبَّيْكَ

۳- تو شکایت شاکی به درگاهت را می شنوی

۴- و به کسی که به تو اعتماد کند رو می آوری

۵- و هرکه را به دامن رحمتت درآویزد رهایی می دهی

۶- و هر که به تو پناهنده شود غمش را می زدایی

۷- خداوندا پس مرا به خاطر کمی شکرم از خیر دنیا و آخرت محروم مکن

۸- و گناہانی را کہ از من خبرداری ببخش

۹- اگر مرا عذاب کنی من آنم کہ بر خود ستم روا داشتی و از حد و مرز خود پای

۱۰- نهادم و فرمانت را چنانکہ باید مواظبت نکردم و از نصیب خویش از جانب تو غفلت ورزیدم،
و چنانچہ

۱۱- پس تو مہربانترین مہربانانی.

الدعاء ۵۲ - پافشاری در دعا

وَكَانَ مِنْ دَعَائِهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ فِي الْإِلْحَاحِ عَلَى اللَّهِ تَعَالَى (۱)

يَا اللَّهُ الَّذِي لَا يَخْفَى عَلَيْهِ شَيْءٌ فِي الْأَرْضِ وَلَا فِي السَّمَاءِ (۲)

وَكَيفَ يَخْفَى عَلَيْكَ - يَا إِلَهِي - مَا أَنْتَ خَلَقْتَهُ؟ (۳)

وَكَيفَ لَا تُحْصِي مَا أَنْتَ صَنَعْتَهُ (۴)

أَوْ كَيْفَ يَغِيبُ عَنْكَ مَا أَنْتَ تُدَبِّرُهُ؟ (۵)

أَوْ كَيْفَ يَسْتَطِيعُ أَنْ يَهْرَبَ مِنْكَ مَنْ لَاحِيوَةٌ لَهُ إِلَّا بِرِزْقِكَ؟ (۶)

أَوْ كَيْفَ يَنْجُو مِنْكَ مَنْ لَا مَذْهَبَ لَهُ فِي غَيْرِ مُلْكِكَ؟ (۷)

سُبْحَانَكَ! أَخْشَى خَلْقِكَ لَكَ أَعْلَمُهُمْ بِكَ (۸)

وَ أَخْضَعُهُمْ لَكَ أَعْمَلُهُمْ بِطَاعَتِكَ (۹)

وَ أَهْوَنُهُمْ عَلَيْكَ مَنْ أَنْتَ تَرْزُقُهُ وَ هُوَ يَعْبُدُ غَيْرَكَ. (۱۰)

سُبْحَانَكَ! لَا يَنْقُصُ سُلْطَانَكَ مَنْ أَشْرَكَ بِكَ وَ كَذَّبَ رُسُلَكَ (۱۱)

وَلَيْسَ يَسْتَطِيعُ مَنْ كَرِهَ قَضَاءَكَ أَنْ يَرُدَّ أَمْرَكَ (۱۲)

وَلَا يَمْتَنِعُ مِنْكَ مَنْ كَذَّبَ بِقُدْرَتِكَ (۱۳)

وَلَا يُفُوتُكَ مَنْ عَبَدَ غَيْرَكَ (۱۴)

ص: ۳۳۵

-
- ۱- «دعادر پافشاری در خواهش از خدا»
  - ۲- ای خدائی که در آسمان و زمین چیزی بر تو پوشیده نیست
  - ۳- و چگونه ای خدای من بر تو پوشیده باشد آنچه تو خود به وجود آورده ای؟
  - ۴- و چگونه شمار آنچه را خود ساخته ای نداشته باشی؟
  - ۵- یا چگونه از تو پوشیده باشد آنچه را تو تدبیرش می نمایی؟
  - ۶- یا چگونه قدرت دارد از تو فرار کند کسی که جز به روزیت زنده نیست؟
  - ۷- یا به چه صورت از تو نجات یابد آن که در غیر ملک تو راهی برایش نیست؟
  - ۸- پاکی تو ترسنده ترین خلق تو در درگاهت داناترین آنهاست
  - ۹- و افتاده ترینشان عامل ترین آنان به فرمان حضرت توست
  - ۱۰- و پست ترین آنها در پیشگاهت آن است که تو روزیش را می دهی و او غیر تو را پرستش می نماید
  - ۱۱- پاکی تو هر کس برای وجود مبارکت شریکی پنداشته و به تکذیب پیامبرانت برخاسته در سلطنت کاستی نیاورد
  - ۱۲- و هر که حکمت را نپسندد قدرت ردّ فرمانت را ندارد
  - ۱۳- و هر که به انکار قدرتت برخیزد از دایره توان تو بیرون نیست
  - ۱۴- و هر که غیر تو را پرستد از دست قدرتت بیرون نرود

وَلَا يُعَمَّرُ فِي الدُّنْيَا مَنْ كَرِهَ لِقَاءَكَ. (۱)

سُبْحَانَكَ! مَا أَعْظَمَ شَأْنَكَ! وَأَقْهَرَ (۲)

سُلْطَانَكَ! وَأَشَدَّ قُوَّتَكَ! وَأَنْفَذَ أَمْرَكَ! (۳)

سُبْحَانَكَ قَضَيْتَ عَلَيَّ جَمِيعَ خَلْقِكَ الْمَوْتِ: (۴)

مَنْ وَحَدَّكَ وَمَنْ كَفَرَ بِكَ (۵)

وَكُلُّ ذَاتِئِقُّ الْمَوْتِ (۶)

وَكُلُّ صَائِرٍ إِلَيْكَ (۷)

فَتَبَارَكْتَ وَتَعَالَيْتَ (۸)

لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ وَحَدَّكَ لَا شَرِيكَ لَكَ (۹)

أَمَنْتُ بِكَ (۱۰)

وَصَدَّقْتُ رُسُلَكَ (۱۱)

وَقَبِلْتُ كِتَابَكَ (۱۲)

وَكَفَرْتُ بِكُلِّ مَعْبُودٍ غَيْرِكَ (۱۳)

ص: ۳۳۶

- ۲- پاکی تو چه بزرگ است مرتبه ات! و قاهر است
- ۳- سلطنتت! و شدید است نیرویت! و نافذ است فرمانت!
- ۴- پاکی تو تمام آفریدگانت را محکوم به مرگ کرده ای:
- ۵- چه آن که اهل توحید بوده و چه آن که به کفر گرائیده
- ۶- و همگی طعم مرگ را می چشند
- ۷- و یکسره به سویت باز می گردند
- ۸- پس پاک و والا و برتری
- ۹- و خدایی جز تو نیست تنهایی و شریکی برای تو وجود ندارد
- ۱۰- به تو گرویدم
- ۱۱- و فرستادگانت را تصدیق کردم
- ۱۲- و کتابت (قرآن) را پذیرفتم
- ۱۳- و به هر معبودی جز تو کافر شدم

وَبَرُّتُ مِمَّنْ عَبَدَ سِوَاكَ (۱)

اللَّهُمَّ إِنِّي أَصْبِحُ وَأُمْسِي مُسْتَقِيلاً لِعَمَلِي (۲)

مُعْتَرِفاً بِذَنْبِي (۳)

مُقَرَّراً بِخَطَايَايَ (۴)

أَنَا بِإِسْرَافِي عَلَى نَفْسِي ذَلِيلٌ (۵)

عَمَلِي أَهْلَكَنِي (۶)

وَهَوَايَ أَزْدَانِي (۷)

و شَهَوَاتِي حَرَمْتَنِي (۸)

فَأَسْأَلُكَ يَا مَوْلَايَ سُؤَالَ مَنْ نَفْسُهُ لَا هِيَّةَ لِطُولِ أَمَلِهِ (۹)

و بَدَنُهُ غَافِلٌ لِسُكُونِ عُرْوِقِهِ (۱۰)

و قَلْبُهُ مَفْتُونٌ بِكَثْرَةِ النِّعَمِ عَلَيْهِ (۱۱)

و فِكْرُهُ قَلِيلٌ لِمَا هُوَ صَائِرٌ إِلَيْهِ (۱۲)

سُؤَالَ مَنْ قَدْ غَلَبَ عَلَيْهِ الْأَمَلُ (۱۳)

و فَتَنَهُ الْهَوَى (۱۴)

ص: ۳۳۷

-
- ۱- و از هر که غیر تو را عبادت کرده بیزارم.
  - ۲- خداوندا در حالی صبح می کنم و روزم را به شب می رسانم که عمل خود را در پیشگاهت اندک شمرده
  - ۳- و به گناه خویش اعتراف دارم
  - ۴- و به خطاهایم اقرار می کنم
  - ۵- من به خاطر اسراف در باره خویش خوارم
  - ۶- عملم مرا به عرصه هلاکت برده
  - ۷- و هوسم مرا به تباهی انداخته
  - ۸- و شهواتم مرا محروم نموده

۹- مولای من پس از تو درخواست دارم درخواست کسی که به سبب آرزوهای دور و دراز به لُهو و بیهوده کاری پرداخته

۱۰- و بدنش به خاطر سلامتی از عبادت بی خبر مانده

۱۱- و دلش به واسطه فراوانی نعمت به فتنه لذت افتاده

۱۲- و اندیشه اش نسبت به فرجام کارش کم است

۱۳- درخواست کسی که آرزو بر او غالب شده

۱۴- و هوای نفس گرفتارش کرده

وَأَسْتَمَكَنْتَ مِنْهُ الدُّنْيَا (۱)

وَأَظْلَهُ الْأَجَلَ (۲)

سُؤَالَ مَنْ اسْتَكْتَرَ ذُنُوبَهُ (۳)

وَأَعْتَرَفَ بِخَطِيئَتِهِ (۴)

سُؤَالَ مَنْ لَا رَبَّ لَهُ غَيْرَكَ (۵)

وَلَا وَلِيَّ لَهُ دُونَكَ (۶)

وَلَا مُنْقِذَ لَهُ مِنْكَ (۷)

وَلَا مَلْجَأَ لَهُ مِنْكَ إِلَّا إِلَيْكَ. (۸)

إِلَهِي أَسْأَلُكَ بِحَقِّكَ الْوَاجِبِ عَلَيَّ جَمِيعِ خَلْقِكَ (۹)

وَبِاسْمِكَ الْعَظِيمِ الَّذِي أَمَرْتَ رَسُولَكَ أَنْ يُسَبِّحَكَ بِهِ (۱۰)

وَبِجَلَالِ وَجْهِكَ الْكَرِيمِ (۱۱)

الَّذِي لَا يَبْلَى وَلَا يَتَغَيَّرُ (۱۲)

وَلَا يَحُولُ وَلَا يَفْنَى (۱۳)

أَنْ تُصَلِّيَ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ (۱۴)

ص: ۳۳۸

-
- ۱- و دنیا بر او دست یافته
  - ۲- و مرگ بر سرش سایه انداخته
  - ۳- درخواست کسی که گناهانش را بسیار شمرده
  - ۴- و به خطاهای خود اعتراف کرده
  - ۵- درخواست کسی که پروردگاری جز تو
  - ۶- و سرپرستی غیر تو
  - ۷- و رهاننده ای از تو ندارد
  - ۸- و برای او پناهگاهی از تو جز به سوی تو نیست.
  - ۹- خداوندا از تو به حقی که بر همه مخلوقات داری
  - ۱۰- و به نام عظیمت که به پیامبرت فرمان دادی که تو را به آن تسبیح کند
  - ۱۱- و به بزرگی ذات کریمت
  - ۱۲- که فرسایش ندارد و دگرگون نمی گردد
  - ۱۳- و تغییر حال نمی دهد و فناپذیر نیست مسألت دارم
  - ۱۴- که بر محمد و آلش درود فرستی

وَأَنْ تُغْنِيَنِي عَنْ كُلِّ شَيْءٍ بِعِبَادَتِكَ (۱)

وَأَنْ تَسَلِّيَ نَفْسِي عَنِ الدُّنْيَا بِمَخَافَتِكَ (۲)

وَأَنْ تُثَنِّبَنِي بِالكَثِيرِ مِنْ كِرَامَتِكَ بِرَحْمَتِكَ (۳)

فَالْيَاكَ أَفِرُّ (۴)

وَمِنْكَ أَخَافُ (۵)

وَبِكَ أَسْتَعِيثُ (۶)

وَأَيَّاكَ أَرْجُو (۷)

ص: ۳۳۹

۱- و مرا با عبادت خود از هر چیزی بی نیاز کنی

۲- و با ترس خود قلبم را از اندوه دنیا تسلیت دهی

۳- و به رحمتت با دست پر از کرامت های فراوانت بازم گردانی

۴- زیرا که به سوی تو می گریزم

۵- و از تو می ترسم

۶- و از حضرتت فریادرسی می نمایم

۷- و به تو امیدوارم

وَلَكَ أَدْعُو (۱)

وَالْيَاكَ أَلْجَأُ (۲)

وَبِكَ أَتَّقُ (۳)

وَأَيَّاكَ اسْتَعِينُ (٤)

وَبِكَ أُوْمِنُ (٥)

وَعَلَيْكَ اتَّوَكَّلْتُ (٦)

وَعَلَى جُودِكَ وَكَرَمِكَ اتَّكِلُ. (٧)

ص: ٣٤٠

١- و تورا می خوانم

٢- و به تو پناه می آورم

٣- و به تو اطمینان دارم

٤- و از تو یاری می خواهم

٥- و به تو ایمان دارم

٦- و بر تو توکل می کنم

٧- و بر جود و کرمت اعتماد می نمایم

الدعاء ٥٣ - فروتنی در برابر خدا

وَ كَانَ مِنْ دَعَائِهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ فِي التَّذَلُّلِ لِلَّهِ عَزَّوَجَلَّ (١)

رَبِّ أَفْحَمْتَنِي ذُنُوبِي وَ انْقَطَعَتْ مَقَالَتِي فَلَا حُجَّةَ لِي (٢)

فَأَنَا الْأَسِيرُ بِبِلِيَّتِي الْمُرْتَهَنُ بِعَمَلِي الْمُرْتَدِّدُ (٣)

فِي خَطِيئَتِي الْمُتَحِيرُّ عَنْ قَصْدِي الْمُنْقَطِعُ بِي (٤)

قَدْ أَوْقَفْتُ نَفْسِي مَوْقِفَ الْأَذِلَّةِ الْمُذْنِبِينَ (٥)

مَوْقِفَ الْأَشْقِيَاءِ الْمُتَجَرِّينَ عَلَيْكَ الْمُسْتَخْفِينَ بِوَعْدِكَ (٦)

سُبْحَانَكَ أَيَّ جُرْأَةٍ اجْتَرَأْتُ عَلَيْكَ وَ أَيَّ تَغْرِيرٍ غَرَّرْتُ بِنَفْسِي (٧)

مَوْلَايَ اِرْحَمْ كَبُوتِي لِحُرِّ وَجْهِي وَ زَلَّةَ قَدَمِي (٨)

وَ عُدِّ بِحِلْمِكَ عَلَيَّ وَ بِإِحْسَانِكَ عَلَيَّ إِسَاءَتِي (٩)

فَأَنَا الْمُقَرَّبُ بِذَنْبِي الْمُعْتَرِفُ بِخَطِيئَتِي (١٠)

وَ هَذِهِ يَدِي وَ نَاصِيَتِي أَسْتَكِينُ بِالْقَوْدِ مِنْ نَفْسِي (١١)

ص: ٣٤١

١- «دعادر اظهارفروتنی به درگاه حضرت حق»

٢- ای پروردگار من گناهانم زبانم را بند آورده اند و از گفتار عاجز آمده ام و یارای آنم نیست که عذری آورم یا حجتی اقامه کنم.

٣- اسیر بلیه خویشتم و در گرو اعمال خود.

٤- در وادی خطای خود سرگردانم و ندانم به کجا می روم چونان مسافری از همه جا بریده و در راه مانده.

٥- خود را در جایگاه گنهکاران ذلیل بر پای داشته ام

٦- در جایگاه شوربختانی که در برابرت گستاخی کرده اند و وعده های عذابت را به چیزی نشمرده اند.

۷- منزهی تو ای خداوند. به کدام جرأت با تو گستاخی کردم؟ به دمدمه کدام فریب خود را در ورطه هلاکت افکندم؟

۸- ای مولای من می بینی که چسان لغزیده ام و به رو در افتاده ام

۹- پس بر من رحمت آور و به حلم خود بر جهل من و به احسان خود بر بدکرداریم بیخشای

۱۰- که به گناه خود اقرار می کنم و به خطای خود معترفم.

۱۱- این دست من و این سر من که اکنون برای قصاص از نفس خود زاروار تسلیم کرده ام.

أَرْحَمَ شَيْبَتِي وَ نَفَادَ أَيَّامِي وَ اقْتِرَابَ أَجَلِي وَ ضَعْفِي وَ مَسْكَنَتِي وَ قِلَّةَ حِيلَتِي (۱)

مَوْلَايَ وَ اَرْحَمْنِي إِذَا انْقَطَعَ مِنَ الدُّنْيَا أَثْرِي (۲)

وَ اَمَّحَى مِنَ الْمَخْلُوقِينَ ذِكْرِي وَ كُنْتُ مِنَ الْمُنْسِيِّينَ كَمَنْ قَدْ نُسِيَ (۳)

مَوْلَايَ وَ اَرْحَمْنِي عِنْدَ تَغْيِيرِ صُورَتِي وَ حَالِي (۴)

إِذَا بَلِيَ جِسْمِي وَ تَفَرَّقَتْ أَعْضَائِي وَ تَقَطَّعَتْ أَوْصَالِي (۵)

يَا غَفْلَتِي عَمَّا يُرَادُ بِي (۶)

مَوْلَايَ وَ اَرْحَمْنِي فِي حَشْرِي وَ نَشْرِي (۷)

وَ اجْعَلْ فِي ذَلِكَ الْيَوْمِ مَعَ أَوْلِيَائِكَ مَوْقِفِي وَ فِي أَحْبَابِكَ مَصْدَرِي وَ فِي جِوَارِكَ مَسْكَنِي (۸)

يَا رَبَّ الْعَالَمِينَ. (۹)

- ۱- بار خدایا بر پیری من و پایان یافتن روزگار من و نزدیک شدن اجل من و ناتوانی و بیچارگی من رحم کن.
- ۲- ای مولای من بر من رحمت آور آنگاه که نشان من از جهان بر افتد
- ۳- و نامم از میان آفریدگان محو شود و در زمره فراموش شدگان در آیم.
- ۴- ای مولای من بر من رحمت آور آنگاه که چهره ام و حالت‌م دگرگون شود:
- ۵- آن هنگام که پیکرم بیوسد و اعضایم پراکنده گردد و بند بندم از هم بگسلند.
- ۶- ای وای بر غفلت من از آنچه برایم مهیا کرده اند.
- ۷- ای مولای من رحم کن بر من در آن روز که زنده شوم و برای حساب حاضر آیم
- ۸- در آن روز جایگاه ایستادنم را در میان اولیای خود قرار ده و چنان کن که با دوستان تو باز گردم و مرا در جوار خود مسکن ده.
- ۹- یا رب العالمین.

الدعاء ۵۴ - زدودن اندوه ها

وَ كَانَ مِنْ دَعَائِهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ فِي اسْتِكْشَافِ الْهُمُومِ (۱)

يَا فَارِجَ الْهَمِّ وَكَاشِفَ الْغَمِّ (۲)

يَا رَحْمَنَ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ وَرَحِيمَهُمَا (۳)

صَلِّ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ (۴)

وَافْرِجْ هَمِّي (۵)

وَاكْشِفْ غَمِّي (۶)

يَا وَاحِدُ يَا أَحَدُ يَا صَمَدُ (۷)

يَا مَنْ لَمْ يَلِدْ وَلَمْ يُولَدْ (۸)

وَلَمْ يَكُنْ لَهُ كُفُوًا أَحَدٌ (۹)

إِعْصِمْنِي وَطَهِّرْنِي (۱۰)

وَ اذْهَبْ بِبَيْتِي (۱۱)

- وَاقْرَأْ آيَةَ الْكُرْسِيِّ وَالْمُعَوِّذَتَيْنِ وَقُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ وَقُلْ: - (۱۲)

ص: ۳۴۳

۱- «دعادر زدودن اندوهها»

۲- ای زداینده اندوه و برطرف کننده غم

۳- ای رحمن دنیا و آخرت و رحمت آورنده در دو

۴- دنیا بر محمد و آتش درود فرست

۵- و اندوه مرا برطرف ساز

۶- و غم دلم را بزدای

۷- ای یگانه ای یکتا ای بی نیاز

۸- ای کسی که نزاده ای و زائیده نشده ای

۹- و کسی همتای حضرت تو نیست

۱۰- مرا حفظ کن و به پاکی آر

۱۱- و گرفتاریم را برطرف کن.

۱۲- - و آیه الکرسی و معوذتین (سوره های فلق و ناس) و قل هو الله را بخوان و بگو: -

اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ سُؤَالَ مَنْ اشْتَدَّتْ فَاقَتُهُ (۱)

وَضَعُفَتْ قُوَّتُهُ (۲)

وَكَثُرَتْ ذُنُوبُهُ (۳)

سُؤَالَ مَنْ لَا يَجِدُ لِفَاقَتِهِ مُغِيثًا (۴)

وَلَا لِضَعْفِهِ مُقْوِيًّا (۵)

وَلَا لِذَنْبِهِ غَافِرًا غَيْرَكَ (۶)

يَا ذَا الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ (۷)

أَسْأَلُكَ عَمَلًا تُحِبُّ بِهِ مَنْ عَمِلَ بِهِ (۸)

وَيَقِينًا تَنْفَعُ بِهِ مَنْ اسْتَيْقَنَ بِهِ حَقَّ الْيَقِينِ فِي نَفَاذِ أَمْرِكَ. (۹)

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ (۱۰)

وَاقْبِضْ عَلَيَّ الصَّدَقِ نَفْسِي (۱۱)

وَاقْطَعْ مِنَ الدُّنْيَا حَاجَتِي (۱۲)

ص: ۳۴۴

۱- خداوندا از تو می خواهم همچون خواهش کسی که نیازش سخت

۲- و نیرویش سست است

۳- و گناهانش افزایش یافته

۴- همچون خواهش کسی که برای نیاز خود فریادرسی

- ۵- و برای ضعفش نیرو دهنده ای
- ۶- و برای معصیتش آمرزنده ای جز تو نمی یابد
- ۷- ای صاحب جلال و اکرام
- ۸- از تو درخواست عملی دارم که هر که آن را بجای آورد دوستش داری
- ۹- و یقینی که هر کس در مسیر قضای تو به آن آراسته به حقّ یقین گردد او را بدین خاطر نفع رسانی.
- ۱۰- خداوندا بر محمد و آلش درود فرست
- ۱۱- و جان مرا در حال - ثبات و استواری بگیر
- ۱۲- و نیازم را از دنیا قطع کن

وَأَجْعَلْ فِيمَا عِنْدَكَ رَغْبَتِي شَوْقًا إِلَىٰ لِقَائِكَ (۱)

وَهَبْ لِي صِدْقَ التَّوَكُّلِ عَلَيْكَ (۲)

أَسْأَلُكَ مِنْ خَيْرِ كِتَابٍ قَدْ خَلَا (۳)

وَأَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّ كِتَابٍ قَدْ خَلَا (۴)

أَسْأَلُكَ خَوْفَ الْعَابِدِينَ لَكَ (۵)

وَعِبَادَةَ الْخَاشِعِينَ لَكَ (۶)

وَيَقِينَ الْمُتَوَكِّلِينَ عَلَيْكَ (۷)

وَتَوَكُّلَ الْمُؤْمِنِينَ عَلَيْكَ. (۸)

اللَّهُمَّ اجْعَلْ رَغْبَتِي فِي مَسْئَلَتِي مِثْلَ رَغْبَةِ أَوْلِيَائِكَ فِي مَسَائِلِهِمْ (۹)

وَرَهْبَتِي مِثْلَ رَهْبَةِ أَوْلِيَائِكَ (۱۰)

- ۱- و رغبتم را به رحمت برانگیز تا شوق لقاییت در سر داشته باشم
- ۲- و مرا صدق توکل بر خودت مرحمت فرما.
- ۳- از تو بهترین سرنوشت گذشته رامسئلت دارم
- ۴- و از بدترین سرنوشت گذشته به تو پناه می برم
- ۵- پروردگارا از تو درخواست دارم. ترس بندگان
- ۶- و عبادت خاشعان
- ۷- و یقین توکل کنندگان
- ۸- و توکل مؤمنان را خداوندا
- ۹- رغبت و شوق مرا در گدائیم مانند رغبت عاشقان در گدائیشان
- ۱۰- و ترسم را مانند ترس اولیاءت قرار ده

وَاسْتَعْمَلْنِي فِي مَرْضَاتِكَ (۱)

عَمَلًا لَا أَتْرُكُ مَعَهُ شَيْئًا مِنْ دِينِكَ مَخَافَةَ أَحَدٍ مِنْ خَلْقِكَ. (۲)

اللَّهُمَّ هَذِهِ حَاجَتِي (۳)

فَاعْظِمْ فِيهَا رَغْبَتِي (۴)

وَ أَظْهِرْ فِيهَا عُذْرِي (۵)

وَلَقِّنِّي فِيهَا حُجَّتِي (۶)

وَ عَافِ فِيهَا جَسَدِي. (۷)

اللَّهُمَّ مَنْ أَصْبَحَ لَهُ ثِقَةٌ أَوْ رَجَاءٌ غَيْرُكَ (۸)

فَقَدْ أَصْبَحْتُ وَأَنْتَ ثِقَتِي وَرَجَائِي فِي الْأُمُورِ كُلِّهَا (۹)

فَأَقْضِ لِي بِخَيْرِهَا عَاقِبَةً (۱۰)

وَ نَجِّنِي مِنْ مُضِلَّاتِ الْفِتَنِ (۱۱)

بِرَحْمَتِكَ يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ (۱۲)

وَ صَلَّى اللَّهُ عَلَى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ رَسُولِ اللَّهِ الْمُصْطَفَى (۱۳)

وَ عَلَى آلِهِ الطَّاهِرِينَ (۱۴)

ص: ۳۴۶

-
- ۱- و مرا در رضای خود چنان به کار دار که با وجود
  - ۲- آن چیزی از دین تو را به خاطر وحشت از آفریده ای ترک نکنم.
  - ۳- خداوندا این نیاز من است
  - ۴- پس رغبتم را در آن عظیم کن
  - ۵- و عذرم را در آن آشکار فرما
  - ۶- و حجتم را در آن بر زبانم گذار
  - ۷- و جسمم را در آن سلامت بخش.
  - ۸- خداوندا هرکس روز کند در حالی که به غیر تو اعتماد و امیدی داشته باشد
  - ۹- پس من روز کردم در حالی که در همه کارها اعتماد و امیدم تویی
  - ۱۰- پس - برایم برنامه ای مقدر فرمای که پایان آن از همه فرخنده تر باشد

۱۱- و از فتنه های گمراه کننده رهائیم بخش به

۱۲- حق مهربانیت ای مهربانترین مهربانان.

۱۳- و درود و برکات خداوند بر سرور ما محمد فرستاده و برگزیده حق

۱۴- و بر خاندان پاکش باد.